

Pôvodná práca

Začiatok tretieho milénia a karcinóm pľúc vo svete

Karcinóm pľúc (bronchogénny karcinóm) obsadil v rebríčku výskytu zhubných nádorov (ZN) v roku 2008 vedúce miesto vo svete s 1,61 milióna nových prípadov. Fatálna je skutočnosť, že bol aj najčastejšou príčinou smrti na ZN s počtom približne 1,38 milióna úmrtí, čo je 18,2 % všetkých úmrtí na ZN (1). Napriek podstatným pokrokom v onkologickom výskume závažnosť KP vo svete prekročila hranice tretieho milénia.

Zhubné nádory a karcinóm pľúc vo svete

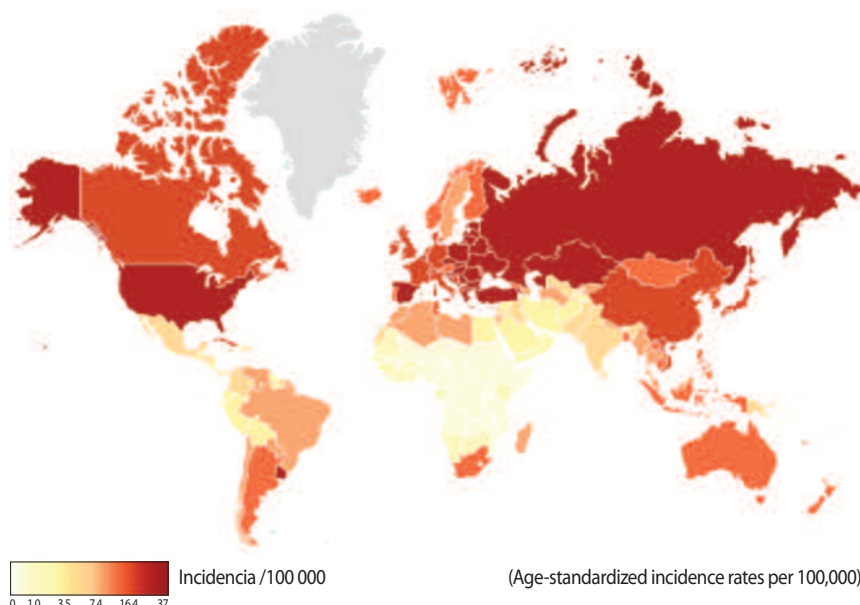
Štatistické údaje z roku 2008 potvrdili (GLOBOCAN, IARC, 2010), že KP je vo svete stále nielen najčastejším onkologickým ochorením u mužov, ale tvoril najväčší počet u oboch pohlaví (tab. 1). Vo svetovom rebríčku výskytu ZN žien má štvrté miesto, je však alarmujúce, že počtom úmrtí je už na druhom mieste (1)!

Dokončenie na str. 4

Tabuľka 1. Päť najčastejších malignít vo svete podľa pohlavia a spolu v roku 2008. GLOBOCAN 2008 (IARC) Section of Cancer Information (13/7/2010).

Muži	Ženy	Obe pohlavia
Pľúca	Prsník	Pľúca
Prostata	Kolorektum	Prsník
Kolorektum	Cervix uteri	Kolorektum
Žalúdok	Pľúca	Žalúdok
Pečeň	Žalúdok	Prostata

Obrázok 4. Karcinóm pľúc vo svete - incidencia u mužov roku 2008. GLOBOCAN 2008, International Agency for Research on Cancer.

Z OBSAHU

Monitor medicíny SLS

Na aktuálnu tému

Pôvodná práca
Začiatok tretieho milénia a karcinóm pľúc vo svete

Európska urologická spoločnosť: Skríning karcinómu prostaty – 2010

21. storočie: Pandémia abdominálnej obezity

Odborné informácie
Ojedinelé choroby – nová priorita európskej legislatívy v zdravotníctve

Odborné podujatia
Význam diferenciálnej diagnostiky v klinickej medicíne

Správa
Vlak zdravých pľúc

Právnické okienko
Sústavné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov

Kronika Medicínskeho monitoru SLS
Naši rodáci – Osobnosti slovenskej medicíny vo svete

Jubilanti SLS január – jún 2011

Program Slovenskej lekárskej spoločnosti január – jún 2011

Program Spolku SL v Bratislave

Pripravujeme
Volebný zjazd delegátov Slovenskej lekárskej spoločnosti

Fastum[®] gel

ANALGETIKUM / ANTIREUMATIKUM

RÝCHLA ÚĽAVA OD BOLESTI!

Fastum[®] gel

100 g gélu obsahuje: ketoprofenum 2,50 g

Indikácie: Lokálna liečba bolestivých ochorení osteoartikulárneho a svalového systému reumatického a traumatického pôvodu: pomliaždeniny, vyvrtnutia, natiahnutia svalov, stuhnutie šije, bolesti bedrových svalov (lumbago).

Dávkovanie a spôsob podávania: 3 – 5 cm gélu jeden až dva razy denne.

Kontraindikácie: Precitlivenosť na ketoprofén, aspirín (kyselina acetylsalicylová), na iné nesteroidové protizápalové lieky a fibráty (lieky znižujúce cholesterol) alebo na ktorúkoľvek z pomocných látok, anamnéza akejkoľvek fotosenzitívnej reakcie, známe hypersenzitívne reakcie ako sú príznaky astmy, alergická rinitída na ketoprofén, fenofibrát, kyselinu tiaprofénovú, kyselinu acetylsalicylovú alebo na iné NSAID, anamnéza kožnej alergickej reakcie na ketoprofén, kyselinu tiaprofénovú, fenofibrát alebo blokátory UV žiarenia alebo parfém, pobyt na slnku, dokonca aj v prípade nepriameho slnka, vrátane UV žiarenia zo solária počas liečby a 2 týždne po jej ukončení.

Fastum[®] gel sa nemá aplikovať na otvorené rany, kožné lézie, ani v blízkosti očí.

Osobitné upozornenia a opatrenia pri používaní:

Topická aplikácia väčšieho množstva môže mať systémové účinky, vrátane precitlivenosti a astmy. Pri vzniku akejkoľvek kožnej reakcie, vrátane kožných reakcií po súbežnej aplikácii prípravkov obsahujúcich oktokrylén, sa má liečba ihneď prerušiť. Po každej aplikácii gélu je potrebné dôkladné umytie rúk. Miesto aplikácie gélu nemá byť prekryté tesným (nepriedušným) obväzom alebo odevom. Počas doby aplikácie gélu a nasledujúce 2 týždne po jej ukončení sa ošetrované miesta nemajú vystavovať slnečnému žiareniu vrátane solárií a odporúča sa chrániť ošetrované miesta oblečením, aby sa predišlo riziku fotosenzitivity. Fastum[®] gel sa má používať s opatrnosťou u pacientov s ťažkým poškodením obličiek.

Liekové a iné interakcie: Neboli hlásené žiadne interakcie Fastum[®] gelu s inými liečivami. Pacientov liečených antikoagulačnými prípravkami sa odporúča pravidelne monitorovať.

Gravidita a laktácia: Počas posledného trimestra užívanie nesteroidových protizápalových liekov môže pôsobiť toxicky na plúca alebo srdce plodu. Preto sa ketoprofén v tehotenstve nemá používať. Nesteroidové protizápalové lieky môžu spôsobiť oneskorenie pôrodu. Po systémovom podaní môžu stopové množstvá ketoprofenu prestupovať do materského mlieka.

Nežiaduce účinky: Alergické kožné reakcie, dermatitídy, kontaktné ekzémy, urtikária, erytém, pruritus, pálenie, výsev pluzgierov, fotosenzitívne reakcie.

Veľkosť balenia: tuba s 20 g, 30 g, 50 g a 100 g gélu tuba s dávkovačom s 50 g a 100 g gélu

Držiteľ rozhodnutia o registrácii: A. Menarini Industrie Farmaceutiche Riunite s.r.l., 50131 Florencia, Taliansko

Dátum poslednej revízie textu: február 2011

Spôsob výdaja lieku: viazaný na lekársky predpis.

Pred predpísaním lieku sa oboznámte s informáciami uvedenými v Súhrne charakteristických vlastností lieku.

Berlin-Chemie AG

Palisády 29, 811 06 Bratislava, tel.: 02/5443 0730, fax: 02/5443 0724

**BERLIN-CHEMIE
MENARINI**

Vydáva Slovenská lekárska spoločnosť

Šéfredaktor:
Prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc.
 peter.kristufek@szu.sk

Vedúci odborný redaktor:
Doc. MUDr. Marián Bernadič, CSc., mim. prof.
 marian.bernadic@fmed.uniba.sk

Redakčná rada:
Doc. MUDr. Ivan Bartošiovič, PhD., mim. prof.
 bartosovici@mail.t-com.sk

Prof. MUDr. Ján Breza, DrSc.
 janbreza@hotmail.com

Prof. MUDr. Andrej Černák, DrSc.
 andrej.cernak@pe.unb.sk

Prof. RNDr. Jozef Čizmárík, CSc.
 cizmari@fpharm.uniba.sk

Prof. PhDr. Dana Farkašová, CSc.
 dana.farkasova@szu.sk

Doc. MUDr. Jozef Glasa, CSc.
 jozef.glasa@szu.sk

Doc. MUDr. Eva Gonçalvesová, CSc., FESC
 eva.goncalvesova@nusch.sk

Prof. MUDr. Jozef Holomán, PhD.
 jozef.holoman@szu.sk

Prof. MUDr. Karol Holomán, CSc.
 holoman@ruzinov.fnspsba.sk

Prof. MUDr. Štefan Hrušovský, PhD.
 stefan.hrusovsky@szu.sk

MUDr. Elena Kavcová, PhD.
 kavcova@fmed.uniba.sk

Prof. MUDr. Peter Kothaj, CSc.
 pkothaj@nspbb.sk

Prof. MUDr. László Kovács, DrSc., MPH
 kovacs@dfnsp.sk

Prof. MUDr. Peter Kukumberg, PhD.
 peter.kukumberg@kr.unb.sk

PhDr. Želmíra Mácová, MPH
 macova@sls.sk

Doc. MUDr. Jozef Marenčák, PhD.
 marencak@ehs.sk

Prof. MUDr. Július Mazuch, DrSc.
 mazuchj@zoznam.sk

Prof. MUDr. Miroslav Mydlík, DrSc.
 katarina.derzsiova@netkosice.sk

MUDr. Zuzana Némethyová, CSc.
 zuzana.nemethyova@mail.t-com.sk

Prof. MUDr. Juraj Payer, CSc.
 payer@ruzinov.fnspsba.sk

Prof. MUDr. Peter Pružinec, CSc.
 peter.pruzinec@szu.sk

Prof. MUDr. Igor Riečanský, CSc.
 kk_sekr@nusch.sk

Prof. MUDr. Jozef Rovenský, DrSc., FRCP
 rovensky.jozef@nurch.sk

Prof. MUDr. Tibor Šagát, CSc.
 sagat@dfnsp.sk

MUDr. Irina Šebová, CSc., MPH
 irina.sebova@pe.unb.sk

Prof. MUDr. Stanislav Španík, PhD.
 sspanik@ousa.sk

PharmDr. Dominik Tomek, MPH
 tdmia@slovanet.sk

Prof. MUDr. Július Vajó, DrSc.
 vajojuli@central.medic.upjs.sk

Prof. MUDr. Anton Vavrečka, CSc.
 vavrecka@petrzalka.npba.sk

EV 4135/10

 Redakcia: Monitor medicíny SLS, Slovenská
 lekárska spoločnosť, Cukrová 3, 813 22 Bratislava

e-mail: secretarysma@ba.telecom.sk

Uzávierka č. 3-4/2011 bude 20. augusta 2011.

Grafická úprava a tlač:

Knihtlač Gerthofer, Struhárova 2, Zohor

www.gerthofer.sk

Na aktuálnu tému

Vážení čitatelia, milí priatelia,

problémy zdravotníctva sa pomerne často dostávajú na stránky denníkov, týždenníkov, obrázkových časopisov, ale aj do televíznych relácií na Slovensku a v Čechách. Zaručene nezaručené návrhy odborníkov - neodborníkov na „oddlženie“ zdravotníckych zariadení, na prerozdelenie prostriedkov a - pekne prepýtujem - nedajbože aj na objektívne hodnotenie zdravotníckych výkonov mi pripomínajú čarovnú rozprávku od Jana Wericha. V nej mladý kráľ, ktorý hľadal chytrú partnerku za účelom genetického oživenia rodu, prikázal nešťastnému rybárovi, nech sa jeho „premúdra“ dievka priviezie-neprivezie na návštevu zámku cestou-necestou, oblečená-neoblečená, obutá-neobutá, učesaná-neučesaná a kráľovi nech prinesie dar-nedar. Určite viete, ako sa to skončilo, a keď nie, tak na webe je všetko. Dokázala splniť všetko ako žiadal a on ju bral všetkými desiatimi, aj keď ho občas vodila za nos, lebo chytrých ľudí vždy bolo a stále je akosi málo.

Žiaľ, internet, Facebook, či Twitter aj Flickr dokážu pomáhať pri demokratizácii arabských štátov, ale nedokážu robiť zázraky, preto financovanie-nefinancovanie zdravotnej starostlivosti zostáva nedoriešené. Vzrušujúce týždne pri sledovaní odchodu-neodchodu českých zdravotníkov ukázali, že naši západní susedia sa prísľubom plošného zvýšenia platov chtiac-nechtiac prepracovali k redukcii siete zdravotníckych zariadení s redukciou počtu lekárskeho miest s reštrikciou nákupu drahých prístrojov a k zmenám liekovej politiky.

Citujem z viacerých analýz a článkov v časopise Respekt 8, 21-27.2.2011: „Pred 20 rokmi údajne v ČR pracovala v nemocniciach iba polovica dnešného počtu lekárov... Redukcia a rušenie zdravotníckych zariadení samozrejme narazí na odpor politických elít v krajinách, kde sa bude argumentovať dostupnosťou starostlivosti a zamestnanosťou. Treba ale povedať, že dostupnosť nemôže znamenať existenciu prestupných nemocníc v každom menšom meste. Racionálna úprava dopravných spojov je lacnejšia než financovanie viacerých nemocníc v jednej oblasti... Vláda bude mať problém ustáť oprávnené a logické finančné požiadavky iných profesných skupín... Premena viacerých nemocníc na následnú a ošetrovateľskú starostlivosť a likvidácia nezmyselne zdvojených ambulancií bude znamenať úbytok lekárskeho miest, hlavne v segmente špecialistov... Februárový zmier lekárov s vládou teda neznamená koniec problémov. Skôr iba naznačuje ich začiatok... Preto bude isto zaujímavé sledovať, ako tie isté skupiny vyjednávajú (české lekárske odbory a komora) budú podporovať-nepodporovať českú reformu, lebo ako je známe, ryby si svoj rybník nevypustia“ (koniec citátu).

Pri pozorovaní dramatických udalostí v českom zdravotníctve sa pre nás nájde určite veľa poučného a bolestivým zmenám sa nevyhne asi ani slovenské zdravotníctvo. Nakoniec frekvencia výmeny ministrov u nás je menšia ako v ČR, možno máme lepšie šance. Keby nám tak ešte mohla pomôcť múdra a chytrá Zdenička z rozprávky Jana Wericha, ktorej kráľ odovzdal vládnutie len tak bez zlatého padáka čiže bez kráľovského odstúpeného a dobre urobil. Ak by ste náhodou tú rozprávku nevedeli nájsť, tak jej názov je v češtine: Kráľovna koloběžka první.

Tak to už je všetko, aj rozprávka je koniec.

Váš Peter Krištúfek

Podrobný obsah MM 1-2/2011

3 Na aktuálnu tému

Krištúfek Peter

Pôvodná práca

5 Začiatok tretieho milénia a karcinóm pľúc vo svete

Kavcová Elena, Ondrušová Martina, Krištúfek Peter

11 Európska urologická spoločnosť: Skríning karcinómu prostaty – 2010

Hornák Michal, Zvara Vladimír

15 21. storočie: Pandémia abdominálnej obezity

Ginter Emil, Šimko Vladimír, Kajaba Igor

Odborné informácie

19 Ojedinelé choroby – nová priorita európskej legislatívy v zdravotníctve

László Kovács, Anna Hlavatá, Denisa Ilénčíková

Odborné podujatia

22 Význam diferenciálnej diagnostiky v klinickej medicíne

Mydlík Miroslav, Derzsiová Katarína, Markovič Š., Rácz Oliver

Správa

23 Vlak zdravých pľúc

Paulovič Daniel, Krištúfek Peter

Právnické okienko

25 Sústavné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov

Mistríková Mária

Kronika Medicínskeho monitoru SLS

27 Prof. MUDr. Vladislav Zikmund, DrSc. – 85-ročný

Jagla Fedor

28 K 80. narodeninám prof. MUDr. Branislava Lichardusa, DrSc., Dr.h.c.

Klimeš Iwar

30 Prof. MUDr. László Kovács, DrSc., MPH – šesťdesiatnikom

Lichardus Branislav

31 Významné životné jubileum primárky MUDr. Márie Hrnčiarovej, CSc.

Žuffa Milan

32 Prof. MUDr. Ivan Pecháň, DrSc. (*29.4.1932 Trnava †12.10. 2010 Bratislava)

Rovenský Jozef, Bernadič Marián

33 MUDr. Vladimír Plintovič (31. 8. 1922 – 8. 12. 2010)

Valent Michal

33 Primár MUDr. Július Považan – nedožitý 85 narodeniny

Valent Michal

Nové knihy

34 Adamkov M.: Apoptóza. Koža a vybrané ochorenia kože. Martin: Vydavateľstvo Honner 2010, 90 s.

Varga Ivan

35 Polák Š., Varga I. a spol.: Úvod do histológie a histologickej techniky. Bratislava: Univerzita Komenského, 2010, 120 s.

Adamkov Marián

36 Kovács L. a spol.: Pediatria. Bratislava: Arete, 2010, 412 s.

Bernadič Marián

Liga proti rakovine pomáha pri včasnom rozpoznávaní rizika toxicity cytostatík

Dzurenková A. a spol.

Naši rodáci – Osobnosti slovenskej medicíny vo svete

Blahoželania Prezídia Slovenskej lekárskej spoločnosti

Jubilanti SLS január – jún 2011

Program Slovenskej lekárskej spoločnosti január – jún 2011

Program Spolku SL v Bratislave

Oznam

Volebný zjazd delegátov Českej lekárskej spoločnosti Jána Evangelistu Purkyně

Volebný zjazd delegátov Slovenskej lekárskej spoločnosti

Pôvodná práca

Začiatok tretieho milénia a karcinóm pľúc vo svete

Elena Kavcová¹, Martina Ondrušová², Peter Krištúfek³

¹Klinika pneumológie a ftizeológie JLF UK a UN, Martin, ²SAV, Bratislava,

³SZU, Bratislava

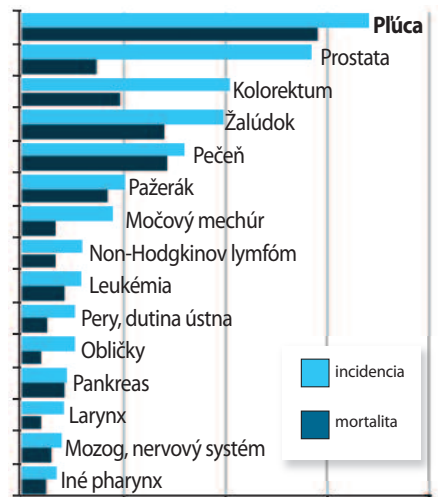
Beginning of the third millennium and lung cancer in the world

Pokračovanie zo str. 1.

Globálne vo svete bola roku 2008 incidencia a mortalita na KP (ASR(W) – štandardizovaná na svetovú populáciu) podľa pohlavia nasledovná: muži incidencia 34/100 000, mortalita 29,4/100 000, ženy incidencia 13,5/100 000, mortalita 11,0/100 000.

KP je v súčasnosti nielen najčastejšou malignitou mužov vo svete (tab. 1 a obr. 1), ale je aj ich „onkologický top killer“.

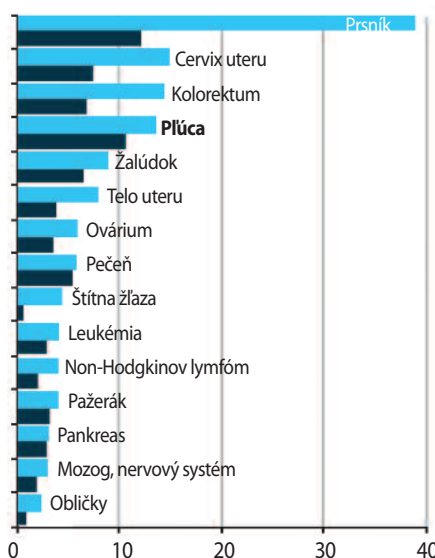
Obrázok 1. Incidencia a mortalita na najčastejšie zhubné nádory vo svete u mužov v roku 2008. GLOBOCAN 2008 (IARC) Section of Cancer Information (13/7/2010).

ASR (W) – Age-standardized rate (incidencia, mortalita) – prepočet na štandardnú vekovú štruktúru svetovej populácie.

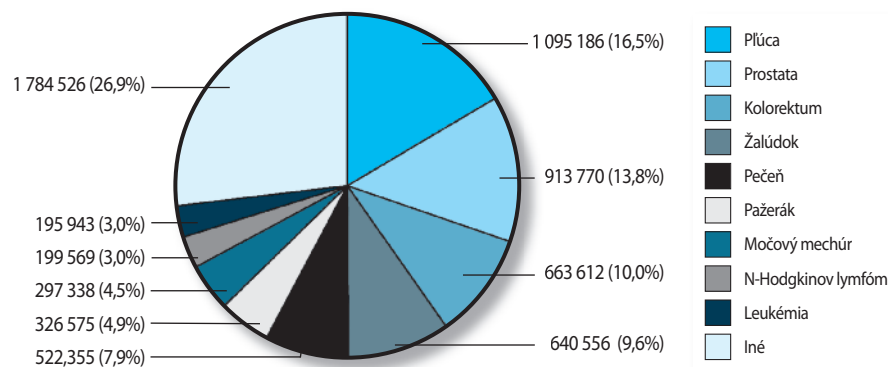
U žien sa posledné roky zvyšovala jeho incidencia najmä v rozvinutých krajinách. Roku 2002 sa v rámci sveta KP vyskytoval na 7. mieste v rebríčku výskytu ZN žien (s výnimkou nemelanómových nádorov kože), ale roku 2008 dosiahol štvrté miesto (tab. 1 a obr. 2).

Obrázok 2. Incidencia a mortalita na najčastejšie zhubné nádory u žien vo svete v roku 2008. GLOBOCAN 2008 (IARC) Section of Cancer Information (13/7/2010).

ASR (W) – Age-standardized rate (incidencia, mortalita) – prepočet na štandardnú vekovú štruktúru svetovej populácie.

Obrázok 3. Incidencia najčastejších zhubných nádorov u mužov vo svete v absolútnych číslach a percentách. GLOBOCAN 2008 (IARC) Section of Cancer Information (13/7/2010).

Vysvetlivky: 16,5 % pľúca, 13,8 % prostata, 10,0 % kolorektum, 9,6 % žalúdok, 7,9 % pečeň, 4,9 % pažerák, 4,5 % močový mechúr, 3,0 % non-Hodgkinov lymfóm a leukémia, 26,9 % iné.

Incidenca KP a najčastejších ZN

Roku 2002 sa celosvetovo odhadoval ročný prírastok 1,35 milióna ochorení na KP, vzostup o takmer 110 000 prípadov ochorení od roku 2000 (1). Roku 2007 bol globálne odhadovaný počet novodiagnostikovaných prípadov KP už 1,5 milióna a roku 2008 až 1,61 milióna nových prípadov, čo reprezentuje 12,7 % všetkých nových ZN. Väčšina prípadov, až 55 %, sa v súčasnosti vyskytuje v rozvojových krajinách. V Európe podľa Ferlaya a spol. (2010) sa roku 2008 diagnostikovalo 390 900 nových pacientov s KP (1).

Z hľadiska pohlavia sa roku 2002 diagnostikovalo vo svete u mužov 960 000 prípadov KP a roku 2008 približne 1 095 186 prípadov, čo je 16,5 % celkového počtu ZN mužov. Výskyt nových prípadov najčastejších zhubných nádorov u mužov vo svete roku 2008 v absolútnych číslach a percentách znázorňuje obrázok 3.

Vysoký výskyt je v strednej a východnej Európe, severnej Amerike a východnej Ázii. Stále veľmi nízky výskyt je odhadovaný v strednej a západnej Afrike – 2,8 a 3,1/100 000.

U žien je v celosvetovom meradle incidencia ASR(W) všeobecne nižšia ako u mužov (13,5 vs. 34), má však trvalo vzostupný charakter (1). Roku 2008 bol KP štvrtým najčastejším sa vyskytujúcim ZN žien (s výnimkou nemelanómových nádorov kože), čo bolo 513 637 prípadov a 8,5 % všetkých ZN žien (obr. 5).

Najvyššia incidencia KP u žien je v severnej Amerike, kde je KP t. č. druhým najčastejším ZN žien, a najnižšia je v strednej Afrike, kde je na pätnástom mieste v rebríčku najčastejších ZN. Na obrázku 6 je znázornený globálny výskyt KP u žien vo svete roku 2008.

V korelácii s hladinami incidencie sa v celosvetovom meradle mení aj podiel KP na všetkých zhubných nádoroch u mužov aj žien.

Vekovo-špecifická krivka incidencie ochorenia sa zvyšuje so stúpajúcim vekom človeka. Viac ako polovica prípadov ochorenia je u 65-ročných a starších. Celosvetovo sa roku 2002 diagnostikovalo u oboch pohlaví 5 % ochorení vo vekovej skupine 0 – 44-ročných, 14 % v skupine 45 – 54-ročných, 25 % u 55 – 64-ročných a až 55 % vo vekovej skupine nad 65 rokov (2). V súčasnosti sa zaznamenáva mierny pokles incidencie v najvyšších vekových skupinách u žien, čo sa pripisuje nižšiemu výskytu ochorenia u žien narodených začiatkom minulého storočia (tzv. kohortového efektu). Vplyvom neho sa v blízkej budúcnosti očakáva podobný trend poklesu špecifickej incidencie v najvyšších vekových skupinách aj u mužov. Vekovo-špecifická krivka mortality sa do značnej miery prekrýva s krivkou incidencie, u mužov v porovnaní so ženami sú však hodnoty vyššie v jednotlivých vekových skupinách.

Mortalita na KP a najčastejších ZN

Vo svetovom meradle bol roku 2008 KP najčastejšou príčinou smrti na ZN s počtom približne 1,38 milióna úmrtí. Je to 18,2 % všetkých úmrtí na ZN. Počet úmrtí mužov dosiahol 951 023, čo bolo 22,5 % všetkých úmrtí na ZN mužov (1).

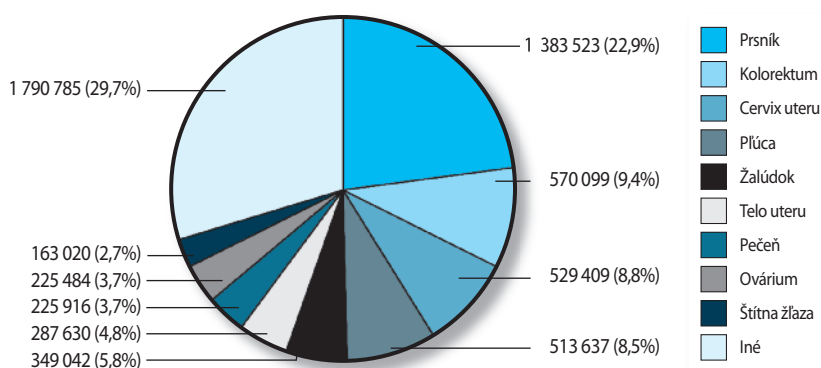
Na obrázku 7 sú znázornené úmrtia na najčastejšie ZN mužov roku 2008 v absolútnych číslach a percentách.

Vo svete roku 2008 zomrelo približne 427 392 žien na KP, čo je 12,8 % všetkých ZN žien. Na obrázku 8 sú graficky znázornené úmrtia na najčastejšie ZN žien roku 2008 v absolútnych číslach a percentách.

Pre jeho vysokú fatalitu KP (pomer mortality k incidencii je 0,86) a chýbanie variability v prežití v rozvinutých a rozvojových krajinách sa najvyššia a najnižšia mortalita odhaduje v tých istých regiónoch u mužov aj žien. Na obrázkoch 9 a 10 je zaznamenaná úmrtnosť na KP v krajinách sveta zvlášť u mužov a zvlášť u žien roku 2008.

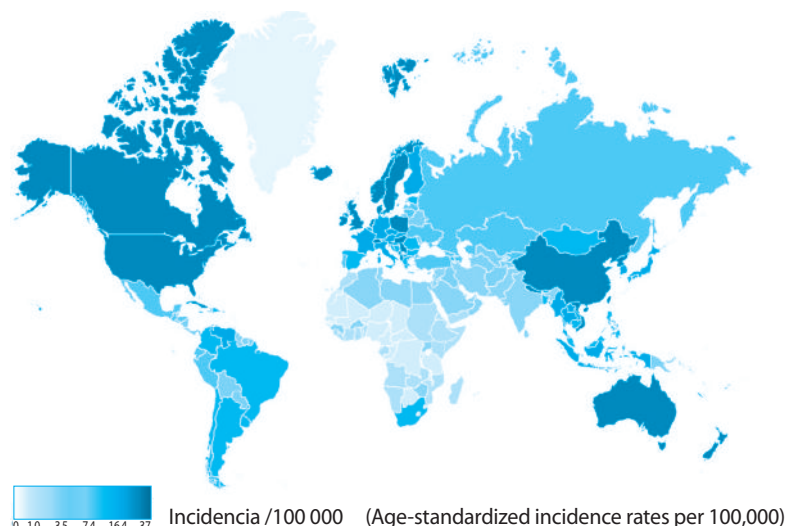
V posledných rokoch v niektorých vyspelých krajinách sveta sa KP stal vedúcou príčinou smrti na zhubné nádory nielen u mužov, ale aj u žien. Potvrdzujú to epidemiologické údaje napr. v USA, kde mortalita na KP u žien obsadila prvé miesto v poradí onkologických ochorení, jeho incidencia v USA zostáva na 2. mieste (vedie stále

Obrázok 5. Incidencia najčastejších zhubných nádorov žien vo svete roku 2008 v absolútnych číslach a percentách. GLOBOCAN 2008 (IARC) Section of Cancer Information (13/7/2010).

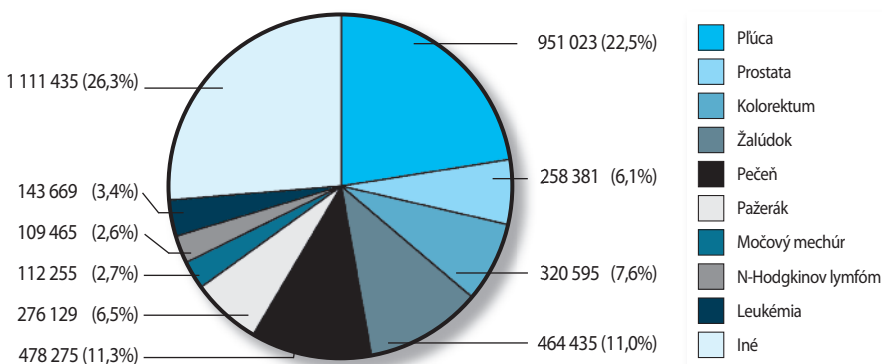

Vysvetlivky: 22,9 % prsník, 9,4 % kolorektum, 8,8 % cervix uteri, 8,5 % pľúca, 5,8 % žalúdok, 4,8 % telo uteru, 3,7 % pečeň a ovárium, 2,7 % štítna žľaza, 29,7 % iné.

Obrázok 6. Karcinóm pľúc vo svete – incidencia u žien roku 2008. GLOBOCAN 2008, International Agency for Research on Cancer.

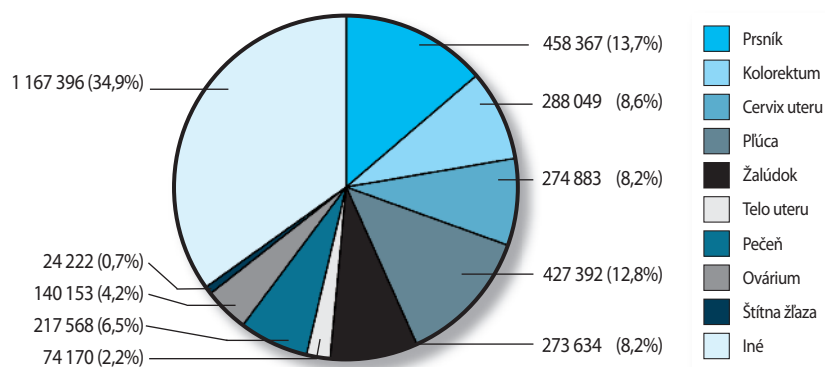

Obrázok 7. Mortalita na najčastejšie zhubné nádory u mužov vo svete roku 2008 v absolútnych číslach a percentách. GLOBOCAN 2008 (IARC) Section of Cancer Information (13/7/2010).

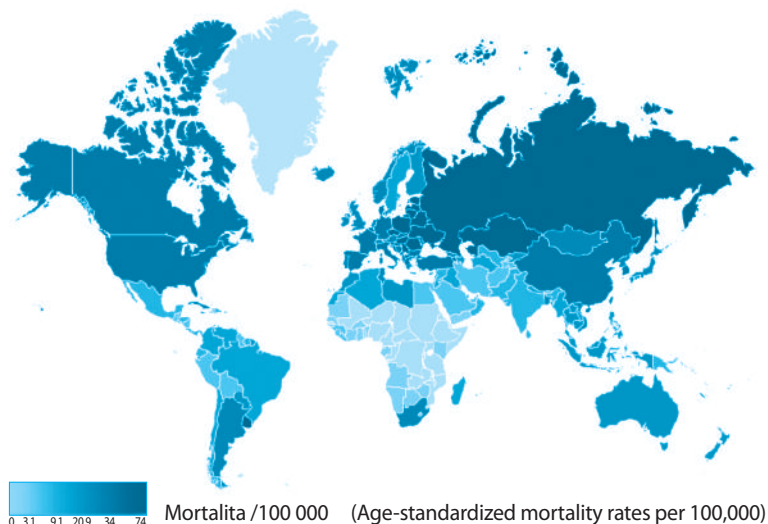
Vysvetlivky: 22,5 % pľúca, 6,1 % prostata, 7,6 % kolorektum, 11,0 % žalúdok, 11,3 % pečeň, 6,5 % pažerák, 2,7 % močový mechúr, 2,6 % non-Hodgkinov lymfóm, 3,4 % leukémia, 26,3 % iné.

Obrázok 8. Mortalita na najčastejšie zhubné nádory u žien vo svete roku 2008 v absolútnych číslach a percentách. GLOBOCAN 2008 (IARC) Section of Cancer Information (13/7/2010).

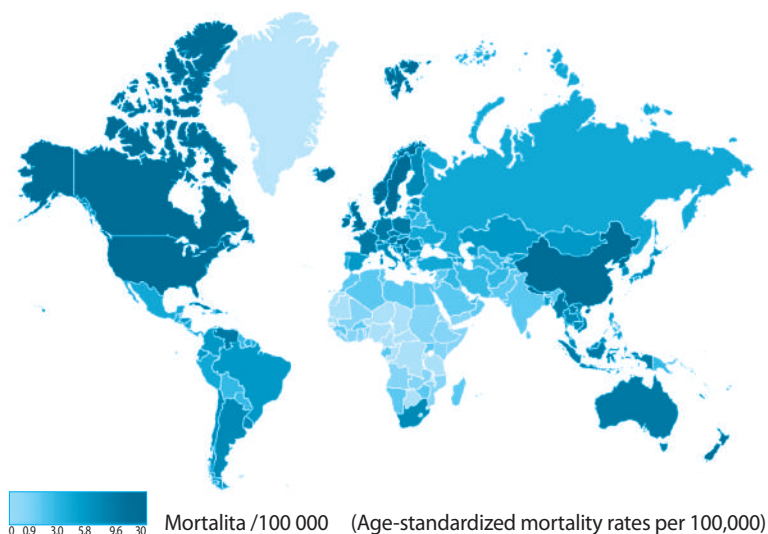

Vysvetlivky: 13,7 % prsník, 8,6 % kolorektum, 8,2 % cervix uteri, 12,8 % plúca, 8,2 % žalúdok, 2,2 % telo uteru, 6,5 % pečeň, 4,2 % ovária, 0,7 % štítna žľaza, 34,9 % iné.

Obr. 9 Karcinóm pľúc vo svete – mortalita mužov roku 2008. GLOBOCAN 2008, International Agency for Research on Cancer.

Obr. 10 Karcinóm pľúc vo svete – mortalita žien roku 2008. GLOBOCAN 2008, International Agency for Research on Cancer.

karcinóm prsníka). U mužov v USA je KP vedúcou príčinou mortality na ZN dlhšie obdobie (ale 1. miesto incidencie ZN u mužov t. č. má karcinóm prostaty). Svetlou stránkou sú posledné epidemiologické údaje, ktoré ukázali, že vďaka poklesu prevalencie fajčenia mužov klesá u nich mortalita na KP. Thun a Jemal (2006) konštatujú, že redukcia úmrtí mužov na KP v USA vyplýva zo zníženia prevalencie fajčenia v poslednej polovici 20. storočia (3).

Podľa zaznamenaného počtu úmrtí na KP u mužov (roky 1975 až 2003) a odhadov počtu úmrtí, ktoré sa počítali z predpokladaných prírastkov a starnutia populácie USA do roku 2003, sa zistilo, že od roku 1991 do roku 2003 sa zabránilo najmenej 146 000 úmrtiam na KP u mužov. Zistená úmrtnosť (na 100 000) štandardizovaná na bežnú populáciu USA bola roku 1991 u mužov 89,9 a roku 2003 71,9, čo tvorí percentuálnu zmenu -20 % (absolútnu zmenu -18 %). U žien bola však úmrtnosť roku 1991 37,6 a roku 2003 41,2, čo je percentuálna zmena +9,6 % (absolútna zmena +3,6 %).

V krajinách Európy, najmä od roku 1992, klesá celková mortalita na zhubné nádory vďaka poklesu mortality najmä troch hlavných malignít, a to žalúdka, čreva a pľúc u mužov. U mužov k poklesu mortality relevantne prispel aj pokles úmrtnosti na iné, s fajčením spojené neoplazmy, a to laryngu, ústnej dutiny a faryngu (-8 %), ezofágu (-8 %) a močového mechúra (-17 %). Aj keď priaznivý trend klesajúcej celkovej mortality na ZN sa pozoruje aj u žien, netýka sa to KP, kde sa naopak, zaznamenáva stabilne stúpajúca mortalita s vyšším vzostupom v posledných rokoch, hlavne v rozvinutých krajinách Európy (4, 5, 6).

Obrázok 11 znázorňuje incidenciu a mortalitu na KP podľa pohlavia vo vybraných regiónoch sveta roku 2008 publikovaných roku 2010 (GLOBOCAN 2008, IARC, 2010). Podľa Ferlaya a spol. (2010) došlo roku 2008 v Európe k 342 100 úmrtiam na KP, čo je 19,9 % všetkých úmrtí na onkologické ochorenia.

La Vecchia a spol. (2009) pri analýze mortality v 34 krajinách Európy zistili, že v krajinách Európskej únie sa úmrtia na KP u mužov znížili o 17 % od roku 1995 do 2004, v tom istom časovom období však vzrástli u žien o 27 %. Zistili, že medzi rokmi 1995 až 2004 bola najvyššia mortalita u mužov v Maďarsku - 78,9/100 000, nasledovaná mortalitou v Poľsku, Chorvátsku, Českej republike, Rusku a v pobaltských krajinách. U žien v tom istom časovom období

najvyššia mortalita bola v Škótsku – 28,8/100 000 a Maďarsku – 22,1/100 000 (5).

Trendy mortality na KP v 36 európskych krajinách podľa pohlavia a regiónov v rokoch 1970 – 2007 publikovali Bray a Weiderpass (2009) (7). Mortalita (štandardizovaná na európsku populáciu) bola extrahovaná z národných onkologických registrov WHO databanky mortality podľa veku, pohlavia a roku úmrtí (1970 – 2007) v 36 krajinách Európy. Hlavné závery ich analýz sú:

- Trendy mortality KP u mužov počas posledných dvoch dekád klesajú v mnohých krajinách, obzvlášť v severnej a západnej Európe.
- Trendy mortality u žien sú ešte stúpajúce, hoci v niektorých krajinách sa začínajú stabilizovať (Česká republika, Dánsko, Island, Veľká Británia).

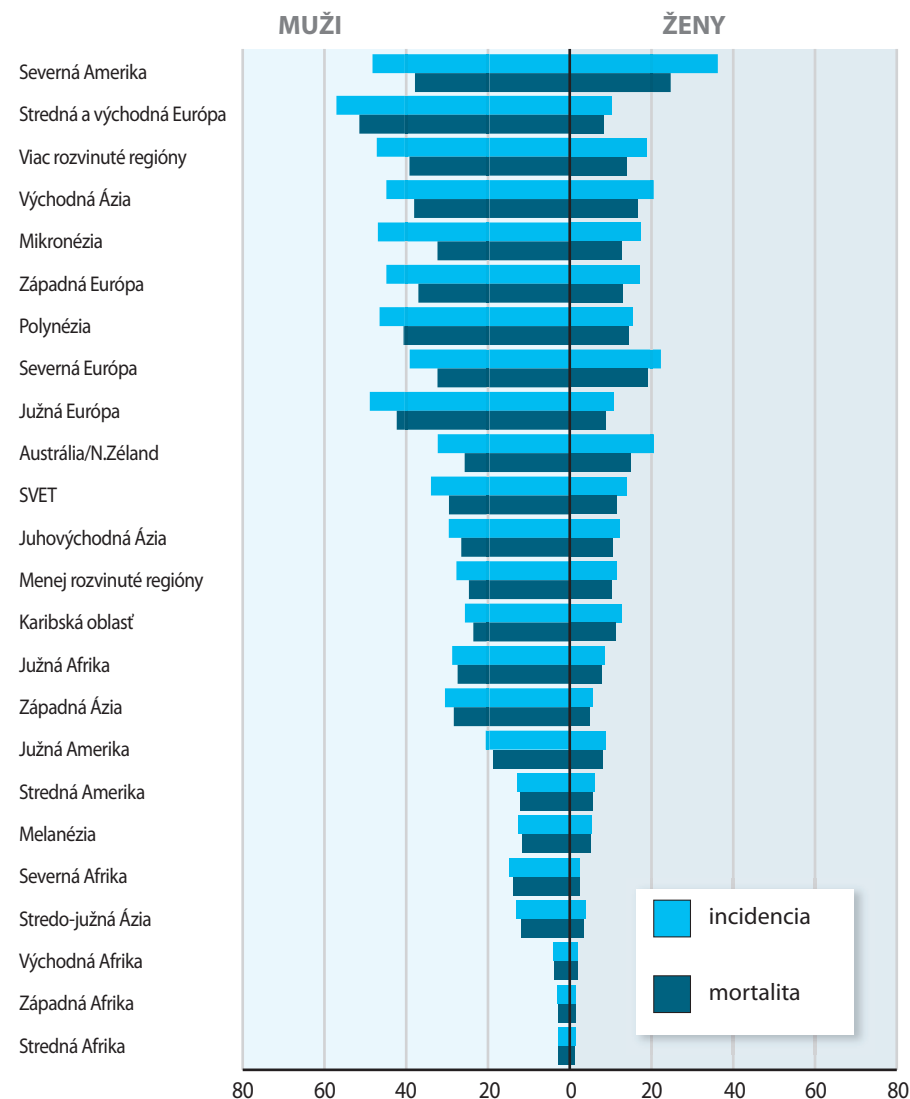
Slovenská republika a KP

Slovenská republika patrí medzi krajiny s vysokým výskytom zhubných nádorov pľúc. Kým roku 1968 sa na Slovensku zaznamenalo 1249 hlásených KP u mužov, čo predstavovalo *incidenciu* 51,1/100 000 mužov (štandardizovanú na svetovú populáciu) a 210 prípadov u žien – *incidencia* 7,2/100 000, roku 2005 to bolo 1931 ochorení u mužov – *incidencia* 57,3/100 000 mužov a 503 prípadov u žien – *incidencia* 10,6/100 000 žien (8, 9, 10).

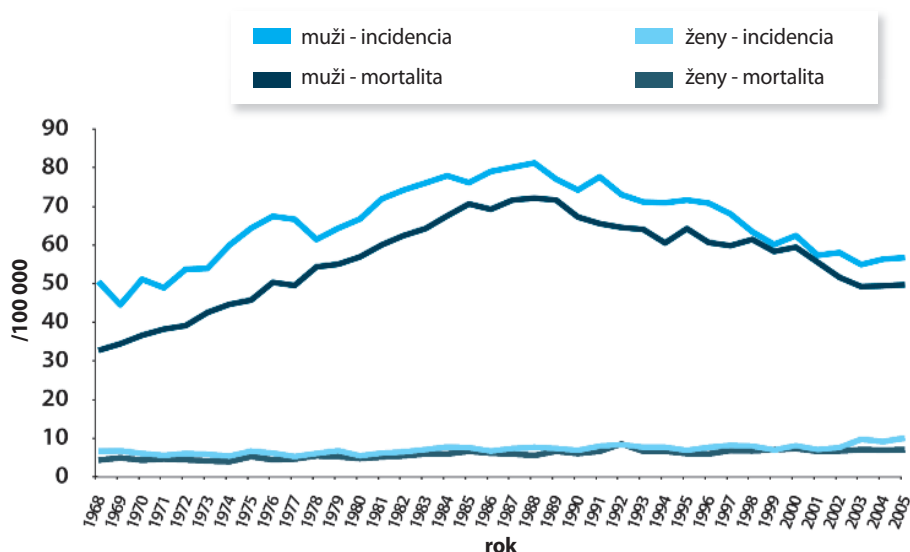
V Slovenskej republike vrcholila *incidencia* aj *mortalita* koncom 80. rokov uplynulého storočia, keď sa nádory pľúc zúčastňovali u mužov na 1/4 všetkých onkologických ochorení a až na 1/3 úmrtí na ZN. Následne má mortalita u mužov klesajúci charakter, pričom kopíruje krivku incidence na mierne nižšej hladine. Počty ochorení a ich nárast u žien prebiehal v porovnaní so susednými štátmi na relatívne nízkych hodnotách. U žien sa však zaznamenáva vzostup celkovej mortality, ktorý sa týka mladších vekových skupín (pod 65 rokov). Na Slovensku zomrelo roku 2005 na karcinóm pľúc 1707 mužov (*mortalita* 50,3/100 000) a 370 žien (*mortalita* 7,6/100 000). Zhubné nádory pľúc sa zúčastňovali na všetkých onkologických ochoreniach roku 2005 u mužov 14,8 % a u žien 4,1 %. Na obrázku 12 sú znázornené časové trendy *štandardizovanej incidence a mortality* na karcinóm pľúc podľa pohlavia na Slovensku v rokoch 1968 – 2005.

Do úvahy je potrebné vziať skutočnosť, že časový vývoj incidence a mortality KP odráža, okrem samotnej situácie v populácii

Obrázok 11. Incidencia a mortalita na karcinóm pľúc podľa pohlavia vo vybratých regiónoch sveta roku 2008. GLOBOCAN 2008 (IARC, 2010).

Obrázok 12. Trendy štandardizovanej incidence a mortality na karcinóm pľúc podľa pohlavia na Slovensku v rokoch 1968 – 2005.

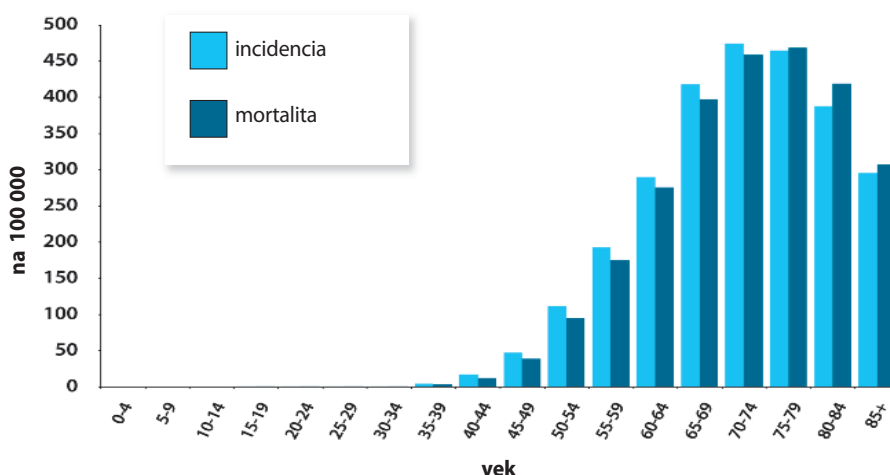

aj vplyvy súvisiace so sledovaním a registráciou nádorov, ako sú zmeny v diagnostike, či zmeny v klasifikácii nádorov. Geografická distribúcia incidencie KP na Slovensku podľa krajov odráža samotnú regionálnu rizikovosť výskytu ZN, je však ovplyvnená i ďalšími faktormi, ako napríklad rozdielmi v demografickej štruktúre populácie v jednotlivých krajoch. Hrubé hodnoty incidence, navyše spriemerované za viac rokov, prihládajú na značné lokálne rozdiely v demografii obyvateľstva. Za účelom možnosti porovnania epidemiologických ukazovateľov (incidencie, mortality) v jednotlivých krajinách sveta je dôležité poznať prepočty ich incidence na svetový, prípadne európsky štandard populácie.

Podľa vekovej štruktúry populácie pacientov s KP je najvyššie percento výskytu zaznamenané vo vekovej kategórii 65 – 69-ročných osôb. Vekovo-špecifickú incidenciu a mortalitu na karcinóm pľúc u mužov SR v priemere rokov 1999 – 2003 znázorňuje obrázok 13. Veková štruktúra pacientov s KP je daná jeho biologickou povahou a správaním, odráža však i aktuálnu vekovú štruktúru sledovanej populácie.

Časový vývoj zastúpení KP v SR podľa klinických štádií, na základe TNM klasifikácie platnej v čase určenia diagnózy ukazuje, že v SR stúpa podiel pacientov diagnostikovaných v III. a IV. klinickom štádiu a klesá podiel pacientov v I. a II. štádiu, kde je diagnostikovaných menej ako 1/3 pacientov! Napriek používaniu nových diagnostických metód je aj vo svete diagnostikované viac ako 60 % (60 – 70 %) prípadov KP v pokročilých klinických štádiách ochorenia. Medzi fakty, ktoré komplikujú včasnú diagnostiku, zachytenie KP v počiatočnom štádiu, patrí aj neexistencia včasných špecifických varovných signálov (pľúca „nebolia“, malý počet senzitivných nervových vlákien, veľká kompenzačná schopnosť pľúc). Pokročilosť ochorenia má okrem iných faktorov podstatný vplyv na výber liečby a v konečnom dôsledku na celkové prežívanie pacientov. Preto sa v poslednom čase výskum sústreďuje na zistenie spektra, ale aj objav nových vyšetrení, ktoré by umožňovali diagnostikovanie KP v takom klinickom štádiu, ktoré je liečiteľné (molekulové techniky). Výskum ide ešte ďalej a molekulovogenetický výskum môže priniesť nielen metódy včasnej diagnostiky, ale aj diagnostiky rizikových osôb pre KP. Už dnes zasahuje aj do zisťovania prediktívnych faktorov, ktoré umožňujú personifikovanú cieľnú liečbu pacientov.

Obrázok 13. Vekovo špecifická incidencia a mortalita na karcinóm pľúc u mužov v priemere rokov 1999 – 2003.

Vybrané charakteristiky karcinómu pľúc

Karcinóm pľúc sa rozdeľuje na skupinu nemalobunkových karcinómov (NSCLC – non small cell lung cancer) a malobunkových karcinómov (SCLC – small cell lung cancer). NSCLC tvorí 85 % KP a zahŕňa adenokarcinóm, epidermoidný karcinóm (synonymá: spinocelulárny, skvamózny) a veľkobunkový karcinóm. Najnovšie epidemiologické štúdie potvrdili zmeny v zastúpení výskytu jednotlivých mikromorfologických typov KP. V USA sa od 60. rokov 20. storočia znižoval výskyt epidermoidného karcinómu pľúc a pribúdali adenokarcinómy, ktoré sú v súčasnosti najrozšírenejším typom KP. Podobný vývoj nasledoval aj v niektorých vyspelých krajinách Európy, kde klesá výskyt epidermoidného, malobunkového a veľkobunkového karcinómu, pričom výskyt adenokarcinómu má stále stúpajúcu tendenciu. Tieto zmeny sa pripisujú najvýznamnejšiemu rizikovému faktoru KP, a to zmene zloženia cigaretového dymu. Následkom novej technológie výroby cigariet a najmä zavedeniu filtra do cigariet sa zmenilo aj zloženie inhalovaného cigaretového dymu. Väčšie partikuly zachytí filter, fajčiar môže „šlukovať“ dym hlbšie, a tak sa dym dostáva viac periférne do dýchacích ciest, kde sa vyskytuje najväčší podiel adenokarcinómu. Zmenilo sa aj zloženie dymu v súvislosti so zastúpením jednotlivých karcinogénov. V posledných rokoch obsahuje dym z cigariet menej polycyklických aromatických uhľovodíkov a nikotínu, má však relatívne vyšší obsah nitrozamínov. Predpokladá sa, že opísané faktory sú zodpovedné za relatívny nárast výskytu adenokarcinómu. Nepreukázalo sa však celkové signifikantné zníženie rizika KP spôsobeného fajčením.

Epidemiologické štúdie potvrdili, že KP je vysokoletálne ochorenie aj v súčasnosti. Podľa rôznych štúdií približne 8 – 16 % pacientov prežije 5 a viac rokov. Jedným z viacerých dôvodov vysokej letality KP je aj to, že napriek využívaniu najmodernejších diagnostických metód sa stále diagnostikujú 2/3 – 3/4 pacientov v pokročilých klinických štádiách ochorenia. V štádiu lokalizovaného ochorenia prežije 5 rokov približne 59 % pacientov, v štádiu extenzívneho ochorenia približne len 2 % pacientov. Zatiaľ nejestvuje ani efektívny a široko uplatniteľný skrining KP. Samet a spol. (2009) v období rokov 1995 – 2001 udávajú 5-ročné prežitie u 15,7 % pacientov (11). Podľa Huqa a spol. (2009) v USA prežije 5 rokov 16 % pacientov bielej rasy a 13 % Afroameričanov (12).

KP a fajčenie

Aj keď KP je ochorenie s komplexnou multifaktorovou etiológiou a v jeho etiopatogenéze sa uplatňuje komplex endogénnych aj exogénnych faktorov, fajčenie cigariet je jeho najvýznamnejším rizikovým faktorom. Chronická expozícia cigaretovému dymu je zodpovedná za 80 – 90 % vzniknutých KP u mužov a okolo 50 % u žien. V niektorých rozvinutých krajinách sveta je tento podiel ešte vyšší a dosahuje vyše 90 % u mužov a 85 % u žien. Epidemiologické štúdie, ktoré sa zaoberajú hodnotením asociácie KP s rizikovými faktormi, najmä s fajčením, sa publikovali hlavne po roku 1950, aj keď prvé sa už objavili v 20. rokoch 20. storočia. Profesori Doll a Hill (2004) prospektívne študovali príčiny úmrtí u fajčiarov a nefajčiarov v súbore vyše 40 000 lekárov, z toho takmer 35 000 lekárov

mužského pohlavia. Konečné zistenia po 50-ročnom sledovaní jednoznačne potvrdili a aj kvantifikovali mieru rizika, ktoré predstavuje fajčenie tabaku. Na druhej strane zistili, že ak fajčiari ukončili fajčenie pred 35. rokom svojho veku, ich krivky celkového prežitia sa signifikantne nelíšili od krivky prežitia nefajčiarov (13, 14).

Epidemiologické štúdie poukázali na to, že rastúce trendy incidencie a mortality na KP u mužov paralelne kopírujú predošlé trendy prevalencie fajčenia alebo spotreby tabakových výrobkov. Medzi krivkami rastu spotreby tabakových výrobkov a krivkami rastu mortality na KP je približne 20 – 30-ročný odstup. U žien sa vývoj vzostupu kriviek incidencie a mortality KP oneskoril približne o 25 rokov za mužmi pre neskoršie masové rozšírenie fajčenia v ženskej populácii (16).

Mimoriadne veľké množstvo štúdií publikovaných vo svete sa zaoberalo a zaoberá fajčením a ostatnými rizikovými faktormi KP. Preto rôzne odborné skupiny expertov a komisií aj svetových organizácií periodicky publikujú komplexné prehľady vplyvu fajčenia na vznik KP a na zdravie, ako napr. SZO (Svetová zdravotnícka organizácia) a IARC (International Agency for Research on Cancer). Na základe vedeckých dôkazov potvrdili, že aj pasívne fajčenie (nedobrovoľná inhalácia cigaretového dymu nefajčiarmi) patrí k rizikovým faktorom vzniku KP (15, 16).

Aj keď je ťažké pri pasívnom fajčení určiť presnú mieru rizika KP, udáva sa, že relatívne riziko predstavuje priemerne približne desatinu rizika aktívneho fajčenia. Expozícia v domácom a pracovnom prostredí zvyšuje riziko KP približne 1,24-násobne, kým v baroch a kaviarňach až 1,73-násobne. Podľa relevantných odhadov pasívne fajčenie zapríčiňuje v Európe 13 400 úmrtí na KP za rok. Odhaduje sa, že pasívne fajčenie je zodpovedné za 20 – 25 % KP u nefajčiarov. Nové výskumy v oblasti molekulovej patofyziológie geneticko-environmentálnej interakcie objavujú určité rozdiely karcinogenézy u fajčiarov a nefajčiarov, ale aj u mužov a žien. Ich parciálne výsledky sa dajú využiť v klinike už dnes, najmä pri indikáciách personifikovanej liečby.

Okrem iného aj poznatky tradičnej epidemiológie prispeli k preukázaniu karcinogenity cigaretového dymu, vzťahu intenzity fajčenia k riziku vzniku KP. Budúca, tzv. „molekulová epidemiológia“ by mala charakterizovať sekvencie molekulových a bunkových zmien procesu premeny nemalígnej bunky na malígnu a možné genetické fak-

tory determinujúce vnímavosť k cigaretovému dymu. Biomarkery expozície, dávky, vnímavosti a genetického poškodenia dovoľia epidemiologickému skúmaniu odhľadať špecifické dráhy ľudskej karcinogenézy a poskytnú aj užitočné markery pre štúdium prevencie (17).

Záver

KP vo svete zostáva aj v súčasnosti závažným zhubným ochorením nielen mužov, ale aj žien. Je závažným ochorením nielen z aspektu zdravotníckeho, ale aj sociálneho a ekonomického. Napriek využitiu stále modernejších diagnostických metód neklesá podiel pacientov diagnostikovaných v pokročilých klinických štádiách. Vysoká mortalita volá po ešte rozsiahlejšom komplexnom výskume, najmä objavenia metód včasnej diagnostiky a nových modalít liečby s vyššou účinnosťou. Na druhej strane je potrebné pokračovať v implementácii všetkých foriem prevencie jeho hlavného rizikového faktora, a to aktívnej a pasívnej inhalácie cigaretového dymu.

Literatúra

1. Ferlay, J., Shin, H.R., Bray, F., Forman, D., Mathers, C., Parkin, D.M.: GLOBOCAN 2008: Cancer Incidence and Mortality Worldwide: IARC CancerBase No. 10, Lyon. 2010; Internet: <http://globocan.iarc.fr>
2. Ferlay, J., Bray, F., Pisani, P., Parkin, D.M.: GLOBOCAN 2002: Cancer Incidence, Mortality and Prevalence Worldwide IARC CancerBase IARC-Press, Lyon. 2004; 5: (2) Internet: <http://www-dep.iarc.fr/>
3. Thun, M. J., Jemal, A.: How much of the decrease in cancer death rates in the United States is attributable to reductions in tobacco smoking? *Tobacco Control.*, 2006, 15, s. 345–347.
4. Ferlay, J., Autier, P., Boniol, M., Heanue, M., Colombet, M., Boyle, P.: Estimates of the cancer incidence and mortality in Europe in 2006. *Ann. Oncol.*, 2007, 3(18), s. 581–592.
5. La Vecchia, C., Bosetti, C., Lucchini, F., Bertuccio, P., Negri, E., Boyle, P., Levi, F. Cancer mortality in Europe, 2000–2004, and an overview of trends since 1975. *Ann. Oncol.*, 2009.
6. Ferlay, J., Parkin, D.M., Steliarova-Foucher, E. Estimates of the cancer incidence and mortality in Europe in 2008. *Eur. J. Cancer*, 2010, 46, s. 765–781.
7. Bray, F. J., Weiderpass, E.: Lung cancer mortality trends in 36 European countries: secular trends and birth cohort patterns by sex and region 1970–2007. *Int. J. Cancer*, 2010, 126(6), s. 1454–1466.

8. Ondrušová, M., Pleško, I., Safaei-Diba, Ch., Obšitníková, A., Štefaňáková, D., Ondruš, D.: Komplexná analýza výskytu a úmrtnosti na zhubné nádory v Slovenskej republike [online]. Bratislava, Národný onkologický register SR, NCZI, 2007. <http://www.nor-sk.org/>.
9. Dušek, L., Mužík, J., Kubásek, M., Koptíková, J., Šnajdrová, L., Ondrušová, M.: Národní portál epidemiologie zhoubných nádorů ve Slovenské republice [online]. Masarykova univerzita, Brno, 2007. [cit. 7.2.2009]. Dostupný z WWW: <http://www.nor-sk.org/>.
10. Safaei Diba, Ch., Pleško, I., Obšitníková, A., Dienerová, M., Kalmančoková, A., Kopecká, I., Ondrušová, M., Piešťanská, G., Valentíková, K., Weningerová, D.: Incidencia zhubných nádorov v Slovenskej republike 2005. Národný onkologický register SR. NCZI. 2009, 172 s.
11. Samet, J.M., Alberg, A.J., Ford, J.G.: Epidemiology of lung cancer and mesothelioma. In: Spiro, S.G., Huber, R.M., Janes, S.M.: Thoracic malignancies. *Eur. Respir. Mon.*, 2009, 44, 437 s.
12. Huq, S., Maghfoor, I., Perry, M.: Lung Cancer, Non-Small Cell. 2009. Internet: <http://emedicine.medscape.com/article/279960-overview>.
13. Doll, R., Hill, A.B.: Smoking and carcinoma of the lung: preliminary report. *BMJ*, 1950, 2, s. 739–748.
14. Doll, R., Peto, R., Boreham, J., Sutherland, I.: Mortality in relation to smoking: 50 years' observations on male British doctors. *BMJ*, 2004, 328(7455), s.1519–1528.
15. International Agency for Research on Cancer (IARC). Tobacco Smoke and Involuntary Smoking. IARC monograph 83. Lyon, IARC, 2004; US Dept of Health and Human Services. The Health Effects of Active Smoking: A Report of the Surgeon General. Washington, US Government Printing Office, 2004.
16. US Environmental Protection Agency (EPA). Respiratory Health Effects of Passive Smoking: Lung Cancer and Other Disorders. EPA/600/006F Edn. Washington, US Government Printing Office, 1992.
17. Samet, J.M., Alberg, A.J., Ford, J.G.: Epidemiology of lung cancer and mesothelioma. In: Spiro SG, Huber RM, Janes SM. Thoracic malignancies. *Eur. Respir. Mon.*, 2009, 44, s. 437.

Do redakcie došlo 14. 1. 2011.

Adresa autorky:

MUDr. Elena Kavcová, PhD.

Klinika pneumológie a ftizeológie JLF UK a UNM

Kollárova 2

036 59 Martin

e-mail: kavcova@jfm.uniba.sk

Pôvodná práca

Európska urologická spoločnosť: Skríning karcinómu prostaty – 2010

Michal Horňák, Vladimír Zvara

Urologická klinika Lekárskej fakulty Univerzity Komenského, Univerzitná nemocnica s poliklinikou L. Dérya v Bratislave

The European Association of Urology: Prostate Cancer Screening – 2010

Súhrn

Pozadie problému: Európska urologická spoločnosť (EUS) prijala výsledky štúdie the European Randomized Study of Screening Prostate Cancer (ERSPC) a predložila vyhlásenie o skríningu karcinómu prostaty.

Cieľ a východiská práce: Cieľom prehľadového článku je opis skríningu karcinómu prostaty (verzia 2010).

Metódy: Autori na základe vyhľadávania v databáze MEDLINE urobili prehľad o PSA skríningu navrhovanom EUS (verzia 2010).

Výsledky: Súčasne publikované údaje sú nedostatočné, aby podporili masový skríning karcinómu prostaty založený na celej populácii. Informovaniu pacientovi treba odporučiť včasné zistenie karcinómu prostaty, tzv. oportunistický skríning. Hladiny PSA hodnotené pri jedinej príležitosti u mužov vo veku 40 rokov sú závažným prediktorom budúceho karcinómu, napr. skríningový interval u mužov vo veku 40 rokov so začiatočnými hladinami PSA ≤ 1 ng/ml je 8 rokov. Optimálny skríningový interval po 50. roku života nie je určený. Na základe ERSPC štúdie sa nezistil rozdiel v intervale skríningu robenom každé 2 alebo 4 roky; stratégia každoročného skríningu používaná mnohými organizáciami v Spojených štátoch nie je potrebná. PSA prah biopsie je 4 ng/ml, nižší prah 3 ng/ml je vhodný pre mladších mužov. Vstupné kritériá aktívneho sledovania sú štádium T1c a T2a, PSA ≤ 10 ng/ml, Gleasonovo skóre ≤ 6 (3+3), ≤ 2 pozitívne punkty z prostaty a ≤ 50 % rozsahu karcinómu v punkte. Indikácie na zmenu liečby sú čas zdvojenia PSA < 3 roky alebo progresia biopsie.

Záver: Tieto návody Európskej urologickej spoločnosti sumarizujú posledné literárne údaje.

Kľúčové slová: karcinóm, prostata, skríning.

Úvod

Cieľom skríningu akéhokoľvek karcinómu je zvýšiť vyhliadky úspešnej liečby včasnou diagnózou choroby. Primárnym koncovým bodom je zníženie úmrtnosti na karcinóm. Existujú tri typy skríningu: masový skríning (založený na celej populácii), selektívny skríning (skríning vysokorizikovej populácie) a oportunistický skríning (individuálny skríning na žiadosť, často ako časť lekárskej prehliadky). Masový skríning, alebo skríning založený na populácii sa definuje ako systematické vyšetrenie asymptomatických mužov. Skríning sa obvykle

robí v klinickej štúdii a iniciujú ho zdravotnícki profesionáli. Selektívny skríning sa navrhuje skupinám s vysokým rizikom. Cieľom oportunistického skríningu je zistenie včasného karcinómu, reprezentujú ho individuálne prípady a iniciuje ho pacient alebo lekár (Heidenreich a spol., 2010; Heidenreich a spol., 2011). Nevýhodou skríningu celej populácie pri porovnaní so selektívnym alebo oportunistickým skríningom je zistenie veľkého počtu mužov s indolentným karcinómom, ktorý nikdy nevedie k úmrtiu. Predtým, ako sa zdôvodní masový skríningový program, musia

sa splniť rôzne kritériá, ako je overené zníženie úmrtnosti, účinok skríningu na kvalitu života, analýza prospešnosti vynaložených nákladov a schopnosť zvládnuť možné škody skríningu, ako je napr. nadbytočná diagnóza a nadbytočná liečba (van Vught a spol., 2010).

V populácii prichádzajúcej do úvahy na PSA skríning možno identifikovať nasledovné štyri skupiny pacientov (Bangma a spol., 2007):

- diagnostikovaní ako karcinóm prostaty, z ktorého sa počas života nevyvinú príznaky karcinómu (nadbytočná diagnóza indolentného karcinómu),
- diagnostikovaní ako karcinóm prostaty v skorom štádiu, ktorý by inak viedol k príznakom a/alebo k potrebe agresívnejšej kuratívnej liečby, ak by sa diagnostikoval v neskoršom štádiu,
- diagnostikovaní ako karcinóm s agresívnou chorobou v kuratívnom štádiu, ktorá by inak progredovala do metastáz, ak by sa diagnostikovala neskôr,
- diagnostikovaní s karcinómom prostaty v takom istom štádiu, v akom by sa diagnostikovali klinicky; karcinóm je už nevhodný na kuratívnu liečbu.

Ideálny skríning by mal zistiť iba karcinómy, ktoré sú v 2. a 3. skupine, lebo iba tieto skupiny môžu získať zo skríningu.

Diagnostika karcinómu prostaty

Spôsob, ako sa najčastejšie diagnostikuje karcinóm prostaty, je vyšetrenie prostatického špecifického antigénu (PSA) a digitálne rektálne vyšetrenie (DRV). Ak sú zvýšené hladiny PSA (všeobecne $> 3,0 - 4,0$ ng/ml) a/alebo DRV svedčí o karcinóme prostaty, je indikovaná biopsia prostaty.

Americká FDA (Food and Drug Administration) prvýkrát schválila PSA roku 1986 s cieľom monitorovať stav choroby po definitívnej liečbe mužov s karcinómom prostaty (Plenta, 2009). Užitočnosť PSA v klinickej praxi sa rýchlo rozšírila o diagnostiku a skríning mužov s karcinómom prostaty a nedávno publikované práce priniesli dôkazy, že PSA vie dokonca identifikovať mužov v riziku vzniku karcinómu v budúcnosti (Plenta, 2009). Hoci PSA skríning prijalo veľa lekárov a pacientov, hlavne v Spojených štátoch, PSA skríning neprešiel klinickými štúdiami hodnotiacimi jeho kladu a zápory. Túto medzeru v poznaní mali vyplniť dve dlho očakávané, nedávno publikované štúdie (Andriole a spol., 2009; Schröder a spol., 2009).

Summary

Background: The European Association of Urology (EAU) has taken into consideration the results of the European Randomised Study of Screening for Prostate Cancer (ERSPC) and has formulated a statement regarding prostate cancer screening.

Objectives: The purpose of this review is to present 2010 version of the (EAU) guidelines on the screening of prostate cancer.

Methods: Based on searches from MEDLINE database criteria for early detection of prostate cancer are formulated by EAU.

Results: Current published data are insufficient to recommend the adoption of mass screening (population based) of prostate cancer. Early detection (opportunistic screening) should be offered to the informed man. PSA testing obtained at a single occasion at the age of 40 is a very strong predictor of prostate cancer subsequently, in men with initial PSA levels ≤ 1 ng/ml screening interval is 8 years. The optimal screening interval after age of 50 years has not been determined. On the basis of ERSPC results showing no difference in interval cancer detection rates between screening every 2 versus 4 years, the yearly strategy employed by many organizations in US is probably not needed. PSA level of 4 ng/ml triggered a prostate biopsy, lower threshold of PSA 3 ng/ml is more appropriate for younger men. Selection for active surveillance are stage T1c and T2a, PSA ≤ 10 ng/ml, Gleason score ≤ 6 (3+3), ≤ 2 positive cores at biopsy and the extent of cancer in any core ≤ 50 %. Indication for a change of treatment: PSA doubling time < 3 years or upgrading at repeat biopsy.

Conclusions: These EAU guidelines summarise the most recent findings.

Key words: prostate, cancer, screening.

Štúdiá zo Spojených štátov (Andriole a spol., 2009): The Prostate, Lung, Colorectal, and Ovary (PLCO) randomizované rozdelila 76 693 zdravých mužov vo veku 55 – 74 rokov, ktorí prešli každoročne PSA a DRV skriningom alebo štandardnou starostlivosťou ako kontrolná skupina. Po 7-ročnom sledovaní incidencia karcinómu prostaty na 10 000 mužov/rokov bola 116 (2820 karcinómov) v skriningovej skupine a 95 (2322 karcinómov) v kontrolnej skupine (pomer 1,22). Úmrtnosť na 10 000 mužov/rokov bola 2,0 (50 úmrtí) v skriningovej skupine a 1,7 (44 úmrtí) v kontrolnej skupine (pomer 1,13). Autori štúdie PLCO urobili záver, že špecifická úmrtnosť v skriningovej skupine bola nízka a nebol signifikantný rozdiel medzi dvoma skupinami. Štúdiá z Európy (Schröder a spol., 2009): The European Randomised Study of Screening for Prostate Cancer (ERSPC) zahŕňovala 162 243 mužov z 8 krajín vo veku 55 – 69 rokov. Muži randomizovaní v skriningovej skupine prešli PSA skriningom v priemere raz za 4 roky, alebo boli bez skriningu v kontrolnej skupine. Medián sledovania bol 9 rokov, kumulatívna incidencia karcinómu prostaty bola 8,2 % v skriningovej skupine a 4,8 % v kontrolnej skupine. Absolútne riziko rozdielu bolo 0,71 úmrtia

na 1000 mužov. To znamená, že 1410 mužom treba urobiť skrining a ďalších 48 treba liečiť, aby sa predišlo jednému úmrtiu z karcinómu prostaty. Autori štúdie ERSPC urobili záver, že PSA skrining zníži úmrtnosť z karcinómu prostaty o 20 %, ale súčasne s výskytom pacientov s vysokým rizikom nadbytočnej liečby.

Obom štúdiám sa venovala značná pozornosť. V PLCO štúdií miera súhlasu v skriningovom ramene bola 85 % pre vyšetrenie PSA a 86 % pre DRV. Miera kontaminácie v kontrolnej skupine bola až 40 % v prvom roku a zvýšila sa na 52 % v šiestom roku. Pre PSA vyšetrenie a pre DRV bol 41 – 46 %. Ďalej súhlas s biopsiou bol iba 40 – 52 % oproti 86 % v štúdií ERSPC. Teda štúdiá PLCO nebude pravdepodobne schopná odpovedať, či skrining ovplyvní mortalitu na karcinóm prostaty. (Obe štúdie pokračujú v hodnotení výsledkov.)

V nedávnej retrospektívnej analýze výskytu karcinómu prostaty sa hodnotili metastázy a príčina úmrtia v skupine 11 970 mužov, ktorí boli v intervenčnom ramene štúdie ERSPC a v kontrolnej populácii 133 287 mužov, ktorí neprešli skriningom v priebehu 8-ročného pozorovania (van Leeuwen a spol., 2010). Relatívne riziko metastáz karcinómu prostaty v skriningovej populácii porovnané s kontrolnou populáciou bolo 0,47 ($p < 0,001$). Relatívne riziko špecifickej mortality bolo tiež signifikantne nižšie v skriningovom ramene (relatívne riziko: 0,63; $p = 0,008$). Absolútne zníženie mortality bolo 1,8 úmrtia na 1000 mužov. Na základe týchto údajov skutočný prínos štúdie ERSPC bude zrejmý až po 10 – 15 rokoch sledovania, pre 41% zníženie metastáz v skriningovom ramene. Ďalej treba vyčakať výsledky ekonomickej záťaže a vedľajších účinkov vyplývajúcich z intenzívneho skriningu.

Postoj Európskej urologickej spoločnosti k Európskej randomizovanej štúdií karcinómu prostaty

Európska urologická spoločnosť prijala závery štúdie ERSPC a uznala kladý skriningu v zmysle zníženia úmrtnosti o 20 %, ako aj zápory z nadbytočnej liečby karcinómu prostaty a formulovala vyhlásenie EAU (Abrahamsson a spol., 2009):

Karcinóm prostaty je závažný zdravotný problém, ale v súčasnosti publikované údaje sú nedostatočné, aby sa mohol odporučiť skrining celej populácie, najmä pre nadbytočnú diagnostiku a liečbu. Predtým, ako národné zdravotnícke authority uvažujú o plošnom skriningu, mala by sa zvážiť úroveň oportunistického, ako aj problematika nadbytočnej diagnózy, kvality života, náklady na skrining a pomer nákladov k ich užitočnosti.

Lekári, hlavne urológovia, by sa mali vyhnúť nadbytočnej diagnóze a liečbe vypracovaním metód aktívneho sledovania karcinómu, bez urýchlenej indikácie aktívnej invazívnej liečby. Invazívna liečba by sa mala prispôbiť prognóze diagnostikovaného karcinómu a žiadosti pacienta. Rozhodnutie, či podstúpiť PSA skrining, by malo vychádzať z rozhovoru pacienta s lekárom a malo by sa opierať o informácie o kladoch a záporoch skriningu.

Súčasný algoritmus skriningu je nedostatočný, lebo mu chýba špecifickosť a schopnosť identifikovať agresívne nádory. Urgentne sú potrebné nové diagnostické a prognostické markery a zobrazovacie postupy, ktoré zvýšia prediktívnu hodnotu skriningových postupov.

Pri chýbaní masového skriningu Európska urologická spoločnosť navrhla hneď po uverejnení PLCO a ERSPC štúdií vlastné zásady PSA skriningu, ktorý je prístupný na internete <http://www.urology-week.org> a bol publikovaný v našej literatúre (Horňák a Zvara, 2010).

Zmena algoritmu skríninového programu

Do roku 2009 sa skríninng karcinómu prostaty odporúčal robiť mužom starším ako 50 rokov, s očakávaným dožitím viac ako 10 rokov. Vyšetrenia PSA a DRV sa odporúčali robiť každoročne. Skorší začiatok skríninngu sa indikoval iba mužom s pozitívnou rodinnou anamnézou v prvostupňovom príbuzenstve a u afroamerickej rasy. Rok 2009 prvýkrát priniesol dôkazy, že PSA skríninng znižuje úmrtnosť na karcinóm prostaty o 20 %, ale za cenu nadbytočnej diagnózy a liečby indolentného karcinómu.

Na základe výsledkov dvoch veľkých randomizovaných štúdií väčšina, ak nie všetky zdravotnícke organizácie a urologické a onkologické spoločnosti konštatovali, že súčasný masový skríninng celej populácie nie je vhodný. Vhodnejšie je včasné zistenie choroby (oportunistický skríninng) u dobre informovaného muža.

Ak sa pacient rozhodne pre oportunistický skríninng karcinómu prostaty, má ho lekár oboznámiť o kladoch a záporoch skríninngu. Kľúčové body rozhovoru medzi pacientom a lekárom o PSA skríninngu:

- karcinóm prostaty je závažná a častá choroba,
- nesprávne pozitívne výsledky PSA testu: približne 70 % mužov so zvýšeným PSA testom > 4 ng/ml nemá karcinóm, hodnoty môžu byť zvýšené z iných dôvodov (zápal prostaty, benígna prostatická hyperplázia),
- nesprávne negatívne výsledky má približne 25 % pacientov s hladinou PSA ($\leq$ 4 ng/ml); hladiny PSA môžu byť znížené pri užívaní inhibítorov 5-alfareduktázy a statínov,
- ak PSA test je zvýšený, biopsia prostaty je ďalším diagnostickým postupom; biopsia nemusí vždy zachytiť prítomný karcinóm prostaty,
- ak biopsia potvrdí karcinóm, nasleduje liečba, ktorá závisí od rozsahu choroby,
- každá liečebná metóda môže byť spojená s komplikáciami,
- nie všetci pacienti s dokázaným karcinómom prostaty sa musia liečiť, niektoré karcinómy neohrozujú život pacienta a nemusia sa liečiť, iba sledovať.

Súčasný PSA skríninng

Súčasný PSA skríninng nevie odlíšiť neagresívne karcinómy prostaty od agresívnych a zabrániť nadbytočnej diagnostike indolentného karcinómu a sám rozhodnúť

o nadbytočnej liečbe. Pri skríninngu nadbytočná diagnostika a liečba predstavuje riziko diagnózy indolentného karcinómu (Strope a Andriole, 2010). Používaná stratégia „aktívneho sledovania“ je schopná oddeliť diagnózu karcinómu prostaty od liečby pacientov s nízko rizikovou a veľmi nízko rizikovou chorobou, a teda znížiť nadbytočnú liečbu.

Dôkazy o zníženej mortalite karcinómu prostaty PSA skríninngom zdôvodňujú pokračovanie v skríninngu (Schröder a spol., 2009). Najlepší prístup je informovať mužov o kladoch a záporoch skríninngu, vrátane rizika nadbytočnej diagnózy (Strope a Andriole, 2010). Meranie bazálnej hodnoty PSA mužom vo veku 40 rokov môže zdôvodniť ďalší agresívnejší skríninng (Fang a spol., 2001; Loeb a spol., 2006; Lilja a spol., 2007; Ulmert a spol., 2008). Bazálna hodnota PSA zistená vo veku 40 rokov porovnaná s budúcimi hodnotami PSA môže pomôcť identifikovať mužov s karcinómom prostaty. U mužov s počiatočnými hladinami PSA $\leq$ 1 ng/ml skríninngový interval je 8 rokov. Na základe výsledkov štúdie ERSPC, ktorá nezistila rozdiel medzi intervalmi skríninngov robenými každé dva alebo štyri roky, nie je potrebný každoročný skríninng používaný mnohými organizáciami v Spojených štátoch (Schröder a spol., 2009; Strope a Andriole, 2010), optimálny skríninngový interval nie je však doteraz známy. Pokračovanie skríninngu po veku 75 rokov nie je potrebné. Súčasná stratégia skríninngu neodporúča iba jediný prah PSA, ktorý indikuje biopsiu prostaty; u mladších mužov možno pre začiatoknú hranicu biopsie použiť nižšiu hranicu PSA, nie však pod $\leq$ 3 ng/ml (Heidenreich a spol., 2010; Heidenreich a spol., 2011).

Nadbytočná diagnostika a aktívne sledovanie

PSA skríninng neodhalí iba zvýšený počet mužov s karcinómom prostaty, ale zvýši aj počet klinicky nesignifikantných nádorov, ktoré rastú pomaly a prechádzajú dlhým obdobím, počas ktorého sa neprejavajú a nikdy sa nestanú klinicky signifikantnými. Mortalita týchto indolentných nádorov s nízkym rizikom sa nelíši od mortality mužov bez nádoru a muži spravidla zomierajú na iné príčiny. V súčasnosti väčšina týchto včasných karcinómov je po radikálnych postupoch často spojených so závažnými komplikáciami. Ich diagnóza a liečba nie je prínosom, označuje sa ako nadbytočná.

Liga proti rakovine pomáha pri včasnom rozpoznávaní rizika toxicity cytostatík

Vďaka novým možnostiam molekulovej biológie a genetiky pribúdajú v posledných rokoch poznatky o kľúčových špecifických génoch a proteínoch, ktoré sú významné v odpovedi na liečbu viacerými cytostatikami. Rozdielna citlivosť pacientov na liečbu a variabilita v toxicite liečby niektorými cytostatikami u onkologických pacientov môže byť výrazná.

V súvislosti s protinádorovou liečbou sú najdetailnejšie preštudované gény kódujúce enzýmy potrebné pre metabolizmus protinádorových chemoterapeutík. Rutinné genetické testovanie v rámci predikcie individuálnej odpovede na liečbu s úpravou dávkovania chemoterapeutík v rámci prevencie ich toxicity sa už od 90. rokov vykonáva v zahraničí v niekoľkých onkologických centrách. Aj na Slovensku rozvíjame snahy o uplatnenie genotypizácie v prevencii toxicity protinádorovej liečby.

S podporou Ligy proti rakovine z roku 2010 a ďalších grantov v spolupráci Lekárskej fakulty UK, Detskej fakultnej nemocnice a Národného onkologického ústavu v Bratislave začíname pomocou genotypizácie a fenotypizácie lepšie identifikovať pacientov s rizikom toxicity 6-merkaptopurínu, tioguanínu, irinotekanu, 5-fluorouracilu a začíname sa venovať aj genetickej podmienenosti toxicity antracyklínov.

Za riešiteľov ďakuje MUDr. Alicia Dzurenková II. detská klinika LFUK v Bratislave

Odhad podielu karcinómu prostaty zisteného skriningom, ktorý sa nestane klinicky závažným, sa pohybuje od 18 do 85 % (Yao a Lu-Yao, 2002; Draisma a spol., 2003). Podiel kolíše podľa definície klinickej signifikantnosti. Za klinicky „nesignifikantný“ karcinóm prostaty sa považuje karcinóm s PSA < 10 ng/ml, Gleasonovým skóre < 6 (3+3), so štádiom cT1c a cT2a a s očakávanou dĺžkou života > 10 rokov. Muži s očakávaným dožitím > 15 rokov sa môžu do aktívneho sledovania zaradiť, ak rozsah karcinómu v punktáte je < 50 % a percento pozitívnych punktov pri biopsii je < 33 % pozitívnych punktov pri biopsii (Hornák a Zvara, 2009).

Novú stratégiu liečby klinicky nesignifikantných nádorov predstavuje tzv. „aktívne sledovanie“ s odložením aktívnej intervencie do obdobia, keď dôjde k progresii choroby (čas zdvojenia PSA < 3 roky, progresia pri biopsii). Život s neliečeným karcinómom prostaty predstavuje pre pacienta psychický stres. Pred rozhodovaním, či pacient podstúpi PSA skrining treba ho informovať aj o nadbytočnej diagnóze a aktívnom sledovaní.

Záver

Štúdia ERSPC zaznamenala 20 % zníženie úmrtnosti pomocou PSA skriningu (Schröder a spol., 2009). Napriek tomu nie je skriningový program v súčasnosti oprávnený ako masový, založený na celej populácii pre súčasný výskyt nadbytočnej diagnózy, neznámy vplyv skriningu na kvalitu života a vynaložené náklady. Výsledok jediného PSA testu vo veku 40 rokov vie predpovedať ďalší priebeh karcinómu prostaty. Biopsia prostaty je indikovaná, ak PSA je vyšší ako 3 – 4 ng/ml alebo je podozrivý nález pri DRV. Sú známe rôzne nomogramy, ktoré môžu pomôcť lekárom v klinickom rozhodovaní.

Cieľom optimálneho algoritmu PSA skriningu karcinómu prostaty je zníženie mortality a súčasne zníženie nadbytočnej diagnózy. Výskum treba zamerať na identifikáciu mužov v riziku a odlíšiť klinicky závažný karcinóm prostaty od klinicky nesignifikantného (van Vugt a spol., 2010). Pri daných obmedzeniach PSA skriningu ako testu sú potrebné nové markery. Či tieto nové metódy sa budú zakladať na stratégii primárnej prevencie, molekulo-vých markeroch alebo markeroch, ktoré bude treba objaviť, nie je známe. Ako výskum pokračuje, znižuje sa výskyt nadbytočnej diagnózy karcinómu prostaty

a zlepšuje sa špecifické prežívanie choroby (Strope a Andriole, 2010).

Literatúra

1. Abrahamsson, P.A., Artibani, W., Chapple, C.R., Wirth, M.: European Association of Urology position statement on screening for prostate cancer. *Eur. Urol.*, 56, 2009, s. 270 – 271.
2. Andriole, G.L., Crawford, D., Grubb, R.L., a spol.: Mortality results from a randomized prostate-cancer screening trial. *New Engl. J. Med.*, 360, 2009, s. 1310 – 1319.
3. Bangma, C.H., Roemeling, S., Schröder, F.H.: Overdiagnosis and overtreatment of early detected prostate cancer. *World J. Urol.*, 25, 2007, s. 3 – 9.
4. Börgemann, C., Loertzer, H., Hammerer, P., a spol.: Probleme, Zielsetzung und Inhalt der Früherkennung beim Prostatakarzinom. *Urologe*, 49, 2010, s. 181 – 189.
5. Carter, H.B., Kettermann, A.E., Ferrucci, L., a spol.: Prostate specific antigen testing among the elderly: when to stop? *J. Urol.*, 174, 2008, Suppl. 1, s. 600. Abstract 1751.
6. Draisma, G., Boer, R., Otto, S.J., a spol.: Lead times and overdiagnosis due to prostate specific antigen screening estimates from the European Randomized Study of screening for prostate cancer. *J. Natl. Cancer Inst.*, 95, 2003, s. 868 – 878.
7. Fang, J., Metter, E.J., Landis, P., a spol.: Low levels of prostate-specific antigen predict long-term risk of prostate cancer: results from the Baltimore Longitudinal study of aging. *Urology*, 58, 2001, s. 411 – 416.
8. Heidenreich, A., Bolla, M., Joniau, S., a spol.: Guidelines on Prostate Cancer. European Association of Urology, Arnhem, the Netherlands, 2010. Dostupné na: <http://www.uroweb.org> Prístup: 23. január 2011.
9. Heidenreich, A., Bellmunt, J., Bolla, M., a spol.: EAU guidelines on prostate cancer. Part 1: Screening, diagnosis, and treatment of clinically localized disease. *Eur. Urol.*, 59, 2011, s. 61 – 71.
10. Hornák, M., Zvara, V.: Aktívne sledovanie pacientov s včasným karcinómom prostaty. *Klin. Urol.*, 5, 2009, s. 59 – 63.
11. Hornák, M., Zvara, V.: Prečo sa odporúča začať skrining karcinómu prostaty už po štyridsiatke? *Klin. Urol.*, 6, 2010, s. 6 – 10.
12. Klotz, L.: Active surveillance for prostate cancer: for whom? *J. Clin. Oncol.*, 23, 2005, s. 8165 – 8169.
13. Lilja, H., Ulmert, D., Björk, T., a spol.: Long-term prediction of prostate cancer up to 25 years before diagnosis of prostate cancer using prostate kalikreins measured at age 44 to 50 years. *J. Clin. Oncol.*, 25, 2007, s. 431 – 436.
14. Loeb, S., Roehl, K.A., Antenor, J.A.V., a spol.: Baseline prostate-specific antigen compared with median prostate-specific antigen for age group as predictor of prostate cancer risk in men younger 60 years old. *Urology*, 2006, s. 316 – 320.
15. Plenta, K.J.: Critical appraisal of prostate-specific antigen in prostate cancer screening: 20 years later. *Urology*, 73, 2009, Suppl. 5A, s. 11 – 20.
16. Schröder, F.H., Hugosson, J., Roobol, M.J. a spol.: Screening and prostate-cancer mortality in randomized European study. *New Engl. J. Med.*, 360, 2009, s. 1320 – 1328.
17. Strope, S.A., Andriole, G.L.: Prostate cancer screening: current status and future perspectives. *Nat. Rev. Urol.*, 7, 2010, s. 487 – 493.
18. Ulmert, D., Cronin, A.M., Björk, T., a spol.: Prostate-specific antigen at or before age 50 as a predictor of advanced prostate cancer diagnosed up to 25 years later: a case-control study. *BMC Med.*, 6, 2008, s. 6.
19. van Leeuwen, P.J., Conolly, D., Gavin, A., a spol.: Prostate cancer mortality. Prostate cancer mortality in screen and clinically detected prostate cancer: estimating the screen benefit. *Eur. J. Cancer*, 46, 2010, s. 377 – 383.
20. van Vugt, H.A., Bangma, C.H., Roobol, M.J.: Should prostate-specific antigen screening be offered to asymptomatic men? *Exp. Rev. Anticancer Ther.*, 10, 2010, s. 1043 – 1053.
21. Yao, S.I., Lu-Yao, G.: Understanding and appreciating overdiagnosis in the PSA era. *J. Natl. Cancer Inst.*, 94, 2002, s. 958 – 960.

Do redakcie došlo 14. 1. 2011.

Adresa prvého autora:

Prof. MUDr. Michal Hornák, DrSc.
Dostojevského rad 3
811 09 Bratislava
e-mail: michal.hornak@chello.sk

Prehľadová práca

21. storočie: Pandémia abdominálnej obezity

Emil Ginter¹, Vlado Šimko², Igor Kajaba¹

¹Slovenská zdravotnícka univerzita, Bratislava, Slovensko,

²State University of New York, Downstate Medical Center at Brooklyn, USA

21st Century: Abdominal Obesity Pandemy

Súhrn

Obezita je definovaná ako zvýšená telesná hmotnosť zapríčinená nadmerným hromadením tuku. Obvykle sa definuje pomocou indexu telesnej hmotnosti (BMI= body mass index = hmotnosť v kg/výška v m²). Veľmi dôležitá je však i lokalizácia tuku – najškodlivejšia je v abdominálnej oblasti a u populácií, ktoré náhle zvýšili hmotnosť. V mnohých oblastiach sveta sa presun od podvýživy k nadvýžive odohral vo veľmi krátkom období, často v priebehu menej ako jednej generácie. Zvýšenie prevalence obezity pozorované v 20. storočí pokračuje dodnes. Súčasná prevalence obezity je vysoká v USA (približne 33% u oboch pohlaví), v arabských krajinách bohatých na ropu (30 – 40 %) a v Európskej únii (20 – 25 % najmä v strednej Európe). Abdominálna obezita je spojená s množstvom komorbidít, najmä s diabetom typu 2, metabolickým syndrómom, hypertenziou, kardiovaskulárnym ochorením a osteoartritídou. Cieľom prehľadu je podať obraz rozšírenia obezity vo svete u dospelých populácie a opísať molekulové a neurogénne systémy podieľajúce sa na vzniku obezity. Napriek objavu nových hormónov (napr. leptín) a nových mechanizmov, prevencia a liečba obezity zostáva otvoreným problémom.

Kľúčové slová: obezita, pandémia, tuk, metabolizmus metabolický syndróm, civilizačné ochorenia.

Najviac používaným hodnotením stupňa obezity je hmotnostný index (BMI) definovaný ako pomer hmotnosti vyjadrenej v kilogramoch lomený kvadrátom výšky vyjadrenej v metroch: kg/m². Klasifikácia obezity sa nachádza v tabuľke 1.

Tabuľka 1. Klasifikácia obezity.

BMI	Stupeň obezity
< 18,5	podváha
18,5 – 24,9	Normálna hmotnosť
25,0 – 29,9	Nadváha
30,0 – 34,9	obezita, stupeň I
35,0 – 39,9	obezita, stupeň II
≥ 40,0	obezita, stupeň III

Pre zdravotný stav jedinca je však dôležitý nielen stupeň obezity, ale aj lokalizácia tuku v tele (obr. 1).

Už koncom minulého storočia upozorňovali mnohí autori na zvýšenú úmrtnosť osôb, ktoré mali nahromadený tuk v brušnej dutine (viscerálna obezita). Americký autor Calle s veľkou skupinou spolupracovníkov od roku 1982 sledoval vyše miliónový súbor mužov a žien, ktorí mali najmenej 30 rokov (1). V priebehu nasledujúcich 14 rokov zomrelo vyše 200 000 účastníkov, pričom zvyšovanie BMI zvyšovalo riziko úmrtia na rôzne príčiny, najmä na kardiovaskulárne ochorenia. Riziko úmrtia bolo u mužov s BMI ≥ 40 zvýšené o 250 % (obr. 2).

Veľký počet ďalších štúdií tento nález potvrdil, pričom sa ukázalo, že zvýšenú úmrtnosť mali aj osoby s podváhou. Najnižšie riziko úmrtia sa vyskytovalo v oblasti hodnôt BMI 22 – 26. Podobná závislosť sa pozorovala aj pri porovnávaní obvodu pásu (2). Osoby s distribúciou tuku po celom tele (subkutánná obezita) mali i pri rovnakom

BMI podstatne nižšiu úmrtnosť ako jedinci s abdominálnou obezitou, pretože mali normálnu hladinu celkového i HDL-cholesterolu, ako aj triacylglycerolov (pozri obr. 1).

Súčasná epidemiológia obezity

Údaje o výskyte obezity v Európe i v iných častiach sveta nie sú jednotné. Na príčine je jednak doba, kedy sa prieskum robil (staršie údaje udávajú nižšie hodnoty), jednak spôsob prieskumu. Tak napr. telefonický prieskum udáva nižšie hodnoty BMI, pretože časť respondentov nadsadzuje svoju výšku a naopak udáva nižšie hodnoty svojej telesnej hmotnosti. Za hlavný zdroj údajov sme použili globálnu databázu údajov pre BMI, ktorú poskytuje a trvale inovuje Svetová zdravotnícka organizácia WHO (3). Posledné dostupné údaje pre Európu udáva obrázok 3.

Neprijemné prvenstvo výskytu obezity v Európe má Česká republika, čo súvisí so stravovaním jej obyvateľov: vysoká spotreba bravčového mäsa („vepřo–knedlo–zelo“) a chutných údenín zapíjaných množstvom piva. Ďalším faktorom je prudké zvýšenie počtu motorových vozidiel. Je zaujímavé, že okrem Anglicka sa najviac obezity vykytuje v strednej Európe. Výskyt obezity je väčšinou paralelný u mužskej i ženskej populácie.

Údaje pre dôležitejšie mimoeurópske štáty udáva obrázok 4.

Tri veľké ázijské štáty (India, Čína a Japonsko) si napriek obrovskému ekonomickému rozvoju udržiavajú veľmi nízky výskyt obezity. Napriek predstavám o ideále krásy, propagovanom filmom i televíziou a napriek intenzívnym antiobéznym aktivitám majú USA veľmi nepriaznivé postavenie: pri najmenšom každý tretí občan USA je obézny. Extrémne vysoký je podiel obezity žien v Mexiku, Iraku, Egypte a Saudskej Arábii. Až neuveriteľný rekord však dosiahol malý pacifický ostrov Nauru, kde koncom minulého storočia dosiahol počet obézných takmer 80 % (!!) dospelého obyvateľstva. Vo vnútrozemí Nauru objavili obrovské zásoby fosfátov, ktorých ťažba síce zničila vnútrozemie ostrova, ale súčasne podstatne zvýšila tok peňazí do štátnej pokladnice. Obyvateľstvo prestalo loviť ryby a obrábať pôdu, pretože dostávalo od štátu obrovské subvencie. Tento zdanlivý raj bol v skutočnosti peklom. V súčasnosti má viac ako 40 % obyvateľstva diabetes II. typu, čo je najvyšší výskyt diabeta na svete, vysokú kardiovaskulárnu úmrtnosť a časté poruchy obličiek.

Biochémia a molekulová biológia obezity

Regulácia spotreby potravy

Počas celej existencie ľudstva prežívali iba tí jedinci, ktorí sa adaptovali na nízky príjem potravy. Agrárna revolúcia do istej miery odstránila hrozbu hladu, ale podstatný pokrok prinieslo až 19. a 20. storočie. Ako sa mohlo ľudstvo prispôbiť na podstatne zvýšený príjem potravy v takom krátkom období? Obezita sa preto stala významným zdravotným problémom. Napriek obrovskému úsiliu vedy (databáza PubMed poskytuje začiatkom 21. storočia vyše 140 000 článkov zaoberajúcich sa obezitou) zostáva mechanizmus abnormálneho ukladania tuku nie celkom vyjasnený. V tomto prehľade sa sústreďujeme iba na základné informácie užitočné pre internistov, nutricionistov a diabetológov, nie pre teoretický výskum.

Kľúčové je porozumieť systémom, ktoré telo používa na ukládanie energie vo forme tuku a ako dochádza k nerovnováhe vedúcej k obezite (4). Hypotalamus v spojení s inými časťami mozgu kontroluje hlad, smäd, emócie, reguláciu telesnej teploty a cirkadiánne rytmy. Musí preto dostávať informácie o tom, koľko uloženej energie je k dispozícii. Mnoho malých peptidov ovplyvňuje chuť do jedla. Najdôležitejší z nich je leptín, hormón produkovaný priamo v adipocytoch. Jeho koncentrácia stúpa so zvyšovaním množstva tukového tkaniva a naopak klesá s poklesom uloženého tuku. Leptín preto dáva dynamický signál hypotalamu o množstve energie uloženej v adipóznom tkanive. Vkladala sa do neho nádej na potlačenie apetítu, bohužiaľ pokusy ukázali, že nevyplýva signifikantne na telesnú hmotnosť (5).

Regulácia výdaja energie

Abnormality vo výdaji energie prispievajú ku vzniku obezity. Existujú dve otázky: je obezita spôsobená deficitom vo výdaji energie a ak je to tak, aké mechanizmy popri nedostatočnej telesnej aktivite sú pri obezite abnormálne; aké molekulové mechanizmy regulujú výdaj energie? Kľúčovým enzýmom regulujúcim celú energetiku možno adenosínmonofosfátom (AMP) aktivovaná proteínkináza (AMPK). Tento enzým slúži ako medzitkanivový integrátor medzi periférnymi tkanivami a hypotalamom pri kontrole celotelovej energetickej rovnováhy. Za neprítomnosti ďalšieho enzýmu (diacylglycerolkinázy) je v svaloch znížená citlivosť na inzulín a narušená schopnosť spaľovať tuky, čo zvyšuje riziko

vzniku obezity (6, 7). Ďalším faktorom je hnedý tuk, ktorého mitochondrie obsahujú vo vnútornej membráne zvláštnu bielkovinu – termogenín. Ten umožňuje pri oxidácii tukov vyhnúť sa tvorbe adenosíntrifosfátu (ATP) a priamo premieňať energiu tukov na teplo (8).

Obezita ako rizikový faktor pre chronické ochorenia

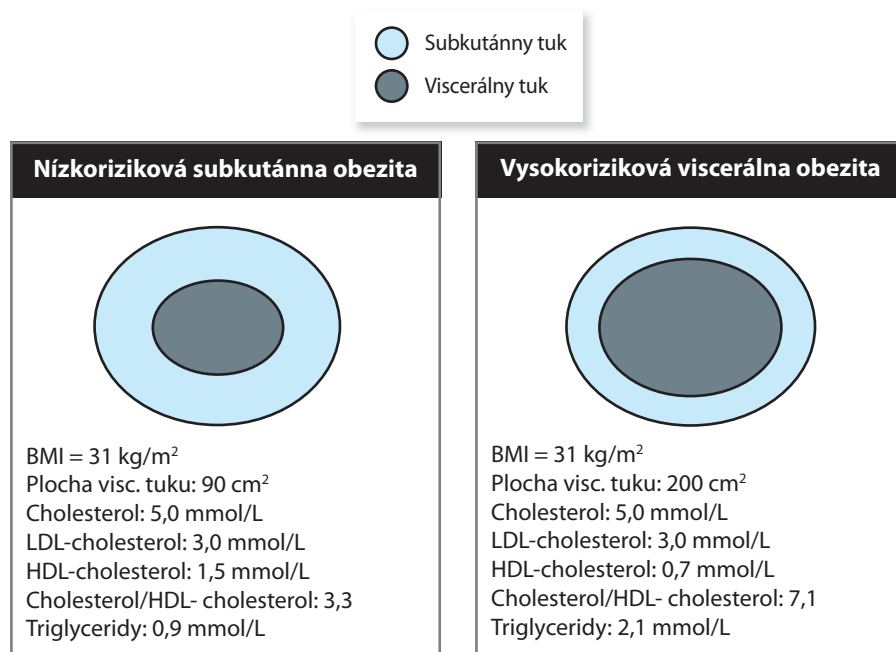
Obezita je spojená so zvýšeným rizikom viacerých komorbidít, hlavne s diabetom typu 2, hypertenziou, kardiovaskulárnym

ochorením a osteoartritídou a niektorými typmi rakoviny.

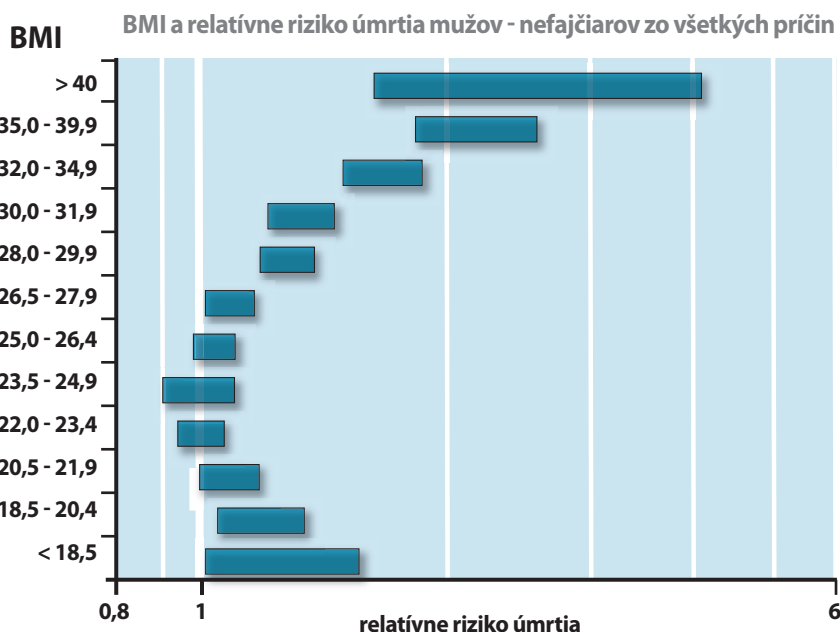
Metabolický syndróm, diabetes typ 2 a kardiovaskulárne ochorenia

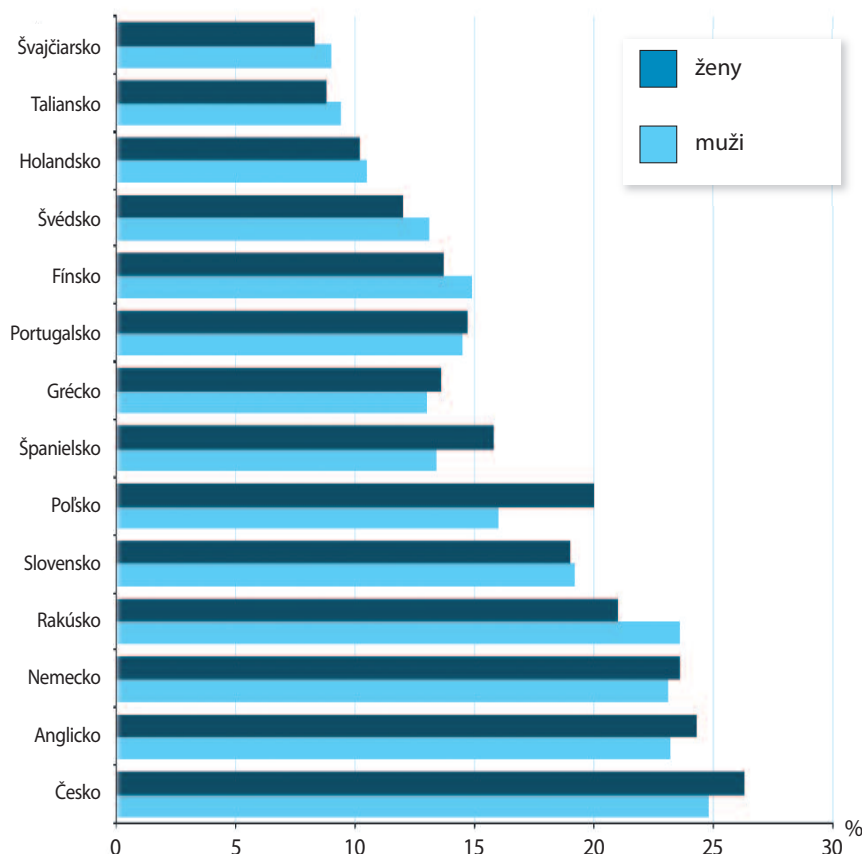
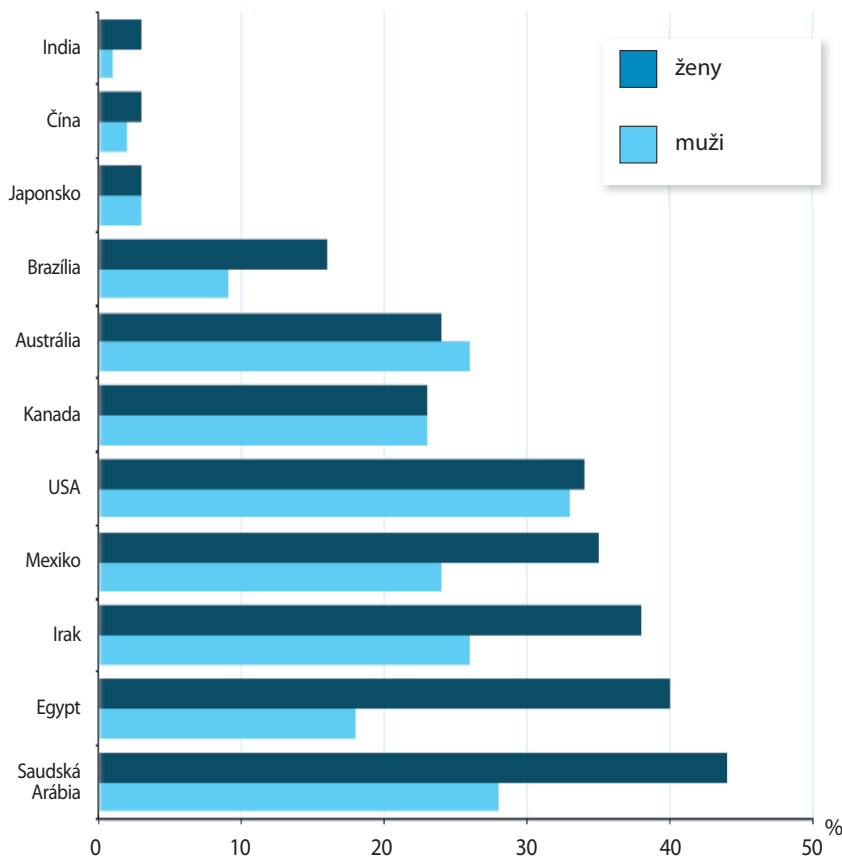
Metabolický syndróm (syndróm X) je kombináciou porúch spojených s obezitou, diabetom a kardiovaskulárnym ochorením. Predpokladá sa, že prevalencia syndrómu X postihuje v ekonomicky rozvinutých krajinách až 40 % dospelé populácie. Tento syndróm je charakteristický koncentráciou skupiny rizikových faktorov u jednej osoby.

Obrázok 1. Rozdielna lokalitácia tuku v tele. Podľa Després a spol. (1).

Obrázok 2. BMI a riziko úmrtia mužov zo všetkých príčin. Podľa Calle a spol. (2).

Obrázok 3. Prevalencia obezity v Európe začiatkom 21. storočia. Údaje WHO (3).**Obrázok 4. Prevalencia obezity v mimoeurópskych štátoch. Údaje WHO (3).**

Zahrňuje abdominálnu obezitu, aterosklerózu, dyslipidémiu (vysoké hladiny triacylglycerolov a nízke hladiny HDL-cholesterolu), zvýšený krvný tlak, inzulinovú rezistenciu a vysoký fibrinogén.

Početné prospektívne štúdie nachádzajú silnú pozitívnu asociáciu medzi BMI a rizikom diabetu. V porovnaní s kontrolnou skupinou žien je relatívne riziko diabetu v obéznej skupine zvýšené 20-násobne, pri ťažkej obezite až 39-násobne (9).

Obezita je nezávislý rizikový faktor pre kardiovaskulárne ochorenie (CVO). Vplýva prostredníctvom známych rizikových faktorov (syndróm X).

Obezita a diabetes sú významnejším rizikom CVO ako hypertenzia, fajčenie a dyslipidémia (10).

Obezita a rakovina

Obezita je spojená so zvýšeným rizikom niektorých druhov rakoviny.

Analýza závislosti medzi BMI a karcinómu kolónu našla u amerických mužov, nie však u žien, lineárnu koreláciu. Naopak rakovina žľaznice bola častejšia u obéznych žien, nie však mužov. Pri štúdiu celkovej úmrtnosti na všetky druhy rakoviny našli v USA u obéznych mužov i žien vyšší výskyt úmrtí. Reeves a spol. (11) publikovali výsledky prospektívnej štúdie na 1,2 milióna žien sledovaných 7 rokov v Anglicku. Zvyšovaním BMI stúpalo riziko karcinómu u 10 zo 17 špecifických typov nádorového ochorenia. U postmenopauzálnych obéznych žien bol výrazný vzostup rakoviny prsníka. Najvýraznejší bol vzostup úmrtnosti na adenokarcinóm ezofágu, na nádory endometria, obličiek a pankreasu (obr. 5).

Záver

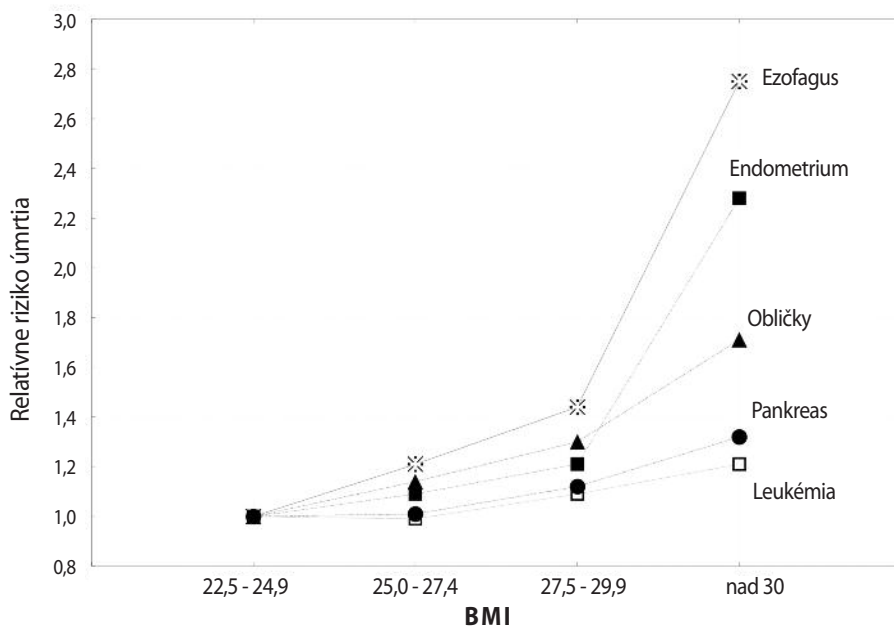
Obezita, najmä jej abdominálna forma sa stáva strašiacom 21. storočia. V USA je každý tretí občan obézny ($BMI \geq 30$) a v Európe sa približuje k týmto hodnotám viacero krajín strednej Európy a Anglicka. Rekordne vysoký je podiel obéznych žien v krajinách, ktoré rýchlo zbohatli vďaka ložiskám ropy (napr. Saudská Arábia). V mnohých oblastiach sveta sa presun od podvýživy k nadvýžive odohral vo veľmi krátkom období, často v priebehu menej ako jednej generácie. Zvýšenie prevalence obezity pozorované v 20. storočí pokračuje dodnes. Abdominálna obezita je spojená s množstvom komorbidít, najmä s diabetom typu 2, metabolickým syndrómom, hypertenziou, kardiovaskulárnym ochorením, niektorými typmi rakoviny a osteoartrítou. V niekto-

rých oblastiach začína obezita ohrozovať slubne sa rozvíjajúci nárast strednej dĺžky života. V USA, kde vkladajú do zdravotníctva obrovské financie, sa nárast dĺžky života spomaľuje a dokonca sa prejavujú náznaky poklesu.

Literatúra

1. Calle, E. a spol.: Body-mass index and mortality in a prospective cohort of US adults. *New Engl. J. Med.*, 341, 1999, s. 1097 – 1105.
2. Pischon, T., Boeing, H., Hoffmann, K. a spol.: General and abdominal adiposity and risk of death in Europe. *New Engl. J. Med.*, 359, 2008, s. 2105 – 2120.
3. WHO Global Database on BMI, WHO Switzerland, 2010.
4. Klok, M.D., Jakobsdottir, S., Drent, M.L.: The role of leptin and ghrelin in the regulation of food intake and body weight in humans: a review. *Obesity Rev.*, 2007, č. 8, s. 21 – 34.
5. Belgardt, B.F., Brüning, J.C.: CNS leptin and insulin action in the control of energy homeostasis. *Ann. NY Acad. Sci.*, 2010, č. 12, s. 97 – 113.
6. Long, Y.C., Zierath, J.R.: AMP-activated protein kinase signaling in metabolic regulation. *J. Clin. Invest.*, 116, 2006, s. 1776 – 1783.
7. Chibalin, A.V., Leng, Y., Vieira, E. a spol.: Down-regulation of diacylglycerol kinase delta contributes to hyperglycemia-induced insulin resistance. *Cell*, 132, 2008, s. 375 – 386.
8. Ginter, E., Simko, V.: Brown fat tissue – a potential target to combat obesity. *Bratisl. Lek.*

Obrázok 5. Mortalita žien na rôzne typy rakoviny v závislosti na BMI. Podľa Reeves a spol. (11).

- Listy, 2011; in press.
9. Hu, F.B., Manson, J.E., Stampfer, M.J. a spol.: Diet, lifestyle, and the risk of type 2 diabetes mellitus in women. *New Engl. J. Med.*, 345, 2001, s. 790 – 797.
 10. Smith, S.C., Jr.: Multiple risk factors for cardiovascular diseases and diabetes mellitus. *Am. J. Med.*, 120, 2007, Suppl. 1, s. S3 – S11.
 11. Reeves, G.K., Pirie, K., Beral, V. a spol.: Cancer incidence and mortality in relation to body mass index in the Million Women Study: cohort study. *Brit. Med. J.*, 335, 2007, s. 1134, Epub 2007 Nov 6.

hort study. *Brit. Med. J.*, 335, 2007, s. 1134, Epub 2007 Nov 6.

Do redakcie došlo 20. 12. 2010.

Adresa autora:
RNDr. Emil Ginter, DrSc.
Račianska 17
831 02 Bratislava
e-mail: ginter.emil@mail.t-com.sk

Volebný zjazd ČLS

Volebný zjazd delegátov Českej lekárskej spoločnosti

Jána Evangelistu Purkyně

Volebný zjazd delegátov ČLS JEP (ďalej zjazd) sa uskutočnil dňa 31. januára 2011 v Ústrednej vojenskej nemocnici v Prahe. Prítomní delegáti **schválili Správu o činnosti Predsedníctva ČLS JEP za obdobie rokov 2007-2010** (prof. MUDr. Jaroslav Blahoš, DrSc.), ďalej **Správu o činnosti revíznej komisie ČLS JEP** (doc. MUDr. V. Marešová, CSc.) a **Správu o hospodárení ČLS JEP** (prof. MUDr. J. Švihovec, DrSc.), obidve za predchádzajúce volebné obdobie.

Delegáti zjazdu podporili vyhlásenie Predsedníctva ČLS JEP zo dňa 14.12.2010 s názvom „Požiadavka ČLS JEP k dôstojnému postaveniu

lekárov“, ktoré bolo adresované predsedom organizačných zložiek ČLS JEP ako stanovisko k aktivite lekárov v ČR „**Děkujeme, odcházíme**“. ČLS JEP v ňom deklarovala svoju požiadavku na vynaloženie úsilia smerujúceho k zlepšeniu existenčných podmienok zdravotníckych pracovníkov a tým i k prospechu a spokojnosti pacientov v ČR.

Volbou (v tajnom hlasovaní) boli na funkčné obdobie rokov 2011-2014 zvolení 15 členovia Prezídia ČLS JEP v tomto zložení: **prof. MUDr. Jaroslav Blahoš, DrSc. (predseda)**, **prof. MUDr. Vladimír Palička, CSc., Dr.h.c. (1. podpredseda)**, **prof. MUDr. Jan Škrha, DrSc. (2. podpredseda)**, **prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA (vedecký sekretár)**, **prof. MUDr. Jan Švihovec, DrSc. (pokladník)**, ďalej členovia: prof. MUDr. Michal Anděl, CSc., prof. MUDr. Petr Arenberger, DrSc., MBA, prof. MUDr. Petr Broulík, DrSc., MUDr. Hana Cabrnová, prof. MUDr. Petr Goetz, CSc., MUDr. Otto Herber, prof. MUDr. Aleš Ryška, Ph.D., prof. MUDr. Štěpán Svachna, DrSc., MBA a 5 členovia Revíznej komisie ČLS JEP v zložení: **doc. MUDr.**

Vilma Marešová, CSc. (predsedníčka), **prof. MUDr. Jan Hořejší, DrSc. (podpredseda)** a členovia: MUDr. František Neradilek, pplk. prof. MUDr. Jan Österreicher, Ph.D. a PhDr. Anna Arnoldová.

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti srdečne blahoželá **prof. MUDr. Jaroslavovi Blahošovi, DrSc.**, k znovuzvoleniu do funkcie predsedu Českej lekárskej spoločnosti Jána Evangelistu Purkyně, ktorú dôstojne a úspešne reprezentuje už viac ako 20 rokov, **rovnako všetkým členom nového Predsedníctva a Revíznej komisie ČLS JEP.**

V ďalšom funkčnom období rokov 2011-2014 Prezídium SLS želá novej reprezentácii ČLS JEP, aby sa jej dарило v profesijných i súkromných aktivitách a aby aj v súčasných národných podmienkach mohli plniť stanovené úlohy a ciele smerujúce k podpore a rozvoju odborného rastu lekárov v Českej republike, v prospech zdravia občanov a spokojnosti pacientov.

Odborné informácie

Ojedinelé choroby – nová priorita európskej legislatívy v zdravotníctve

László Kovács, Anna Hlavatá, Denisa Ilenčíková

2. detská klinika Lekárskej fakulty Univerzity Komenského a Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou v Bratislave

Súhrn

Otázka ojedinelých ochorení, ich diagnostiky a liečby je v poslednej dobe jednou z priorit európskej legislatívy v oblasti zdravotníctva. Cieľom tejto novej rubriky časopisu je upozorniť na charakteristické klinické príznaky niektorých dôležitejších chorôb z tejto skupiny a uviesť centrá špecializované na ich diagnostiku a liečbu a tým prispieť k ich včasnému rozpoznaniu a zlepšeniu starostlivosti o ne.

Kľúčové slová: ojedinelé choroby, národná stratégia, Orphanet, ZOGO, Fabryho choroba, Pompeho choroba, neurofibromatóza.

Určite nie je prehnaný názor, že každý chorý je postihnutý, no pacienti s ojedinelými chorobami sú postihnutí viacnásobne. Popri závažnej chorobe, ktorou trpia, ich postihujú aj ďalšie problémy súvisiace s jej oneskorenou diagnostikou, nedostatočnou znalosťou podstaty chorobného stavu a nedostatočnou pripravenosťou na jej riešenie v bežnej praxi. Postihuje ich aj nedostupnosť špecializovanej zdravotnej starostlivosti a často aj chýbanie účinnej liečby (čiastočne pre nedostatočnú motiváciu priemyslu na prípravu špecifických liekov pre choroby, ktoré vzhľadom na malý počet pacientov nesľubujú očakávaný zisk).

Ojedinelé choroby nie sú zriedkavé!

Choroba sa považuje za ojedinelú, ak je prítomná u menej ako 5 osôb z každých 10 000 (teda päťsto osôb na jeden milión) obyvateľov. Osemdesiat percent ojedinelých chorôb má zrejme genetický podklad a vzniká z poruchy jedného alebo viacerých génov resp. z chromozómových abnormalít. Až 75 % z nich sa prejavuje už u detí, ostatné sa môžu manifestovať aj v neskoršom veku.

Problémy z odlišnej incidencie chorôb názorne ukazuje odhad, ako dlho by mal napr. pediater primárneho kontaktu pracovať, aby sa s nimi stretol – s novodiagnostikovanou astmou či infekciou močových ciest sa môže stretnúť už po mesačnej praxi, s novodiagnostikovaným diabetom po 6-ročnej praxi. Ale na to, aby diagnostikoval u nového pacienta takú závažnú dedičnú chorobu,

akou je napr. fenylketonúria, by mal vykonať prax viac ako 300 rokov...

Paradoxne však celkový počet pacientov s viac ako 8000 známymi ojedinelými chorobami je už vysoký! V 460 miliónovej európskej populácii sa každé ojedinelé ochorenie môže vyskytovať v priemere u 230 000 ľudí (samozrejme počet pacientov s jednotlivými chorobami sa môže značne líšiť), teda až 30 miliónov ľudí trpí ojedinelou chorobou! Ani pre ostatných nie je nezvyčajné "byť postihnutým", keďže tieto stavy vo svojom dôsledku ovplyvňujú celú rodinu pacienta. V tejto súvislosti je "zriedkavé" nájsť rodinu, v ktorej by nikto (ani z predkov) nemal "neznáme", "nevysvetliteľné" alebo "mimoriadne" ochorenie. Ojedinelé choroby majú za následok veľkú izoláciu pacientov, oni aj ich rodiny si voči okolitému svetu pripadajú zraniteľní.

Národná stratégia, Orphanet, ZOGO

V súlade s odporúčaniami Rady Európy sa v súčasnosti rozbieha spoločná akcia krajín združených v EU pre zlepšenie starostlivosti o pacientov s ojedinelými chorobami. Táto akcia má zahŕňať okrem vzniku a prepojenia špecializovaných centier aj zlepšenie informovanosti o ojedinelých chorobách, vzdelávanie zdravotníkov, zlepšenie diagnostiky, liečby i kvality života pacientov, podporu vedy a výskumu, zber dát a biologických vzoriek, podporu patientskych organizácií a ustanovenie medzirezortnej pracovnej skupiny pre ojedinelé choroby.

• Na splnenie týchto úloh vytvorilo Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky **Pracovnú skupinu pre ojedinelé choroby** (vedie ju MUDr. František Cisárik, hlavný odborník pre genetiku MZ SR), ktorá má za úlohu koncipovať národný plán a stratégiu systému. Veľkým krokom k zabezpečeniu správnej diagnostiky a liečby by bolo, ak by sa starostlivosť o všetkých pacientov s ojedinelými chorobami sústredila do 5-10 centier, tak ako je to zakotvené v národnej stratégii prijatej vlani v Českej republike. Ministerstvo zdravotníctva už teraz podporuje skrining u časti ojedinelých chorôb, kde je možná účinná liečba.

• Veľkú pomoc v tejto práci poskytuje Orphanet, informačná databáza o ojedinelých chorobách ako aj o možnostiach ich diagnostiky a liečby určená pre laickú i odbornú verejnosť (www.orpha.net). Orphanet zahŕňa expertmi pripravenú, recenzovanú encyklopédiu a tiež adresár príslušných kliník, klinických laboratórií, výskumnej činnosti, ktoré majú expertízu pre jednotlivé ojedinelé choroby a tiež patientske organizácie. Naša aktívna účasť na aktivitách Orphanetu, vrátane grantových úloh EU (na ktorých SR zastupuje prvý autor tejto publikácie) s určitou príspeje k zlepšeniu diagnostiky, starostlivosti a liečby pacientov s ojedinelými chorobami aj na Slovensku.

• Dôležitým článkom starostlivosti je aj európska organizácia **EURORDIS** (Rare Diseases Europe, www.eurordis.org), ktoré združuje okolo 300 organizácií pre ojedinelé ochorenia vo viac ako 30 krajinách a bojuje za práva pacientov trpiacich takýmto ochorením, za včasnú diagnostiku, kvalitnú zdravotnú starostlivosť a liečbu a za integráciu v spoločnosti vo všetkých európskych krajinách bez rozdielu. Členom tejto organizácie na Slovensku je občianske združenie „Združenie Ojedinelých Genetických Ochorení – ZOGO“ vedené p. Radovanom Baránikom.

Kľúčom k úspechu je včasná diagnostika

Ak spočítame všetkých pacientov u nás, u ktorých bola prítomnosť takéhoto ochorenia potvrdená genetickým vyšetrením, tak zistíme, že zďaleka nie sú diagnostikované všetky postihnuté osoby. Napr. kým podľa genetickej frekvencie by u nás malo byť diagnostikovaných asi 125 pacientov s Fabryho chorobou, v skutočnosti však táto choroba bola doteraz potvrdená v Slovenskej republike iba u štyroch ľudí. Veríme, že sa situácia vďaka prudkému rozmachu molekulovej biológie a analýzy DNA zlepši a pokles nákladov zvýši dostupnosť odborného vyšetrenia.

Odborníci sa zhodujú aj v tom, že veľkým problémom zostáva včasná a presná diagnostika ojedinelých chorôb. Od prejavu prvých príznakov do doby, kedy lekárovi napadne možnosť ojedinelej formy choroby uplynie často dlhšia doba. Jedným z dôvodov môže byť aj spomínaná skutočnosť, že väčšina lekárov sa s určitými druhmi ojedinelých chorôb stretáva výnimočne, možno raz alebo dvakrát za celú dobu svojej profesionálnej činnosti. Napr. viac ako 99 % pacientov s hypertenziou má tzv. bežnú formu ochorenia, pričom u zvyšného, menej ako jedného percenta pacientov so zvýšeným krvným tlakom, môže byť príčina - ale aj liečba - úplne odlišná. Zvyčajne podozrenie na ojedinelú formu choroby vzniká až pri neúspechu „konvenčnej“ terapie, kedy sú pacienti odoslaní do príslušného medicínskeho centra, kde sa tieto prípady sústreďujú a kde majú skúsenosti so starostlivosťou o ne. Pre liečbu ojedinelých chorôb je dôležité celoživotné vzdelávanie praktických lekárov. Praktickí lekári by mali nadobúdať akýsi „šiesty zmysel“ - uvažovať aj o možnosti ojedinelých ochorení a v pravom momente odoslať pacienta do špecializovaného medicínskeho centra.

Niektoré ojedinelé choroby a centrá ich diagnostiky a terapie

Cieľom tejto novej rubriky časopisu je pripísať ku včasnému rozpoznaní a zlepšeniu starostlivosti o vybrané ojedinelé choroby. V tomto článku chceme upozorniť na charakteristické prejavy klinických stavov, ktoré sa centralizujú na 2. detskej klinike LFUK a DFNSP a Centra metabolických chorôb DFNSP v Bratislave a pri ktorých došlo v ostatnom období ku *signifikančnému* pokroku v oblasti diagnostiky a liečby.

Fabryho choroba - pocit pálenia dlaní a chodidiel (akrodýnia)

Fabryho choroba je dedičné ochorenie viazané na X-chromozóm. Frekvencia jej výskytu v populácii sa odhaduje na 1:40000 u mužov. Pri teoretickom prepočte by na Slovensku malo byť postihnutých 100 až 125 osôb, ale v našom špecializovanom centre evidujeme a liečime iba zlomok pacientov z tohto počtu (takáto nízka objasnenosť platí aj pre väčšinu iných stavov zo skupiny ojedinelých chorôb).

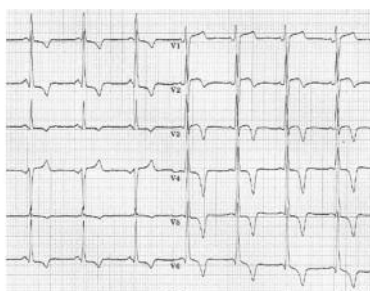
Podstatou Fabryho choroby je defekt lyzozómového enzýmu alfa-galaktozidázy. Následné hromadenie glykosfingolipidov v organizme (tzv. teazuróza) vedie k poškodeniu buniek, najmä endotelu ciev.

Obrázok 1. K charakteristickým príznakom Fabryho choroby patria okrem pocitu pálenia dlaní a chodidiel (tzv. akrodýnia) aj typické kožné zmeny – angiokeratómy.

Klinicky sa Fabryho choroba zvyčajne manifestuje v adolescentnom veku pocitom „pálenia“ dlaní a chodidiel (akrodýnia), nevysvetliteľnými febrilnými atakami a bolesťami hlavy. Neskôr sa môžu pridávať závraty, poruchy sluchu, hnačky, epileptické záchvaty a bolestivé postihnutie nosných kĺbov. Už v druhom decéniu sa môže objaviť progresívne zlyhanie obličiek a vo štvrtom decéniu nie sú zriedkavosťou akútne koronárne alebo mozgové príhody. Poškodenie endotelu vedie k vazospastickým prejavom, objavuje sa Raynaudov fenomén a koronárne spazmy. Postihnutie žien má rovnaký priebeh ako u mužov, len sa manifestácie o 10-20 rokov oneskorujú. Podozrenie na Fabryho chorobu sa získava na základe multiorgánového postihnutia. Okrem akrodýnie k typickým klinickým prejavom patria angiómy až angiokeratómy na koži trupu (obr. 1) a postihnutie rohovky s depozitami (cornea verticillata). Typická je hypertrofičná kardiomyopatia, poruchy vedenia vzruchu, degeneratívne zmeny chlopní a závesného aparátu (obr. 2). Definitívna diagnóza sa určuje na základe chýbania aktivity alfa-galaktozidázy v plazme a v leukocytoch resp. analýzou DNA.

Obrázok 2. Typický EKG obraz kardiomyopatie pri Fabryho chorobe. Nápadné je skrátenie intervalu PR, hypertrofia a zataženie ľavej komory, event. ramienková blokáda.

Prognóza choroby sa v ostatnom období výrazne zlepšila vďaka dostupnosti substitučnej liečby podávaním rekombinantnej formy chýbajúceho enzýmu, ktorá je schopná zastaviť jej progresiu.

Pompeho choroba – slabosť proximálneho končatinového svalstva

Pompeho choroba (glykogenóza typ II) je autozómovo recesívne ochorenie spôsobené mutáciou génu kódujúceho α -glukozidázu. Jej incidencia sa odhaduje na 1: 40 000–150 000.

Manifestácia v dojčenskom veku je spojená s výraznou svalovou slabosťou, kardiomyopatiou a respiračným zlyhávaním.

Obrázok 3. 11-ročné dievča s juvenilnou formou Pompeho choroby: zreteľná hypotrofia svalstva, odstavajúce lopatky.

Genetické práce ukázali, že existuje aj o niečo miernejšia forma choroby, ktorá sa manifestuje v detstve a v dospelosti slabosťou proximálneho končatinového svalstva (obr. 3), záťažovou dyspnoe a respiračnou nedostatčnosťou. Zisťovanie aktivity α -glukozidázy v suchej kvapke krvi predstavuje rýchlu a spoľahlivú diagnostickú metódu pre Pompeho chorobu, diagnóza môže byť potvrdená určením aktivity enzýmu v tkanivách resp. genetickým vyšetrením.

Liečba, až donedávna, bola len podporná a dojčatá s Pompeho chorobou zomierali obvykle pred prvým rokom života. Nedávny objav enzymatickej substitučnej liečby podávanej v špecializovaných centrách dramaticky zlepšil prognostické vyhliadky pacientov quo ad vitam a aj kvalitu ich života so zlepšením svalových motorických a respiračných funkcií.

Neurofibromatóza typ 1 – kožné škvrny typu „café-au-lait“

Neurofibromatóza typ 1 (NF1, *morbus von Recklinghausen*) je autozómovo-dominantné ochorenie s potenciálne závažnými komplikáciami. Vyskytuje sa u 1 z 3000 ľudí a je podmienená mutáciou tumor supresorového génu NF1. Produkt génu (neurofibromín) je súčasťou intracelulárnej signálnej kaskády spojennej s RAS-kinázou.

Medzi najviac nápadné klinické prejavy NF1 patria tzv. škvrny „café-au-lait“ (škvrny farby „bielej kávy“), ktoré sa v 90 % zjavujú už pred 5. rokom života (obr. 4), neurofibrómy (mnohočetné tumorózne uzlíky; kožné, podkožné a plexiformné; hlavne v axilách a slabínach) a Lischove uzlíky (hamartómy dúhovky).

Klinický prejav je variabilný, od miernej až po závažnú formu s komplikáciami. U väčšiny pacientov sa predpokladá progresívny vývoj s postupným narastaním počtu a veľkosti neurofibrómov a gliómov. Celoživotné riziko ich malígnej transformácie je 2–7 %, pričom transformácia benígneho nádoru na malígny tumor je možná už v detskom veku. Príčiny

Obrázok 5. Škvryna typu „café-au-lait“ na ruke pacienta s neurofibromatózou typ 1.

transformácie nie sú známe, preto treba neurofibrómom už od detského veku venovať dostatočnú pozornosť. U pacientov sa môžu vyvinúť aj iné nádorové ochorenia: leukémia (napr. juvenilná chronická myeloidná leukémia), Wilmsov tumor, zriedkavo rabdomyosarkóm (zvlášť urogenitálneho traktu) a nediferencované sarkómy a neuroblastómy. Z druhej strany, pri včasnej diagnostike, priebežnej kontrole a promptnej liečbe komplikácií v špecializovanom centre možno výrazne zlepšiť prognózu u väčšiny pacientov.

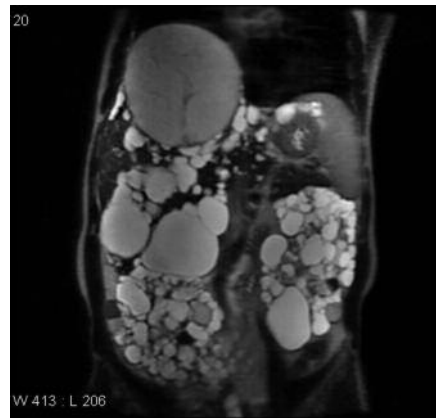
Polycystická choroba obličiek – pozor na zvýšený krvný tlak!

Polycystická choroba obličiek je dedičné ochorenie, ktoré sa prejavuje tvorbou cyst v obličkovom tkanive. Cysty vznikajú následkom chybných funkcií cilií epiteliálnych buniek renálnych tubulov (tzv. ciliopatie). Ich počet postupne rastie, nahrádzajú zdravé tkanivo a tým poškodzujú funkciu obličiek.

Dve odlišné formy ochorenia sa od seba výrazne líšia prognózou aj priebehom. Autozómovo-recesívna (tzv. „detská“ forma s incidenciou 1 : 40 000) sa prejavuje už vo včasnom detskom veku a má závažnejší priebeh, kým častejšia tzv. „dospelá“ forma s autozómovo-dominantnou dedičnosťou sa klinicky manifestuje v dospelosti, i keď už v detskom veku sa môžu objaviť prvé komplikácie, ktoré treba liečiť a sledovať. Zväčšenie obličiek, niekedy až do extrémnych rozmerov, sa u detí môže prejavovať vypuklým bruchom. Zvýšený krvný tlak, často až do extrémnych hodnôt, môže poškodiť srdce a cievy a potencovať rozvoj chronického zlyhania obličiek. K zlyhaniu obličiek môže dochádzať už v detskom veku (pri „detskej“ forme), kým „dospelá“ forma spôsobuje stratu renálnej funkcie a nutnosť liečby dialýzou alebo transplantáciou v produktívnom veku 50–60 rokov.

Polycystické ochorenie obličiek sa dá odhaliť ultrazvukom, veľkosť a rast cyst je možno upresniť vyšetrením MRI. Ak je v rodine aspoň jeden člen postihnutý polycystózou obličiek, môže sa vykonať molekulárno-genetické vyšetrenie, ktoré dokáže odhaliť dedičné vlohy, a zároveň určiť prognózu ochorenia. Pokiaľ sa polycystóza odhalí včas a jej prejavy sa začnú správne liečiť, môže to celkovo zmierniť priebeh ochorenia. Ukázalo sa, že starostlivá kontrola krvného tlaku je spojená so zlepšením dlhodobej prognózy. Preto sú u dieťaťa postihnutého polycystickým ochorením veľmi dôležité pravidelné kontroly u detského nefrológa v špecializovanom centre.

Obrázok 4. MRI obraz autozómovo-dominantnej („dospelaj“) formy polycystických obličiek s množstvom renálnych cyst rôznej veľkosti.

Literatúra

1. Hlavatá, A., Kovács, L.: Náhradná enzýmoterapia lyzozómových ochorení. *Ambul. Terap.*, 2006, 3, s. 10–14.
2. Hlavatá, A., Kovács, L.: Skúsenosti s enzýmovou substitučnou terapiou u mukopolysacharidózy. *Česko-Slov. Pediatr.*, 2006, 61, s. 593–598.
3. Hlavatá, A., Rybárová, A., Košťálová, Ľ. a kol.: Dlhodobé komplexné sledovanie detí s neurofibromatózou v detskom veku. *Pediatr. Prax*, 2009, 10 (2), s. 75–80.
4. Ilenčíková, D., Ďurovčíková, D., Rybárová, A. a kol.: Nový syndróm malignity v diferenciálnej diagnostike s neurofibromatózou 1 a jej podobnými chorobami. *Lek. Obzor*, 2009, 5, s. 78–84.
5. Kákošová, V.: Fabryho choroba a možnosti jej liečby enzýmovou substitučnou terapiou. *Klin. Farmakol. Farm.*, 2007, 21, s. 27–30.
6. Kovács, L.: Kongenitálne a dedičné choroby obličiek. In: Dzurík, R., Šašinka, M., Mydlík, M., Kovács, L.: *Nefrológia*. Bratislava: Herba, 2006, s. 407–532.
7. Seeman, T., Dušek, J., Vondřichová, H. a kol.: Ambulatory blood pressure correlates with renal volume and number of renal cysts in children with autosomal dominant polycystic kidney disease. *Blood Pressure Monitoring*, 2003, 8, s. 107–110.
8. Špalek, P.: Pompeho choroba – patogenéza, klinický obraz, diagnostika a enzymatická substitučná liečba. *Neurol. prax*, 2009, 1, s. 4–8.

Do redakcie došlo 20.2.2011.

Adresa autora:

Prof. MUDr. László Kovács, DrSc., MPH,
2. detská klinika Lekárskej fakulty Univerzity Komenského a Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou v Bratislave, Limbová 1, 833 40 Bratislava
E-mail: kovacs@dfnsp.sk

Spolok lekárov v Košiciach

Význam diferenciálnej diagnostiky v klinickej medicíne

Miroslav Mydlík¹, Katarína Derzsiová¹, Štefan Markovič², Oliver Rác³

¹IV. interná klinika, Univerzitná nemocnica L. Pasteura, Košice, ²Obecný úrad Ruskov, okr. Košice – okolie, ³Ústav patofyziológie, Lekárska fakulta Univerzity P.J. Šafárika, Košice

Dňa 5. októbra 2010 sa konala v poradí už XVI. vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Košiciach, v Dome kultúry v Ruskove, pre všeobecných lekárov pre dospelých, venovaná diferenciálnej diagnostike v klinickej medicíne. Náplň týchto vedeckých pracovných schôdzí v Ruskove mala stále postgraduálny charakter, s realizačným výstupom pre praktickú činnosť (tab. 1) (1, 2). Pred začatím a na konci XVI. vedeckej pracovnej schôdze košického Spolku lekárov v Dome kultúry v Ruskove sa uskutočnilo kultúrne vystúpenie žiakov a učiteľov Základnej umeleckej školy z Valalíkov, okr. Košice – okolie, pod vedením pani riaditeľky Dariny Gazsiovej.

Kmec a Kmecová sa v prvej prednáške venovali abnormalitám v oblasti abdominálnej aorty a brušnej dutiny v angiologickej ambulantnej praxi. Najčastejšou abnormalitou je aneuryzma brušnej aorty, ktorej etiológia je multifaktorová a komplexná pri súčasnom pôsobení viacerých činiteľov. Vyskytuje sa u chorých s periférnym artériovým ochorením dolných končatín od 2,7 % do 9,22 %. Najzávažnejšou komplikáciou abdominálnej aneuryzmy je ruptúra, ktorá má rýchly a dramatický priebeh s penetráciou do brušnej dutiny alebo okolitých štruktúr. Podrozrenie na aneuryzmu brušnej aorty môže vyvolať už lekár prvého kontaktu. Pri klinickom vyšetrení sú charakteristické abnormálne pulzácie v epigastriu so špecifitou 91 – 96 %. Tento náález môže byť falošne pozitívny pri „prenesení“ pulzácií abdominálnej aorty cez zmenené vnútrobrušné orgány k povrchu brušnej steny (karcinómy, fibrózy, cysty a pod.), ako aj u astenických pacientov. Pri sonografickom vyšetrení treba posúdiť obe eventuality, t. j. vylúčiť aneuryzmu brušnej aorty alebo potvrdiť iné vnútrobrušné ochorenie, pretože pri nesprávnej interpretácii môže dôjsť k diagnostickým omylom až s fatálnymi následkami.

Základnou úlohou v diagnostike ochorení hrudníka má röntgenová snímka hrudníka. Solitárny pľúcny uzol býva zachytený

často náhodne. Hoci väčšina pľúcnych uzlov je benígna, mnohé reprezentujú začiatkové štádium pľúcneho karcinómu, a preto musia byť oddiferencované od benígnych uzlov. Počítačová tomografia má najvyššiu senzitivitu zo všetkých zobrazovacích metód v detekcii pľúcnych uzlov, ale jej špecifita je obmedzená. V určitých prípadoch musí byť doplnená biopsiou pľúcneho parenchýmu s následným histologickým vyšetrením (Táseva a spol.).

Farkaš, Hvozdovičová a Farkašová (Trebišov) sa vo svojej prednáške zaoberali prínosom klinického laboratória v racionálnej diagnostike a liečbe. Laboratórne vyšetrenia pomáhajú vylúčiť alebo potvrdiť diagnostickú úvahu a na ich základe upravuje ošetrojúci lekár ďalší vyšetrovací a liečebný postup. Vedľa anamnézy a fyzikálneho vyšetrenia sú laboratórne metódy najvýznamnejším diagnostickým nástrojom všeobecného lekára, a preto musí mať o nich aj patričné teoretické vedomosti a v neposlednom rade aj praktické zručnosti, ako ich v klinickej praxi racionálne využívať. Autori v prednáške prezentovali spôsob realizácie laboratórných vyšet-

rení a ukázali na konkrétnych kazuistikách dôsledky nesprávnej manipulácie s biologickým materiálom, ak sa nedodržiava regionálny princíp a ignoruje sa dostupnosť kvalitného laboratória v regióne zo strany niektorých lekárov bez vedomia pacienta. Akútne stavy v gynekológii sú charakterizované najmä bolesťou v oblasti panvy alebo celého brucha, rôznej intenzity, propagácie a trvania. V diferenciálnej diagnostike sú dôležité aj ostatné príznaky, najmä stav brušnej steny, ne/prítomnosť rezistencie v dutine brušnej, príznaky zápalu, gravidita, nauzea a vracanie. Bolesť brucha pri akútnej intermitentnej porfýrii môžu mať rôznu intenzitu, až kruté bolesti, pre ktoré sa chirurg alebo gynekológ môže rozhodnúť pre zbytočnú laparotómiu, ktorá môže vážne ohroziť život pacienta. Lukačín a Mydlík prezentovali dve choré, ktoré opakovanne mali intenzívne bolesti brucha. U prvej chorej sa zistila akútna intermitentná porfýria, ktorá nebola zbytočne vystavená riziku operácie a narkózy. U druhej chorej, ktorá mala v anamnéze opakované laparotómie, bola prítomná intermitentná pozitivita celkových porfyrínov v moči a stopové množstvá porfobilinogénu v moči. Nakoniec akútna intermitentná porfýria sa vylúčila a následná operácia priniesla chorej úľavu zrušením ťažkého adhezívneho stavu v malej panve.

Mydlík referoval o Klinickom fóre expertov: „Diagnostika a liečba akútnych porfýrií“, ktoré sa konalo v dňoch 11. – 12. júna 2010 v Paríži. Najdôležitejšie skutočnosti prezentované na tejto konferencii, boli nasledujúce: vo väčšine západoeurópskych štátov vykonávajú svoju činnosť tzv. „porfyrické centrá“, kde sa sústreďuje diagnostika, diferenciálna

Tabuľka 1. Vedecké pracovné schôdze Spolku lekárov.

Por. Č.	Rok	Miesto konania	Téma
1	1995	Ruskov	Vertebrogénne ochorenie – panelová diskusia
2	1996	Ruskov	Neodkladné stavy vo všeobecnej a úrazovej chirurgii v praxi lekára prvého kontaktu
3	1995	Ruskov	Možnosti diagnostiky a liečby chorôb obličiek z pohľadu praktického a rodinného lekára
4	1995	Ruskov	Akútne otravy z pohľadu praktického lekára
5	1995	Ruskov	Klinická imunológia z pohľadu všeobecného lekára
6	1995	Ruskov	Vertebrogénny syndróm – diagnostika a liečba z pohľadu všeobecného lekára
7	1995	Ruskov	Oxidačný stres a antioxidačná ochrana
8	1995	Ruskov	Zaujímavé kazuistiky pre prax všeobecných lekárov
9	1995	Ruskov	Diabetes mellitus 2. typu
10	1995	Ruskov	Vertebrogénny syndróm
11	1995	Ruskov	Novinky v infektológii
12	1995	Ruskov	Novinky v nefrológii
13	1995	Ruskov	Aktuality vo vnútornom lekárstve
14	1995	Ruskov	Novinky vo vnútornom lekárstve
15	1995	Ruskov	Novinky v telovýchovnom lekárstve
16	1995	Ruskov	Význam diferenciálnej diagnostiky v klinickej medicíne

diagnostika, ale aj liečba chorých s porfyrickými chorobami. Väčšina týchto centier má vynikajúce biochemicko-laboratórne zázemie pre kvantitatívne vyšetrenie napr. porfobilinogénu v plazme a moči, ostatných porfyrínov a niektorých enzýmov, zasahujúcich do metabolizmu porfyrínov, napr. porfobilinogén-deaminázy. Hem-arginát (Normosang) – liek, ktorý je život zachraňujúci prostriedok, redukciami vylučovania porfyrických prekursorov, najmä pri akútnom ataku intermitentnej porfýrie, je v západoeurópskych krajinách bežne dostupný aj pri dlhodobej liečbe. Okrem toho u indikovaných chorých je možná aj transplantácia pečene. Vyššie spomenuté kvantitatívne biochemické metódy na stanovenie porfyrínov a ich metabolitov sú veľmi dôležité z diferenciálno-diagnostického pohľadu, aj pri dlhodobej liečbe, pri postihnutí nervového systému a pri indikácii transplantácie pečene.*

Literatúra

1. Mydlík, M., Derzsiová, K., Markovič, Š., a spol.: 10. výročie vedeckej pracovnej schôdze Spolku lekárov v Košiciach. Dom kultúry v Ruskove. Med. Monitor, 2005, č. 1, s. 52 – 53.
2. Mydlík, M., Derzsiová, K., Gorel, J., a spol.: Dvanásť vedeckých pracovných schôdzí Spolku lekárov v Košiciach pre praktických lekárov. Dom kultúry v Ruskove. Prakt. Lekár, 87, 2007, s. 314 – 315.

Do redakcie došlo 20.12.2010.

Adresa autora:

Prof. MUDr. Miroslav Mydlík, DrSc.

IV. interná klinika Univerzitnej nemocnice L.

Pasteura,

Rastislavova 43,

041 90 Košice

e-mail: k.derzsiova@unlp.sk

Prednesené na XVI. vedeckej pracovnej schôdze Spolku lekárov v Košiciach (Dom kultúry v Ruskove) pre všeobecných lekárov pre dopelých (5. október 2010).

Odborné podujatia

Vlak zdravých pľúc

Daniel Paulovič, Peter Krištúfek

Pri príležitosti Roku pľúc, Medzinárodného dňa bez fajčenia a Svetového dňa chronickej obštrukčnej choroby pľúc zorganizovala 16. novembra Slovenská lekárska spoločnosť v spolupráci s Úradom verejného zdravotníctva Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja a Železničnou spoločnosťou Slovensko už druhý ročník podujatia s názvom Vlak zdravých pľúc. Odštartoval z Bratislavy do Košíc o 7.57 h a jedno kupé počas celej cesty tam aj naspäť slúžilo ako mobilná ambulancia, v ktorej pľúcní lekári a sestry poskytovali poradenstvo o pľúcnych chorobách, odvykaní od fajčenia a robili cestujúcim spirometrické vyšetrenia. Podujatie sa konalo s podporou ministra zdravotníctva SR Ivana Uhlírika a Kancelárie Svetovej zdravotníckej organizácie na Slovensku. Okrem toho na vybraných železničných staniách na trase rýchlika boli pripravení ďalší odborníci z poradní zdravia a pľúcní lekári, u ktorých si ľudia mohli odmerať aj hladinu oxidu uhľnatého vo vydychnutom vzduchu pomocou smokelyzeru.

Na tlačovej konferencii, ktorá sa konala deň predtým, 15. novembra v posluchárni Ministerstva zdravotníctva za účasti tlačových a elektronických médií v úvodnom prejave minister MUDr. Ivan Uhlírik hovoril o pripravovaných protifajčiarskych opatreniach. Prezident Slovenskej lekárskej spoločnosti prof. Krištúfek, ktorý viedol tlačovú konferenciu, sa zmienil o rizikových faktoroch pľúcnych chorôb a o ich prevencii (obr. 1).

Doc. Beržinec zo Špecializovaného ústavu sv. Svorada v Nitre na Zobore sa zaoberal problematikou rakoviny pľúc a priedušiek, ktorá je najfatálnejším následkom fajčenia a znečisteného ovzdušia. MUDr. Paulovič z Fakultnej nemocnice v Nitre hovoril o škodlivých následkoch nikotinizmu a o možnostiach odvykania od fajčenia.

Pacienti s chronickou obštrukčnou chorobou pľúc, ktorých priviezol MUDr. Paulovič, odpovedali na otázky médií o svojej chorobe a o významnom zlepšení kvality života, keď prestali fajčiť (obr. 2, 3 a 4).

MUDr. Paulovič ďalej hovoril o organizácii podujatia Vlak zdravých pľúc a o aktivitách na železničných staniách, ktorých cieľom je podporiť prevenciu pľúcnych ochorení, ako sú pľúcne malignity, chronická obštrukčná choroba pľúc (CHOCHP), zápaly pľúc a priedušiek, priedušková astma, tuberkulóza. Za dôležité považuje neustále informovanie verejnosti na rozšírenosť pľúcnych ochorení a na faktory, ktoré ich spôsobujú.

Po skončení oficiálnej časti tlačovej konferencie si viacerí účastníci (obr. 4) nechali vyšetriť spirometrické hodnoty úsilného výdychu a vitálnej kapacity a hladinu oxidu uhľnatého (CO) na analyzátore fajčiarskeho dymu a znečistenia prostredia (Smokelyzer). Podrobnosti o možnostiach úspešného odvykania od fajčenia u pacientov s CHOCHP boli odvysielané v televízii a publikované v tlači.

Organizátori ďakujú za ústretovosť riaditeľovi MUDr. L. Hanovi z Úradu verejného zdravotníctva Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, jeho spolupracovníckam MUDr. I. Dúbrovovej a M. Macháčkovej za vyšetrenia na Smokelyzeri a riaditeľovi Mgr. J. Schmidtovi zo

Obrázok 1. Minister zdravotníctva a prezident Slovenskej lekárskej spoločnosti pri otvorení podujatia.

Železničnej spoločnosti Slovensko, ktorý manažoval cestu vlakom. Za mimoriadne nezištnú pomoc pri medializácii podujatia ďakujeme Ing. J. Špankovej – Pifflovej a jej kolegyniam z agentúry Accelerate. Za kvalitné snímky vďačíme fotografovi J. Bartošovi. Naši obetaví kolegovia – pneumológovia MUDr. M. Pobehová a MUDr. J. Komada sa postarali o osvetu a medializáciu v Košiciach a v Poprade. Za ochotu sponzorovať na poslednú chvíľu ďakujeme firmám: Novartis, Boehringer Ingelheim, GlaxoSmithKline, Pfizer, Accelerate a Agrokomplex Nitra.

Obrázok 2. Počas diskusie – zľava stojaci MUDr. Daniel Paulovič, PhD., sediaci: dvaja pacienti, prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc., a doc. MUDr. Peter Beržinec, CSc.

Obrázok 3. Auditórium posluchárne MZ SR s pánom ministrom, jeho hovorkyňou a so zástupcami televízií a tlače.

Obrázok 4. Účastníci pri vyšetrení pľúcnych funkcií na spirometri a hladiny CO na smokelyzéri.

Volebný zjazd delegátov Slovenskej lekárskej spoločnosti

Prezídium SLS na svojom zasadnutí dňa 23.02.2011 schválilo, v súlade so Stanovami SLS (Čl. IX., bod 8), zvolanie **Volebného zjazdu delegátov Slovenskej lekárskej spoločnosti**. Zjazd sa uskutoční dňa **7. decembra 2011 v Bratislave**.

Organizačným zložkám SLS (odborným spoločnostiam, spolkom lekárov a spolkom farmaceutov) budú, v súlade s Volebným poriadkom SLS, priebežne zasielané materiály a metodické pokyny pre prípravu a realizáciu volieb na ďalšie 4-ročné funkčné obdobie.

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti blahoželá

Slovenská lekárska spoločnosť (SLS) navrhla v októbri minulého roka tieto nominácie svojich dlhoročných členov, kandidátov na ceny renomovaných, medzinárodne pôsobiacich nadácií WHO v oblasti zdravia:

1. **MUDr. Evu Sirácku, DrSc.**, predsedníčku Slovenskej ligy proti rakovine na udelenie „**The Sasakawa Health Prize**“ a
2. **Prof. MUDr. Štefana Straku, DrSc.**, člena výboru Slovenskej epidemiologickej a vakcinologickej spoločnosti SLS na cenu „**The United Arab Emirates Health Foundation Prize**“ a zároveň na cenu „**The Dr. Lee Jong-Wook Memorial Prize for Public Health**“.

Prezídium SLS s mimoriadnym potešením prijalo správu, že nominácia SLS na cenu „**The Sasakawa Health Prize**“ bola schválená.

Cena bude MUDr. Eve Siráckej, DrSc., odovzdaná na slávnostnej ceremónii 64. svetového zhromaždenia WHO v máji tohto roku v Ženeve, kde si okrem sošky, ktorá reprezentuje cenu, prevezme aj finančnú odmenu.

Prezídium SLS srdečne blahoželá MUDr. Eve Siráckej, DrSc., k udeleniu prestížnej ceny nadácie WHO a tiež k významnému životnému jubileu (85 rokov), ktoré bude mať začiatkom mája tohto roku.

Vážená pani doktorka, do ďalších rokov Vám želáme predovšetkým dobré zdravie, veľa úspechov vo všetkých aktivitách v prospech onkologických pacientov a verejného zdravia našich občanov. *Prajeme Vám, aby ste sa mohli ešte dlho tešiť a užívať si pocit radosti a naplnenia z výsledkov svojej zásluhnej a všeobecne prospešnej práce.*

Za Prezídium SLS
PhDr. Ž. Mácová, MPH
Prof. MUDr. P. Krištúfek, PhD.

Právne okienko

Sústavné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov

Sústavné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov upravujú:

- **zákon č. 578/2004 Z. z.** o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve v znení neskorších predpisov (zmenený a doplnený 18 zákonmi (posledná nov. z. č. 133/2010 Z. z.) (§ 42)
- **nariadenie vlády č. 296/2010 Z. z.** o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností (§ 75)
- **vyhláška MZ SR č. 366/2005 Z. z.** v znení neskorších predpisov o kritériách a spôsobe hodnotenia sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov.

Pojem

Sústavné vzdelávanie je **priebežné obnovenie a udržiavanie získanej odbornej spôsobilosti** v súlade s **rozvojom** príslušných odborov **po celý čas** výkonu zdravotníckeho povolania.

Čo sa nepovažuje za sústavné vzdelávanie

Účasť zdravotníckeho pracovníka na **odborne-vedeckom podujatí, ktoré je zamerané na prezentáciu farmaceutického výrobku s účasťou výrobcov liekov, sa nepovažuje za sústavné vzdelávanie.**

Zabezpečovanie sústavného vzdelávania

Sústavné vzdelávanie pre zdravotníckych pracovníkov príslušného zdravotníckeho povolania zabezpečuje:

- **zamestnávateľ,**
- **odborné spoločnosti Slovenskej lekárskej spoločnosti,**
- **komora, v ktorej je zdravotnícky pracovník registrovaný.**

Zamestnávateľ, odborné spoločnosti SLS a komora **môže** zabezpečovať sústavné vzde-

lávania **samostatne** alebo **v spolupráci** so vzdelávacími ustanovizňami alebo inými medzinárodne uznanými odbornými spoločnosťami alebo profesijnými združeniami a poskytovateľmi, ak v zákone nie je uvedené inak.

Uskutočňovanie sústavného vzdelávania

Sústavné vzdelávanie sa uskutočňuje:

- a) v akreditovaných študijných programoch sústavného vzdelávania, alebo**
- b) neakreditovaných vzdelávacích aktivitách** (rozumie sa jednorazová vzdelávacia aktivita).

Hodnotenie sústavného vzdelávania

Hodnotenie sústavného vzdelávania **vykonáva komora príslušná na vedenie registra.**

Môže ho vykonávať:

- a) samostatne, alebo**
- b) s medzinárodne uznávanou organizáciou na pridelenie kreditov na sústavné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov v príslušnom zdravotníckom povolaní.**

Priebežné sledovanie a hodnotenie úrovne neakreditovaných vzdelávacích aktivít

Komora priebežne sleduje a hodnotí aj úroveň neakreditovaných vzdelávacích aktivít, a to:

- a) samostatne, alebo**
- b) v spolupráci** s medzinárodne uznávanou organizáciou na hodnotenie úrovne neakreditovaných vzdelávacích aktivít zdravotníckych pracovníkov v príslušnom zdravotníckom povolaní.

Spolupodieľanie na priebežnom sledovaní a hodnotení úrovne ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov

Komora podľa požiadaviek akreditačnej komisie sa spolupodieľa aj na priebežnom sledovaní a hodnotení úrovne ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov.

Zasielanie výsledkov hodnotenia sústavného vzdelávania zdravotníckeho pracovníka

Výsledok hodnotenia sústavného vzdelávania zdravotníckeho pracovníka zasiela komora príslušná na vedenie registra, a to **písomne**, a to najneskôr v lehote **troch mesiacov** od vykonania hodnotenia:

- **hodnotenému zdravotníckemu pracovníkovi,**
- **úradu pre dohľad,**
- **zamestnávateľovi** (ak je zdravotnícky pracovník vykonáva zdravotnícke povolanie v pracovno-právnom, alebo obdobnom pracovnom vzťahu),
- **orgánu príslušnému na vydanie povolenia** (ak zdravotnícky pracovník vykonáva zdravot-

nícke povolanie na základe vydania povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia alebo povolenia vydaného na základe osobitného predpisu),

- **živnostenskému úradu**, ktorý živnostenské oprávnenie vydal, ak zdravotnícky pracovník vykonáva zdravotnícke povolanie na základe živnostenského oprávnenia.

Odstránenie zistených nedostatkov

Príslušná komora v hodnotení **uloží** zdravotníckemu pracovníkovi, aby najneskôr do **šiestich mesiacov** odstránil zistené nedostatky, ak je výsledné hodnotenie sústavného vzdelávania zdravotníckeho pracovníka „nesplnil“.

Zrušenie registrácie zdravotníckeho pracovníka

Príslušná komora na vedenie registra **zruší registráciu zdravotníckeho pracovníka**, ak v lehote **šiestich mesiacov neodstráni zistené nedostatky.**

Poplatok za vykonanie hodnotenia sústavného vzdelávania

Je stanovený zákonom maximálne do výšky **10 eur** a je príjmom komory príslušnej na vedenie registra.

Čo zahŕňa ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov

Podľa § 68 nariadenia vlády SR č. 296/2010 Z. z. ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov zahŕňa:

- a) špecializačné štúdium,
- b) certifikačnú prípravu,
- c) prípravu na výkon práce v zdravotníctve,
- d) **sústavné vzdelávanie.**

Metódy študijného programu sústavného vzdelávania

Študijný program sústavného vzdelávania (§ 75 cit. nariadenia vlády) sa môže uskutočňovať **prezenčnou** metódou, **dištančnou** metódou, alebo **kombinovanou** metódou.

Povinnosti organizátora sústavného vzdelávania pre účely jeho hodnotenia

Organizátor sústavného vzdelávania na účely **hodnotenia** sústavného vzdelávania uloží **na 10 rokov** v registratúrnom stredisku **v písomnej alebo elektronickej forme:**

- a) **registratúrne záznamy** obsahujúce podrobný obsah a rozsah vzdelávacej aktivity a jej cieľ,
- b) **hodnotiacu správu odborného garanta** alebo **supervízora** o úrovni a prínose vzdelávacej aktivity pre prax,
- c) **výsledky dotazníka** spokojnosti vzdelávacej aktivity, **ak sa dotazník použil,**

d) **prezenčnú listinu** s podpismi účastníkov zo dňa vzdelávacej aktivity, ktorú organizátor uzavrel podpisom potvrdzujúcim súčet účastníkov najneskôr v prvý pracovný deň nasledujúci po dni uskutočnenia vzdelávacej aktivity, pri viacdennnej vzdelávacej aktivite uloží osobitnú prezenčnú listinu za každý deň konania vzdelávacej aktivity,

e) **vzor potvrdenia o účasti na sústavnom vzdelávaní, ktorý musí obsahovať:**

- úplný názov organizátora, prípadne spoluorganizátora vzdelávacej aktivity,
- miesto a deň konania vzdelávacej aktivity,
- charakter vzdelávacej aktivity,
- špecifikáciu počtu hodín vzdelávacej aktivity,
- kredity podľa platnej vyhl. MZ SR č. 366/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov,
- meno a priezvisko zdravotníckeho pracovníka, dátum narodenia alebo registračné číslo z registra príslušnej komory, zdravotníckeho pracovníka, ktorý sa zúčastnil na vzdelávacej aktivite,
- spôsob účasti (aktívna, pasívna),
- podpis osoby oprávnenej na vydávanie potvrdenia o účasti spolu s odtlačkom pečiatky.

Kritériá a spôsob hodnotenia sústavného vzdelávania zdravotníckeho pracovníka

Upravuje **vyhláška MZ SR č. 366/2005 Z. z.** v znení neskorších predpisov o kritériách a spôsobe hodnotenia sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov.

Kritériom hodnotenia sústavného vzdelávania zdravotníckeho pracovníka

Je dosiahnutie **počtu kreditov v príslušnom zdravotníckom povolaní**, ktoré sú uvedené v prílohách č. 1 až 4 vyhl. MZ SR č. 366/2005 Z. z.

Kredit na účely cit. vyhlášky

Rozumie sa **jednotka určená na hodnotenie sústavného vzdelávania**.

Cykly hodnotenia sústavného vzdelávania zdravotníckeho pracovníka

Sústavné vzdelávanie sa hodnotí v pravidelných päťročných cykloch počítaných odo dňa registrácie. Hodnotenie sa **vyhotovuje písomne**.

Hodnotenie sústavného vzdelávania na výkon

Hodnotí sa sústavné vzdelávanie, ktorým si zdravotnícky pracovník priebežne obnovoval a udržiaval odbornú spôsobilosť na výkon:

- a) odborných pracovných činností,
- b) špecializovaných pracovných činností,
- c) certifikovaných pracovných činností.

Hodnotenie sústavného vzdelávania osobitne v každom študijnom odbore, v každom špecializačnom odbore a v každej certifikovanej pracovnej činnosti

Ak zdravotnícky pracovník získal odbornú spôsobilosť **vo viac ako v jednom študijnom odbore**, jeho sústavné vzdelávanie sa hodnotí **v každom študijnom odbore osobitne**.

Ak zdravotnícky pracovník získal odbornú spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností aj odbornú spôsobilosť na výkon **špecializovaných pracovných činností**, jeho sústavné vzdelávanie sa hodnotí **v každom špecializačnom odbore osobitne**.

Ak zdravotnícky pracovník získal odbornú spôsobilosť **vo viac ako jednej certifikovanej pracovnej činnosti**, jeho sústavné vzdelávanie sa hodnotí **v každej certifikovanej pracovnej činnosti ako súčasť hodnotenia sústavného vzdelávania na výkon:**

- **odborných pracovných činností v príslušnom odbore** u zdravotníckeho pracovníka, ktorý získal len odbornú spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností,
- **špecializovaných pracovných činností** v príslušnom špecializačnom odbore u zdravotníckeho pracovníka, ktorý okrem odbornej spôsobilosti na výkon odborných pracovných činností získal aj odbornú spôsobilosť na výkon špecializovaných pracovných činností.

Započítavanie kreditov

Kredity sa môžu započítavať v prípadoch ustanovených v § 2, odsek 3 a odsek 4 cit. vyhlášky MZ SR. **Pri ich započítavaní sa prihliada:**

- aj na sústavné vzdelávanie v iných študijných odboroch alebo iných špecializačných odboroch, ako sú tie, v ktorých zdravotnícky pracovník získal odbornú spôsobilosť, **ak súvisia s výkonom príslušných pracovných činností** u poskytovateľa zdravotnej starostlivosti,
- na to, či zdravotnícky pracovník absolvoval najmenej **raz za dva roky akreditovaný vzdelávací program** zameraný na obnovenie vedomostí a praktických zručností **v neodkladnej podpore životných funkcií** v hodnotenom období,
- u lekára, ktorý získal špecializáciu v špecializačnom odbore **patologická anatómia**, najmä na to, **či vykonal každý rok najmenej 10 nekropsií** v hodnotenom období.

Kedy sa hodnotí sústavné vzdelávanie zdravotníckeho pracovníka výsledkom hodnotenia splnil

- Ak zdravotnícky pracovník oznámil priebežné obnovovanie a udržiavanie získanej odbornej spôsobilosti na výkon **odbor-**

ných pracovných činností v zdravotníckom povolaní lekár, zubný lekár a počas hodnoteného obdobia získal **250 kreditov** a v ostatných zdravotníckych povolaniach 100 kreditov (zdravotnícky pracovník ku dňu hodnotenia nemá odbornú spôsobilosť na výkon špecializovaných pracovných činností).

– Ak zdravotnícky pracovník oznámil:

- priebežné obnovovanie a udržiavanie odbornej spôsobilosti **na výkon špecializovaných pracovných činností** v príslušnom špecializačnom odbore,
- alebo priebežné obnovovanie a udržiavanie odbornej **spôsobilosti na výkon certifikovaných pracovných činností** v príslušnej certifikovanej pracovnej činnosti,
- alebo priebežné obnovovanie a udržiavanie odbornej spôsobilosti **na výkon špecializovaných pracovných činností** v príslušnom špecializačnom odbore **a na výkon certifikovaných pracovných činností** v príslušnej certifikovanej pracovnej činnosti zdravotníckom povolaní lekár, zubný lekár a počas hodnoteného obdobia získal **250 kreditov** a v ostatných zdravotníckych povolaniach **100 kreditov** (zdravotnícky pracovník pred začatím hodnoteného obdobia získal odbornú spôsobilosť na výkon špecializovaných pracovných činností alebo certifikovaných pracovných činností).

Doba prerušenia výkonu odborných pracovných činností, špecializovaných pracovných činností alebo certifikovaných pracovných činností

Ak bola doba prerušenia výkonu viac ako 4 roky v priebehu predchádzajúcich piatich rokov z dôvodu PN, MD, pracovného voľna bez náhrady mzdy sa nezapočítava do dĺžky pravidelného päťročného cyklu. Hodnotenie sa vykoná po uplynutí piatich rokov odo dňa vyhotovenia záznamu o preškolení.

Prenesenie kreditov

Ak zdravotnícky pracovník počas hodnoteného obdobia získal viac kreditov, ako je ustanovený minimálny počet pre príslušné zdravotnícke povolanie do nasledujúceho obdobia, možno preniesť najviac 10 % ustanoveného celkového počtu pre príslušné zdravotnícke povolanie.

Začiatok päťročného cyklu

Začiatok päťročného cyklu sa prvý raz počíta odo dňa registrácie.

Vypracovala JUDr. Mária Mistríková

Kronika Monitoru medicíny SLS

Prof. MUDr. Vladislav Zikmund, DrSc. – 85-ročný

Sú bádatelia, ktorí dokážu problémy formulovať, mnohí dokážu problém načrtnutý inými riešiť. Nie je veľa tých, čo dokážu oboje. A ešte menej je tých, ktorí považujú za svoje celoživotné poslanie formuláciu a riešenie problémov uvádzať do kauzálneho vzťahu k širším teoretickým aj praktickým aspektom riešenej problematiky. To obzvlášť platí pre mimoriadne príťažlivú a zároveň veľmi náročnú oblasť skúmania vzťahov medzi neurobiologickými základmi a psychickými funkciami mozgu človeka. K tomu málu šťastných jedincov, obdarených takouto schopnosťou, patrí aj významná osobnosť slovenskej medicíny, psychiater a fyziológ prof. MUDr. Vladislav Zikmund, DrSc., ktorý sa v tomto roku dožil vzácneho životného jubilea – 85 rokov. Jubilantovým hlavným vedeckým a klinickým zameraním je vzťah medzi ľudskou psychikou a mozgom, v zdraví a v chorobe.

Po promócii na LF UK v Bratislave roku 1951 začal pracovať ako odborný asistent na jej Psychiatrickej klinike. Roku 1954 sa stal vedeckým pracovníkom Laboratória klinickej fyziológie vyššej nervovej činnosti ľudí, ktoré v rámci SAV založil akademik L. Déřer. Toto laboratórium sa stalo roku 1957 súčasťou novozaloženého Ústavu experimentálnej medicíny SAV, ktorý sa po určitej profilizácii premenoval roku 1965 na Ústav normálnej a patologickej fyziológie SAV (ÚNPF SAV). Na ÚNPF SAV vykonával funkciu zástupcu externého riaditeľa ústavu a roku 1968 bol poverený jeho vedením. Roku 1969 založil a viedol Oddelenie psychofyziológie (prvé psychofyziologické pracovisko na Slovensku), neskôr sa stal vedúcim Oddelenia fyziológie mozgu. Dnes je konzultantom Laboratória kognitívnej neurovedy ÚNPF SAV. Táto jubilantova organizačná práca nebola taká jednoduchá a priamočiara, ako je to tu uvedené, pre svoje zásadné postoje sa stretol s mnohou nepriazňou a nezaslúženými postihmi, ktoré značne ovplyvnili predovšetkým možnosti širšej medzinárodnej spolupráce, o ktorú bol záujem zo strany viacerých významných zahraničných kolegov.

Prof. Zikmund orientoval začiatky svojej vedeckej aktivity na ÚNPF SAV na skúmanie úlohy schopnosti zvládať psychické záťaž v dlhšom časovom období, na rozvoj somatických porúch, ako aj na analýzu bezprostredného účinku určitých psychických podnetov na somatické funkcie. Bol spoluautorom originálnej metódy psychobiografického rozboru životopisu, ktorú následne využíval pri štúdiách psychosomatického komponentu niektorých somatických porúch. Bezprostredný účinok psychických podnetov na fyziologické funkcie analyzoval nielen na úrovni experimentálnych podmienok vo vzťahu k bazálnym reakciám organizmu, ale aj na regulačné mechanizmy cirkulácie, vodného hospodárstva a iné fyziologické funkcie ľudského organizmu. Získané poznatky následne využíval pri liečbe niektorých ochorení, ako je napr. Raynaudova choroba a polydipsia nervosa. Svoje hlboké internistické, neurologické i psychiatrické vedomosti neskôr využil pri viacerých koncepčných štúdiách zdravia a kvality života pri aplikovaní bio-psycho-sociálneho prístupu k riešeným problémom.

Osobitnú kapitolu vo vedeckých aktivitách jubilanta tvoria štúdie regulácie okohybnej aktivity, ktorá je u človeka úzko spätá s mnohými mentálnymi procesmi. V polovici 50. rokov spolu s prof. Guensbergerom demonštrovali metódu vyvolania podmieneného optokinetického nystagmu akustickým podnetom. Túto metódu jubilant použil vo viacerých nasledujúcich štúdiách. Roku 1964 publikoval nález, že živá zrková predstava plynulého pohybu optických podnetov vyvoláva v okohybnej aktivite také pohyby očí, aké sú pri skutočnom vnímaní daných podnetov a nedajú sa vôľou napodobniť. Tento nález prof. Zikmund skúmal v nasledujúcich štúdiách vo vzťahu k viacerým faktorom, ktoré ovplyvňujú schopnosť človeka vybaviť si živú zrkovú predstavu. Na požiadanie zhrnul svoje nálezy a dôkazy o tomto fenoméne ako o špecifickom fyziologickom indikátore subjektívneho zážitku do kapitoly v zahraničnej monografii. V iných štúdiách sa ve-

noval cyklickým zmenám vo vnímaní smeru pohybu pri súčasnom pohybe optických podnetov v oboch horizontálnych smeroch. Aj túto problematiku jubilant spracoval do kapitoly v inej zahraničnej monografii. Okohybnou aktivitou človeka sa jubilant zaoberal okrem iného aj vo vzťahu k zmenám úrovne bdenia a pozornosti pod vplyvom bežne dostupných psychoaktívnych látok (alkohol, kofeín) a niektorých psychofarmák u zdravých dobrovoľníkov a u jedincov trpiacich neuropsychickou únavou. Práce prof. Zikmunda v tejto oblasti boli podnetom pre usporiadanie medzinárodného kolokvia o okohybnej aktivite a funkciách mozgu (1970), ktoré spolu s 3 inými medzinárodnými sympóziami dali podnet pre organizovanie medzinárodných konferencií, ktoré sa dodnes konajú v dvojročných intervaloch. Okrem vyše 140 pôvodných vedeckých prác je autorom a spoluautorom dvoch vedeckých monografií, editorom 2 zborníkov z významných medzinárodných podujatí, autorom 3 odborných a popularizačných monografií a početných kapitol v monografiách, knižných publikáciách a učebniciach. Veľmi bohatá je aj popularizačná činnosť jubilanta.

Prof. MUDr. V. Zikmunda, DrSc., zvolili za člena The Royal Society of Medicine (London), je individuálnym členom IBRO (International Brain Research Organization), členom poradného zboru C.I.A.N.S. – najstaršej medzinárodnej asociácie v oblasti neurobiológie správania, integratívnej fyziológie a psychosomatických vzťahov. Jubilant je členom redakčnej rady medzinárodného časopisu Neuroendocrinology Letters a Honorary Editor oficiálneho časopisu C.I.A.N.S. – *Activitas Nervosa*

Superior Rediviva.

Bohatá je aj aktivita jubilanta vo vedecko-organizačnej oblasti. Prof. Zikmund bol dlhoročným predsedom Spoločnosti pre vyššie funkcie mozgu SLS (predtým Spoločnosti pre štúdium VNČ SLS) – dodnes je jej čestným predsedom. Jubilant bol viac rokov predsedom Federálneho výboru Čs. spoločnosti pre štúdium VNČ. Bol členom výborov Psychiatrickej aj Neurologickej spoločnosti SLS. Prof. Zikmund bol hlavným organizátorom mnohých vedeckých podujatí v rámci ČSSR a neskôr SR. Roku 1960 spoluorganizoval Medzinárodné kolokvium o kortikoviscerálnych vzťahoch, ktoré sa konalo v Smoleniciach a zúčastnili sa na ňom viacerí poprední odborníci z celého sveta. Toto podujatie významne prispelo k založeniu Medzinárodného kolégia pre vyš-

šiu nervovú činnosť (CIANS). Prof. Zikmund sa aktívne zapájal aj do práce komisií Predsedníctva SLS – bol predsedom Komisie pre medicínsku etiku, členom Komisie pre hraničné a neoverené metódy v medicíne. Jeho vedecké a vedecko-organizačné aktivity ocenili SAV, LFUK, SLS i ČLS viacerými zlatými medailami, pamätnými medailami a čestnými členstvami ČLS, SLS a odborných spoločností.

Je zážitkom diskutovať s jubilantom, ktorý nestratil nič zo svojho typického dobiezavého humoru, ktorým popretkáva svoje myšlienky nabité vedomosťami a jeho vlastnými jasne koncipovanými závermi, názormi, či hypotézami. A to nielen v oblasti, ktorú študuje a rozvíja celý svoj plodný život, ale aj pri rozhovoroch, ktoré sa dotýkajú jeho koníčkov, akými sú filozofia, ume-

nie, hudba. Jeho bohatý intelektuálny život sa odráža aj v obrazoch, ktoré maľuje, i solitéroch, ktoré vyrezáva a modeluje. V dnešnom prísne špecializovanom svete úzkych odborností zosobňuje rozvinutú „renesančnú“ osobnosť, ktorých je žiaľ málo. Vážený pán profesor, želáme Vám mnohé ďalšie roky v zdraví, mnohé ďalšie nápady a hypotézy, spokojnosť, radosť z Vašich koníčkov, pohodu v rodinnom kruhu. Neskomne si želáme mnohé stretnutia s Vami, ktoré nás obohacujú nielen o príjemné zážitky, ale predovšetkým nás inšpirujú nielen v práci, ale aj vo všetkom tom, čo pomáha zlepšovať kvalitu nášho života.

*S úctou
Fedor Jagla*

Kronika Monitoru medicíny SLS

K 80. narodeninám prof. MUDr. Branislava Lichardusa, DrSc., Dr.h.c.

V decembri 2010 sa uprostred číno-rodej vedecko-organizačnej, výskumnej a pedagogickej činnosti a v plnom pracovnom nasadení dožil životného jubilea 80 rokov profesor MUDr. Branislav Lichardus, DrSc., Dr.h.c., člen korešpondent SAV, člen Academie Scientiarum et Artium Europea a čestný člen Chorvátskej akadémie vied. Jubilant sa narodil 1. 12. 1930 v Palúdzke, okres Liptovský Mikuláš. Základnú školu absolvoval v Modre a Starej Turej, gymnázium v Novom Meste a v Bratislave. Počas gymnaziálnych štúdií strávil rok na Lyceé Carnot v Dijone, vo Francúzsku. V rokoch 1950 – 1956 absolvoval Lekársku fakultu UK v Bratislave s vyznamenaním. Po krátkej klinickej praxi na Gynekologicko-pôrodníckom oddelení OÚNZ v Bratislave nastúpil do Ústavu experimentálnej endokrinológie SAV, kde pôsobil až do roku 1998. Vedeckú hodnosť kandidáta lekárskeho vied získal roku 1963 za prácu „Aferentné signály z krvného riečiska a funkcia obličiek“. Roku 1977 mu udelili vedeckú hodnosť doktora lekárskeho vied vo vednom odbore normálna a patologická fyziológia za dizertáciu „Mecha-

nizmy renálnej regulácie objemu extracelulárnej tekutiny“.

Na ÚEE SAV sa stal jednou z vedúcich intelektuálnych osobností v oblasti lekárskeho vied a po štyri desaťročia výrazne ovplyvňoval vedecko-výskumné zameranie nielen ústavu, ale aj špecifické oblasti biomedicínskeho výskumu v medzinárodnej komunite. Prof. Lichardus sa skoro vypracoval na medzinárodne uznávaného vedeckeho pracovníka v oblasti fyziologických vied so zameraním na endokrinológiu a nefrológiu.

Je spoluzakladateľom originálneho výskumného zamerania sústredeného na objasnenie neuroendokrinnej regulácie objemu telesných tekutín z hľadiska úlohy nátriuretického hormónu. Jeho originálny výskumný prístup mu umožnil získať biologické dôkazy o existencii hypotalamického nátriuretického hormónu, ktorý popri ANF je významným regulátorom v regulácii vodnosolného metabolizmu v organizme. Pri niesol nové poznatky o úlohe nátriuretického hormónu ako endogénneho inhibítora sodíkovej pumpy a poukázal na

možnú úlohu tohto hormónu v patogeneze esenciálnej hypertenzie. Na tieto poznatky nadviazala úspešná medzinárodná spolupráca a viacero študijných pobytov jubilanta v zahraničí. Inicialoval výskum nátriuretického hormónu na Fyziologických ústavoch univerzít v Edmontone, Toronte, na Lekárskych fakultách v Melbourne, Liège a Budapešti. Podrobnejšie rozpracoval mechanizmy regulácie sekrécie nátriuretického hormónu a tiež antidiuretického hormónu. Medzinárodnú pozornosť vzbudili jeho pôvodné poznatky o závislosti sekrécie antidiuretického hormónu na koncentrácii dopamínu v neurohypofýze, ktoré boli aj nezávisle potvrdené na ďalších pracoviskách. Už roku 1969 zorganizoval v DVP SAV v Smoleniciach prvé medziná-

rodné sympóziu o nátriuretickom hormóne, ktoré dalo impulz k širokej medzinárodnej spolupráci a k ďalšiemu výskumu na renomovaných pracoviskách v USA, Kanade, Veľkej Británii, Nemecku, Francúzsku, Austrálii a Rusku.

Jubilantom získané prioritné poznatky o problematike nátriuretického hormónu sú trvale citované v odbornej literatúre. Doteraz najzávažnejším klinickým využitím objavu nátriuretického hormónu je jeho zaradenie na popredné miesto do mozaiky etiopatogenézy esenciálnej hypertenzie. Prof. Lichardus sa úspešne zapojil do cyklu veda – výskum – výroba a využitie poznatkov z oblasti výskumu vodnosolného metabolizmu v klinickej praxi, a to sledovaním biologických účinkov analógu vazopresínu – DDAVP (desmopresín) syntetizovaného v AVČR. Tento analóg má potlačenú presorickú aktivitu a rádovo niekoľkokrát zvýšenú antidiuretickú aktivitu. V spolupráci s II. detskou klinikou LF UK sa DDAVP ako preparát Adiuretin zaviedol do klinickej praxe. Viedol interdisciplinárny kolektív, ktorý navrhol rýchly test na vyšetrenie koncentračnej funkcie obličiek s využitím DDAVP, ďalej sa vypracoval algoritmus na využitie DDAVP na diferenciálnu diagnostiku diabetes insipidus centralis a renalis. S využitím DDAVP inovoval úspešne aj liečbu enuresis nocturna. Za syntézu hormónu a jeho klinické využitie bola kolektívu autorov, vrátane jubilanta, roku 1981 udelená Štátna cena.

Dokladom medzinárodného uznania vedeckého prínosu jubilanta sú jeho pozvania prednášať na svetových nefrologických kongresoch (1969, 1972, 1978) na Medzinárodný endokrinologický kongres (1972) a Medzinárodný fyziologický kongres IUPS (1980). Ďalej sú to pozvania prednášať na významné výskumné ústavy univerzít a akadémií (Heidelberg, Paríž, New York, Boston, San Francisco, Varšava, Moskva, Petrohrad, Berlín, Los Angeles, Montreal, Toronto a iné). Ocenením vedeckého prínosu bolo aj poverenie na organizovanie satelitných sympózií veľkých medzinárodných kongresov – nefrologického (1969), fyziologického (1980) a ďalších 10 medzinárodných vedeckých konferencií v rámci spolupráce s európskymi endokrinologickými spoločnosťami. Stal sa čestným členom endokrinologických spoločností Maďarska, ČR, Nemecka a Poľska. Viac rokov pôsobil ako člen výboru Medzinárodnej endokrinologickej spoločnosti a bol menovaný za člena Sociálno-ekonomickej

komisie Svetovej federácie vedeckých pracovníkov.

Rozsiahla je jeho publikačná a vedecko-organizátorská aktivita. Výsledky svojich experimentálnych a klinických štúdií uverejnil vo vyše 200 pôvodných prácach, väčšinou v časopisoch registrovaných vo vedeckých databázach, vrátane originálnych príspevkov v časopisoch Science a Nature. Je autorom, resp. spoluautorom 4 monografií a 4 zborníkov z medzinárodných konferencií vydaných v zahraničí. Okrem toho bol spolumedreditorom dvoch učebníc klinickej endokrinológie.

Vedeckú školu Branislava Lichardusa tvorí 9 ukončených doktorandov, z ktorých jeden získal vedeckú hodnosť doktora lekárskeho vied (DrSc.) na základe obhajoby kandidátskej dizertačnej práce (MUDr. László Kovács). Piatí získali neskôr vedecko-pedagogickú hodnosť docent a dvaja hodnosť profesor (prof. MUDr. László Kovács, DrSc., prednosta II. detskej kliniky DFN v Bratislave; prof. MUDr. Ivica Lazúrová, CSc., prednosta I. internej kliniky LF UPJŠ v Košiciach).

Vo vedecko-organizačnej práci pôsobil v najvyšších funkciách viacerých organizácií: ako predseda Slovenskej akadémie vied (1992 – 1995), ako prvý predseda Slovenskej učenej spoločnosti SAV (2002 – 2005), zakladajúci predseda prvej grantovej agentúry v rámci SAV a vysokých škôl. Po páde totalitného režimu bol prvým predsedom Slovenskej lekárskej spoločnosti. Vyše 19 rokov pracoval ako predseda Slovenskej a Československej endokrinologickej spoločnosti a je aj zakladajúcim členom Slovenskej nefrologickej spoločnosti. Bol predsedom a členom viacerých komisií pre hodnotenie výskumu a pre udeľovanie vedeckých hodností a aj v súčasnosti pôsobí ako predseda Akreditačnej komisie pre ústavy II. oddelenia vied SAV.

V rámci vedecko-pedagogickej činnosti dlhé roky prednášal na postgraduálnych kurzoch ILF a IVZ (dnešná SZU) z oblasti nefrológie a endokrinológie, ďalej na Trnavskej univerzite z oblasti patologickej fyziológie. Svoje bohaté vedecké a pedagogické skúsenosti naďalej odovzdáva na novom pôsobisku Vysoké školy manažmentu – City University Program, kde pôsobí už tretie funkčné obdobie ako rektor. Vo funkcii člena rektorskej komisie opakovane reprezentoval súkromné vysoké školstvo aj na rokovaní medzinárodných odborných orgánov v zahraničí. Jeho významný odborný a organizačný prínos pre

rozvoj vysokého školstva bol uznaný udeľením hodnosti čestného doktora – Doctor honoris causa City University Bellevue.

Záujmy jubilanta sa neobmedzujú len na oblasť biomedicínskeho výskumu a výchovu mladej vedeckej generácie. Jeho všestranná vzdelanosť, široký spoločensko-politický rozhľad a vrozený diplomatický takt boli ocenené aj vysokým spoločenským uznaním, keď bol roku 1994 menovaný za prvého veľvyslanca Slovenskej republiky v Spojených štátoch amerických. Položil významné základy trvalým dobrým diplomatickým, ekonomickým a kultúrnym vzťahom medzi USA a SR. Zapísal sa do pamäti aj našich krajanov žijúcich v USA a stal sa čestným členom Česko-Slovenskej spoločnosti pre vedu a umenie, organizácie združujúcej našich krajanov, najmä vzdelancov, umelcov a podnikateľov pôsobiacich v USA a ďalších krajinách.

Významné úspechy, ktoré dosiahol svojou usilovnou prácou, talentom, vedeckou invenciou, hlbokými odbornými vedomosťami, svojím vystupovaním a schopnosťou odovzdávať svoje skúsenosti mladej generácii a komunikovať s ľuďmi nezostali nepovšimnuté a jubilantovi sa dostalo viacero významných odborných aj spoločenských ocenení. Z domácich a zahraničných odborných ocenení patria medzi najvýznamnejšie: zvolenie za člena korešpondenta SAV, za čestného člena Chorvátskej akadémie vied a člena Academia Scientiarum et Artium Europea.

Okrem toho mu boli udelené aj najvyššie vyznamenania SAV – Zlatá medaila SAV, Zlatá plaketa SAV Jana Jesseniusa za zásluhy v lekárske vedách, Zlatá plaketa ČSAV J.E. Purkyňa za zásluhy v biologických vedách, Zlatá medaila Slovenskej lekárskej spoločnosti, Medaila T.R. Niederlanda SLS za zásluhy o rozvoj lekárskeho vied, dvakrát Cena ČSAV a Jesseniova cena Predsedníctva SLS. Za významné a originálne vedecké prínosy mu odborné spoločnosti SLS – fyziologická, endokrinologická a nefrologická opakovane udelili výročné ceny. Z celospoločenských ocenení mu za jeho vedecko-organizačnú a politicko-spoločenskú angažovanosť udelil prezident SR vysoké štátne vyznamenanie SR Pribinov kríž II. stupňa (2006) a roku 2007 cenu medzinárodnej spoločnosti Friends of Slovakia.

*Vážený pán profesor, milý Braňo!
Nás všetkých, ktorí s obdivom a uznaním sledujeme Tvoju závažnú životnú dráhu, veľmi teší, že sme ako spolupracovníci na ústave,*

kolegovia v odborných spoločnostiach a riešiteľských tímoch mohli s Tebou spolupracovať. Veľmi oceňujeme, s akou vervou a elánom sa dodnes púšťaš do odhaľovania nových poznatkov, s akou trpezlivosťou a vytrvalosťou do organizácie nových projektov. Si žiarivým a trvalým príkladom pre mladú

generáciu vedcov, vysokoškolských pedagógov a odborných lekárov, ako prekonávať prekážky, hľadať úspešne nové výskumné, diagnostické a liečebné postupy.

Do ďalších rokov Ti prajeme veľa úspechov v práci a neutíchajúci elán na prekonávanie prekážok a tvorbu nových ideí

a zámerov. Rovnako Ti želáme veľa spokojnosti a šťastia v rodinnom kruhu.

Prof. MUDr. Iwar Klimeš, DrSc.
riaditeľ ÚEE SAV

Kronika Monitoru medicíny SLS

Prof. MUDr. László Kovács, DrSc., MPH – šesťdesiatnikom

S profesorom Kováčsom máme za sebou kus spoločnej cesty. Na jej začiatku bol DDAVP (syntetický analóg molekuly antidiuretického hormónu vazopresínu) „uvařený“ už nebohým Ing. Milanom Zaoralom, DrSc., na Ústave organickej chémie a biochémie ČSAV v Prahe, ktorý (vtedy sme ešte nemohli vedieť, iba tušiť...) sa stal jedným z malého počtu pôvodných česko-slovenských liekov na svetovom farmaceutickom trhu. V každom prípade tu bol veľmi silný impulz na klinické a experimentálne skúmanie potenciálu tohto revolučného objavu vo výskume peptidových hormónov, ktorý bol ocenený aj Štátnou cenou. Preto som sa dohodol na spolupráci v zavádzaní tohto produktu prekrsteného na „Adiuretin“ do klinickej praxe medzi Laboratóriom vodno-solného hospodárstva na Ústave experimentálnej endokrinológie SAV a zakladateľkou pediatrickej endokrinológie na Slovensku MUDr. Vilmou Némethovou a nefrologičkou doc. MUDr. Veronikou Lehotskou, CSc., na 2. detskej klinike LF UK a DFNSP, prednostka kliniky prof. MUDr. Jaroslava Michaličková, DrSc., spoluprácu uvítala a podporovala. Neskôr dámy pozvali do tímu budapešťianskeho rodáka a absolventa Medicínskeho inštitútu Sečenova v Moskve (1975 – summa cum laude) MUDr. László Kovácsa (*16. 10. 1950), ktorý na 2. detskej klinike pôsobil od roku 1977. „Cherchez la femme“ – na Slovensku sa oženil s doktorkou (dnes už docentkou) Boženou Bušovou a zostal... Od roku 2000 je profesor MUDr. László Kovács, DrSc., MPH, prednostom kliniky, na ktorej v Bratislave začína po ročnom pôsobení v Detskej nemocnici Pála Heima v Budapešti. Ako sa k tomu postu dopracoval?

MUDr. Kovács bol od svojich medicínskych začiatkov neprehliadnuteľný. Paralelne s postelami chorých detí sa zžil aj s regálmi lekárskej knižnice. Doc. Lehotská si spomína, ako na vizity prinášal najnovšie relevantné kazuistické i teoretické poznatky a ako exceloval na klinických seminároch. Zaujala ho najmä nefrológia i genetika a endokrinológia. Vtedy už dr. Némethová a doc. Lehotská ukončovali sériu nových poznatkov z liečby diabetes insipidus u detí adiuretinom (1974). S jeho použitím sme tiež vypracovali rýchly test na koncentračnú kapacitu obličiek (1974), nebolo viac potrebné pri tomto funkčnom vyšetrení trápiť deti dlhé hodiny smädom. Otvorili sme aj novú cestu na kontrolu, ba v určitých prípadoch sa dalo povedať, na liečbu enuresis nocturna (1979). Dr. Kovács sa rýchlo v „adiuretinovom tíme“ zorientoval. Prispel postupne k metodologickej špecifikácii adiuretinového koncentračného testu pre dojčatá, deti a dospelých. A hlavne originálne použil adiuretin na diferenciálnu diagnostiku polyurických stavov – na odlíšenie primárnej polydipsie a parciálnych foriem centrálneho a nefrogénneho diabetes insipidus. Riešil bezpečnosť klinickej aplikácie adiuretinu a vypracoval zásady na prevenciu dilučnej hyponatriémie. Do hĺbky a šírky rozpracoval aj kontrolu enuresis nocturna použitím adiuretinu, čo je dnes najúčinnnejšou možnosťou zvládnutia tohto neobyčajne rozšíreného a pacienta zaťažujúceho stavu.

Postupne mu od roku 1979 pribúdali publikácie aj v renomovaných časopisoch a dr. Kovács predložil roku 1985 na obhajobu kandidátsku dizertačnú prácu. Prácu posudzovali štyria oponenti z Čiech a zo Slo-

venska a jednomyselne navrhli výnimočný záver, aby bola na základe kandidátskej dizertačnej práce MUDr. Kováčsovi udelená najvyššia vedecká hodnosť – hodnosť „doktora lekárskeho vied“ (DrSc.). „Odtiaľ – potiaľ“, pravdepodobne uvažovala nástupkyňa prof. Michaličkovej a vynútila si výmenu „príliš vedecky zameraného“ MUDr. Kovácsa za „viac klinicky orientovaného lekára“ z 1. detskej kliniky. Nepomohli ani „prokováčsovske“ intervencie, najmä doc. Lehotskej. Nakoniec sa však ukázalo, že prestup dr. Kovácsa na 1. detskú kliniku, vedenú prof. MUDr. Jánom Birčákom, CSc., akceleroval jeho odborný a vedecký rast. Bolo to nakoniec so zásadným príspevom profesora Birčáka, že Vedecká rada Lekárskej fakulty akceptovala návrh udeliť hodnosť DrSc. MUDr. Kováčsovi. Mala však oprávnenú podmienku, aby aspirant najprv napísal a vydal monografiu na tému svojho výskumu. My sme si túto podmienku ešte umocnili – monografia bude v angličtine a ponúkame ju na vydanie v zahraničí. Ponuku akceptoval Kluwer Academic Publishers (Dordrecht/Boston/London) pod názvom: László Kovács and Branislav Lichardus: „Vasopressin – Disturbed Secretion and Its Effect“. Podmienkou vydavateľstva však bolo, aby som bol ja prvým autorom. S tým som nesúhlasil, lebo by to bolo zdeformovalo Lacovu nespornú, medzinárodne akceptovanú zásluhu o rozvoj klinickej

disciplíny regulácie vodného a soľného hospodárstva u detí v zdraví i chorobe. Vydavateľ nakoniec akceptoval Kovácsa ako prvého autora, keď sme sa zaviazali, že úvod ku knihe napíše vedecká osobnosť svetového formátu. Ponuku prijal profesor Gary L. Robertson, M.D., z University of Chicago, hádam najväčší expert v oblasti klinického skúmania vazopresínu na svete. Vzápätí Kováčsovi ponúkol aj dlhodobý študijný pobyt. MUDr. László Kovács je od roku 1987 doktorom lekárskeho vied.

Trojročný študijný pobyt u prof. Robertsona na Department of Internal Medicine, University of Chicago, bol pre Laca ostrým testom jeho intelektu, vedomostí, invencie, flexibility, húževnatosti, cieľavedomosti, ale i skromnosti, odriekania a starostlivého otca rodiny – bola s ním manželka a dve dcéry a štipendium nebolo príliš štedré. Obstál. Robertson sledoval rodiny s dedičnou formou centrálneho diabetes insipidus z celého sveta, ale nemal genetické laboratórium ani skúsenosti s analýzou DNA. Kováčsovou úlohou bolo dať veci do prevádzky. Výsledok bol, že s Robertsonom prví odhalili genetickú príčinu hereditárneho centrálneho diabetes insipidus. Po návrate sa vrátil k posteliach chorých detí na detskej klinike, ale súčasne založil aj Laboratórium

klinickej a molekulárnej genetiky na skúmanie dedičných chorôb, ktoré doteraz vedie. Roku 1993 sa MUDr. Kovács habilitoval a roku 1997 sa stal profesorom pediatrie. Roku 2000 bol jediným kandidátom na uvoľnené miesto prednostu svojho pôvodného pracoviska – 2. detskej kliniky LFUK a DFNSP v Bratislave, kde dodnes pracuje. Jeho klinicko-výskumnú školu tvorí v súčasnosti 11 ukončených doktorandov a jeden docent. Zo 170 publikácií má 55 v zahraničí, jeho práce boli citované vyše 600-krát. Je riešiteľom viacerých grantových projektov VEGA, MZSR a APVV. Ako garant odboru sa podieľa na rozvoji, obnove a zdokonaľovaní výučby pediatrie na fakulte. V tomto roku dokončuje s kolektívom spoluautorov modernú učebnicu pediatrie, v ktorej je, ako sám hovorí – nie všetko to, čo vedia autori, ale hlavne to, čo majú vedieť medicci.

Rozsiahla je aj vedecko-organizačná práca jubilanta. Bol a je funkcionárom domácich a medzinárodných odborných spoločností, napr. Európskej a Medzinárodnej asociácie pediatrickej nefrológie, Slovenskej pediatrickej spoločnosti a Slovenskej nefrologickej spoločnosti. Je čestným členom Českej a Maďarskej pediatrickej spoločnosti aj Asociácie pediatrických nefrológov Ruskej federácie. Pracuje v radách a komisiách Mi-

nisterstva zdravotníctva SR, v grantových agentúrach, je garantom a gestorom odboru pediatria na Lekárskej fakulte UK, atď. V rokoch 2000 – 2004 bol prodekanom LFUK. V súčasnosti sa venuje zlepšeniu podmienok starostlivosti o pacientov s ojedinelými chorobami v rámci európskeho projektu Orphanet.

Ako šéf kliniky sa snaží mať okolo seba v dobrom slova zmysle klon odchovancov. Usiluje sa u nich vzbudiť nielen medicínsky, ale rovnako aj široký všeobecne vzdelanostný rozhľad. Je vekom nemenne pracovitý a nápaditý – je perfekcionista. Od svojich spolupracovníkov vyžaduje to isté. Úspech nepovažuje natoľko hodný osláv ako skôr podnet s novými cieľmi. V dnešnej pohrome odborných gumových kritérií-nekritérií je Kováčsova cesta perspektívnejšia. Bolo mi veľkým potešením s ním dlhodobo spolupracovať a veľmi si cením, že to bola len krátka doba, čo bol mojím žiakom, lebo to rýchlo preklopil do čínorodého partnerstva a medzinárodne akceptovanej klinickej a vedeckej osobnosti v pediatrii. Ži dlho, úspešne a šťastne, Laco.

Prof. MUDr. Branislav Lichardus, DrSc., Dr.h.c.

Kronika Monitoru medicíny SLS

Významné životné jubileum primárky MUDr. Márie Hrnčiarovej, CSc.

Ambiciózna lekárka a starostlivá matka to nemala v socialistickom zdravotníctve ľahké. „Zákoník práce“ si vtedy tvoril každý svedomitý lekár sám s trpkým úsmevom nad kvantom služieb a príslužieb, často s bezmocným pohľadom na hodinky, pri smiešnych hodnotách reálnej mzdy a diskriminujúcim pocitom patričnosti k tzv. pracujúcej inteligencii, ktorá nebola veľmi dôveryhodná.

Naša jubilantka sa narodila 23. 2. 1931 v Lovinobani. Otec – robotník tragicky zahynul koncom vojny. Stredoškolské štúdium, ktoré začala ako štipendistka v Saint Germain, musela po februárových udalostiach roku 1948 prerušiť a maturovala v Lu-

čenci. Tu sa zoznámila aj so svojim celožitným partnerom. Distribučná komisia pri fakulte, rešpektujúca len manželstvo, pridela ju po promócii na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1957) do KÚNZ Banská Bystrica, kde ostala natrvalo.

Na internom oddelení sa po základných atestáciách začala venovať odboru, ktorý na Slovensku len klíčil, a preto aj atestáciu z imunoalergológie absolvovala v Prahe. V tejto intencii sa niesla aj jej kandidátska dizertačná práca (Vývoj funkčných spirometrických zmien u pacienta s astma bronchiale). K vysokému štandardu jednotiek intenzívnej starostlivosti na rôznych oddeleniach vrátane hemodialýzy bolo po-

trebné zriadiť vo veľkej nemocnici aj oddelenie funkčných vyšetrení kardiopulmonálneho systému, ktoré roky viedla naša jubilantka. Široký rozhľad v medicíne jej dovolil neskôr prácu na oddelení klinickej farmakológie. S manželom bola spoluautorkou niekoľkých monografií a nespočetných publikácií uverejnených aj v zahraničí.

Kým jej lokomočný aparát dovolil, venovala sa s radosťou aj turistike. Prešla nielen Nízke Tatry a Vysoké Tatry, ale aj časť Pyrenej a Álp. Pri jej krásnom životnom jubileu musíme vysloviť obdiv vynikajúcej lekárke, matke a manželke.

Za internistov Stredného Slovenska MUDr. Milan Žuffa, CSc.

Kronika Monitoru medicíny SLS

Prof. MUDr. Ivan Pecháň, DrSc.

(*29.4.1932 Trnava †12.10.2010 Bratislava)

Na jeseň 2010 sme sa rozlúčili s lekárom - klinickým biochemikom, vedcom, vynikajúcim pedagógom a vzácnym človekom profesorom MUDr. Ivanom Pecháňom.

Prof. MUDr. Ivan Pecháň, DrSc., absolvoval Lekársku fakultu Univerzity Komenského v Bratislave (1956). Po skončení štúdia pracoval plných tridsať rokov v Ústave pre biochémiu Lekárskej fakulty UK. Na Ústave organickej chémie a biochémie ČSAV v Prahe (riaditeľ akad. F. Sorm), kde bol jeho školiteľom akad. J. Riman, neskôr predseda ČSAV, ukončil I. Pecháň externú ašpirantúru a v roku 1963 obhájil na školiacom pracovisku hodnosť kandidáta chemických vied. V roku 1968 habilitoval na Lekárskej fakulte UK a menovali ho za docenta pre odbor biochémie.

Jeho vedecký a pedagogický rast pokračoval absolvovaním dlhodobých pobytov v Spolkovej republike Nemecko: 1966 - 1968 pracoval vo Fyziologickom ústave Univerzity vo Freiburgu (prof. Dr. A. Fleckenstein), 1985 vo Fyziologickom ústave Univerzity v Mníchove ((prof. Dr. E. Gerlach). Svoju vedeckovýskumnú činnosť zamerlával v období rokov 1956 - 1986 na neurochémiu, predovšetkým na štúdium metabolizmu adenínových a pyrimidínových nukleotidov v podmienkach anoxie, ischémie mozgu, pri experimentálnej alergickej encefalomyelitíde, pri sclerosis multiplex. Táto práca v kontexte výskumnej aktivity celej Katedry biochémie LF UK, ktorú od roku 1957 po odchode akad. Niederlanda viedol prof. Turský, priniesla mnohé prioritné, všeobecne platné a v zahraničí akceptované výsledky, ktoré boli aj predmetom jeho habilitačnej práce (1968) a neskôr aj doktorskej dizertačnej práce, ktorú obhájil pred celoštátnou komisiou v Prahe roku 1982.

V roku 1986 opustil pracovisko na Lekárskej fakulte a prešiel na post primára Oddelenia klinickej biochémie v Ústave kardiovaskulárnych chorôb (teraz Národný ústav srdcových a cievnych chorôb), v ktorom pracoval až do svojej smrti. Jeho vedecká aktivita sa zamerlala na problematiku metabolizmu myokardu: protekcia srdca pri kardiochirurgii (antioxidačné látky, kreatínfosfát, karnitín). Zaoberal sa tiež sledovaním biochemických a imunologických parametrov pacientov pred transplantáciou srdca, počas a po nej (tvorba reaktívnych foriem kyslíka, antioxidačná kapacita, oxidácia lipoproteínov, vazoaktívne látky - endotelín-1, átriový a mozgový natriuretický peptid, pro- a antiinflamačné cytokíny). Ani na novom pracovisku nestratil kontakty so zahraničím a v roku 1992 bol opäť na dlhodobom študijnom pobyte vo Fyziologickom ústave v Mníchove u prof. Dr. E. Gerlacha. V roku 1991 sa s viacročným odstupom realizovalo jeho menovanie za profesora biochémie a klinickej biochémie.

Jeho rozsiahla vedeckovýskumná práca pri riešení výskumných úloh celoštátneho a rezortného výskumu vyústila do obdivuhodného počtu publikácií — 24 odborných monografií a učebníc (autor a spoluautor), 230 publikovaných článkov v odborných časopisoch a zborníkoch (in extenso) a viac ako 500 odborných prednášok a posterov. Ako vynikajúci odborník bol členom mnohých redakčných rád časopisov z oblasti biochémie a metabolizmu. V rámci Slovenskej lekárskej spoločnosti bol v rokoch 1971—1984 vedeckým sekretárom Slovenskej biochemickej spoločnosti a od roku 1994 bol predsedom Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie SLS.

Prof. Pecháň sa venoval aj pedagogickej činnosti. Na Lekárskej fakulte UK sa zúčastnil na založení študentskej vedeckej spoločnosti, v ktorej v rámci ŠVOČ viedol viac ako tri desiatky študentov. Na Lekárskej fakulte UK prednášal vlastný odbor pre domácich a zahraničných študentov. Rovnako prednášal biochémiu a klinickú biochémiu na Prírodovedeckej fakulte UK, na Chemicko-technologickéj fakulte STU, Fakulte ošetrovateľstva a sociálnej práce TU v Trnave a Vysokéj škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave. Prednášky z klinickej biochémie v početných kurzoch organizovaných inými pedagogickými ústavmi, ktoré osobne zabezpečoval, frekventanti vysoko hodnotili pre ich odbornosť a aktuálnosť. Prof. Ivan Pecháň i vo

svojom zrelom veku, vďaka úžasnému entuziazmu a láske k práci, zostal do konca svojho života plne vedecky i pedagogicky aktívny.

Jozef Rovenský

Pán profesor Ivan Pecháň bol našim najobľúbenejším učiteľom na medicíne. Mal pre študentov vždy čas, rád učil, rád odovzdával najnovšie poznatky, vždy si našiel čas na konzultácie, či mimoriadne vyžiadané prednášky. Cenu učebných textov, ktoré nám priniesol priamo z kongresu, možno dokumentovať tým, že skriptá sme si trhali na desať častí, aby sme sa z nich mohli učiť naraz. Naše posledné stretnutie bolo koncom septembra minulého roka na zasadnutí Literárneho fondu SR, kde sme sa dohodli na projekte učebnice klinickej biochémie. Stále nemôžem uveriť, že tento projekt už ostane nedokončený a to priateľské podanie ruky na rozlúčku spojené s jeho priamym jasným pohľadom a typickým úsmevom boli posledné... Zbohom pán profesor a ešte raz ďakujeme!

Marián Bernadič

Kronika Monitoru medicíny SLS

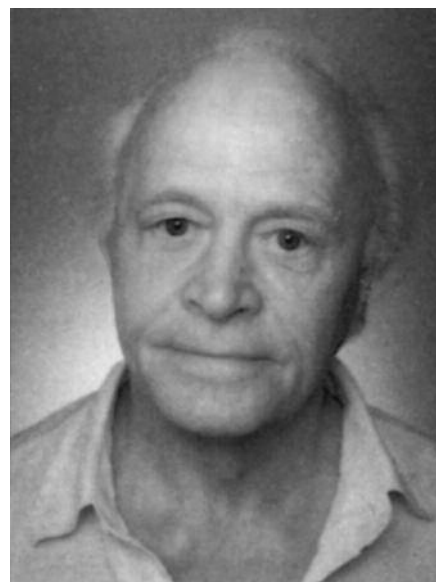
MUDr. Vladimír Plintovič (31. 8. 1922 – 8. 12. 2010)

Dňa 14. decembra 2010 sa rozlúčili v Krematóriu v Banskej Bystrici – Kremničke, najbližší príbuzní, priatelia, pacientky, rodičky a známi s významným, všeobecne známym ženským lekárom Vladimírom Plintovičom. Okrem klinickej gynekologicko-pôrodnicej praxe sa intenzívne venoval zdravotnej výchove v oblasti prípravy na manželstvo, rodičovstvo, sexuálne vzťahy mladých mužov a žien. Srdcovou záležitosťou dr. Plintoviča bol „laktančný program“. Organizoval, propagoval, výchovne pôsobil, aby rodičky dojčili svoje dieťa. V tejto problematike úzko spolupracoval s profesorom Jozefom Švejcarom (1897-1996), ktorý bol jeho vzorom. Spoločne robili besedy pre ženy, publikovali zdravotno-výchovné materiály. Pripravili výchovný film o význame dojčenia. Bol aktívny v prednáškovej a publikačnej činnosti odborného zamerania. Tri desiatky rokov bol vedúci linky dôvery a redakčného kolektívu pre zdravotno-výchovné otázky v krajskom denníku „Smer“. Za svoju angažovanosť ob-

držal viaceré ocenenia a vyznamenania odbornej spoločnosti a primátora mesta Banská Bystrica. Absolvoval viaceré študijné cesty.

„Laktačný program“ zaviedli do praxe v nemocnici v Banskej Bystrici. Ako prví na Slovensku získali titul Baby Friendly Hospital.

Narodil sa v Dolnej Strehovej (okres Modrý Kameň). Maturoval na Gymnáziu Andreja Sládkoviča v B. Bystrici. Promovaný bol r. 1948 na Lekárskej fakulte vtedy Slovenskej univerzity v Bratislave. Pôsobil na viacerých pracoviskách, aj na Trati Družby. V r. 1952 sa gynekologicko-pôrodnicej oddelenie oddelilo a osamostatnilo od Chirurgického oddelenia Nemocnice v B. Bystrici. Prednostom sa stal primár Jaroslav Scholtz (1912-1976). Bol jeho zástupcom a ordinárom pre sterilitu, endokrinológiu a sexuológiu. Na zaslúžený odpočinok odišiel r. 1992. Naďalej bol aktívny a úspešný v zdravotno-výchovnej činnosti (prednášky, besedy, publikácie). V „Laktačnom programe“ urobil

veľmi veľa. Výsledky tejto činnosti sa prejavili na úspechoch dosiahnutých v starostlivosti o tehotné, rodičky, šestonedielky a na zdraví novorodencov v SSK. Žiaľ, v iných krajoch SR sa takýto nadšenec nevyskytol a aj „laktančný program“ sa možno menej prejavil na zdraví žien a detí.

Ženský lekári a pôrodnici SGPS SLS máme byť za čo vďační doktorovi Plintovičovi, jeho entuziazmus, vitalita môže byť pre nás vzorom.

Ďakujeme, nezabúdame, budeme spomínať!

Michal Valent

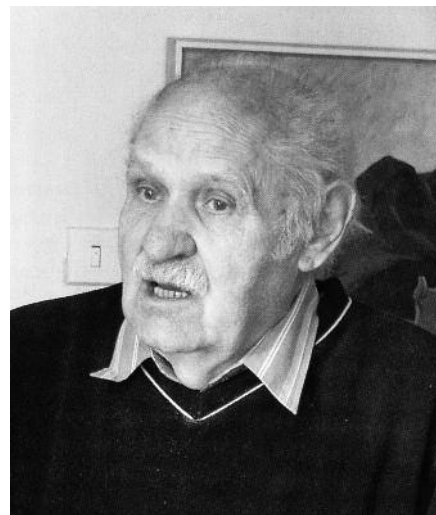
Kronika Monitoru medicíny SLS

Primár MUDr. Július Považan – nedožitý 85 narodeniny

Kvalifikovaný detský lekár, neonatológ, je známy nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Ako významný inštitutný maliar stále reprezentuje slovenské neprofesionálne maliarstvo doma i v zahraničí.

Narodil sa 9. augusta 1926 vo Svätom Kríži nad Hronom (Žiar nad Hronom). Na Lekárskej fakulte UK (vtedy Slovenskej univerzity) bol promovovaný r. 1952. Po promócii nastúpil na Detské oddelenie NsP v Šahách. Po získaní kvalifikácie nastúpil v Banskej Štiavnici ako primár pediatrie. Tam pôsobil do roku 1977, kedy prešiel do NsP v Krupine

ako primár detského oddelenia. V Banskej Štiavnici bol viac rokov aj riaditeľom nemocnice. Zaslúžil sa nielen o dobudovanie nemocnice, ale aj o skvalitnenie starostlivosti o pacientov. V Štiavnici aj v Krupine chodil v každej dennej i nočnej dobe na pôrodnicu k novorodencom, k náročným pôrodom a cisárskym rezom. Svojou odbornou činnosťou sa zaslúžil o znižovanie perinatálnej aj dojčenskej úmrtnosti. Za liečebno-preventívnu činnosť a zdravotnú výchovu bol opakovane ocenený a vyznamenaný.

Celý svoj odborný život úzko spolupracoval s pôrodníkmi a aktívne sa zúčastňoval na organizovaní okresných a krajských seminárov a na analýzach novorodeneckej a dojčenskej morbidity a mortality.

Primár Považan bol veľkým znalcom výtvarného umenia. Celý život udržoval konkrétne priateľské vzťahy s našimi poprednými umelcami, maliarmi a sochármi. Bol náruživým nákupcom a čitateľom literatúry o výtvarnom umení. Už v školských rokoch prejavil kresliarsky a maliarsky talent, ktorý rozvinul a realizoval po absolvovaní lekárskeho štúdia. Jeho záujem o maľovanie bol umocnený umeleckým prostredím Banskej Štiavnice. Svoj vzor videl najmä v národnom umelcovi Jozefovi Kollárovi, ale aj v ďalších výtvarníkoch, ktorí pôsobili v Štiavici. On sám sa vybral cestou neprofesionálneho maliara. Venoval sa tvorbe insitného umenia, stal sa „maliarom čistého srdca“.

Považanov talent a nadanie objavil Štefan Tkáč (1931–1989). V r. 1972 boli Považanove obrazy prezentované na III. trienále insitného umenia. Vystavoval spolu s autormi z celého sveta.

Žiaľ, III. trienále insitného umenia bolo predčasne ukončené a toto umenie bolo na Slovensku vedome negované a násilne potláčané. Až v deväťdesiatich rokoch bola táto akcia v Bratislave obnovená a úspešne propaguje Bratislavu a Slovenskú republiku. Považanova tvorba je trvale prezentovaná v SNG v Schaubmárovom mlyne v Pezinku.

Považan vo svojej tvorbe, ktorá hýri farbami, zachytáva svoj rodný kraj, banícke prostredie, zvyky. Tiež rozprávky, ľudové piesne, porekadlá, povesti, bájky, ľudové zábavy.

Svoje umenie vystavoval na desiatkach individuálnych, kolektívnych výstavách domá aj za hranicami našej vlasti v Európe i mimo nej. Jeho dielo približuje monografia „Július Považan“, ktorú zostavila K. Čierna (Bratislava: Slovart, 2006, 191 s.)

S primárom pediatrom, insitným maliarom, sme sa rozlúčili dňa 23. februára 2011

na mieste pamiatky zosnulých v jeho rodnom meste v Žiari nad Hronom. Bolo pekné slnečné počasie. Po smútočnom r.k. obrade sa za SNG – odbor insitného umenia - lúčila dr. K. Čierna a za rodné mesto primátor I. Černaj.

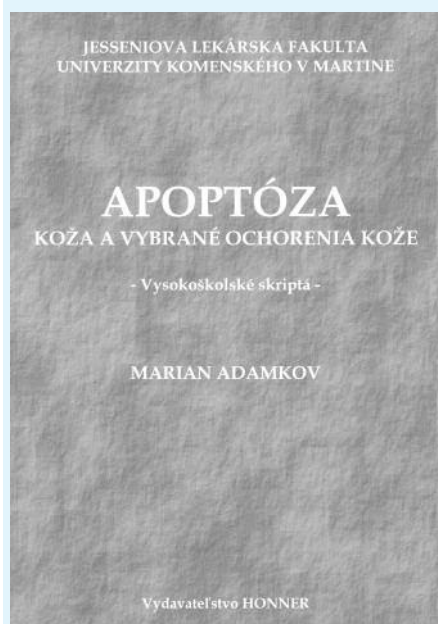
Drahý dlhoročný priateľ, kolega, vždy som Ťa obdivoval nielen ako vynikajúceho odborníka pediatra a talentovaného insitného maliara, ale aj ako dobrého, čestného Muža. Tvoja odborná činnosť je najlepšie ocenená zdravým životom zachránených a vyliečených detí. Česť Tvojej pamiatke! Nezabudneme, budeme spomínať!

Tvoj Michal Valent, rodák, priateľ

Nové knihy

Marian Adamkov: Apoptóza. Koža a vybrané ochorenia kože.

Martin: Vydavateľstvo Honner 2010,
90 strán.

Do rúk študentov medicíny sa dostáva nové, zaujímavé vysokoškolské skriptum „Apoptóza“ s podnadpisom „Koža a vybrané ochorenia kože“. Autorom je bývalý patológ a súčasný vedúci Ústavu histológie a embryológie Jesseniovej LF UK v Martine doc. MUDr. Marian Adamkov, CSc., mimoriadny profesor. Skriptum predstavuje naozaj netradičný experiment. Jeho základom je poukázať na význam teoretických poznatkov o apoptóze (programovaná bunková smrť) na príkladoch z klinickej praxe, či už ide o normálne procesy v rámci fyziológie kože alebo o niektoré konkrétne choroby. Apoptóza je proces dôležitý nielen v procesoch embryogenézy, ale má kľúčovú funkciu v udržiavaní homeostázy organizmu aj v dospelosti. Dysregulácia procesov apoptózy má významnú úlohu pri mnohých chorobných stavoch. Preto je veľmi hodnotné, že autor sa snaží názorným spôsobom oboznámiť študentov medicíny so základnými faktami o programovanej bunkovej smrti a na príkladoch chronických ochorení kože poukazuje na význam procesov apoptózy.

Docent Adamkov v učebných textoch prevedie čitateľov najprv aktuálnymi pohľadmi na vývin a funkčnú histológiu kože so zameraním na proces keratinizácie pokožky. Nasledujú kapitoly o apoptóze (vrátane regulačných mechanizmov apoptózy a možností jej detekcie), pričom sa nezaprú

autorove dlhoročné histopatologické skúsenosti. Svedčia o tom prehľadné tabuľky porovnávajúce morfológické rozdiely programovanej bunkovej smrti s „násilnou smrťou bunky“, nekrózou. Význam apoptózy vo fyziologických aj patologických procesoch ilustrujú i ďalšie kapitoly, ktoré sa zaoberajú hojením kože, poruchami mechanizmu apoptózy pri psoriáze a vybraných nádoroch kože.

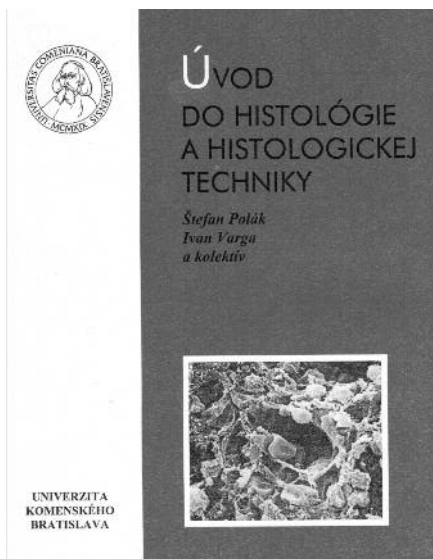
Predkladané vysokoškolské skriptá predstavujú jedinečnú kombináciu teoretických znalostí so skúsenosťami z klinickej praxe. Táto kombinácia aj medikom v nižších ročníkoch zdôrazní význam apoptózy, jedinečného vnútrobunkového procesu potrebného pre normálnu štruktúru a funkciu všetkých tkanív a orgánov.

*Ivan Varga,
zástupca prednostu
Ústavu histológie a embryológie,
Lekárska fakulta,
Univerzita Komenského v Bratislave*

Nové knihy

Štefan Polák, Ivan Varga a spol.: Úvod do histológie a histologickej techniky.

Bratislava: Univerzita Komenského,
2010, 120 s.

Štúdium morfológických a im príbuzných odborov na lekárskech a zdravotníckych fakultách je nemysliteľné bez zvládnutia a pochopenia niektorých základných histologických metód a postupov. Škála metodík pri vyšetrowaní histologického materiálu zahŕňa široké spektrum postupov od základných farbiacich metód až po zložitejšie imunohistochemické reakcie a elektrónovú mikroskopiu, pričom sa čoraz častejšie využívajú možnosti molekulovej biológie. Míľovými krokmi sa rozvíja aj laboratórna technika, ktorá výraznou mierou uľahčuje dennú laboratórnu prácu, a to najmä na diagnostických pracoviskách. Ale i v týchto prípadoch je nevyhnutné, aby obsluhujúci personál mal kvalitné vedomosti o histologických metódach. Knižná publikácia „Úvod do histológie a histologickej techniky“ je preto bezpochyby veľmi aktuálna.

Učebnica vzišla z pera autorského kolektívu pracovníkov Ústavu histológie a embryológie Lekárskej fakulty UK v Bratislave pod vedením prednostu ústavu doc. MUDr. Štefana Poláka, CSc., a jeho zástupcu RNDr. Ivana Vargu, PhD. Vnútročné členenie publi-

kácie je racionálne, jednotlivé kapitoly nasledujú po sebe v logickom slede. Historické údaje a poznámky a úvodná báseň od prof. Kapellera jednoznačne pôsobia pozitívne a osviežujú odborný text. Dôležitý základ celého diela poskytujú prvé dve kapitoly „Úvod do svetelnej mikroskopie“ a „Klasická histologická technika“. V ďalšom texte autori prezentujú zrozumiteľným spôsobom základy elektrónovej mikroskopie a niektorých špeciálnych histologických metód vrátane konfokálnej mikroskopie (MUDr. Gálfiová, PhD.), histochemie a imunohistochemie (MUDr. Liška, CSc.). Vzhľadom na určité špecifiká sa problematikám neurohistologických metód a vyšetrowaniu krvi a kostnej drene venujú osobitné kapitoly. Učebné texty sú bohato ilustrované. Žiaľ, nedostatok financií spôsobil, že jednotlivé mikrofotografie sú len čierno-biele, no každý čitateľ si ich môže bezplatne vo farebnej verzii pozrieť na webovej stránke ústavu (www.fmed.uniba.sk/index.php?id=2150). Veľmi sympaticky pôsobí zaradenie kapitol „Bunkové a tkanivové kultúry“ a „Testovanie liečiv v *in vitro* podmienkach“ (RNDr. Danišovič, PhD.) do učebného textu, čím sa publikácia vymyká z tradičného a svojím spôsobom zakončovaného chápania histologických metód. Zaradenie predchádzajúcich dvoch kapitol svedčí o progresívnom myslení autorského kolektívu. Učebnica sa končí prehľadnou tabuľkou základných farbiacich metód, ktorú ocenia pred skúškou najmä študenti prvého a druhého ročníka medicínskeho štúdia. Preštudovaním učebného textu dostáva čitateľ ucelený a solidný obraz o laboratórnych histologických metódach.

Z pohľadu vysokoškolského pedagóga, ktorý dlhé roky pracuje na univerzitných pracoviskách patologickej anatómie a histológie, preto vítam aktivitu autorov poskytnúť tak pregraduálnym, ako aj postgraduálnym študentom na lekárskech a zdravotníckych fakultách knižnú publikáciu tohto typu. Som presvedčený, že „Úvod do histológie a histologickej techniky“ sa stane vítaným učebným textom v rámci štúdia morfológických disciplín. V tejto súvislosti sa dá predpokladať, že po tomto odbornom texte siahne a bude z neho čerpať aj začínajúci personál v laboratóriách histológie, patologickej anatómie, súdneho lekárstva, rôznych experimentálnych pracovísk a podobne. Treba si totiž objektívne priznať, že učebné texty podobného charakteru sa v ponuke odbornej literatúry na našom trhu vyskytujú len sporadicky.

Doc. MUDr. Marian Adamkov, CSc., *mim. prof.*

Naši rodáci - osobnosti slovenskej medicíny vo svete

V tomto čísle Monitoru začíname uverejňovať životopisy osobností pochádzajúcich zo Slovenska, ktoré sa významným spôsobom zapísali do svetovej medicíny. Táto iniciatíva je z podnetu prof. MUDr. Jozefa Rovenského, DrSc., FRCP, ktorý spolu s PhDr. Petrom Vítkom, riaditeľom Štátneho archívu v Bytči, už niekoľko rokov zbierajú informácie o živote a životných osudoch lekárov a vedcov s koreňmi na Slovensku, ktorí sa úspešne presadili v zahraničí. Cieľom je vydať tieto životopisy knižne. Do tohto čísla Monitoru sme vybrali osobnosti, ktoré v tomto roku majú (alebo by mali) životné jubileum. Aj z tohto dôvodu im redakcia ďakuje za vynikajúcu prácu, ktorou reprezentujú nielen našu medicínu, ale aj Slovensko. Pre tých, ktorí už nie sú medzi nami, je pripomenutie ich života a práce spomienkou, ktorú si nepochybne zaslúžia.

Redakcia

Višňovský Peter

(* 1941 Martin,
† 2009 Hradec Králové)

Farmakológ, toxikológ. Pochádzal zo starého turčianskeho zemianskeho rodu. Lekársku fakultu v y š t u d o v a l v Hradci Králové, kde promoval roku 1964. Po pro-

móci nastúpil ako asistent, neskôr ako odborný asistent na Katedre farmakológie Lekárskej fakulty Univerzity Karlovej v Hradci Králové. Roku 1971 prešiel na Jesseniovu Lekársku fakultu Univerzity Komenského v Martine. Po získaní titulu kandidáta lekárskeho vied (1973) obhájil habilitačnú prácu (1976) a následne bol habilitovaný pre odbor farmakológia

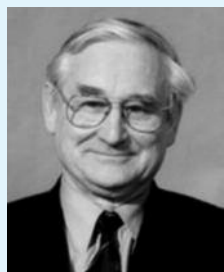
(1977). V Martine pôsobil niekoľko rokov ako vedúci pracovník katedry farmakológie a zároveň zastával funkciu prodekanu lekárskej fakulty. Roku 1993 sa vrátil do Hradca Králové, ale na Katedru farmakológie a toxikológie Farmaceutickej fakulty Univerzity Karlovej. Ešte v tom istom roku bol menovaný profesorom farmakológie.

Vo svojej výskumnej práci sa venoval farmakológii analgetík a antipyretík u detí. Na sklonku života študoval otázky drogovej závislosti vysokoškolskej mládeže a účinky látok znečisťujúcich životné prostredie na dýchací systém.

Je autorom a spoluautorom 22 monografií a učebných textov a viac ako stovky odborných článkov v domácej aj zahraničnej odbornej tlači. Niekoľko rokov bol členom výboru Českej spoločnosti pre experimentálnu a klinickú farmakológiu a toxikológiu Českej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyňu. Bol zároveň členom viacerých odborných komisií, školiťelom, či oponentom diplomových, dizertačných a habilitačných prác. Vychoval v Čechách aj na Slovensku viac nasledovníkov – farmakológov.

Ebringer Alan

(* 1936 Paríž)

Lekár, imunológ. Pochádza zo slovenskej rodiny. Otec sa narodil v Devínskej Novej Vsi a matka pochádzala z Horných Obdokoviec (pri Piešťanoch).

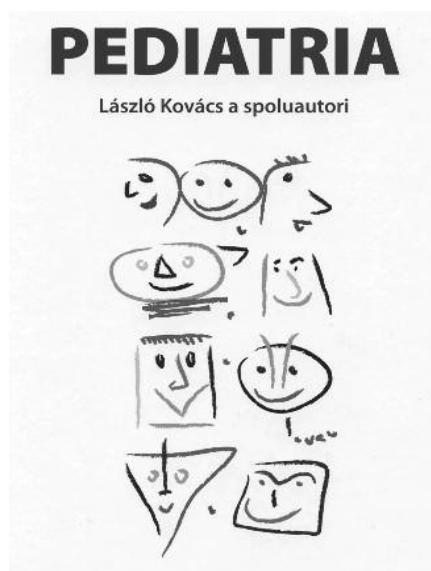
Jeho rodičia emigrovali roku 1950 do Austrálie.

Lekárske vzdelanie získal roku 1962 na Lekárskej fakulte Univerzity v Melbourne. Od roku 1970 pracoval na univerzite v Londýne a venoval sa problematike autoimunitných chorôb. Od roku 1976 sa zaoberal problematikou molekulového mimikry, resp. identifikácie mikroorganizmov hrubého čreva (Klebsiella) v príčinnom vzťahu vzniku ankylozujúcej spondylitidy (zápalové ochorenie chrčtice charakterizované bolesťou zápalového charakteru a obmedzením pohyblivosti chrčtice, ochorenie má sklon k tvorbe deformácií chrčtice). Výskumy prof. Ebringera sú v experimentálnej

Predstavujeme nové knihy

Kovács L. a spol.: **Pediatria.**

Bratislava: Arete, 2010, 412 s.

V týchto dňoch si pripomíname významné životné jubileum prof. MUDr. Lászla Kovácsa, DrSc., MPH – ktorý sa stal jedným z najmladších šesťdesiatnikov. Prof. László Kovács vstúpil do medicíny ráznym krokom, stál pri experimentálnom a neskôr aj klinickom výskume syntetického analógu molekuly antidiuretického hormónu vazopresínu, ktorý sa stal jedným z najvýznamnejších pôvodných česko-slovenských liekov na svetovom farmaceutickom trhu. Ak preskočíme obdobie študijných pobytov, klinického pôsobenia na zahraničných pracoviskách, dostaneme sa do roku 2000, odkedy je prof. MUDr. L. Kovács, DrSc., MPH, prednostom II. detskej kliniky LF UK, na ktorej v Bratislave aj začína. Je garantom pediatrie, odborne sa profiluje najmä v nefrológii, genetike a endokrinológii. Je jedným z mála vedcov, ktorým už pri obhajobe kandidátskej dizertačnej práce (1985) bola udelená najvyššia vedecká hodnosť – hodnosť „doktora lekárskeho vied“ (DrSc.). Jeho vedecko-organizačná práca je mimoriadne rozsiahla. Je funkcionárom Európskej a Medzinárodnej asociácie pediatrickej nefrológie, Slovenskej pediatrickej spoločnosti a Slovenskej nefrologickej spoločnosti. Je čestným členom Českej a Maďarskej pediatrickej spoločnosti aj Asociácie pediatrických nefrológov Ruskej federácie. Pracuje v radách a komisiách Ministerstva zdravotníctva SR, v grantových agentúrach. V rokoch 2000 – 2004 bol prodekanom LFUK. V súčasnosti sa venuje zlepšeniu podmienok starostlivosti o pacientov s ojedinělými chorobami v rámci európskeho projektu Orphanet.

Ako garant a gestor pre pediatriu sa podieľa na rozvoji, obnove a zdokonaľovaní jej výučby na fakulte. Jedným z výsledkov tejto jeho aktivity je aj moderná učebnica pediatrie (Kovács a spol., *Pediatria*. Bratislava: Arete, 2010, 412 s.), v ktorej – ako sám hovorí – nie je všetko to, čo vedia autori, ale je tam všetko, čo majú vedieť medici. Považujem za dôležité, aby som túto knihu predstavil odbornej verejnosti.

Prof. Kovács so spoluautormi veľmi citlivo premietol do novej monografie najnovšie odborné poznatky – bez toho, aby sa rozsah neúnosne zväčšil. V knihe sú čerstvé vedecké zistenia z oblasti molekulovej genetiky a biochémie. Novým spôsobom pracuje so zriedkavými chorobami a syndrómami s manifestáciou už v detskom veku. Autori podávajú novou formou ťažiskové problémy, ako je problematika intenzívnej starostlivosti o donosených a najmä o nedonosených novorodencov, vypracovanie a uplatnenie nových postupov prevencie dedičných a získaných chorôb, zníženie úrazovosti, rozšírenie skriningu a očkovania aj propagácie správnej výživy a životosprávy. Posilňuje sa pritom význam klasických patologicko-anatomických poznatkov a etiopatogenéza na moderných patofyziologických základoch detského lekárstva.

Dynamický vývoj medicíny, ale aj očakávania spoločnosti od lekárov si žiadajú pripraviť kompaktnú monografiu, ktorá by odrážala najnovšie poznatky bez toho, aby svojím rozsahom preťažila čitateľa. Jednotlivé kapitoly sú preto zamerané najmä na časté a závažné problémy, kým zriedkavejšie stavy sú uvedené hlavne v rámci diferenciálno-diagnostických tabuliek. Jednotné didaktické spracovanie celej knihy s množstvom tabuliek a farebných obrázkov má za cieľ umožniť odborníkom rýchlu orientáciu, zhodnotenie zdravotného stavu dieťaťa a riešenie štandardných i urgentných situácií.

Jednotlivé kapitoly pripravili špičkoví odborníci v danej oblasti pediatrie. Kniha sa zrodila v úzkej spolupráci štyridsiatich slovenských a českých odborníkov. Myslím si, že autorský kolektív na čele s hlavným editorom a autorom prof. Kováčsom dokázal vytvoriť dielo, ktoré odráža súčasný stav poznania a premieta tieto poznatky do klinickej praxe. Preto očakávam, že bude užitočnou pomôckou pri kontinuálnom vzdelávaní praktických pediatrov a iných špecialistov, návodom pre mladých lekárov pri atestačnej príprave z pediatrie a zároveň aj základným zdrojom informácií z odboru pre poslucháčov medicíny. Tomuto iste napomôže aj vysoká didaktická hodnota textov a grafická úprava diela, ktorá popri farebnej úprave, využívaní blokových informácií, veľmi dobrej tabulkovej časti a výbornom vecnom indexe prezentuje každý chorobný stav v komplexnosti i v dôležitých detailoch.

Na záver nám už ostáva len ešte raz zaželať prof. Láslovi Kováčsovi, DrSc., MPH k jeho životnému jubileu veľa zdravia, stály životný optimizmus, veľa ďalších zrealizovaných skvelých projektov na prospech pediatrie, pediatrov i všetkých pacientov.

Marián Bernadič

Blahoželenie Prezídia Slovenskej lekárskej spoločnosti

Prezident SR Ivan Gašparovič dňa 24. januára 2011 vymenoval 111 nových vysokoškolských profesorov. Boli medzi nimi aj popredné osobnosti slovenského zdravotníctva, dlhoroční členovia a reprezentanti Slovenskej lekárskej spoločnosti. Vymenovanie dekrétu si z rúk prezidenta Ivana Gašparoviča prevzali novovymenovaní vysokoškolskí profesori v týchto medicínskych odboroch, verejnom zdravotníctve, sociálnej práci a ošetrovatelstve:

Vnútné choroby: doc. MUDr. Štefan Alušik, CSc., doc. MUDr. Mikuláš Hrubisko, CSc., doc. MUDr. Peter Mitro, PhD.

Dermatovenerológia: doc. MUDr. Jagienka Jautová, PhD.

Chirurgia: doc. MUDr. Ľudovít Laca, PhD., doc. MUDr. Juraj Olejník, PhD., doc. MUDr. Marián Višňák, PhD.

Biomedicínske inžinierstvo: doc. RNDr. Dušan Knežo, CSc.

Biológia: doc. MUDr. Peter Massányi, PhD.

Molekulárna biológia: doc. RNDr. Silvia Pastoreková, DrSc.

Verejné zdravotníctvo: doc. MUDr. Pavol Báľent, PhD., doc. MUDr. Eva Horváthová-Mitterpachová, PhD., doc. MUDr. Ivan Rovný, PhD., doc. MUDr. Thomas Szekeres, PhD., doc. MUDr. Ľudmila Ševčíková, CSc.

Sociálna práca: doc. ThDr. MUDr. Ján Ďačok SJ, PhD., doc. PhDr. Ján Gabura, PhD., doc. JUDr. Vilém Kahoun, PhD., doc. PhDr. MUDr. Peter Kalanin, PhD., doc. PaedDr. Vladimír Labáth, PhD., doc. PhDr. René Lužica, ArtD., doc. MUDr. Jozef Mikloško, doc. PhDr. Mgr. Pavel Mühlpachr, PhD., doc. MUDr. Jaroslav Slaný, CSc., doc. MUDr. Mária Šustrová, CSc., doc. PhDr. Eva Žiaková, CSc.

Ošetrovatelstvo: doc. MUDr. Emil Bakoš, CSc., doc. MUDr. František Bauer, PhD., doc. PhDr. Ivica Gulášová, PhD., doc. MUDr. Juraj Hromec, CSc., doc. PhDr. Mária Kilíková, PhD., doc. MUDr. Michal Kováč, CSc., doc. MUDr. Adriana Ondrušová, PhD., doc. MUDr. Árpád Pereszlenyi, PhD., doc. MUDr. Ján Zvonár, CSc.

Prezídium SLS srdečne blahoželá novovymenovaným profesorom a praje im veľa úspechov v ich klinickej, pedagogickej, vedeckej a výskumnej práci, ktorou prispievajú k rozvoju a uznaniu slovenskej vedy, medicíny, ošetrovatelstva a verejného zdravotníctva

Blahoželáme jubilantom 2011

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti blahoželá svojim členom k životnému jubileu. Váža si ich aktivity, ktoré vykonávajú na princípe dobrovoľnosti v rámci členstva v jej organizačných zložkách a vo volených funkciách.

Prajeme všetkým, aby dosahovali vo svojej odbornej, vedeckej a pedagogickej práci stále dobré výsledky, aby sa mohli tešiť z dobrého zdravia a aj naďalej sa podieľať na plnení poslania a cieľov Slovenskej lekárskej spoločnosti, predovšetkým na rozvoji a zvyšovaní kvality ďalšieho sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov.

Prezídium SLS

ZOZNAM JUBILANTOV – rok 2011

Jubileum / Meno

Titul

95

Melega Jozef

MUDr.

85

Bartoň Karol

MUDr.

Černáček Milan

MUDr.

Čupka Eduard

MUDr.

Gerová Mária

MUDr., DrSc.

Heger Jozef

Doc., MPH, PhMr.

Hovorka Pavol

MUDr.

Hrubíškova Klára

Doc., MUDr., CSc.

Hulaj Jozef

MUDr.

Kapeller Karol

Prof., MUDr., DrSc.

Kohlerová Annette

MUDr.

Kraus Ladislav

Doc., MUDr., CSc.

Lapšanský Andrej

MUDr.

Mečír Svätopluk

MUDr.

Menkyna Radko

MUDr.

Mikuš František

Doc., MUDr., CSc.

Nichta Florián

MUDr.

Rusev Christo

MUDr.

Ruttikay-Nedecký Ivan

Doc., MUDr., DrSc.

Samák Ján

MUDr.

Siracká Eva

MUDr., DrSc.

Tauchmannová Helena

Doc., MUDr., CSc.

Tomori Zoltán

Prof., MUDr., DrSc.

rovine, a preto je potrebné overovanie výsledkov na špecializovaných pracoviskách zaoberajúcich sa zápalovými reumatickými chorobami v klinických testoch. Od roku 1996 sa pracovná skupina prof. Ebringer zaoberá problematikou bovinnej spongioformnej encefalopatie (BSE) hovädzieho dobytku. Na základe nálezov protilátok proti Acinetobacteru sa predpokladá účasť tohto mikroorganizmu aj v patogenéze BSE, ako aj podobného ochorenia oviec (scrapie). Prof. Ebringer predpokladá na základe nálezov zvýšených protilátok proti Acinetobacteru pri mnohopočetnej skleróze u ľudí, že BSE zodpovedá mnohopočetnej skleróze hovädzieho dobytku.

Jeho pracovná skupina publikovala viac ako 200 vedeckých prác v prestížnych medzinárodných časopisoch.

Prof. Ebringer je členom Kráľovskej lekárskej spoločnosti, má viacero medicínskych hodností. Je čestným členom „Royal Society Public Health“ za svoju prácu o BSE. Je čestným členom Slovenskej reumatologickej spoločnosti. Ide o významného vedca a pedagóga v oblasti imunológie, mikrobiológie a patologickej anatómie.

Makovický Dušan

(*10. 12. 1866 Ružomberok,
†12. 3. 1921 Ružomberok)

Lekár, publicista, spisovateľ a prekladateľ. Pochádzal z bohatej ružomerskej rodiny. Vzdelanie získaval v Ružomberku, v Nagykörmösi a Soprone. Medicínu začal

študovať na Lekárskej fakulte UK v Prahe. Po neúspešných skúškach pokračoval v rakúskom Innsbrucku a od 29. apríla 1889 do 15. marca 1890 v Berlíne. Promoval roku 1891 v Prahe. Ešte ako študent podnikol svoju prvú cestu do Ruska, v Moskve pobudol od marca 1890 do mája 1890. V rokoch 1891 – 1894 pôsobil ako sekundárny lekár v Innsbrucku, roku 1894 odišiel do Budapešti, ale ešte v tom istom roku začal pôsobiť ako praktický lekár v Žiline. V rokoch 1904 – 1910 bol osobným lekárom ruského spisovateľa

Leva Nikolajeviča Tolstého v Jasnej Poľane. V rokoch 1915 – 1916 bol internovaný za odpor voči vojne. V Rusku sa aj oženil a roku 1917 sa spolu so svojou ruskou manželkou vrátili do Ružomberka. Neskôr (1919) ochorel na brušný týfus. Zomrel v Ružomberku, keď roku 1921 spáchal samovraždu.

Už od roku 1890, keď sa vydal prvý raz do Ruska, udržiaval písomný styk s Levom Nikolajevičom Tolstým a stal sa členom Tolstého krúžku. Okrem uverejňovania jeho listov publikoval preklady jeho diel, zápisky a state o ňom. V rokoch 1896 – 1898 založil a redigoval edíciu Poučné čítanie, v ktorej vyšlo 17 brožúr obsahujúcich preklady ruských autorov. Spreádzal Tolstého až do jeho posledných chvíľ a jeho Jasnopolanské zápisky sú nielen unikátnym dokumentom o vzťahoch učiteľa a žiaka, ale aj kronikou Tolstého duševných zápasov. Z odborných diel, ktoré vydal Makovický, je známa len knižka Trachóm, ktorá vyšla v Skalici roku 1899.

Marosi Alica

(* 28. 11. 1936

Kráľová pri Banskej Bystrici)

Lekárka, alergologička. Roku 1961 skončila úspešne štúdium na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Roku 1968 odišla do

USA – najprv na návštevu, ale po invázii vojsk Varšavskej zmluvy ostala v USA. Najprv začala pracovať ako pomocná ošetrovateľka v malej nemocnici v Grants (New Mexico). Práca ošetrovateľky jej poskytla vedomosti, ktoré by inak nikdy nadobudla. Naučila sa byť pokorná a vážiť si prácu druhých. Začala študovať na skúšku ECFMG, lebo bez nej nemôže byť lekárske diplom v USA uznaný. Neskôr dostala prácu v pľúcnom laboratóriu u dr. U. Luft (Albuquerque, New Mexico) ako „research associate“. Po úspešnom absolvovaní ECFMG začala pediatrickú rezidenciu v Lovelace Clinic a na University of New Mexico. Po dvoch rokoch rezidencie absolvovala ďalšie dva roky „fellowship“ (alergológia a imunológia) na Children's Asthma Research Insti-

Ujházy Viliam	Akad.	Fedor-Freybergh Peter G.	Prof., MUDr., DrSc.	Bachratý Eduard	MUDr.
Virgala Ján	MUDr.	Fedorová Alžbeta	MUDr.	Balázová Eliška	MUDr., CSc.
		Gubčo Peter	MUDr.	Bendiková Monika	MUDr.
80		Gurský Ján	MUDr.	Benedeková Marta	Doc., MUDr., Ph.D.
Beziak Emil	PhMr.	Hlubeková Judita	MUDr.	Bírová Etela	MUDr.
Bilčík Pavol	Doc., MUDr., CSc.	Hricková Marta	MUDr.	Birtoková Mária	MUDr.
Buzeková Valéria	MUDr.	Hrušková Ivan	Prof., MUDr., CSc.	Blaško Ladislav	MUDr.
Čech Bartolomej	MUDr.	Janičinová Anna	MUDr.	Bober Juraj	Prof., MUDr., CSc.
Dolinský Alojz	MUDr., CSc.	Kajaba Igo	Doc., MUDr., CSc.	Bolík Jaroslav	MUDr.
Đurianová Jitka	Doc., MUDr., DrSc.	Klimentová Terézia	MUDr.	Bučková Marta	MUDr.
Dušková Ludmila	MUDr.	Košťuriak Ján	MUDr.	Bursová Marta	Mgr.
Ebringer Libor	Prof., MUDr., RNDr., DrSc.	Kramarová Sylvia	MUDr.	Cejpová Ljuba	MUDr.
Fedák František	MUDr., CSc.	Kuncová Eva	MUDr.	Cobelová Dana	MUDr.
Hevesi Alexander	MUDr.	Kunda Stanislav	Doc., MUDr., CSc.	Cvrkalová Astrid	MUDr., CSc.
Hobinka František	MUDr.	Laginová Viera	RNDr., CSc.	Cyprichová Margita	MUDr.
Hrnčiarová Mária	MUDr., CSc.	Lakatošová Ľubica	MUDr.	Čerevka Boris	MUDr.
Hučko Milan	MUDr.	Liška Daniel	Doc., MUDr., CSc.	Čomajová Darina	MUDr., Ph.D.
Chvojka Milan	MUDr.	Lukyová Magdaléna	MUDr.	Danová Františka	MUDr.
Kišor Štefan	PhMr., RNDr.	Machay Cyril	MUDr.	De Rossi-Jeľsová Angela	
Kohút Pavel	MUDr.	Maštrák Vojtech	MUDr.	Dianišková Mária	MUDr.
Korpáš Karol	MUDr.	Mazuch Július	Prof., MUDr., DrSc.	Dingová Oľga	MUDr.
Kotula Rudolf	Doc., MUDr., CSc.	Michalková Elena	MUDr.	Domán Marián	MUDr.
Kotuliaková Mariana	MUDr.	Miko Igor	MUDr.	Dureje Stanislav	MUDr.
Kovalčíková Rozália	MUDr.	Milo Ladislav	MUDr.	Durčina Robert	MUDr.
Kubičková Lýdia	MUDr.	Mokrý Lýdia	MUDr.	Dziaková Veronika	MUDr.
Machová Jana	MUDr., CSc.	Mrafková Mária	MUDr.	Erdelský Ivan	Doc., MUDr., CSc.
Marešová Elena	MUDr.	Nikodémová Denisa	Doc., RNDr., CSc.	Fabiánová Anna	MUDr.
Matheová Eva	Prof., MUDr., CSc.	Nohelová Jana	MUDr.	Faltin Michal	MUDr.
Matoška Jozef	MUDr., CSc.	Nový Alexander	MUDr.	Farkašová Marcela	MUDr.
Měchura Ladislav	MUDr.	Pačenová Mária	MUDr.	Fegyveresová Margita	MUDr.
Mikulaj Vladimír	Prof., MUDr., DrSc.	Petríková Eva	MUDr.	Fetisovová Želmíra	Doc., MUDr., CSc.
Mišur Milan	MUDr., CSc.	Pikulíková Eulália	MUDr.	Filipová Oľga	MUDr.
Mokrán Vladimír	MUDr., CSc.	Piljarová Marie	MUDr.	Fronc Cyril	PhMr.
Moravčíková Oľtília	MUDr.	Puklus Ambróz	MUDr.	Fukalová Eva	MUDr.
Oláh Zoltán	Prof., MUDr., DrSc.	Regasz Karol	MUDr.	Furuglyasová Mária	PhMr.
Pass Alojz	MUDr.	Rosina Rudolf	MUDr.	Gašparová Mária	MUDr.
Pavlik Vladimír	MUDr., CSc.	Schmiesterová Albína	MUDr.	Gerstnerová Katarína	MUDr.
Pavlovič Milan	Prof., MUDr., CSc.	Silvanová Eva	MUDr., CSc.	Greš Alojz	MUDr.
Pekárová Romana	MUDr.	Slezák Peter	MUDr.	Grohol Milan	MUDr.
Pobjecká Želmíra	MUDr.	Sokirová Magda	MUDr.	Grošková Magda	MUDr.
Prokop Vladimír	MUDr.	Sragová Elena	MUDr.	Grunová Ludmila	MUDr.
Rakovský Július	MUDr.	Strapcová Eva	MUDr., CSc.	Halčáková Jana	MUDr.
Rusinková Eva	MUDr.	Šimkovičová Magda	RNDr., CSc.	Hanáček Ján	Prof., MUDr., CSc.
Ruttikay Nedecký Gabriel	Ing., CSc.	Šinkovič Ladislav	MUDr.	Hanáková Ľudmila	MUDr.
Sameľ Štefan	MUDr.	Škereň Ignác	MUDr.	Harmanová Gabriela	MUDr.
Streicher Teodor	MUDr.	Špiro Oto	MUDr.	Havelková Eva	MUDr.
Suchánek Alojz	MUDr.	Štefák Vincent	MUDr.	Hlavatá Zdenka	MUDr.
Šalata Aladár	MUDr., CSc.	Štolc Pavol	MUDr.	Horecká Mária	MUDr.
Šimko Vlado	Prof., MUDr., CSc.	Štulrajter Vojtech	Prof., RNDr., DrSc.	Hrivnák Igor	MUDr.
Šplháčková Romana	MUDr.	Tureková Alžbeta	MUDr.	Hudák Ján	MUDr.
Švec Michal	MUDr.	Turoková Mária	MUDr.	Hudec Pavel	MUDr.
Urge Ladislav	MUDr.	Tvrdoň Zlatko	MUDr.	Chabada Ján	Doc., MUDr., CSc.
		Uher Michal	Prof., Ing., DrSc.	Chovanec Eduard	MUDr.
		Uhrová Katarína	MUDr.	Chovanová Tamara	MUDr.
		Ušiak Milan	MUDr., CSc.	Chrena Milan	MUDr.
75		Varga Vincent	MUDr.	Chudej František	MUDr.
Bakyt Anton	MUDr., CSc.	Vašek Štefan	Doc., PhDr., CSc.	Jakubovská Mária	MUDr.
Balázovjch Ivan	Prof., MUDr., DrSc.	Vecan Tibor	MUDr.	Jancová Hedviga	MUDr.
Baloghová Eva	MUDr.	Viola Pavol	MUDr.	Janovicová Božena	MUDr.
Baštrník František	MUDr.	Volný Václav	MUDr., CSc.	Javorka Vladimír	Prof., MUDr., CSc.
Bírová Darina	MUDr.	Zlatoš Ján	MUDr.	Jutka Jaroslav	MUDr.
Bothová Eva	MUDr.	Zlatovský Miroslav	MUDr.	Kalašová Anna	MUDr.
Brandeburová Oľtília	RNDr.			Karolyi Ján	MUDr.
Buchanec Ján	Prof., MUDr., DrSc.			Kilarovská Kornélia	MUDr., CSc.
Čelusňák Jozef	MUDr.			Kilianová Mária	MUDr.
Čerňáková Etela	MUDr.			Kirňáková Jana	MUDr.
Dobrovičová Oľga	MUDr.			Kmec Július	MUDr., CSc.
Ducková Katarína	Doc., RNDr., CSc.				
Eisner Juraj	MUDr., CSc.				

70

Ághová Ľubica
Arpášová Magdaléna
Babiarová Gabriela

Prof., MUDr., CSc.
MUDr.
MUDr.

Kmetíková Danica	MUDr.	Straka Ladislav	MUDr.	Đuriančík Milan	MUDr.
Knotek Jozef	MUDr.	Suchárová Tatiana	MUDr.	Đurišová Alíca	MUDr.
Kolačný Jaroslav	MUDr.	Suchterová Karolína	MUDr.	Dušeková Nadežda	MUDr.
Kolkovičová Ľubica	MUDr.	Szathmary Vavrinec	RNDr., CSc.	Dzurilla Pavel	MUDr.
Komárková Ľibuša	MUDr.	Šafránko Augustín	MUDr.	Edelsteinová Soňa	Doc., MUDr., CSc.
Kopaničák Martin	MUDr.	Šámalová Viera	MUDr.	Erbanová Alena	MUDr.
Kostková Daša	MUDr.	Švecová Mária	MUDr.	Farkaš Michal	Ing.
Košinárová Vlasta	MUDr., CSc.	Talafa Viktor	MUDr.	Farský Štefan	Doc., MUDr., CSc.
Koupilová Zita	MUDr.	Taufer Ivan	MUDr.	Fedelesová Viera	MUDr., CSc.
Krajčiová Margita	Mgr.	Ťavoda Peter	MUDr.	Fedorová Emília	Ing.
Krajčová Agnesa	MUDr.	Timová Sibyla	MUDr., CSc.	Filková Mária	MUDr.
Krislová Margita	MUDr.	Traubner Pavel	Prof., MUDr., PhD.	Filová Zuzana	MUDr.
Krivoš Vladimír	MUDr., CSc.	Ulianková Mária	MUDr.	Foltán Viliam	Prof., RNDr., CSc.
Križan Ivan	MUDr.	Vajová Anna	MUDr.	Gajdošová Elena	MUDr.
Krutáková Magdaléna	MUDr.	Zámocká Jitřina	RNDr.	Galbavý Štefan	Prof., MUDr., CSc.
Kudlová Ľudmila	MUDr.	Zboril Milan	MUDr.	Gazdiková Emília	MUDr.
Kundrátovej Gabriela	MUDr.	Zimányiová Fedora	MUDr.	Gažúrová Lýdia	MUDr.
Kunič Pavol	MUDr.	Žaludková Ľudmila	MUDr.	Gešová Zdenka	MUDr.
Lovecký Pavol	MUDr.	Žiaková Emília	MUDr.	Ginzery Gabriel	MUDr.
Luczyová Duňa	MUDr.	Žinayová Dana	MUDr.	Gregor Peter	MUDr.
Lukačinová Gabriela	MUDr.			Grigerová Helena	MUDr.
Lukáčová Oksana	MUDr.			Grňa Ján	MUDr.
Ľupták Ivan	MUDr.	Ambrózy Anton	MUDr.	Gulánová Milada	MUDr., CSc.
Ľuptáková Marcela	MUDr.	Andelová Marta	MUDr.	Guldanová Zora	MUDr.
Makaiová Izabela	Doc., MUDr., CSc.	Andrejko Milan	MUDr.	Haffnerová Ivica	MUDr., CSc.
Marček Tibor	Prof., MUDr., CSc.	Babalová Anna	MUDr.	Halušková Mária	MUDr.
Margala Ľudovít	MUDr.	Babik Ján	MUDr., CSc.	Hamráková Anna	MUDr.
Medunová Margita	MUDr.	Baja Marián	MUDr.	Hanusková Mária	MUDr.
Merklová Margita	MUDr.	Balažiková Eva	MUDr.	Hargašová Melánia	MUDr.
Mičík Ján	MUDr.	Balogh Vladimír	MUDr.	Harušiaková Mária	MUDr.
Mlynarčík Dušan	Prof., RNDr., DrSc.	Bangha Ondrej	MUDr.	Haulis Michal	MUDr.
Monček Pavol	MUDr.	Barteková Viera	MUDr.	Havličková Elena	MUDr.
Mráz Pavol	MUDr.	Bartoňová Eva	MUDr.	Hermanová Marta	MUDr.
Nemec Pavel	Ing., CSc.	Bauerová Jitřina	Doc., MUDr., CSc.	Hinst Jaroslav	Prof., MUDr., CSc.
Nosál Radomír	Prof., MUDr., DrSc.	Belan Peter	MUDr., CSc.	Hinštová Drahoslava	MUDr.
Nosálová Viera	MUDr., CSc.	Belanová Jolana	RNDr., PhD.	Hlivák Alexander	MUDr.
Ohrablo Michal	MUDr.	Benedikt Rudolf	MUDr.	Holomáňová Dagmar	Doc., MUDr., PhD.
Ondrášková Eva	MUDr.	Benediktová Olíva	MUDr.	Holub Peter	RNDr.
Paldiová Blažena	MUDr.	Berešová Mária	MUDr.	Horeličan Dušan	MUDr.
Pavle Ivan	MUDr.	Bernasovská Kamila	Prof., MUDr., CSc.	Hormannová Iveta	MUDr.
Petráš Emil	MUDr.	Blaha Michal	MUDr.	Hošková Zdena	MUDr.
Petráš Zdenko	MUDr.	Blahovcová Eva	MUDr.	Hrčková Štefánia	MUDr.
Petrovičová Anna	MUDr., CSc.	Bodnárová Magda	MUDr., CSc.	Hrivnáková Danka	MUDr.
Podolská Klára	MUDr.	Bohunská Kamila	MUDr.	Chalupa Ivan	RNDr., CSc.
Poch Jozef	MUDr.	Bohunská Soňa	MUDr.	Chrenko Milan	MUDr.
Polivková Anna	MUDr.	Borková Viera	MUDr.	Imrišková Anežka	MUDr.
Pražienková Vlasta	MUDr.	Borošincová Helena	MUDr.	Jahnová Eva	Ing., CSc.
Pullmannová Dana	MUDr.	Bothová Alžbeta	MUDr.	Jakubíková Matilda	MUDr.
Púpavová Drahomíra	MUDr.	Božek Peter	MUDr., CSc.	Jamriška Pavol	MUDr.
Puškár Vendelín	MUDr.	Brandsdorfer Ivan	MUDr.	Jarkovský Ladislav	MUDr., CSc.
Račková Mária	MUDr.	Brandsdorfer Ivan	MUDr.	Javoranová Berta	MUDr.
Rešetár Miloslav	MUDr.	Braunová Ľubica	MUDr.	Jeleneková Marta	MUDr.
Ruisel Imrich	PhDr., CSc.	Braunstein Štefan	MUDr.	Jesičová Mariana	MUDr.
Rus Viliam	MUDr.	Brožová Oľga	MUDr.	Ježík Miroslav	MUDr.
Ruttikayová Eva	MUDr.	Brukkerová Darina	PhDr.	Ježíková Marta	MUDr.
Sabatová Eva	MUDr.	Ceconíková Katarína	MUDr.	Kabátová Mária	MUDr.
Safko Štefan	MUDr., CSc.	Cehulová Valéria	MUDr.	Kaldrovitsova Viera	MUDr.
Sarazová Bernardína	MUDr.	Cigerová Lýdia	MUDr.	Kalist Vasil	MUDr.
Sečkář Pavol	MUDr.	Cisarík František	MUDr., CSc.	Kallay Jozef	MUDr.
Schwartzova Ilza	MUDr.	Citrjak Rudolf	MUDr.	Kanaba Jozef	MUDr.
Silešová Jozefa	MUDr.	Černsák Štefan	MUDr.	Kanabová Alena	MUDr.
Siváčková Adriana	MUDr.	Danaj Miroslav	Prof., MUDr., PhD.	Kapalko Milan	MUDr.
Skusilová Berta	MUDr.	Dekanová Mária	MUDr.	Kardoš Ján	MUDr.
Slavkovská Katarína	PhMr.	Dráč Pavol	MUDr.	Kaušitz Juraj	Doc., MUDr., CSc.
Smilnická Helena	MUDr.	Drobná Helena	Prof., MUDr., PhD.	Kerum Ivan	MUDr.
Stachovičová Pavlína	MUDr.	Drobný Peter	Ing.	Kianička Drahomír	MUDr.
Stowasserová Nadežda	MUDr.	Dučanová Janka	MUDr.	Kissová Žofia	MUDr.

65

tute a National Jewish Center (Denver, Colorado). Roku 1974 splnila všetky praktické aj teoretické podmienky a nastúpila v Lovelace Clinic ako detská alergologička. Lovelace Clinic je multidisciplinárna „Group Practice“ 300 lekárov založená takmer pred 100 rokmi. Čoskoro dostala pozíciu „Clinical associate professor of pediatrics“ na Univerzite v New Mexico. Mala na starosti ambulantnú prácu, prácu v nemocnici na detskom oddelení a na novorodeneckom oddelení, zodpovedala za výučbu rezidentov, sekundárnych lekárov a študentov medicíny.

Desať rokov pracovala ako všeobecná detská lekárka aj ako alergologička. Neskôr zanechala všeobecnú pediatriu. Od roku 1985 sa špecializovala na detskú alergiu a astmu. Ústav pod jej vedením pripravil program „Disease management of pediatric asthma“. Tento program vzbudil pozornosť nielen v celých Spojených štátoch, ale aj v zahraničí. Bola garantom výskumných projektov týkajúcich sa astmy.

V súčasnosti pracuje na čiastočný úväzok ako detská lekárka, špecialistka na astmu a alergiu so skupinou približne 200 lekárov (Lovelace Clinic bola premenovaná na ABQ Health Partners). Výsledky svojich prác prednášala doma i v zahraničí, je autor-kou niekoľkých publikácií v odbore detskej astmy.

Popovič Mikuláš

(* 12. 8. 1941 Mukačevo, Ukrajina)

Lekár. Vyštudoval Lekársku fakultu Komenckého Univerzity v Bratislave (1959 – 1965) a začal pracovať vo Výskumnom onkologickom ústave

SAV v Bratislave, kde sa stal odborníkom vo virológii a cytopatológii pod vedením prof. J. Svobodu z Ústavu experimentálnej biológie (neskôr Ústavu molekulárnej genetiky ČSAV). Vedeckú hodnosť PhD získal roku 1970. V rokoch 1973 – 1974 pôsobil ako výskumný pracovník švédskej spoločnosti pre výskum rakoviny, neskôr sa stal vedeckým pracovníkom a vedúcim Oddelenia vírusovej karcinogenézy vo Výskumnom ústave onkologickom SAV

v Bratislave. V rokoch 1980 – 1981 pracoval ako vedecký pracovník Národného onkologického ústavu (NCI) Národného ústavu zdravia (NIH) v Bethesde. Neskôr sa tu stal hosťujúcim vedeckým pracovníkom. V rokoch 1988 – 1989 zastával funkciu samostatného vedeckého pracovníka v Laboratóriu nádorovej bunkovej biológie tohto ústavu. Napokon v rokoch 1989 – 1990 zastával pozíciu profesora – vedeckého pracovníka a vedúceho Oddelenia virológie a imunológie vo Výskumnom ústave primátov v Novom Mexiku (USA). Roku 1991 pracoval ako hosťujúci profesor v Nemecskom centre pre výskum primátov v Göttingene, roku 1992 bol konzultantom farmaceutickej spoločnosti Biotech Research Laboratory v Rockville (Maryland, USA). V rokoch 1993 – 1996 pracoval ako hosťujúci vedecký pracovník v Centre nádorovej biológie a mikrobiológie Karolinska Institut v Štokholme. Roku 1996 sa stal vedúcim Laboratória vírusovej patogenézy Ústavu humánnej virológie Univerzity Maryland, Biotechnické centrum v Baltimore (Maryland, USA). Od roku 1997 je profesorom na Oddelení mikrobiológie a imunológie Lekárskej fakulty Univerzity Maryland v Baltimore.

Vedecká dráha profesora Popoviča úzko súvisí s vývojom šírenia cytopatického ľudského retrovírusu HIV-1 v líniiach CD4+ T-permanentných línii. Na základe uvedených prác došlo k objavu etiologického agensu, ktorý spôsobuje syndróm získanej imunodeficiencie (AIDS), ako aj k možnostiam jeho detekcie v krvných vzorkách. V poslednom čase sa venuje problematike imunologických štúdií HIV-p17, ktorý je matrixovým proteínom vyššie uvedeného vírusu, pretrvávaniu HIV-1-proteínov, hlavne matrixového proteínu v germinálnych (zárodočných) centrách lymfatických uzlín, čo je teraz jeho najväčším vedeckým záujmom. Venuje sa ďalej výskumu HIV-1Ta-proteínu. Tieto proteíny sú významné, pretože môžu byť v budúcnosti cieľovými proteínmi v novej liečbe AIDS a pri vývoji vakcíny proti AIDS. Vo svojom laboratóriu vyvinul model na experimentálnych myšiach, kde bunky celúlárnej aj humorálnej imunity ochrania imunitný systém proti Tat-sprostredkovanej imunitnej zmene (modulácii) in vivo.

Prof. MUDr. Mikuláš Popovič, PhD., je členom početných medzinárodných vedeckých inštitúcií, napríklad Americkéj

Klima Miloslav	MUDr.	Novotný Vladimír	Prof., MUDr., CSc.	Štalmachová Helena	RNDr.
Kliment Ján	Prof., MUDr., CSc.	Obšitník Milan	Doc., MUDr., CSc.	Štěpánková Anna	MUDr.
Klisenbauer Dušan	MUDr., CSc.	Omelková Jana	MUDr.	Štubňová Helena	Mgr.
Koglová Mária	MUDr.	Ondrkalová Marta	Ing.	Šulková Vlasta	MUDr.
Koller Ján	Doc., MUDr., CSc.	Ondrovičová Marcela	MUDr.	Tamer František	RNDr., PhMr., MPH
Koníková Mariana	MUDr.	Paldia Robert	MUDr., CSc.	Žažká Olga	MUDr.
Kopecká Viera	MUDr.	Palkovičová Anna	MUDr.	Todorová Katarína	MUDr.
Kormanová Margita	MUDr.	Parikrupová Kvetoslava	MUDr.	Tomandlová Anna	MUDr., CSc.
Kostilník Andrej	MUDr.	Parilák Oliver	MUDr.	Tomášková Mária	MUDr.
Kostovčík Dušan	MUDr.	Pastorková Božena	MUDr.	Tomašuková Katarína	MUDr.
Kováčová Ľubica	MUDr.	Paule Soňa	MUDr.	Török Ivan	MUDr.
Kovalčík Ján	MUDr., MPH	Pavlik Tibor	MUDr.	Trančíková Ružena	MUDr.
Koyš František	MUDr.	Pavlovič Ján	MUDr.	Trejbálová Katarína	MUDr.
Kozák Marián	Prof., MVDr., PhD.	Pavlusik Karol	MUDr.	Tribulová Narcisa	RNDr., DrSc.
Krajcer Ivan	MUDr.	Pešková Mária	MUDr.	Trtala Ondrej	MUDr.
Kráľová Tatiána	MUDr.	Pinterová Janka	MUDr.	Tulejová Nadežda	MUDr.
Kramár Matej	MUDr.	Plentová Katarína	MUDr.	Ujházy Eduard	RNDr., CSc.
Krátky Pavel	MUDr.	Pokorný Alfonz	MUDr.	Uličná Olga	RNDr., CSc.
Krč Peter	MUDr.	Popovičová Amália	MUDr.	Urban Štefan	Doc., MUDr., CSc.
Krištof Milan	MUDr.	Porubská Marta	MUDr.	Urbančoková Ida	MUDr.
Krištof Štefan	MUDr.	Pozdechová Mária	MUDr.	Ursínyová Terézia	MUDr.
Križanová Terézia	MUDr.	Pribiš Ivan	Ing.	Ušiaková Ida	MUDr.
Križo Pavel	MUDr.	Prokop Mikuláš	MUDr.	Valentíková Sídónia	MUDr.
Kubanka Štefan	MUDr.	Pršanová Jarmila	MUDr.	Veberová Anna	MUDr.
Kudláčková Helena	MUDr.	Puch Jozef	MUDr.	Vitteková Darina	MUDr.
Kurimská Yvetta	MUDr.	Racková Pavla	MUDr.	Vojteková Mária	RNDr., CSc.
Kuzmová Helena	MUDr.	Redlichová Zuzana	MUDr.	Voldanová Olga	MUDr.
Kužník Vladimír	MUDr.	Riečická Alexandra	MUDr.	Voskárová Eva	MUDr.
Kyslan Karol	MUDr., PhD.	Rohoň Ľubomír	MUDr.	Vozár Juraj	MUDr., CSc.
Lacková Anna	MUDr.	Rohová Zlatica	MUDr.	Vtáčiková Marta	MUDr.
Lakatoš František	MUDr.	Rosinský Jozef	RNDr.	Výrostko Jozef	MUDr.
Langová Agnesa	MUDr.	Rozická Katarína	RNDr.	Zachar Augustín	MUDr.
Lányi Ernest	Doc., MUDr., CSc.	Rychnavská Olívia	MUDr.	Zatkalik Pavol	MUDr.
Lebeda Ladislav	MUDr.	Sabol Ján	MUDr.	Zatko Anton	MUDr.
Lehotská Marta	MUDr.	Santhová Marta	MUDr.	Zemková Olga	MUDr.
Lesná Viera	MUDr.	Savovová Ľudmila	MUDr.	Zimanová Eva	MUDr.
Lesný Pavol	MUDr., PhD.	Sebok Zoltán	MUDr.	Zimmermann Jozef	MUDr.
Letkovský Jaroslav	MUDr.	Sedláková Milica	MUDr.	Zimová Erika	MUDr.
Lukačiková Edita	RNDr., CSc.	Segiňák Vladimír	MUDr.	Zuštiaková Eleonóra	MUDr.
Máčaj Rudolf	MUDr.	Sitár Branislav	Prof., RNDr., DrSc.	Zvolenská Kvetá	MUDr.
Magic Viliam	MUDr.	Sládkovičová Mária	MUDr.	Žilincanová Marianna	MUDr.
Magyar Bartolomej	MUDr.	Slivka Martin	MUDr.		
Magyarová Anna	MUDr.	Somora Drahomír	MUDr.		
Maliariková Alíca	MUDr.	Soták Jozef	MUDr.		
Malová Ľudmila	MUDr.	Sotníkova Ružena	RNDr., CSc.		
Manasjan Lilia	MUDr., CSc.	Spevákova Elena	PhDr.		
Mankos Milan	MUDr.	Stanko Peter	MUDr.		
Martincová Ružena	PhMr.	Stankovičová Mária	RNDr.		
Martiňuková Božena	MUDr., CSc.	Stará Mária	MUDr.		
Martišová Daniela	MUDr.	Strehárová Anna	Doc., MUDr., PhD., mim. prof.		
Mendel Peter	MUDr.	Strelinger Jozef	MUDr.		
Miháliková Viera	MUDr.	Strmeňová Mária	MUDr.		
Michalik Dušan	Doc., MUDr., CSc.	Strmeňová Viera	MUDr., PhD.		
Michalková Eva	Ing.	Svitková Eva	MUDr.		
Mikolášik Dušan	MUDr.	Svoreň Martin	MUDr.		
Miková Vlasta	MUDr.	Szabo Alexander	MUDr.		
Modravý Viliam	Doc., MUDr., CSc.	Szabó Alexander	MUDr.		
Moravčík Kvetoslav	MUDr.	Szepessyová Šarlota	MUDr.		
Mozeš Juraj	MUDr.	Šarišská Anna	MUDr.		
Môcik Milan	MUDr.	Šarišský František	MUDr.		
Mudroňová Božena	MUDr.	Šimčíková Viktória	MUDr.		
Nagyová Marta	MUDr.	Šimíčková Magda	MUDr.		
Necpalová Magdaléna	MUDr.	Šišovská Veronika	MUDr.		
Nemečková Mária	MUDr.	Škodáček Igor	Doc., MUDr., CSc.		
Novák Ivan	MUDr.	Škottová Anna	MUDr.		
Nováková Alojzia	MUDr.	Šovčíková Eva	PhDr., CSc.		
Nováková Ľubomíra	MUDr.	Štalmach Valdemar	Ing.		

60

Altusová Anna	MUDr.
Ambrovičová Viera	MUDr.
Antalík Ľubomír	MUDr.
Antonyová Magdaléna	MUDr.
Augustínová Mária	MUDr.
Babišová Eva	MUDr.
Bachar Dušan	MUDr.
Bakalár Boleslav	MUDr.
Bálintová Eva	MUDr.
Baloga Stanislav	MUDr.
Barosová Janka	MUDr.
Bašistová Valéria	MUDr.
Bašternák Ernest	MUDr.
Bátovský Marián	Prof., MUDr., CSc.
Baumohlová Helena	MUDr.
Becker Ladislav	MUDr.
Belányiová Mária	PharmDr.
Belicová Marta	MUDr.
Bercelyová Eva	Mgr.
Bernátová Mária	Ing.
Biehunek Jaroslav	MUDr.
Bielik Eugen	MUDr.
Bičíková Elena	MUDr.
Bičík Vasil	MUDr.

Bindas Michal	MUDr.	Gavora Eduard	MUDr.	Jurkovičová Jana	Doc., MUDr., CSc.
Blahová Magdaléna	MUDr.	Gdovin Peter	MUDr.	Kader Július	MUDr.
Bockorová Eva	MUDr.	Germanová Zora	MUDr.	Kaliská Gabriela	MUDr., PhD.
Bodnár Juraj	MUDr., CSc.	Gibová Eva	MUDr.	Kanasová Jana	MUDr.
Bodo František	MUDr.	Glézl Imrich	MUDr.	Kanianský Milan	MUDr.
Bolchová Katarína	MUDr.	Grajiar Dušan	PhDr.	Kantik Jozef	MUDr.
Bomborová Anna	MUDr.	Gmanová Marta	MUDr.	Karahutová Ľubica	MUDr.
Branská Danica	MUDr.	Gubánová Mária	MUDr.	Kaščáková Anna	MUDr.
Breznoščák Jozef	MUDr.	Gundová Beáta	MUDr.	Kayser Vladimír	MUDr.
Britka Ján	MUDr.	Guth Anton	Doc., MUDr., CSc.	Kellnerová Katarína	MUDr.
Broniś Anton	MUDr.	Gutiková Jana	MUDr.	Kerný Jozef	MUDr., CSc.
Brosch Kornel	MUDr.	Gyöngyösiová Sonja	MUDr.	Kertészová Helena	MUDr.
Brozmanová Blažena	MUDr., CSc.	Haidová Katarína	PhDr.	Keszeghová Ivica	MUDr.
Budinská Elena	MUDr.	Hajdenová Mária	MUDr.	Kešelák Peter	MUDr.
Budinský Vojtech	MUDr.	Hajtmánová Eva	MUDr.	Kisantalová Judita	MUDr.
Bulas Jozef	Doc., MUDr., CSc.	Halák Rudolf	MUDr.	Kitková Silvia	MUDr.
Buran Vladimír	MUDr.	Haláková Edit	MUDr.	Klimeš Iwar	Prof., MUDr., DrSc.
Bzdúch Vladimír	Doc., MUDr., CSc.	Haláková Tatiana	MUDr.	Klobučníková Zuzana	MUDr.
Cabuk Ľudovít	MUDr.	Halas Ivan	MUDr.	Klocoková Mária	MUDr.
Cibulková Jana	MUDr.	Halásová Eva	MUDr.	Klohna Ivan	MUDr.
Cigániková Anna	MUDr.	Halková Katarína	MUDr.	Kmeťová Marta	Doc., RNDr., CSc.
Cigánková Viera	Doc., MUDr., CSc.	Hamzová Elena	MUDr.	Knutelská Helena	MUDr.
Cisárová Natália	MUDr.	Hanzelová Mária	PhDr.	Kobela Jozef	Doc., MUDr., PhD.
Cmarková Helena	MUDr.	Hargašová Eva	MUDr.	Kolesár Eduard	MUDr.
Cséplő Peter	MUDr.	Hargašová Judita	MUDr.	Kolínová Viera	MUDr.
Cvengroš Pavol	MUDr.	Hasprová Alfonzia	MUDr.	Kollár Dušan	MUDr.
Czikk Juraj	MUDr.	Hauptvoglová Marianna	MUDr.	Kompišová Jana	MUDr.
Čavoj Vladimír	MUDr.	Haviar Dušan	MUDr.	Kontrošová Silvia	MUDr.
Čelovský Marián	MUDr.	Hazuchová Anna	MUDr.	Kopperová Irena	MUDr.
Činčár Marián	MUDr.	Hegeduš Július	MUDr.	Koprovicová Judita	RNDr.
Čupka Pavol	Ing., PhD.	Herdická Valéria	MUDr.	Korch Ján	MUDr.
Dančová Jana	MUDr.	Hojstrie Ondrej	MUDr.	Kormanová Anna	MUDr.
Daniel Ivan	MUDr.	Holub Peter	MUDr.	Košecká Denisa	MUDr.
Danko Ján	Prof., MUDr., CSc.	Horáková Marta	MUDr., PhD.	Košik Ján	MUDr.
Ďateľová Alžbeta	MUDr.	Hrašková Anna	MUDr.	Košťálová Mária	MUDr.
Demkov Jaroslav	MUDr.	Hricko Jozef	MUDr.	Kothaj Peter	Prof., MUDr., CSc.
Dideková Mária	MUDr.	Hrivíková Jana	MUDr.	Kovačíková Mária	MUDr.
Dinajová Eva	MUDr.	Hrivnáková Alena	MUDr.	Kováčová Zuzana	MUDr.
Dobrovolský Ján	MUDr.	Hrubala Dušan	MUDr., CSc.	Kozár Erich	MUDr.
Doktorov Vladimír	MUDr.	Huberová Eva	MUDr.	Kozárová Henrieta	MUDr.
Dressler Zdenek	MUDr.	Hudák Marian	MUDr.	Kožáková Irena	MUDr.
Drobný Alexej	MUDr.	Hudecová Eva	MUDr.	Kracíková Helena	MUDr.
Dubenová Eva	MUDr.	Hulinová Edit	RNDr.	Krajčiová Daniela	MUDr.
Ďurkovič Augustín	MUDr., PhD.	Huťan Martin	Doc., MUDr., CSc.	Krajčovič Jozef	MUDr., PhD.
Dvoranová Adela	Mgr.	Hýbal Cyril	MUDr.	Kraus Daniel	MUDr.
Džugan Vladimír	MUDr.	Hybský Štefan	MUDr.	Kravec Vladimír	RNDr.
Džupinová Miluša	MUDr.	Hyrdel Rudolf	Prof., MUDr., CSc.	Kriššák Andrej	MUDr.
Eliáš Peter	MUDr.	Chalányová Eva	MUDr., CSc., MPH	Kriššáková Mária	MUDr.
Erdélyiová Emília	MUDr.	Chandogová Eva	MUDr.	Kročko Ján	MUDr.
Fekáč Milan	MUDr.	Chlapíková Ľubica	MUDr.	Krošláková Katarína	MUDr.
Fialová Viera	MUDr.	Chlapíková Vlasta	MUDr.	Kršák Igor	MUDr.
Fischerová Olga	MUDr.	Chlebovcová Terézia	MUDr.	Kubala Karol	MUDr.
Florovič Peter	MUDr.	Chmelíková Mária	MUDr.	Kubalík Ladislav	MUDr.
Fordošová Helena	MUDr.	Chovanec Jozef st.	MUDr.	Kučáková Margaréta	MUDr.
Fóthyová Zlatica	Mgr.	Chovanec Jozef st.	MUDr.	Kučáriková Otilia	MUDr.
Frankovičová Mária	Prof., MUDr., PhD.	Chromčíková Ľubomíra	MUDr.	Kučárová Mária	MUDr.
Fraňo Milan	MUDr.	Chudová Mária	MUDr.	Kundrát Július	Ing.
Fridriková Estera	MUDr.	Igazová Helena	MUDr.	Kunovský Pavol	MUDr., CSc.
Furiová Alžbeta	Ing.	Iliev Nikola	MUDr.	Kunštek Miroslav	MUDr.
Futtooová Judita	Ing.	Ivkovičová Mária	MUDr.	Kupčová Viera	Prof., MUDr., CSc.
Gábor Drahoslav	MUDr.	Jalčík Michal	MUDr.	Kurtiš Milan	MUDr.
Gáčková Drahúša	MUDr.	Jančová Emília	MUDr.	Kusenda Peter	MUDr.
Galajda Ján	MUDr.	Jandáková Marta	MUDr.	Kuželová Magdaléna	Doc., RNDr., CSc.
Galová Mária	MUDr.	Janičková Mária	MUDr.	Laca Ľudovít	Prof., MUDr., PhD.
Garajová Eva	MUDr.	Jánoš Michal	MUDr.	Lacko Anton	MUDr., CSc.
Gašpar Ladislav	MUDr.	Janota Stanislav	MUDr., PhD., CSc.	Lacová Milica	MUDr.
Gašparec Peter	MUDr.	Jassová Mária	MUDr.	Lauda Ľubor	MUDr.

asociácie pre pokroky vo vede, členom Newyorskej akadémie vied, Americkej akadémie pre mikrobiológiu a ďalších. Je tiež nositeľom mnohých vyznamenaní a ocenení (napr. 1986 Outstanding Invention Award, Bio-Expo 1986, Boston). V rokoch 1981 – 1990 patril medzi 100 najviac citovaných vedeckých pracovníkov, roku 1993 patril medzi 20 špičkových vedcov, ktorí publikovali svoje práce v časopisoch Cell, Nature a Science. Roku 1996 dostal titul doctor h.c. Jeho práce sú publikované v špičkových medicínskych a biologických časopisoch s najvyšším impaktovým faktorom.

Šimko Vladimír

(*1931 Bratislava)

Lekár. Lekársky diplom získal na Lekárskej fakulte Komenského Univerzity v Bratislave roku 1956. Po ukončení postgraduálneho štúdia získal špecializáciu vo vnútornom lekárstve a v klinickej biochemii.

Bol výskumným pracovníkom a vedúcim oddelenia laboratórií na Ústave pre výskum výživy ľudu v Bratislave. Tu získal titul kandidáta vied (CSc.) za výskum metabolického vplyvu tepelne upravených pokrmových tukov. Na základe výskumných výsledkov získal pozvanie na Cornell University v USA, kde sa stal asistentom profesora na Graduate School of Nutrition roku 1969. Popri výučbe sa zaoberal výskumom výživy astronautov. V rokoch 1972 – 1974 bol doktorandom v gastroenterológii na Upstate Medical Center v Syracuse (New York) a následovne sa stal docentom vnútorného lekárstva na University of Cincinnati (Ohio). Od roku 1982 je vedúcim oddelenia gastroenterológie v nemocnici pre vyslúžilých vojakov a dôstojníkov v Brooklyne (New York). Teraz pôsobí ako profesor vnútorného lekárstva na State University Brooklyn (New York), Downstate Medical Center.

Výsledky výskumu prof. Šimka v gastroenterológii a vo výskume vplyvu telesnej námahy na tukový metabolizmus boli publikované v popredných lekárskejších časopisoch, publikoval vyše

sto pôvodných prác, je autorom viacerých knižných kapitol a vyše 250 odborných publikácií.

Po príchode do USA sa aktívne zapojil do československých exilových organizácií a uverejnil vyše sedemdesiat článkov v slovenskej demokratickej exilovej literatúre (napr. v časopise Naše snahy). Pre širšiu čitateľskú obec uverejnil vyše šesťdesiat článkov popularizujúcich zdravý výživu. Je členom Výboru American Fund for Czechoslovak Relief, výboru Bohemian benevolent literary association v New Yorku a je opakovane podpredsedom Spoločnosti pre vedy a umenia vo Washingtone, D.C.

Šírek Otakar

(* 1921 Bratislava,
† 2006 Toronto, Kanada)

Lekár. Narodil sa v Bratislave, jeho otec Ing. Otakar Šírek bol pôvodom z Moravy, jeho matka Alica, rodená Wagnerová, pochádzala z Viedne. Otec bol vysokým štátnym úradníkom na ze-

memeračskom oddelení, pretože bol uznávaným odborníkom, po roku 1938 ostal pracovať na Slovensku. Životné osudy Otakara Šíreka sa úzko späté s Annou Janekovou, jeho manželkou. Jej otec Ján Janek pochádzal z Vyšného Kubína a matka Anna Šubíková pochádzala z Kuklova na Záhorí. Anna Janeková študovala medicínu v tom istom ročníku ako Otakar Šírek. Štúdium ukončili s vyznamenaním roku 1946 (Sub summis auspiciis). Každý z nich dostal zlaté hodinky od prezidenta E. Beneša a mali zabezpečené miesto – Anna Šíreková na detskej chirurgii u doc. MUDr. J. Žuchu a O. Šírek na Internej klinike prof. Sumbala. Zároveň dostali ponuku na jednoročné štipendium do Švédska. Nakoniec O. Šírek nastúpil k prof. Mollerstromovi, ktorý sa zaoberal rytmicitou vylučovania rôznych metabolitov pri diabetes mellitus a A. Šíreková sa mala u prof. Sandbloma učiť operovať srdcové vady (Fallotovu tetralógiu – syndróm modrých detí). Z Československa odišli roku 1947. Obaja boli veľmi

Lazúr Ján	MUDr.	Nagy Akoš	MUDr.	Rendeková Mária	MUDr.
Lederer Peter	MUDr.	Nakladalová Magdaléna	MUDr.	Repaský Ľubomír	MUDr.
Leichenbergová Elena	MUDr.	Nebesák Štefan	MUDr.	Roháč Ľubomír	MUDr.
Lénárt Juraj	MUDr.	Nemjo Jaroslav	MUDr.	Rolná Ružena	MUDr.
Levkus Peter	MUDr.	Nižňanský Bohumil	MUDr.	Rubovičová Marta	MUDr.
Lipková Jana	Doc., MUDr., PhD.	Nosál Miloš	MUDr., PhD.	Rukovanský Jozef	MUDr.
Lisalová Magdaléna	MUDr.	Novák Pavol	MUDr.	Rusnák Martin	MUDr., Prof., CSc.
Lisoňová Magdaléna	MUDr.	Novotný Marián	MUDr.	Rusnáková Viera	Doc., MUDr., PhD., MBA
Löfflerová Jana	MUDr.	Novotová Marta	RNDr., CSc.	Rybárová Jana	MUDr.
Lojan Jozef	MUDr.	Ochodnická Eva	MUDr., CSc.	Saktor Peter	MUDr.
Losková Marcela	MUDr.	Okoličány Roman	MUDr., CSc.	Salamonová Anna	PharmDr.
Louda Anton	MUDr.	Okoličányová Helena	MUDr.	Salmášová Marianna	MUDr.
Lowinger Juraj	MUDr.	Oláh Imrich	MUDr.	Sány Ladislav	MUDr., CSc.
Lukáč Imrich	MUDr.	Olájoš Peter	MUDr.	Sarincová Ľudmila	MUDr.
Lukáč Jozef	Doc., MUDr., PhD.	Olejník Juraj	Prof., MUDr., PhD.	Sarincová Terézia	Mgr.
Lukáčová Eva	Abs. Ph.	Ondrášová Katarína	MUDr.	Sauková Darina	MUDr.
Lukáčová Zita	MUDr.	Ondrejkošová Alena	MUDr., PhD.	Sejnová Daniela	MUDr.
Ľuník Ladislav	MUDr.	Ondříšová Eva	MUDr.	Semančíková Darina	MUDr.
Macko Miroslav	MUDr.	Ontková Soňa	MUDr.	Schlosserová Anna	MUDr.
Mada Jozef	MUDr.	Oravcová Helena	MUDr.	Schneiderová Tatiana	MUDr.
Maďar Pavol	Mgr.	Oroš Marian	MUDr.	Sisková Elena	MUDr., CSc.
Magálová Tatiana	RNDr.	Oršulová Anna	MUDr.	Skalina Ivan	MUDr.
Mahutová Eva	MUDr.	Ostró Alexander	Prof., MUDr., CSc.	Sláviková Monika	MUDr.
Machata Miroslav	MUDr., PhD.	Ozorovský Vojtech	Doc., MUDr., CSc.	Slezáková Mária	MUDr.
Majer Ivan	Doc., MUDr., PhD.	Paldanová Margaréta	MUDr.	Smieško Roman	RNDr.
Majtán Vladimír	MUDr.	Palinský Marián	MUDr., CSc.	Smiešková Anna	MUDr.
Majtánová Anna	MUDr.	Papp Igor	MUDr., CSc.	Smiešna Alžbeta	MUDr.
Majtánová Ľubica	PharmDr.	Pataky Tibor	MUDr.	Soláriková Klára	MUDr.
Majtánová Veronika	MUDr.	Pauer Michal	MUDr.	Solarová Jela	MUDr.
Makovník Peter	Doc., MUDr., CSc.	Paulov Štefan	MUDr.	Somogyiová Agneša	MUDr.
Malíková Marie	MUDr.	Pavliková Michaela	MUDr.	Soosová Agneša	MUDr.
Manásová Terézia	MUDr.	Péč Juraj	Prof., MUDr., CSc.	Sopková Mária	PhDr.
Manduchová Helena	MUDr.	Péčová Klaudia	MUDr.	Stančoková Terézia	MUDr.
Mardiak Jozef.	MUDr.	Peržel Július	RNDr.	Staník Miroslav	MUDr.
Marenčák Jozef	Doc., MUDr., PhD.	Peterajová Ľubica	MUDr.	Stanko Vladimír	MUDr.
Markovská Neda	Prof., MUDr., CSc.	Pijak Stanislav	MUDr.	Stankovičová Tatiana	MUDr., CSc.
Martináková Jarmila	MUDr.	Pinková Lýdia	MUDr.	Staško Juraj	MUDr.
Martinkovičová Zora	MUDr.	Plank Lukáš	Prof., MUDr., CSc.	Statelová Dagmar	Doc., MUDr., CSc.
Martinove Oleg	MUDr.	Podhradská Alžbeta	MUDr.	Stehliková Ružena	MUDr.
Mátéffy Izabela	MUDr.	Pochmarský Ervín	Mgr.	Stracová Katarína	MUDr.
Matejčík Viktor	MUDr., CSc.	Poláková Daniela	MUDr.	Supek Ján	MUDr.
Medvecká Anna	MUDr.	Poláková Katarína	MUDr., PhD.	Svitáč Juraj	MUDr., CSc.
Mello Milan	MUDr.	Poláková Tatiana	MUDr.	Sýkora Juraj	MUDr.
Mellová Yvetta	Doc., MUDr., CSc.	Polanovská Alžbeta	MUDr.	Szabo Imrich	MUDr.
Mészáros Jozef	MUDr.	Poliačiková Mária	MUDr.	Szazazová Magdaléna	Ing., CSc.
Mészárosová Eva.	MUDr.	Polievka Stanislav	MUDr.	Szeghy Dionýz	MUDr.
Mešková Margita	MUDr.	Popík Vojtech	MUDr.	Szeghy Peter	MUDr.
Mihál Stanislav	MUDr.	Porubec Dušan	MUDr.	Šebejová Kveta	MUDr.
Michalka Jozef	MUDr.	Porubská Lýdia	MUDr.	Šebestánová Judita	MUDr.
Michňa Ľubor	MUDr.	Potocký Marián	Doc., MUDr., CSc.	Ševčíková Ľudmila	Prof., MUDr., CSc.
Miklušica Juraj.	MUDr.	Pradová Gabriela	MUDr.	Šimeková Elena	MUDr.
Mikulčík Gejza	MUDr.	Průchová Kvetoslava	MUDr., MPH	Šimko Marián	MUDr.
Mikulíková Tatiana	MUDr.	Prekopová Eva	MUDr.	Šimková Beáta	MUDr.
Minčí Slavko	MUDr.	Prelovský Milan	MUDr.	Šimková Marianna	MUDr.
Mirilovič Ján	MUDr.	Preščáková Ildikó	MUDr.	Šípová Júlia	MUDr.
Mirko Marián	MUDr.	Prochásková Jana	MUDr.	Šišák Anton	MUDr.
Mistriek Juraj	MUDr.	Prokopová Anna	MUDr.	Škodová Gabriela	MUDr.
Mistriek Martin	Doc., MUDr., PhD.	Pšeničková Božena	MUDr., CSc.	Šlehovská Etela	MUDr.
Mitterpachová Anna	MUDr.	Radadič Peter	MUDr.	Šmihulová Helena	MUDr.
Mizla Peter	MUDr.	Radič Dušan	MUDr.	Šoltéssová Viera	MUDr.
Mlkvý Peter	Prof., MUDr., CSc.	Radošínská Jana	MUDr.	Šorf Jaroslav	MUDr.
Molčányi Theodor	MUDr., CSc.	Rakická Gabriela	MUDr.	Štefák Juraj	MUDr.
Molčányiová Angela	MUDr., PhD.	Rampášek Ladislav	MUDr., PhD.	Štefanec František	MUDr.
Mráz Svätopluk	MUDr.	Rašlová Katarína	Doc., MUDr., CSc.	Štefiková Helena	MUDr., CSc.
Mrianová Danica	MUDr.	Ravingerová Tatiana	MUDr., DrSc.	Štenc Peter	Doc., MUDr., PhD.
Mrštinová Lýdia	MUDr.	Redecha Ľubomír	MUDr.	Štovčíková Edita	MUDr.
Muránsky Július	MUDr.	Remecký Tomáš	MUDr.	Štvrtina Svetoslav	MUDr.

Švelková Eva	MUDr.	Babulic Milan	MUDr.	Čepková Tatiana	MUDr.
Tagaj Juraj	MUDr.	Bacmaňák Stanislav	MUDr.	Černická Eva	MUDr.
Takácsová Eleonóra	MUDr.	Balaburová Jaroslava	MUDr.	Černohorská Beatrix	MUDr.
Takátsová Andrea	Mgr.	Balázs Tibor	MUDr.	Černová Gabriela	MUDr.
Tarbajovský Peter	MUDr.	Balázsová Mária	MUDr.	Červeň Dušan	MUDr., PhD.
Telepková Danica	MUDr.	Balik Ladislav	MUDr.	Čierna Alena	MUDr.
Točík Karol	MUDr., CSc.	Ballová Katarína	MUDr.	Číková Agneša	MUDr.
Točíková Alena	MUDr., CSc.	Bandura Peter	MUDr.	Čupilová Eva	MUDr.
Tomajko Štefan	MUDr.	Banik Milan	MUDr.	Čurila Dušan	MUDr.
Tomko Dušan	MUDr.	Bánovčinová Gabriela	MUDr.	Dancziová Valéria	MUDr.
Tóthová Mária	MUDr.	Barák Lubomír	MUDr., CSc.	Dančák Vladimír	MUDr.
Turayová Marta	MUDr.	Barnáková Anna	MUDr.	Daniš Dušan	Doc., MUDr., CSc.
Turčani Marián	Prof., MUDr., CSc.	Barok Jaroslav	MUDr.	Danišová Iveta	MUDr.
Tyšler Milan	Doc., Ing., CSc.	Bartalos Július	MUDr.	Demjanová Žofia	MUDr.
Uličiansky Vladimír	MUDr.	Bartošovičová Dušana	MUDr.	Demková Katarína	MUDr.
Ungrady Stanislav	MUDr.	Bega Andrej	MUDr.	Dobríková Elena	MUDr.
Vaculík Vlastimil	MUDr.	Beláčeková Anna	MUDr.	Dobrotová Miroslava	MUDr.
Vachalík Vladimír	MUDr.	Beláková Judita	MUDr.	Dorko František	Doc., MUDr., CSc.
Vajglová Eleonóra	MUDr.	Beňačková Viera	MUDr.	Dragúnová Alžbeta	MUDr.
Valach Branislav	MUDr.	Bencičová Božena	MUDr.	Drahovská Ivica	MUDr.
Valachovič Ján	MUDr.	Benko Milan	MUDr.	Drbjaková Eva	MUDr.
Valeková Zuzana	MUDr.	Benková Izabela	MUDr.	Dudinská Marcela	MUDr.
Valenta Jozef	MUDr.	Beňo Peter	MUDr.	Đurčenka Jozef	MUDr.
Valko Štefan	MUDr.	Bereš Milan	MUDr.	Durdjak Tibor	MUDr.
Valko Viliam	MUDr.	Berešová Eva	MUDr.	Durová Eva	MUDr.
Valková Viera	MUDr.	Berešová Janka	MUDr.	Dzetkulič Milan	MUDr.
Valkovičová Ľudmila	MUDr.	Berniková Júlia	MUDr.	Džodlová Agáta	MUDr.
Valová Lívia	PhDr.	Berthotyová Viera	MUDr.	Džupa Peter	MUDr.
Valová Mária	MUDr.	Beržincová Eva	MUDr.	Fabian Peter	MUDr.
Vályi Štefan	MUDr.	Bilík Milan	MUDr.	Farkaš František	MUDr.
Vančo Jozef	MUDr.	Bjelová Agnesa	MUDr.	Fecková Adriana	MUDr.
Vanečko Ľubomír	MUDr.	Blahutová Stanislava	MUDr.	Fedor Marián	MUDr.
Vargovič Anton	MUDr.	Blaško Igor	MUDr.	Fedorková Tatiana	RNDr.
Vaš Andrej	MUDr.	Blažeková Viera	MUDr.	Fehérová Gabriela	Mgr.
Vašková Jana	MUDr.	Blažejová Eva	MUDr.	Fejková Magdaléna	MUDr.
Vašková Katarína	MUDr.	Blažeková Klára	MUDr.	Fekete Ladislav	MUDr.
Vaškovičová Mária	MUDr.	Bobák Jozef	MUDr.	Ferkó Barnabás	MUDr.
Végh Pavol	MUDr.	Bobulová Alena	MUDr.	Figura Ján	MUDr.
Vestenický Miroslav	MUDr.	Bodnárová Edita	MUDr.	Flimer Vladimír	MUDr.
Vinczeová Zuzana	MUDr.	Bogdanová Ľubica	MUDr.	Forgáčová Ľubica	MUDr., PhD.
Vojtuš Vladimír	MUDr.	Bohačíková Elena	MUDr.	Frtalová Katarína	Mgr.
Vondrák Vladimír	MUDr.	Bohušová Elena	MUDr.	Fučíková Kristína	
Vorobjev Tibor	MUDr.	Borošová Tatiana	MUDr.	Fulmeková Dagmar	MUDr.
Voštináková Marta	MUDr.	Botlík Peter	MUDr.	Furman Ladislav	MUDr.
Vozárová Eva	MUDr.	Botošová Nadežda	MUDr.	Gáborová Janka	MUDr.
Vyletelka Juraj	MUDr.	Brabencová Eva	MUDr., CSc.	Gajdarová Emília	MUDr.
Wolfová Zuzana	MUDr.	Brémová Zuzana	MUDr.	Gajdoš Ján	MUDr.
Zajac Rudolf	MUDr.	Breznická Ľudmila	MUDr.	Gallo Juraj	MUDr.
Zajacová Eleonóra	MUDr.	Brodová Ľubica	MUDr.	Galovičová Zuzana	MUDr.
Zatková Daniela	MUDr.	Bruňanská Katarína	MUDr.	Garanová Daniela	MUDr.
Zeleník Karol	MUDr.	Bučková Eduarda	MUDr.	Gašpar Ľudovít	Doc., MUDr., CSc.
Zvarič Vladimír	MUDr.	Bujňáková Lívia	MUDr.	Gašparíková Jana	MUDr.
Zvonár Ján	Prof., MUDr., CSc.	Bukovská Magdaléna	MUDr.	Gazdag Stanislav	MUDr.
Žabka Marián	RNDr., CSc.	Bulánková Katarína	MUDr.	Gažiová Mária	Doc., PhD., PhD.
Žáková Kristína	MUDr.	Bulík Marián	MUDr.	Gerlasinská Emília	MUDr.
Želonková – Mokrošová Beatrix	MUDr.	Bullová Katarína	MUDr.	Gerlichová Vladimíra	MUDr.
Žemlová Helena	MUDr.	Cabáneková Helena	Ing.	Germániová Monika	RNDr.
Žingorová Darina	MUDr.	Cakociová Mária	RNDr.	Glomba Jozef	MUDr., PhD.
Žucha Ján	MUDr.	Causov Pavol	MUDr.	Gmitrov Juraj	MUDr., PhD.
		Cífráková Zlatica	MUDr.	Gramata Vladimír	MUDr.
		Cigaňák Jaroslav	MUDr., CSc.	Gutyánová Alžbeta	MUDr.
		Cigánová Viera	MUDr.	Hajdu Zoltán	MUDr.
		Cichý Tibor	MUDr.	Halamová Edita	MUDr.
		Csütörtökyová Marta	MUDr.	Hamrák František	MUDr.
		Cvachová Silvia	MUDr.	Haramiová Vlasta	MUDr.
		Čepilová Zdenka	MUDr.	Harichová Anna	MUDr.
				Hasarová Zlatica	MUDr.

úspešní. Dr. Šírek obhájil vo Švédsku titul PhD. a dr. A. Šíreková publikovala v nemeckých lekárskejších časopisoch prvé štúdie v odbore detská chirurgia. Dr. O. Šírek publikoval vylučovanie cholínu u diabetikov. Vyššie uvedenú prácu si všimol jeden z nositeľov Nobelovej ceny za objav inzulínu dr. Best, ktorý pozval dr. Šíreka na študijný pobyt. Roku 1950 odišli manželia Šírekovci do Kanady, kde dr. Šírek rozvinul svoju vedeckú prácu ústave C.H. Best Institute v rámci Torontskej Univerzity. Svoju vedeckú prácu zamerlal na problematiku endokrinných regulácií v diabete, predovšetkým v mechanizmoch účinku rastového hormónu na sekréciu inzulínu a glukagónu, metodickým prístupom dovoľujúcim sledovanie koncentrácie pankreatických hormónov v krvi vena portae v chronických experimentoch, ako aj sledovaním makrovaskulárnych zmien u diabetických zvierat. Od roku 1950 bol profesorom na Katedre fyziológie Univerzity v Toronte a mal významný podiel na pedagogickej činnosti tohto pracoviska.

Prof. Šírek zastával významné funkcie v rámci univerzity a bol spolueditorom časopisu Canadian Journal of Physiology and Pharmacology. Vychoval mnoho vedeckých pracovníkov a vo svojom laboratóriu nepretržite viedol lekárov zo zahraničia na postdoktorandských pobytoch. Bol opakovane pozývaným prednášateľom na medzinárodných kongresoch. Jeho vedecká práca bola ocenená cenami Charles H. Best Prize, Hoechst Prize, Starr Medal at the University of Toronto a cenou T.G. Masaryka.

Šváb Jozef

(* 27.7.1916 Bardejov,
† 13.3.2005 Hradec Králové)

Lekár. Medicínu začal študovať na Lekárskej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe. Po uzavretí českých vysokých škôl pokračoval od roku 1940 v štúdiu medicíny

na Lekárskej fakulte UK v Bratislave, kde promoval roku 1944. Po skončení LF UK pracoval pod vedením prof. MUDr. J.

Kňazovického najskôr na Chirurgickom oddelení Nemocnice v Martine a od roku 1947 na Chirurgickej klinike v Košiciach. Od roku 1948 sa venoval urológii. Roku 1951 narukoval na Vojenskú lekársku akadémiu v Hradci Králové, kde sa stal vedúcim asistentom Urologického oddelenia Chirurgickej kliniky prof. MUDr. J. Bedrnu. Premena lekárskej fakulty na Vojenskú lekársku akadémiu znamenala pre celý rad pracovníkov zásadnú zmenu. Po predčasnej smrti akademika Bedrnu roku 1956 prevzal vedenie urologického oddelenia. Roku 1959 sa stal kandidátom vied a o rok neskôr sa habilitoval. Roku 1962 bola v Hradci Králové zriadená prvá urologická klinika v Čechách. Jozef Šváb bol menovaný za jej prednostu. Roku 1968 bol menovaný profesorom. Vo funkcii prednostu kliniky pracoval dlhé roky.

Venoval veľkú pozornosť pedagogickej práci a súčasne rozvíjal všetkými silami teoretickú oblasť urológie. Experimentálne aj klinicky prepracoval teoretické a praktické zásady resekcii obličiek a vypracoval spoľahlivú operačnú techniku, ktorá sa v praxi osvedčila a bola aj základom pre ďalší rozvoj tejto metódy. V súčasnosti sa klinika môže pochváliť viac ako 400 resekciami obličiek. Ako jeden z prvých v ČSSR použil už roku 1956 črevá na plastické úpravy močových ciest. Veľkú pozornosť venoval vývojom anomáliám močových ciest, zúčastnil sa na prvej transplantácii obličky v ČSSR (1961).

Publikoval 68 prác v domácich a zahraničných časopisoch a roku 1961 vydal monografiu o resekciách obličiek. Predniesol 108 prednášok doma aj v zahraničí. Veľmi významnou časťou činnosti profesora Švába je podiel na vybudovaní siete urologických zariadení vo Východočeskom kraji. Zásluhou prof. Švába boli zriadené viaceré nové urologické oddelenia. Patrí medzi zakladajúcich členov urologickej spoločnosti. Bol predsedom Českej urologickej spoločnosti (1969 – 1973). Neskôr pôsobil ako člen výboru urologickej spoločnosti nepretržite až do roku 1981.

Hezelová Valéria	MUDr.	Kochaniková Zita	PhDr.	Malinjak Peter	MUDr.
Hlava Peter	MUDr.	Košíšová Eva	MUDr.	Malinjaková Dana	MUDr.
Hláška Bohuslav	MUDr.	Koleják Vojtech	MUDr.	Málišová Soňa	MUDr.
Hodošková Ľudmila	MUDr.	Konečná Alena	MUDr.	Marko Jozef	MUDr.
Holečková Katarína	Doc., MUDr., PhD.	Konečný Mojmir	MUDr.	Marková Jana	MUDr.
Horáková Mária	MUDr.	Kopáček Stanislav	MUDr.	Marková Viera	MUDr.
Horváth Jozef	MUDr., PhD.	Kopčová Anna	MUDr.	Martinka Ján	MUDr.
Horváthová Iveta	Ing.	Kopková Kristína	MUDr.	Masár Oto	Prof., MUDr., CSc.
Hostová Mária	MUDr.	Korbeľ Miroslav	Doc., MUDr., CSc.	Masaryk Pavol	MUDr., PhD.
Hrachová Ľubica	MUDr.	Korcsog Peter	MUDr.	Maslaniová Mária	MUDr.
Hrapková Nadežda	PhDr.	Korček Jozef	MUDr.	Mašlej Rudolf	MUDr.
Hrdá Mária	MUDr.	Korenko Milan	MUDr.	Mečír Pavel	MUDr.
Hrdinská Anna	Mgr.	Korenko Viliam	MUDr.	Medvecký Vladimír	MUDr.
Hricák Vasil	Prof., MUDr., CSc.	Kosmálová Viera	MUDr.	Medzihorská Eva	MUDr.
Hricáková Jarmila	MUDr.	Kotzigová Alena	MUDr.	Méhešová Nataša	MUDr.
Hritzová Anna	MUDr.	Koukalová Ingrid	MUDr.	Melterová Katarína	MUDr.
Hrivnáková Ivona	MUDr.	Koutný Jaroslav	MUDr.	Meluch Štefan	MUDr.
Hrobarová Beáta	MUDr.	Kováčiková Olina	MUDr.	Meluchová Svetlana	MUDr.
Hrončeková Viera	MUDr.	Kováčková Olga	MUDr.	Meško Dušan	Prof., MUDr., PhD.
Hrubíško Mikuláš	Prof., MUDr., CSc.	Kováč Marián	MUDr.	Michková Mária	MUDr.
Hugyivár Imrich	MUDr.	Kováčová Jaroslava	Ing.	Mihály Juraj	MUDr.
Huorka Martin	Doc., MUDr., CSc.	Kovalčíková Katarína	Ing.	Mihoková Mária	PhDr.
Huszárová Adela	MUDr.	Kovalová Eva	MUDr.	Michalčík František	MUDr.
Hután Vladimír	MUDr.	Kovalová Mária	MUDr.	Michalko Dušan	MUDr.
Hybšenová Jarmila	MUDr.	Krajmerová Ľuboslava	Ing.	Michalová Katarína	MUDr.
Chmelová Božena	MUDr.	Krátky Milan	MUDr.	Mikitka Alexander	MUDr.
Chocholová Mária	MUDr.	Kraus Miroslav	MUDr.	Miklošková Emília	MUDr.
Chovancová Darina	Doc., MUDr., PhD.	Krbušik Gabriel	MUDr.	Mikolajová Viera	MUDr.
Chrenová Renáta	MUDr.	Krištúfková Zuzana	Doc., MUDr., PhD.	Mikuláš Imrich	MUDr.
Chrenštová Alena	MUDr.	Kroupa Karel	MUDr., PhD.	Mikulová Anna	MUDr.
Chudý Ivan	MUDr.	Kubíková Mária	MUDr., PhD.	Mináriková Erika	MUDr.
Ilčin Mikuláš	MUDr.	Kudláčková Ľudmila	MUDr.	Minárová Helena	Ing.
Ištoková Darina	MUDr.	Kuffová Eva	MUDr.	Minčík Jozef	MUDr.
Ivančo Cyril	MUDr.	Kuchárová Mária	MUDr.	Miňo Juraj	MUDr.
Ivanová Milena	Mgr.	Kuchta Jaroslav	MUDr.	Mišová Rozália	MUDr.
Ivicsiová Beatrix	MUDr.	Kuchta Milan	Doc., MUDr., CSc., mim. p	Mišutová Viera	MUDr.
Jančinová Viera	PharmDr., CSc.	Kulich Pavol	MUDr.	Mozzová Jana	MUDr., PhD.
Janík Ján	MUDr.	Kulišková Iveta	MUDr.	Mojžišová Marta	MUDr.
Janíková Beáta	MUDr.	Kunecová Nadežda	MUDr.	Moncolová Vlasta	PharmDr.
Jankovič Štefan	MUDr.	Kupcová Ľudmila	RNDr.	Moroczková Alžbeta	PharmDr.
Jánošík Juraj	MUDr.	Kupková Alžbeta	MUDr.	Motoška Vladimír	MUDr.
Jánošíková Marta	MUDr.	Kuzmiaková Adelhaída	MUDr.	Mruková Judita	MUDr.
Jarjabeková Jana	PhMr., MPH	Kvočák Pavol	MUDr.	Mucha Branislav	MUDr.
Javorková Eva	PhMr., MPH	Kvočáková Marta	MUDr.	Muchová Jana	MUDr.
Jelemenský Ľubomír	MUDr.	Kysel Marian	MUDr., PhD.	Mušák Ľudovít	RNDr.
Juskanič Jozef	MUDr.	Kyselová Iveta	MUDr.	Mýtník Miroslav	MUDr., PhD.
Juskaničová Eva	MUDr.	Lacková Darina	MUDr.	Nagyová Mária	MUDr.
Kabátová Jarmila	MUDr.	Laksiková Eva	MUDr.	Naništová Zuzana	MUDr.
Kabelková Liana	MUDr.	Lapšanská Eva	MUDr.	Nehaj Vladimír	MUDr.
Kákošová Vlasta	PharmDr.	Lecová Mária	MUDr.	Nemcová Jarmila	RNDr.
Kapralčíková Dagmar	MUDr.	Lehotská Alžbeta	MUDr.	Némethová Katarína	MUDr.
Kardošová Emília	MUDr.	Letková Mária	MUDr.	Neupauerová Viera	MUDr.
Kasan Peter	MUDr.	Linková Margita	MUDr.	Niezňanský Stanislav	MUDr.
Kavula Peter	MUDr.	Lišková Mária	MUDr.	Nogová Marta	MUDr.
Kazarová Eva	MUDr.	Litomerický Štefan ml.	MUDr.	Oceľ Vladimír	MUDr.
Kironská Ľudmila	MUDr.	Lovrantová Eliška	MUDr.	Očkaiková Mária	MUDr.
Kirschová Eva	MUDr.	Lukáčová Anna	PharmDr.	Odnogová Jaroslava	MUDr.
Kiselyová Eva	PharmDr.	Luknárová Emília	MUDr.	Okapcová Jarmila	MUDr., CSc.
Klečka Henrich	MUDr.	Lulovič Tomáš	MUDr.	Oleár Vladimír	MUDr., CSc.
Klečková Alina	MUDr.	Ľuptáková Anna	MUDr.	Olšová Edita	MUDr.
Kletečková Magdaléna	MUDr.	Macejková Eva	MUDr.	Olšovská Anna	MUDr.
Klicka Juraj	MUDr.	Machava Alexander	MUDr.	Ondrejková Ľudmila	MUDr., MPH
Klinová Daniela	MUDr.	Machová Mária	MUDr.	Ondriašová Mária	MUDr., PhD.
Kmetko Ján	MUDr.	Majeriková Gabriela	MUDr.	Ondruš Peter	MUDr.
Kmetová Klára	MUDr.	Malá Lucia	MUDr.	Ondrušová Božena	MUDr.
Kmetyová Eva	MUDr.	Malicher Anton	MUDr.	Opršalová Katarína	MUDr.
Kocner Ľubomír	MUDr.	Malicherová Katarína	MUDr.	Orolinová Mária	MUDr.

Orosová Terézia	MUDr.	Rolko Ladislav	MUDr.	Štuncová Anna	MUDr.		
Osina Oto	Doc., MUDr., PhD.	Rosiarová Ľudmila	MUDr.	Šupola Dušan	MUDr.	50	
Oslanec Daniel	MUDr.	Rybárová Oľga	MUDr.	Šúrová Jana	MUDr.	Ambrózy Ewald	MUDr.
Ostoverchá Beáta	PhDr.	Sadloňová Eva	MUDr.	Šusta Vojtech	MUDr.	André Ivan	MUDr., PhD.
Pačuta Alexander	MUDr.	Sadloňová Zuzana	RNDr.	Takáč Peter	Doc., MUDr., CSC.	Antalová Erika	MUDr.
Páleníková Viera	MUDr.	Salamonová Eva	MUDr.	Taska Alena	MUDr.	Bacmaňáková Ivona	MUDr.
Palkovič Pavel	MUDr.	Salamonová Mária.	MUDr.	Teremová Zuzana	MUDr.	Bajer Miroslav	MUDr.
Pastířčáková Daniela	MUDr.	Saling Jaroslav	Ing.	Tetáková Anna	MUDr.	Bajzová Ildikó	MUDr.
Patakyová Anna	MUDr.	Samsonová Alena	MUDr.	Thomková Alena	MUDr.	Balázs František	MUDr.
Patka Andrej	MUDr.	Sanigová Ružene	MUDr.	Timko Dezider	MUDr.	Balázsová Lívia	MUDr.
Paulová Elena	MUDr.	Sázelová Soňa	MUDr.	Tkáčiková Dana	MUDr.	Ballayová Dagmar	MUDr.
Paulovič Peter	MUDr.	Sedláček Milan	PhDr.	Tomašovičová Katarína	MUDr.	Bánes Dezider	MUDr.
Pavlík Miroslav	MUDr.	Sedláčková Hana	MUDr.	Tomek Dominik	PharmDr.	Baranovičová Bibiana	MVDr.
Pažická Marta	MUDr.	Sedláková Anna	PharmDr.	Tomko Vladimír	MUDr.	Barboríková Marta	MUDr.
Pažický Ľubomír	MUDr.	Sedláková Soňa	MUDr.	Toropilová Mária	MUDr.	Bauerová Katarína	PharmDr., CSC.
Pečeňák Ján	Doc., MUDr., CSC.	Sedlár Jaroslav	MUDr.	Tóth Jozef	RNDr.	Bayerlová Alexandra	MUDr.
Perečková Jana	RNDr.	Serafinová Melánia	MUDr.	Trdák Mária	MUDr.	Benko Juraj	MUDr.
Peregrin Ladislav	MUDr.	Schuchmannová Alena	MUDr.	Trechová Monika	RNDr., MPH	Beňušová Oľga	MUDr.
Petríčkova Dagmar	MUDr.	Schurgerová Eva	MUDr.	Tunegová Daniela	MUDr.	Bérešová Eva	MUDr.
Petrík Ľudovít	MUDr.	Siegfried Leonard	Prof., MUDr., CSC.	Turčinová Janka	MUDr.	Bibza Jaroslav	MUDr., PhD.
Petrovaj Milan	MUDr.	Skalská Dagmar	Mgr.	Uhríková Danka	MUDr.	Bielická Zuzana	RNDr.
Petrušová Mária	MUDr.	Skopalová Viera	MUDr.	Uhrovič František	MUDr.	Blahutová Ivica	PharmDr.
Piesecká Ľubica	MUDr., PhD.	Smetanová Viera	MUDr., PhD.	Urbančoková Anna	MUDr.	Blaško Peter	MUDr.
Pietrzyková Mária	MUDr.	Smolková Katarína	MUDr.	Vaczulová Gabriela	MUDr.	Blašková Ida	MUDr.
Pikulová Jana	MUDr.	Sňahníčanová Božena	MUDr.	Vahala Pavel	MUDr.	Bobrov Nikita	MUDr., CSC.
Pillarová Alena	MUDr.	Snárska Elena	MUDr.	Valášek Peter	MUDr.	Bočkay Bohumil	MUDr.
Pindiaková Katarína	PhMr.	Sobotová Alica	MUDr.	Valko Ľubomír	MUDr., CSC.	Böhm Peter	MUDr.
Pisarcíková Violeta	PhDr.	Sochorová Ružena	MUDr., CSC.	Valková Viera	MUDr.	Bohmerová Monika	PhMr.
Pisoňová Katarína	MUDr.	Sokol Michal	MUDr.	Vallová Anna	MUDr.	Bojdová Eva	MUDr.
Pivoluska Milan	MUDr.	Somošová Beáta	MUDr.	Váradý Ladislav	MUDr., PhD.	Bornay Igor	MUDr.
Plžíková Darina	MUDr.	Sopková Daniela	MUDr.	Varsanyiová Beatrix	MUDr.	Borská Zuzana	MUDr.
Podmajerský Pavol	Mgr.	Smrková Vlasta	MUDr.	Varšaniková Ľudmila	MUDr.	Brozmannová Mariana	RNDr.
Podoba Ján	Doc., MUDr., CSC.	Stach Jozef	MUDr.	Vasíľová Valéria	MUDr.	Bubán Miloslav	MUDr.
Podobová Mária	MUDr.	Starinská Lýdia	MUDr.	Vávrová Alena	MUDr.	Budická Zdena	PhDr.
Polák Vladimír	MUDr.	Starý Otokar	MUDr.	Vávrová Zuzana	MUDr.	Budinská Ivana	
Polanová Monika	RNDr.	Staško Ján	Doc., MUDr., PhD.	Vendelová Alena	MUDr.	Bugárová Mária	MUDr.
Popelková Janka	MUDr.	Stellec Marián	MUDr.	Verešová Lýdia	MUDr.	Bujňák Ľubomír	MUDr.
Popluhárová Jana	MUDr.	Svitok Štefan	MUDr.	Veselá Dagmar	MUDr., PhD.	Bystrianský Marián	MUDr.
Popracová Anna	MUDr.	Svrček Pavol	MUDr.	Veselý Richard	MUDr.	Cicuttová Alena	MUDr.
Poradovská Terézia	MUDr.	Szaboová Zlata		Viček Róbert	MUDr.	Čambalová Libuša	MUDr.
Pospíšil Marián	MUDr.	Szókeova Emília	MUDr.	Villimová Darina		Černá Katarína	MUDr.
Pospíšilová Ľubica	MUDr.	Šablová Ľubica	MUDr.	Viňanská Daniela	MUDr.	Černák Robert	MUDr.
Pospíšilová Zuzana	MUDr.	Šafár Ladislav	MUDr.	Vitanovová Marta	MUDr.	Čerňan Miroslav	MUDr.
Prielcel Ľudovít	MUDr.	Šatková Agneša	MUDr.	Vitková Marie	MUDr.	Červeň Ján	MUDr., PhD.
Prillinger Jozef	Mgr.	Šebová Anna	MUDr.	Vrtík Ľudek	Doc., MUDr., PhD.	Čičatko Pavel	MUDr.
Princzelová Mária	MUDr.	Šefara Ondrej	MUDr.	Vyšný Marcel	MUDr.	Čičimancová Eva	MUDr.
Pritzová Eva	MUDr.	Šestina Róbert	MUDr.	Weismann Peter	RNDr., PhD.	Čížová Mária	MUDr.
Provazník Vít	MUDr.	Šestinová Marianna	MUDr.	Weismanová Eva	RNDr., PhD.	Daboczi František	MUDr.
Prušák Miroslav	MUDr.	Šigut Zdeněk	Mgr., PhD., PhD.	Wendl Juraj	MUDr., CSC.	Danková Eva	MUDr.
Pružinec Peter	MUDr.	Šilla Pavol	MUDr.	Wendlová Jaroslava	Doc., MUDr., CSC.	Daňová Katarína	MUDr., PhD.
Pružinský Ján	MUDr.	Šimanská Gabriela	MUDr.	Winkler Stanislav	Ing.	Davinicová Silvia	RNDr.
Purdeková Anna	MUDr.	Šimko Fedor	Prof., MUDr., CSC.	Záhurancová Emília	MUDr.	Djobeková Eva	MUDr.
Rajzák Edit	MUDr.	Šimková Iveta	Prof., MUDr., CSC.	Záložníková Mária	Mgr.	Dobrovodská Jana	Mgr.
Rakický Jozef	MUDr., PhD.	Šimkovičová Zlatica	MUDr.	Zambová Ružena	MUDr.	Dóci Ivan	Doc., MUDr., PhD.
Rapošová Renáta	MUDr.	Šimurka Pavol	MUDr.	Zatko Vojtech	MUDr.	Dovalová Viola	MUDr.
Rázus Pavol	MUDr.	Šiška Daniel	MUDr.	Zaviatičová Zuzana	MUDr.	Dragúnová Milada	MUDr.
Redajová Valentína	MUDr.	Škodáček Gustáv	MUDr.	Zbyňovská Jana	MUDr.	Droppa Ivan	MUDr.
Rehák Ján	MUDr.	Škultétyová Dana	MUDr., PhD.	Zeherová Jolana	MUDr.	Dubač Vladimír	MUDr.
Repka Štefan	MUDr.	Škurla Gabriel	MUDr.	Zhorelová Zuzana	MUDr.	Dubačová Iveta	MUDr.
Repková Ida	MUDr.	Šoltýsová Beáta	MUDr.	Zlínska Izabela	MUDr.	Dubrovová Iveta	MUDr.
Ristvej Tomáš	MUDr.	Španíková Marta	MUDr.	Zúbek Vincent	MUDr.	Ducarová Ivana	MUDr.
Robotková Rozália	Ing.	Špaňurová Darina	MUDr.	Zúbeková Mária	MUDr.	Dučová Silvia	MUDr.
Roda Štefan	Mgr.	Šrámkó Emil	MUDr.	Zubriková Lýdia	MUDr.	Dugová Helena	MUDr.
Rodina Peter	MUDr.	Šteffeková Darina	MUDr.	Zúchová Miloslava	MUDr.	Dulka Tomáš	MUDr.
Rodinová Katarína	Mgr.	Štofanová Jarmila	MUDr.	Žaludková Renáta	MUDr.	Ďurčáková Janka	MUDr.
Rodová Magdaléna	MUDr.	Štofková Dagmar	MUDr.	Žifčák Vincent	MUDr.	Dziuban Martin	MUDr.
Roják Ľubomír	MUDr.	Štrbo Alojz	MUDr.	Živicová Mária	MUDr.	Dzurillová Eva	MUDr.

Fačkovec Miloš	MUDr.	Kiňová Soňa	Doc., MUDr., Ph.D.	Mucsková Ľudmila	MUDr.	Straka Ľubomír	MUDr., Ph.D.
Faktorová Dagmar	Doc., Ing., Ph.D.	Kiss Július	MUDr.	Nezdařil Jiří	MUDr.	Straková Alena	PhMr., MPH
Feketeová Marta	MUDr.	Kissová Gabriela	MUDr.	Nosko Ján	MUDr.	Sudická Eva	MUDr.
Freeman D. Michael	Prof., Ph.D., MPH	Kleinová Eva	MUDr.	Nováková Dana	MUDr.	Szabová Dagmar	MUDr.
Furo Juraj	MUDr.	Kmitová Mária	MUDr.	Nováková Eva	MUDr.	Šaffová Anna	MUDr.
Gafriková Jana	MUDr.	Knappová Dana	MUDr.	Novotná Tatiana	MUDr.	Šepelová Viera	MUDr.
Gajdošová Eva	MUDr.	Kočkovský Richard	MUDr.	Okša Adrián	Doc., MUDr., CSc.	Ševčíková Eva	MUDr.
Galádová Zuzana	MUDr.	Kohút Jaroslav	MUDr.	Oláhová Soňa	MUDr.	Šikula František	MUDr.
Galóová Natália	MUDr.	Kollárová Alíca	MUDr.	Ondreášová Eva	RNDr.	Šimo Jaroslav	MUDr.
Galová Viera		Kolník Peter	MUDr.	Ondrejková Miroslava	MUDr.	Šišáková Nadežda	MUDr.
Gašparik Marian	MUDr.	Konečná Hilda	MUDr.	Orlická Jana	MUDr.	Škvarlová Alena	MUDr.
Gašparová Marianna	MUDr.	Kopáčíková Beáta	MUDr.	Osif Rastislav	MUDr.	Šóth Jozef	MUDr., CSc.
Gazdagová Anna	MUDr.	Kosnáčová Jana	MUDr.	Oslacová Eva	MUDr.	Štecová Danica	MUDr.
Genčíková Alexandra	MUDr.	Koszegy Stanislav	MUDr.	Ostrovská Soňa	MUDr.	Šulaj Ján	MUDr., Ph.D.
Girašková Klára	RNDr.	Kováčsová Gabriela	PhMr., MPH	Ožvald Ivan	PharmDr.	Švec-Bíla Agnesa	MUDr.
Gocmanová Ingrid	MUDr.	Kováčsová Katarína	MUDr.	Padrtová Katarína	MUDr.	Taragelová Bronislava	MUDr.
Godociková Anna	MUDr.	Kovačík Ľubomír	MUDr.	Pajtaš Jozef	MUDr.	Tarciová Zlatica	MUDr.
Goncalves Frederico	Doc., MUDr., Ph.D.	Kovalančík Marián	MUDr., CSc.	Pasečiaková Andrea	MUDr.	Tichová Marcela	MUDr.
Gonosová Eleonóra	MUDr.	Kozáková Dagmar	MUDr.	Passová Milota	MUDr.	Timková Jana	RNDr.
Goriščáková Daniela	MVDr.	Krajňák Peter	MUDr., Ing.	Pastierik Peter	MUDr.	Tóth Gabriel	MUDr.
Greguš Miloš	MUDr.	Králiková Katarína	MUDr.	Pásztori Karol	MUDr.	Tóth Jozef	MUDr.
Grollmusz Otto	MUDr.	Krásny Jozef	MUDr.	Pátek Marián	MUDr.	Tretinová Daniela	MUDr.
Gubanová Katarína	MUDr.	Krčňáková Alena	MUDr.	Patrás František	MUDr., Ph.D.	Turčan Ivan	MUDr.
Guranová Olga	RNDr.	Krištofiková Veronika	MUDr.	Patrik Marián	MUDr.	Turliková Gertrúda	MUDr.
Halková Jana	MUDr.	Kučera Pavol	Doc., MUDr., Ph.D.	Pavelková Jana	RNDr.	Turliková Iveta	MUDr.
Hamada Marián	MUDr.	Kuhnelová Viera	MUDr.	Pavlíta Michal	MUDr.	Tužinská Ingrid	MUDr.
Hamade Jana	MUDr.	Kula Edmond	MUDr.	Petko Marián	MUDr., MPH	Tvrđiková Miroslava	MUDr.
Hanákova Viera	PhMr.	Kutná Anna	MVDr.	Petreková Mária	MUDr.	Ubarťe Nataša	MUDr.
Hanesová Tatjana	MUDr.	Kválová Hana	MUDr.	Petriková Iva	MUDr.	Valdnerová Karin	MUDr.
Harmatová Helena	PharmDr.	Lakoščíková Miriam	MUDr.	Petrisková Jela	Ing.	Valicová Eva	PhMr., MPH
Hartel Pavol	MUDr.	Lašan Igor	MUDr.	Piačková Renáta	MUDr.	Vargová Kostandina	MUDr.
Hegyi Jenő	MUDr.	Lehotská Anna	MUDr.	Pinter Ivan	MUDr.	Veme Ivan	MUDr.
Herkelová Klaudia	MUDr.	Lenartová Ema	MUDr.	Pirická Soňa	MUDr.	Vighová Katarína	PhMr.
Hlavatý Ivan	MUDr.	Lengyel Tibor	MUDr.	Pivarníková Daniela	MUDr.	Virčíková Jana	MUDr.
Holanová Sidónia	Mgr.	Lényi Jozef	MUDr.	Počarovská Alena	MUDr.	Virčíková Katarína	MUDr.
Holecová Viera	MUDr.	Lintner Rudolf	MUDr.	Podmajerský Pavol	MUDr.	Vodrášková Katarína	MUDr.
Hrabčáková Judita	MUDr.	Lovásová Květuše	MVDr., Ph.D.	Pokorná Ľudmila	Mgr.	Vopatová Adriana	MUDr., Ph.D.
Hrbčová Elena	MUDr.	Lukanová Iveta	MUDr.	Poradičová Mária	MUDr.	Vorosová Terézia	RNDr.
Hrdlík Rudolf	MUDr.	Lukovicsová Beáta	MUDr.	Potočká Helena	MUDr.	Vrbanová Hana	MUDr.
Hrnčiarová Dáša	MUDr.	Macáková Alena	MUDr.	Pracková Nadežda	MUDr.	Vrzgula Andrej	MUDr.
Hrutkai Gabriel	MUDr.	Macková Dana	MUDr.	Procházka Mojmír	MUDr.	Výbohová Anna	PharmDr.
Hudecová Danica	MUDr.	Madajová Eva	JUDr.	Procházková Katarína	MUDr.	Vyskoč Jaroslav	MUDr., Ph.D.
Hvizdák František	MUDr.	Magulová Hana	MUDr.	Prokešová Dagmar	MUDr.	Weltlerová Danka	MUDr.
Hycl Josef	MUDr., CSc.	Majerčík Ján	MUDr.	Pullmannová Stanislava	Mgr.	Wolfová Svetlana	MUDr.
Chovanová Mária	MUDr.	Majzlánová Mária	MUDr.	Radimáková Gabriela	MUDr.	Zacs Richard	MUDr.
Chribíková Iveta	MUDr.	Mališ František	MUDr., CSc.	Rak Serhiy	MUDr.	Zdechovanová Helena	MUDr.
Illitová Gabriela	RNDr.	Maňka Ján	Ing., CSc.	Rakovanová Mariana	MUDr.	Zdechovanová Jana	MUDr.
Ivan Jaroslav	MUDr.	Marczinková Mária	MUDr.	Remišová Sylvia	MUDr.	Zibolen Mirko	Prof., MUDr., Ph.D.
Ivanko Marián	MUDr.	Marko Jozef	MUDr.	Richweisová Beáta	MUDr.	Zsírosová Agnesa	MUDr.
Jachymovičová Eva	PhDr.	Matejová Adriana	MUDr.	Rindoš Rudolf	MUDr.		
Jalili Nasir	RNDr., Ph.D.	Matula Bohumil	MUDr.	Rovňáková Alena	MUDr.		
Janičina Igor	MUDr.	Matušová Desana	PharmDr., Ph.D.	Salatová Daniela	MUDr.		
Javošová Daniela	MUDr.	Maytánová Ľubica	Mgr.	Sedláková Alena	MUDr.		
Jochová Darina	MUDr.	Medvedová Beáta	PhMr., MPH	Seničová Anna	RNDr.		
Juhosová Beáta	MUDr.	Melicháč František	MUDr.	Skalická Vladimíra	MUDr.		
Jurečková Dana	MUDr.	Mendelová Ľubica	MUDr.	Skokanová Jana			
Jurigová Ľubica	MUDr.	Mikitová Darina	MUDr.	Sládek Katarína	MUDr.		
Kaclik František	MUDr.	Mikolaj Anton	MUDr.	Sládková Jana	MUDr.		
Kalafusová Renáta	MUDr.	Minárik Milan	Doc., MUDr., Ph.D.	Slamka Jozef	MUDr.		
Kalafutová Iveta	MUDr.	Mináriková Eva	MUDr., Ph.D.	Slamková Helena	MUDr.		
Kaluzáková Eva	MUDr.	Minčík Ivan	MUDr.	Sliacka Lýdia	MUDr.		
Kanasová Anna	Mgr.	Mišáková Alena	MUDr.	Slobodníková Jana	Prof., MUDr., CSc.		
Karasová Alena	MUDr.	Mitrik Vladimír	MUDr.	Smrek František	MUDr.		
Karasová Janka	MUDr.	Mižiková Alíca	MUDr.	Smrek Martin	MUDr., Ph.D.		
Kebusková Dana	MUDr.	Mokrý Ľubica	MUDr.	Šobek Milan	MUDr.		
Kerumová Viola	MUDr.	Moravčíková Miroslava	MUDr.	Soboňa Marián	MUDr.		
Kimáková Tatiana	MVDr., Ph.D.	Mrázová Eliška	MUDr.	Solanková Iveta	MUDr.		

Program odborných spoločností SLS január – marec 2011

JANUÁR 2011

každý pondelok o 17,00 h

Bratislava, Malá poslucháreň - NTÚ LFUK
Odborný večer Spolku slovenských lekárov v Bratislave

Kontakt:

Prof. MUDr. Igor Riečanský, CSc.
predseda spolku
Kardiologická klinika NÚSCH
Pod Krásnou hôrkou 1
833 48 Bratislava
tel.: 02/59 32 06 32
fax: 02/54 78 87 45
e-mail: kk_sekr@nusch.sk
www.sslba.sk

Organizuje Spolok slovenských lekárov v Bratislave.

posledný štvrtok - Bratislava

B.O.S. Bratislavský otorinolaryngologický seminár

Téma: ORL problematika pre ambulantných ORL lekárov a lekárov (sestry) príbuzných odborov.

Kontakt:

Prof. MUDr. Juraj Klačanský, CSc.
II. otorinolaryngologická klinika LFUK a UNB
Ružinovská 6
826 06 Bratislava
tel.: 0907 252 373
e-mail: klacansky@seznam.cz

Organizuje Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku a II. ORL klinika UNB a LFUK Bratislava.

13.-15. január - Štrbské Pleso

II. slovenský vakcinologický kongres

Témy: Udržanie národného imunizačného programu. Očkovanie v rámci pracovných zdravotných služieb. Besnota. Invazívne ochorenia a očkovanie proti nim. Je potrebné očkovať pre pobyt v zahraničí? Možnosti očkovania proti alimentárnym nákazám. Lekári v exotických krajinách. Varia.

Kontakt:

Doc. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD.
Slovenská zdravotnícka univerzita
Limbová 14
833 03 Bratislava
tel.: 02/59 37 05 64
e-mail: kristufkova@gmail.com
Ing. Helena Melišová
tel.: 02/55 64 72 47
e-mail: melisova@samed.sk

Organizuje Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť v spolupráci s Úradom verejného zdravotníctva SR v Bratislave, Slovenskou pediatričnou spoločnosťou,

Slovenskou spoločnosťou všeobecného praktického lekárstva SLS, Fakultou verejného zdravotníctva SZU, Jesseniovou lekárskou fakultou UK v Martine, Lekárskou fakultou Univerzity P.J. Šafárika, Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

19. január - Dolný Kubín

Odborné vzdelávacie podujatie Spolku lekárov Orava

Téma: Perorálna antikoagulačná liečba v praxi.

Kontakt:

MUDr. Eva Hrudová
Hamed, s.r.o., Dolný Kubín
tel.: 043/580 15 77

Organizuje Spolok lekárov Orava.

19. január - Ružomberok

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Ružomberok

Téma: Chirurgická problematika.

Kontakt:

MUDr. Dalibor Kolieska
UVN SNP Ružomberok FN
tel.: 044/438 26 22
e-mail: kolieska@gmail.com

Organizuje Spolok lekárov Ružomberok.

19. január - Prešov, Interhotel Dukla

Vedecko-pracovná schôdza

Kontakt:

MUDr. Hedviga Pivovarníková
<http://www.fnsppresov.sk/odborna-zona/1193/1240/>

Organizuje Spolok lekárov v Prešove.

19. – 21. január - Čadca

Veľká Rača - Oščadnica

Kysucké lekárske dni venované 20. výročiu založenia oddelenia úrazovej chirurgie

Téma: Metafyzárne zlomeniny.

Kontakt:

MUDr. Ivan Húževka
Oddelenie úrazovej chirurgie
KNsP Čadca
tel.: 041/460 44 29, 0905 693 727
fax: 041/460 41 99
e-mail: huzevka@gmail.com

Organizuje Kysucká nemocnica s poliklinikou Čadca – oddelenie úrazovej chirurgie v spolupráci so Slovenskou spoločnosťou úrazovej chirurgie, Spolkom lekárov Kysúc.

20. január - Martin, Malá Hora

Odborné vedecké podujatie Spolku lekárov v Martine

Téma: Nové trendy a perspektívy v histológii.

Kontakt:

Doc. MUDr. Marian Adamkov, CSc.
Ústav histológie a embryológie JLF UK Martin
tel.: 043/413 15 31, VoIP 414 05
e-mail: hemb@jfmed.uniba.sk

Organizuje Ústav histológie a embryológie JLF UK Martin, Spolok lekárov v Martine.

20. január - Michalovce

Veľká zasadačka NsP

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Michalovciach

Téma: Očné oddelenie.

Kontakt:

MUDr. Dana Jurečková
Spolok lekárov v Michalovciach
Špitálska 1
071 01 Michalovce
tel.: 056/641 63 70
e-mail: jureckovad@gmail.com
jureckovad@nskmi.sk

Organizuje Spolok lekárov v Michalovciach v spolupráci s Regionálnou lekárskou komorou Košice, Domom techniky Košice.

21. – 22. január - Sienica

Hotel Kaskády

Malá akadémia v odbore psychiatria

Kontakt:

Vladimír Reptiš
tel.: 0905 344 988
Miriam Czymbaláková
tel.: 0905 344 977

Organizuje Slovenská psychiatrická spoločnosť v spolupráci s poskytovateľom edukačného grantu Janssen-Cilag.

25. – 28. január - Štrbské Pleso

Hotel Patria

XVI. gastroforum

Téma: Ochorenia pečene a žľazových ciest.

Kontakt:

Emília Kurucová
Kongresové oddelenie
Cukrová 3
813 22 Bratislava
tel.: 02/52 63 56 03
fax: 02/52 63 56 11
e-mail: kurucova@sls.sk
www.sgssls.sk

Organizuje Slovenská gastroenterologická spoločnosť.

26. január - Bratislava

VIII. angiologický deň II. internej kliniky LFUK a UNB

Téma: Venózna tromboembolická choroba.

Kontakt:

II. interná klinika LFUK a UNB
Mickiewiczova 13
813 69 Bratislava
MUDr. Ewald Ambrózy, PhD.
tel.: 02/57 29 07 01
fax: 02/57 29 07 01
e-mail: ewald.ambrozy@angiology.sk
Prof. MUDr. Viera Štvrtinová, CSc.

tel.: 02/57 29 03 11

fax: 02/57 29 07 85

e-mail: vierastvrtinova@centrum.cz**Organizuje** Slovenská angiologická spoločnosť.**26. – 28. január - Ružomberok****XII. Rinofest – Kurz septorinoplastiky a endoskopické chirurgie prínosových dutín****Téma:** Chirurgická liečba chorôb nosa a prínosových dutín.**Kontakt:**

MUDr. Marián Sičák, PhD.
Klinika ORL ÚVN Ružomberok – FN
gen.Vesela 21
034 26 Ružomberok
tel.: 044/438 26 34
e-mail: sicakm@uvn.sk

Organizuje Klinika otorinolaryngológie a chirurgie hlavy a krku, ÚVN Ružomberok – FN v spolupráci s Dennou ORL klinikou Banská Bystrica, Slovenskou spoločnosťou pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku.**27. január - Košice, Hotel Hilton**
Odborný seminár: Racionálne použitie makrolidov v ambulantnej praxi.**Téma:** Prezentácie budú smerovať k prakticky efektívne využiteľným informáciám diagnostiky a liečby so zameraním na racionálne použitie ATB v terénnej praxi a vzhľadom na možné príčiny a súvislosti vzniku rezistencií. Súčasťou sú i reálne a posledné dáta o rezistenciách v ČR a SR k sledovaným ATV pri daných patogénoch.**Kontakt:**

Prof. MUDr. Milan Profant, CSc.
Continental Tours, s.r.o.
Miroslav Škraban
Mánesovo nám. 7
851 01 Bratislava
tel.: 0903 443 311

e-mail: skraban@continentaltours.sk**Organizuje** Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku.**27. január - Bardejov****NsP sv. Jakuba****Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Bardejove****Téma:** Problematika geriatrická.**Kontakt:**

MUDr. Marcel Litavec
Spolok lekárov v Bardejove
NsP sv. Jakuba
Sv. Jakuba 21
085 01 Bardejov

Organizuje Spolok lekárov v Bardejove.**27. január - Rožňava****Zasadacia sála NsP sv. Barbory****Vedecká pracovná schôdza Spolku gemerských lekárov v Rožňave****Téma:** Výsledky práce RÚVZ.**Kontakt:**

Predseda SGL v Rožňave
tel.: 058/777 11 84
e-mail: rvno@centrum.sk

Organizuje Spolok gemerských lekárov v Rožňave v spolupráci s Regionálnou lekárskou komorou v Rožňave, NsP sv. Barbory v Rožňave.**27. január - Trebišov****Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Trebišove****Téma:** Možnosti mamodiagnostiky, atypické pneumónie.**Kontakt:**

MUDr. Eva Jakubčáková
RDG oddelenie
075 08 Trebišov
tel.: 056/666 08 61

Organizuje Spolok lekárov v Trebišove v spolupráci s Regionálnou lekárskou komorou Košice.**27. – 29. január - Bratislava****4. dni demyelinizačných ochorení s medzinárodnou účasťou****Témy:** Manažment sclerosis multiplex. Nové trendy liečby sclerosis multiplex. Terapia a manažment iných neinfekčných demyelinizačných ochorení NS. Varia.**Kontakt:**

tel.: 02/59 32 06 32

fax: 02/54 78 87 45

e-mail: kk_sekr@nusch.sk www.sslba.sk**Organizuje** Spolok slovenských lekárov v Bratislave.**posledný štvrtok - Bratislava****B.O.S. Bratislavský otorinolaryngologický seminár****Téma:** ORL problematika pre ambulantných

MUDr. Ľubica Procházková, CSc.

II. neurologická klinika UNB

Dérerova nemocnica

Limbová 5

833 05 Bratislava

tel.: 02/59 54 25 86

e-mail: luba.prochazkova@kr.unb.sk**Organizuje** Sekcia pre Sclerosis multiplex pri Slovenskej neurologickej spoločnosti.**28. január - Košice, Hotel Yasmin****Slávnostná konferencia konaná pri príležitosti 45. výročia založenia Oddelenia detskej neurológie DFN Košice a 80. narodenín primára MUDr. Michala Králik, CSc. 32. klinický deň Oddelenia detskej neurológie DFN Košice****Kontakt:**

MUDr. Ladislav Bratský
DFN Oddelenie detskej neurológie
Trieda SNP 1
040 11 Košice
tel.: 055/642 03 37, 0905 194 964
e-mail: bratsky@dnkosice.sk

Organizuje Neuropediatrická sekcia Slovenskej neurologickej spoločnosti.**28. – 30. január - Ružomberok****II. celoslovenská konferencia MedStat2011****Téma:** Neurologická problematika.**Kontakt:**

MUDr. Dalibor Kolieska
UVN SNP Ružomberok FN
tel.: 044/438 26 22
e-mail: kolieska@gmail.com
www.medstat2011.meu.zoznam.sk

Organizuje Spolok lekárov Ružomberok.**29. január - Bratislava****Problematika ambulantného gynekológa****Téma:** Štandardné postupy v prenatalnej diagnostike.**Kontakt:**

Doc. MUDr. Igor Rusňák, CSc.
tel.: 02/59 54 22 71
e-mail: irusnak@pobox.sk

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť.

ORL lekárov a lekárov (sestry) príbuzných odborov.

Kontakt:

Prof. MUDr. Juraj Klačanský, CSc.
II. otorinolaryngologická klinika LFUK a UNB
Ružinovská 6
826 06 Bratislava
tel.: 0907 252 373
e-mail: klacansky@seznam.cz

Organizuje Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku a II. ORL klinika UNB a LFUK Bratislava.**FEBRUÁR 2011****každý pondelok o 17,00 h****Bratislava, Malá poslucháreň - NTÚ LFUK**
Odborný večer Spolku slovenských lekárov v Bratislave**Kontakt:**

Prof. MUDr. Igor Riečanský, CSc.
predseda spolku
Kardiologická klinika NÚSCH
Pod Krásnou hôrkou 1
833 48 Bratislava

3. február - Bratislava**Hotel Sheraton****Odborný seminár: Racionálne použitie makrolidov v ambulantnej praxi.**

Téma: Prezentácie budú smerovať k prakticky efektívne využiteľným informáciám diagnostiky a liečby so zameraním na racionálne použitie ATB v terénnej praxi a vzhľadom na možné príčiny a súvislosti vzniku rezistencií. Súčasťou sú i reálne a posledné dáta o rezistenciách v ČR a SR k sledovaným ATV pri daných patogénoch.

Kontakt:

Prof. MUDr. Milan Profant, CSc.
Continental Tours, s.r.o.
Miroslav Škraban
Mánesovo nám. 7
851 01 Bratislava
tel.: 0903 443 311

e-mail: skraban@continentaltours.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku.

3. február - Bojnice**Hotel pod Zámkom****Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Prievidza****Kontakt:**

MUDr. Ladislav Frankovič
Psychiatrické oddelenie
NsP Prievidza,
Nemocnica so sídlom v Bojniciach
tel.: 046/511 25 48, 511 21 11
0918 717 729

e-mail: ladislav@frankovic.sk

Organizuje Spolok lekárov Prievidza.

3. február - Skalica**IX. ročník vedeckej konferencie Kleiblove lekárske dni Záhoria**

Téma: Viac odborová problematika.

Kontakt:

Doc. MUDr. Ivan Bartošovič, PhD., mim. prof.
Geriatrická ambulancia NsP
Doc. MUDr. Jozef Marenčák, PhD.
Urologické oddelenie NsP
909 01 Skalica
tel.: 034/696 91 11

Organizuje Spolok lekárov Záhoria v spolupráci so Strednou zdravotníckou školou Skalica, Nemocnicou s poliklinikou Skalica, Vysokou školou zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety Bratislava detašované pracovisko dr. P. Blahu v Skalici.

5. február - Gerlachov**Hotel Hubert****Odborné sympóziu s medzinárodnou účasťou****„Selektívna VDR aktivácia v manažmente pacientov s CKD“****Kontakt:**

Prof. MUDr. Viera Spustová, DrSc.
VVV-OKEF
Limbová 12
833 03 Bratislava

tel.: 02/59 37 01 37

fax: 02/59 37 05 98

e-mail: viera.spustova@szu.sk

Organizuje Slovenská nefrologická spoločnosť, Abbott Laboratories Slovakia, s.r.o.

9. február - Martin**Odborná – vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Martine**

Téma: Výsledky spolupráce „teoretikov a klinikov“ tunajšej JLF UK a UNM IV.

Kontakt:

Doc. MUDr. Martina Bašková, PhD.
Malá Hora 5
036 01 Martin
tel.: 043/490 67 11

Organizuje Ústav nelekárskych študijných programov JLF UK Martin, Regionálna komora SaPA, Spolok lekárov v Martine.

9. február - Bratislava**Hotel City****Škola lipidológie**

Téma: Epidemiológia, etiopatogenéza aterosklerozy, lipidy a lipoproteíny vo vzťahu k ateroskleroze, nefarmakologická (diéta a pohybová aktivita) a farmakologická liečba dyslipidémií, kombinovaná hypolipidemická liečba, liečba DLP v špeciálnych skupinách pacientov, chyby a omyly v liečbe DLP (interaktívny blok).

Kontakt:

MUDr. Ľubomíra Fábryová, PhD.
prezidentka SAA
Metabol KLINIK, s.r.o.
Ambulancia pre diabetológiu,
poruchy látkovej premeny a výživy
Špecializovaná lipidologická ambulancia
Cukrová 3
811 08 Bratislava
tel./fax: 02/52 62 07 38, 0903 838 291
e-mail: lfabryova@metabolklunik.sk

Organizuje Slovenská asociácia aterosklerozy v spolupráci s Lekárskou fakultou UK Bratislava.

10. február - Banská Bystrica**Europa Cinemas****Odborný seminár: Racionálne použitie makrolidov v ambulantnej praxi.**

Téma: Prezentácie budú smerovať k prakticky efektívne využiteľným informáciám diagnostiky a liečby so zameraním na racionálne použitie ATB v terénnej praxi a vzhľadom na možné príčiny a súvislosti vzniku rezistencií. Súčasťou sú i reálne a posledné dáta o rezistenciách v ČR a SR k sledovaným ATV pri daných patogénoch.

Kontakt:

Prof. MUDr. Milan Profant, CSc.
Continental Tours, s.r.o.
Miroslav Škraban
Mánesovo nám. 7
851 01 Bratislava
tel.: 0903 443 311
e-mail: skraban@continentaltours.sk

10. február - Bratislava**Hotel City****XIX. sympóziu s medzinárodnou účasťou Nové trendy v prevencii aterosklerozy**

Téma: Ateroskleróza, novinky v genetike, etiopatogenéze, diagnostike, prevencii a v liečbe aterosklerozy, ovplyvnenie kardiovaskulárneho rizika, obezita – genetika, etiopatogenéza, vzťah ku kardiometabolickým komplikáciám, liečba u detí a dospelých, nutričné faktory vo vzťahu k ateroskleroze.

Kontakt:

MUDr. Ľubomíra Fábryová, PhD.
prezidentka SAA
Metabol KLINIK, s.r.o.
Ambulancia pre diabetológiu,
poruchy látkovej premeny a výživy
Špecializovaná lipidologická ambulancia
Cukrová 3
811 08 Bratislava
tel./fax: 02/52 62 07 38, 0903 838 291
e-mail: lfabryova@metabolklunik.sk

Organizuje Slovenská asociácia aterosklerozy v spolupráci so Slovenskou internistickou spoločnosťou, Slovenskou kardiológickou spoločnosťou, Slovenskou hypertenziologickou spoločnosťou, Slovenskou diabetologickou spoločnosťou.

11. – 12. február - Sielnica pri Sliači**Zimná hematologická konferencia**

Téma: Cytomorfologická diagnostika hematologických malignít. Chronická myelocytová leukémia. Preťaženie železom. Prevencia kostných príhod u pacientov s mnohopočetným myelómom.

Kontakt:

Doc. MUDr. Tomáš Lipšic, CSc.
MUDr. Igor Vico
Rowex, s.r.o.
Hlavačikova 39
841 05 Bratislava
tel.: 02/64 46 14 70, 0903 762 668
fax: 02/64 46 24 00
e-mail: vico@rowex.sk

Organizuje Slovenská hematologická a transfúziologická spoločnosť v spolupráci s firmou Novartis Slovakia, s.r.o., Rowex, s.r.o.

16. február - Martin, UNM**Odborná – vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Martine**

Téma: Kardiológia.

Kontakt:

Prof. MUDr. Marián Mokáň, DrSc., FRCP Edin
I. interná klinika UNM
Martin
tel.: 043/420 34 85
e-mail: klli@lefa.sk

Organizuje Spolok lekárov v Martine v spolupráci so spoluorganizátormi XX. dní mladých internistov Olomouc –máj.

16. február**Regionálny seminár SL Topoľčany, Partizánske, Bánovce**

Transfúzie krvi a krvných derivátov

Téma: Problémy pri krvných prevodoch a sprievodnej dokumentácii.

Kontakt:

MUDr. Lenka Hanková
MUDr. Mária Sramková, PhD.
NsP Partizánske
tel.: 0905 820 348
e-mail: mariasramkova@zoznam.sk

Organizuje Spolok lekárov Topoľčany, Partizánske, Bánovce nad Bebravou.

16. február - Dolný Kubín**Odborné vzdelávacie podujatie Spolku lekárov Orava**

Téma: Hematologická ambulancia.

Kontakt:

MUDr. Aurélia Fedorová
DONsP
Dolný Kubín
tel.: 043/580 15 59

Organizuje Spolok lekárov Orava.

16. február - Ružomberok**Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Ružomberok**

Téma: Interná problematika.

Kontakt:

MUDr. Dalibor Kolieska
UVN SNP Ružomberok FN
tel.: 044/438 26 22
e-mail: kolieska@gmail.com

Organizuje Spolok lekárov Ružomberok.

17. február - Bratislava**Knižnica MÚ LFUK****Seminár sekcie mikrobiologických laborantov SSLAZ**

Téma: Diagnostika tropických protozoárných nákaz.

Kontakt:

Viera Augustovičová
LFUK a UN Bratislava
Sasínkova 4
832 32 Bratislava
tel.: 0903 409 603, 02/59 35 75 81

e-mail: viera.augustovicova@fmed.uniba.sk

Organizuje Mikrobiologický ústav LFUK a Univerzitná nemocnica Bratislava v spolupráci so Slovenskou spoločnosťou laborantov a asistentov v zdravotníctve, Sekciou mikrobiologických laborantov.

17. február - Michalovce**Veľká zasadačka NsP****Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Michalovciach**

Téma: OÚCH.

Kontakt:

MUDr. Dana Jurečková
Spolok lekárov v Michalovciach
Špitálska 1
071 01 Michalovce
tel.: 056/641 63 70
e-mail: jureckovad@gmail.com
jureckovad@nskmi.sk

Organizuje Spolok lekárov v Michalovciach v spolupráci s Regionálnou lekárskou komorou Košice, Domom techniky Košice.

17. február - Rimavská Sobota**Junior-komplex****Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov v Rimavskej Sobote**

Téma: Aktuality v medicíne I (neuroológia, psychiatria).

Kontakt:

MUDr. Hana Sedláčková
Všeobecná nemocnica
Oddelenie patologických
novorodencov
Šrobárova 1
979 12 Rimavská Sobota
tel.: 0904 439 621

e-mail: hana.sedlackova@nemocnica.com

Organizuje Spolok lekárov v Rimavskej Sobote.

17. február - Spišská Nová Ves**Hotel Metropol****Vedecká pracovná schôdza**

Témy: Resuscitácia detí – guidelines 2010. Robinowov syndróm. Demografický vývoj okresov Spišská Nová Ves a Gelnica v rokoch 1998 – 2007. Moderný koncept prevencie dermatóz rúk.

Kontakt:

MUDr. Miloš Urban
Spišská Nová Ves
e-mail: urbicum@mail.t-com.sk

Organizuje Spolok lekárov Spišská Nová Ves.

17. – 19. február**I. neurorehabilitačný kongres s medzinárodnou účasťou Ružomberok NeuroRehab 2011**

Téma: Neurorehabilitácia.

Kontakt:

MUDr. Dalibor Kolieska
UVN SNP Ružomberok FN
tel.: 044/438 26 22
e-mail: kolieska@gmail.com
www.neurorehab2011.com

Organizuje Spolok lekárov Ružomberok.

18. február - Bratislava**Medirex Group****II. odborný seminár spoločnosti Medicyt a Cytolab****Kontakt:**

Doc. MUDr. Dušan Daniš, CSc.
Cytopathos spol. s r.o.
P.O.BOX 108
Limbová 5
833 05 Bratislava
tel.: 02/59 54 44 81

Organizuje Slovenská spoločnosť patológov v spolupráci s Medirex Group.

24. február - Bardejov**NsP sv. Jakuba****Vedecká pracovná schôdza Spolku leká-****rov v Bardejove**

Téma: Problematika ORL.

Kontakt:

MUDr. Marcel Litavec
Spolok lekárov v Bardejove
NsP sv. Jakuba
Sv. Jakuba 21
085 01 Bardejov

Organizuje Spolok lekárov v Bardejove.

24. február - Bojnice**Hotel pod Zámkom****Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Prievidza**

Téma: Hematológia. Dialýza.

Kontakt:

MUDr. Ladislav Frankovič
Psychiatrické oddelenie
NsP Prievidza
Nemocnica so sídlom v Bojniciach
tel.: 046/511 25 48, 511 21 11
0918 717 729
e-mail: ladislav@frankovic.sk

Organizuje Spolok lekárov Prievidza.

24. február - Rožňava**Zasadacia sála NsP sv. Barbory****Vedecká pracovná schôdza Spolku gemerských lekárov v Rožňave**

Téma: Nové poznatky v pediatrii.

Kontakt:

Predseda SGL v Rožňave
tel.: 058/777 11 84
e-mail: rvno@centrum.sk

Organizuje Spolok gemerských lekárov v Rožňave v spolupráci s Regionálnou lekárskou komorou v Rožňave, NsP sv. Barbory v Rožňave.

24. február - Trebišov**Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Trebišove**

Téma: Novinky v terapii onkologických ochorení.

Kontakt:

MUDr. Michal Licko
Onkologické oddelenie
075 08 Trebišov
tel.: 056/666 08 89

Organizuje Spolok lekárov v Trebišove v spolupráci s Regionálnou lekárskou komorou Košice.

29. február - Bratislava**XXII. Pontuchov deň**

Témy: Analýza onkogynecologickej starostlivosti v Bratislavskom kraji.

Kontakt:

Doc. MUDr. Martin Redecha, PhD.
tel.: 02/68 67 27 25
e-mail: mredecha@zmail.sk

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť v spolupráci s I. gynekologicko-pôrodnou klinikou LFUK a FNsP v Bratislave.

MAREC 2011

každý pondelok o 17,00 h

Bratislava, Malá poslucháreň - NTÚ LFUK
Odborný večer Spolku slovenských lekárov v Bratislave

Kontakt:

Prof. MUDr. Igor Riečanský, CSc.
 predseda spolku
 Kardiologická klinika NÚSCH
 Pod Krásnou hôrkou 1
 833 48 Bratislava
 tel.: 02/59 32 06 32
 fax: 02/54 78 87 45

e-mail: kk_sekr@nusch.sk www.sslba.sk

Organizuje Spolok slovenských lekárov v Bratislave.

posledný štvrtok - Bratislava

B.O.S. Bratislavský otorinolaryngologický seminár

Téma: ORL problematika pre ambulantných ORL lekárov a lekárov (sestry) príbuzných odborov.

Kontakt:

Prof. MUDr. Juraj Klačanský, CSc.
 II. otorinolaryngologická klinika LFUK a UNB
 Ružinovská 6
 826 06 Bratislava
 tel.: 0907 252 373
 e-mail: klacansky@seznam.cz

Organizuje Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku a II. ORL klinika UNB a LFUK Bratislava.

2. – 4. marec - Štrbské Pleso

Hotel Patria

XIII. Winterforum SSAIM s medzinárodnou účasťou

Témy: Farmakológia, monitoring, technické a počítačové vybavenie v anesteziológii a intenzívnej medicíne a ich klinický dopad. História slovenskej anesteziológie 65 rokov. Kardiopulmonálna resuscitácia nové usmernenia v roku 2010.

Kontakt:

Emília Kurucová
 Kongresové oddelenie SLS
 Cukrová 3
 813 22 Bratislava
 tel.: 02/52 63 56 03, fax: 02/52 92 20 22
 e-mail: kurucova@sls.sk
www.ssaim.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť anesteziológie a intenzívnej medicíny.

4. – 5. marec - Tatranská Polianka

Sanatórium Dr.Guhra

8. Guhrove dni dýchania

Téma: Etické problémy v pneumológii a fti-zeológii.

Kontakt:

MUDr. Štefan Reinhardt
 Sanatórium Dr. Guhra

062 01 Tatranská Polianka č.1
 tel.: 052/442 26 51-3, 0915 851 137
 e-mail: stefan.reinhardt@sinet.sk

Organizuje Sanatórium Dr. Guhra n.o. v Tatranskej Polianke v spolupráci so Slovenskou pneumologickou a fti-zeologickou spoločnosťou, Slovenskou spoločnosťou alergológie a klinickej imunológie, Regionálnou lekárskou komorou v Prešove.

9. marec - Martin

MFN Veľká poslucháreň

17. Kovalčíkov deň

Téma: Nové trendy vo farmakoterapii.

Kontakt:

Doc. MUDr. Soňa Fraňová, PhD.
 tel.: 043/413 25 35, VOIP 416 02
 e-mail: franova@jfmmed.uniba.sk

Organizuje JLF UK v Martine, Ústav farmakológie JLF UK v Martine v spolupráci so Slovenskou farmakologickou spoločnosťou, Spolkom lekárov v Martine.

9. – 10. marec - Martin

VII. martinské dni hygieny – verejné zdravotníctvo

Téma: Environmentálne zdravie, preventívne pracovné lekárstvo, epidemiológia a i.

Kontakt:

Prof. MUDr. H. Hudečková, PhD., MPH
 e-mail: hudeckova@jfmmed.uniba.sk
 Ing. M.Szárazová, CSc.
 e-mail: szarazova@jfmmed.uniba.sk
 Ústav verejného zdravotníctva JLF UK
 Sklabinská 26
 036 01 Martin
 tel.: 043/413 25 07

Organizuje Ústav verejného zdravotníctva JLF UK v Martine v spolupráci s Klinikou pneumológie a fti-zeológie UNM, Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Martine, Ústavom mikrobiológie a imunológie JLF UK Martin, Slovenskou spoločnosťou hygienikov, Slovenskou epidemiologickou a vakcinologickou spoločnosťou, Slovenskou spoločnosťou pracovného lekárstva, Spolkom lekárov Martin.

9. – 12. marec - Jasná – Nízke Tatry

Hotel Wellness Chopok

57. kongres slovenských a českých detských chirurgov s medzinárodnou účasťou

Téma: Prematúry novorodenec. Detská onkochirurgia. Miniinvazívna chirurgia detského veku. Varia.

Kontakt:

tel.: 02/59 371 342, 343, 173
 0903 775 252
 fax: 02/59 371 866
 e-mail: vladimir.cingel@gmail.com
www.kdch.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť detskej

chirurgie, Česká pediatricko-chirurgická spoločnosť ČLS JEP, Klinika detskej chirurgie LFUK a DFNSP, Občianske združenie Detská chirurgia Slovenska.

10. marec - Martin

Martinský deň detskej kardiológie

Téma: Aktuálne problémy detskej kardiológie.

Kontakt:

Doc. MUDr. Alexander Jurko, PhD.
 NÚSCH, a.s.
 Detské kardiocentrum
 Limbová 1
 833 51 Bratislava
 tel.: 0905 324 039
 e-mail: ajurko@zmail.sk

Organizuje Slovenská kardiologická spoločnosť, Pracovná skupina Pediatrickej kardiológie NÚSCH, a.s., Detské kardiocentrum.

10. marec - Kežmarok

Hotel Club

Svetový deň obličiek

World Kidney Day 2011

Téma: Prežívanie nestačí, dôležitá je kvalita života. Chráň svoje obličky: šetri svoje srdce.

Kontakt:

Prof. MUDr. Viera Spustová, DrSc.
 VVV-OKEF
 Limbová 12
 833 03 Bratislava
 tel.: 02/59 37 01 37, fax: 02/59 37 05 98
 e-mail: viera.spustova@szu.sk

Organizuje Univerzita P.J. Šafárika, Košice; Slovenská nefrologická spoločnosť; Spolok lekárov v Košiciach; Spolok lekárov V. Alexandra v Kežmarku; Mestský úrad, Kežmarok; LF UPJŠ, Košice; UN L. Pasteura, Košice; Dialyzačné stredisko Dialcorp, s.r.o., Kežmarok; IV. interná klinika, Ústav experimentálnej medicíny.

11. – 12. marec - Trnava

Hotel Holiday Inn

Fórum mladých kardiológov a diskusné fórum k Odporúčaniam pre manažment pacientov s fibriláciou predsiení

Téma: Klinické kazuistiky (preferenčné témy: dýchavičnosť a bolesť na hrudníku). Nové odporúčania ESC pre manažment pacientov s fibriláciou predsiení. Praktické rady pri príprave odborných prezentácií. Fabiánov memoriál.

Kontakt:

MUDr. Peter Hlivák, PhD.
 NÚSCH, a.s., OAKS, a.s.
 Pod krásnou hôrkou 1
 833 48 Bratislava
 tel.: 0905 212 552
 e-mail: hlivakp@gmail.com
 Bubble production house, s.r.o.
 Gunduličova 6
 811 05 Bratislava
 tel.: 02/546 42 414, 415
 e-mail: fmk@bubble.sk

Organizuje Slovenská kardiologická spoločnosť, Fórum mladých kardiológov pri SKS.

11. – 13. marec - Sliač**Hotel Kaskády
Škola trombózy****Téma:** Nový smer v liečbe povrchovej tromboflebitídy – Arixtra.**Kontakt:**GlaxoSmithKline Slovakia, s.r.o.
Galvaniho 7/A, 821 04 Bratislava
tel.: 02/48 26 11 11, fax: 02/48 26 11 10**Organizuje** GlaxoSmithKline Slovakia, s.r.o., pod záštitou Slovenskej angiologickej spoločnosti, Spoločnosti pre hemostázu a trombózu.**12. marec - Nitra****Odborný seminár sekcie sestier a pôrodných asistentiek pracujúcich v gynekológii a v pôrodníctve****Téma:** Výživa a životospráva v tehotnosti.**Kontakt:**Mgr. Zuzana Vraniak
FN Nitra
Špitálska 6
949 01 Nitra
tel.: 0903 754 932
e-mail: vraniak@post.sk**Organizuje** Sekcia sestier a pôrodných asistentiek pracujúcich v gynekológii a pôrodníctve Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek, FN Nitra.**15. marec - Bratislava****XIX. Bárdošov memoriál****Téma:** Reprodukčné zdravie.**Kontakt:**MUDr. Martin Petrenko, CSc.
tel.: 0904 891 697
e-mail: mpetrenko@seznam.cz**Organizuje** Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť v spolupráci s I. gynekologicko-pôrodnou klinikou LFUK a UN Bratislava, Antolská 11.**15. marec - Bratislava, MZ SR****VIII. odborná konferencia národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb v SR****Témy:** Spôsob zabezpečenia a výsledky mikrobiologickej a epidemiologickej surveillance infekčných ochorení príslušných NRC. Aplikácia nových laboratórnych metód v diagnostike prenosných ochorení. Informácie o účasti na celoštátnych a medzinárodných projektoch a spolupráci v sieťach prenosných ochorení v rámci EÚ a SZO.**Kontakt:**Doc. MUDr. Zuzana Krišťúfková, PhD.
Slovenská zdravotnícka univerzita
Limbová 14
833 03 Bratislava
tel.: 02/59 37 05 64
e-mail: kristufkova@gmail.com**Organizuje** Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť v spolupráci s Fakultou verejného zdravotníctva SZU, Úradom verejného zdravotníctva SR v Bratislave.**16. marec - Bratislava****Psychiatrická klinika LFUK UNB
XV. Guensbergerov deň****Téma:** Psychopatológia, klasifikačné problémy.**Kontakt:**Prof. MUDr. Vladimír Novotný, CSc.
e-mail: novotny@faneba.sk
MUDr. Ivan André, CSc.
e-mail: ivan.andre@faneba.sk**Organizuje** Psychopatologická sekcia Slovenskej psychiatrickej spoločnosti v spolupráci s I. psychiatrickou klinikou LFUK a FNŠP Bratislava.**16. marec - Dolný Kubín****Odborné vzdelávacie podujatie Spolku lekárov Orava****Téma:** Oddelenie klinickej mikrobiológie.**Kontakt:**MUDr. Veronika Kapániková
DONSP, Dolný Kubín
tel.: 043/5801370**Organizuje** Spolok lekárov Orava.**16. marec - Ružomberok****Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Ružomberok****Téma:** Intenzivistická problematika.**Kontakt:**MUDr. Dalibor Kolieska
KAIM UVN SNP Ružomberok FN
tel.: 044/438 26 22
e-mail: kolieska@gmail.com**Organizuje** Spolok lekárov Ružomberok.**17. marec - Bratislava****XXI. Getlíkov deň****UN Bratislava, Nemocnica sv. Cyrila a Metoda****Téma:** Diagnostické a terapeutické postupy v pediatrii.**Kontakt:**Doc. MUDr. Katarína Furková, CSc., mim. prof.
Katedra pediatrie LF SZU
Ing. Helena Melišová
SAMEDI, s.r.o.
Stromová 13
831 01 Bratislava
tel.: 02/55 64 72 47, 0910 230 209
e-mail: melisova@samedi.sk**Organizuje** Lekárska fakulta SZU – Katedra pediatrie, Klinika pre deti a dorast A. Getlíka SZU v spolupráci s UN Bratislava, Nemocnicou sv. Cyrila a Metoda, Slovenskou pediatrickou spoločnosťou, SAMEDI, s.r.o.**18. marec - Zámok Topoľčianky****8. vedecká konferencia venovaná pamiatke prof. MUDr. Rudolfa Koreca, DrSc.****Téma:** Varia.**Kontakt:**MUDr. Marta Korecová
Diabetes Detp., IDF President W. Mayes Jr.
Legionárska 19
911 01 Trenčín
tel.: 032/652 06 86, fax: 032/652 08 67e-mail: korecova.dia@rkorec.sk**Organizuje** Slovenská diabetologická spoločnosť v spolupráci s Mestskou nemocnicou prof. MUDr. Rudolfa Koreca, DrSc.**18. marec - Žiar nad Hronom****Mestské kultúrne centrum****XX. deň primára MUDr. Jána Straku****Téma:** Starostlivosť o ženu a dieťa.**Kontakt:**MUDr. Ľuboš Zelizňák
Sládkovičova 11
965 01 Žiar nad Hronom
e-mail: zeliznak.lubos@gmail.com**Organizuje** Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť v spolupráci so Spolkom lekárov Žiar nad Hronom, Všeobecnou nemocnicou Žiar nad Hronom.**18. – 19. marec - Humenné****XXIX. seminár klinickej endokrinológie****Téma:** Poruchy kalciumfosfátového metabolizmu. Osteoporóza.**Kontakt:**MUDr. Ida Lapošová
Humenné
e-mail: ida.laposova@mail.t-com.sk
tel.: 057/775 04 46
Prof. MUDr. Ivica Lazúrová, CSc.
Košice
e-mail: ivica.lazurova@upjs.sk**Organizuje** Slovenská endokrinologická spoločnosť.**19. – 20. marec - Bratislava****Grand House****Odborný kurz Spoločnosti myoskeletálnej medicíny****Kurz 2:** Rehabilitačná metóda SM systém – funkčná Stabilizácia a Mobilizácia chrbtice.**Kurz 4:** Manuálna terapia.**Kontakt:**e-mail: gulisova@sls.sk
e-mail: sorfova@gmail.com
www.myoskelet-med.sk**Organizuje** Spoločnosť myoskeletálnej medicíny.**19. – 23. marec - Košice****13. ročník BIENÁLE disekcie spánkovej kosti a chirurgie stredného ucha
Otológický deň****Téma:** Chirurgia stredného ucha, disekcia spánkovej kosti, otológia.**Kontakt:**Prof. MUDr. Juraj Koval', CSc.
Klinika otorinolaryngológie a chirurgie hlavy a krku LFUJPS
Trieda SNP 1, Košice
e-mail: koval@lf.upjs.sk**Organizuje** Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku v spolupráci s Nadáciou sluch ako dar.

22. – 23. marec - Donovaly**Hotel Galileo****Surveillance nemocničných nákaz v zdravotníckych zariadeniach
XV. odborná konferencia**

Témy: Surveillance nemocničných nákaz – nové prístupy. Prevencia NN. Epidémie NN. Ka-
zuistiky. Dezinfekcie, sterilizácia. Rezistencia mi-
kroorganizmov proti antimikrobiálnym liečivám.

Kontakt:

MUDr. Pavol Lokša
Regionálny úrad verejného
zdravotníctva Banská Bystrica
Cesta k nemocnici 1
Banská Bystrica
tel.: 048/436 74 43, fax: 048/436 77 02
e-mail: maria.avdicova@vzbb.sk

Organizuje Slovenská epidemiologická
a vakcinologická spoločnosť v spolupráci s
Regionálnym úradom verejného zdravot-
níctva Banská Bystrica.

23. marec - Martin**UNM Veľká poslucháreň****Odborno-vedecká schôdza – Šteinerov
deň**

Téma: Anestézia v neurochirurgii.

Kontakt:

Prof. MUDr. Beata Sániová, PhD.
KAIM JLF UK, Martin
tel.: 043/413 50 01
Doc. MUDr. Dušan Mištuna, PhD., mim. prof.
Chirurgická klinika JLF UK
Martin
tel.: 0905 912 324

Organizuje KAIM JLF UK a UNM, Chirurgická
klinika JLF UK a UNM v spolupráci so Spol-
kom lekárov Martin.

24. marec - Michalovce**Veľká zasadačka NsP****Vedecká pracovná schôdza Spolku leká-
rov v Michalovciach**

Téma: LOGMAN.

Kontakt:

MUDr. Dana Jurečková
Spolok lekárov v Michalovciach
Špitálska 1
071 01 Michalovce
tel.: 056/641 63 70
e-mail: jureckovad@gmail.com
jureckovad@nskmi.sk

Organizuje Spolok lekárov v Michalovciach
v spolupráci s Regionálnou lekárskou komo-
rou Košice, Domom techniky Košice.

24. marec - Bojnice**Hotel pod Zámkom****Vedecko-pracovná schôdza Spolku leká-
rov Prievidza**

Téma: Detské oddelenie + ambulantní detskí
lekári.

Kontakt:

MUDr. Ladislav Frankovič
Psychiatrické oddelenie, NsP Prievidza
Nemocnica so sídlom v Bojniciach

tel.: 046/511 25 48, 511 21 11

0918 717 729

e-mail: ladislav@frankovic.sk

Organizuje Spolok lekárov Prievidza.

24. – 25. marec - Vyhne**Hotel Sitno****Akadémia revízneho lekárstva**

Téma: Hypertenzia.

Kontakt:

MUDr. Dušan Michalička, PhD., MPH
e-mail: d.michalicka@chello.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť revízneho
lekárstva v spolupráci s firmou GlaxoSmithK-
line Slovakia, s.r.o.

25. – 26. marec - Bratislava, DFNSP**XV. stretnutie detských hematológov,
transfúziológov a onkológov**

Téma: Detská hematológia a onkológia. Ne-
malígne lymfadenopatie. Pancytopenia.
Hodgkinov lymfóm. Histiocytóza. Leukémia.
Trombofilné stavy. Hemofília. Morbus Gau-
cher. Splenomegália. Laboratórna diagnos-
tika.

Kontakt:

MUDr. Zuzana Lalahová Striežencová
HT OLM DFNSP
Limbová 1
833 40 Bratislava
tel.: 0918 188 268
e-mail: striezencova@dfnsp.sk

Organizuje Sekcia detskej onkológie a he-
matológie Slovenskej pediatrickej spoloč-
nosti v spolupráci s Pracoviskom hemato-
lógie a transfúziológie OLM DFNSP, KDHaO
DFNSP, TJKD 2.DK DFNSP.

30. marec - Skalica**Vedecká konferencia s medzinárodnou
účasťou**

Téma: Výchova a vzdelávanie v ošetrovateľ-
stve zamerané na význam multidisciplinárnej
spolupráce s odborom verejné zdravotníctvo
a sociálna práca II, varia.

Kontakt:

Doc. PhDr. Ivica Gulášová, PhD.
Narcisová 40
821 01 Bratislava
tel.: 0903 139 645
e-mail: ados.dada@gmail.com
ivica.gulasova@post.sk
ivanhnat@post.sk

Organizuje sekcia pedagogických pracovní-
kov Slovenskej spoločnosti sestier a pôrod-
ných asistentiek, Vysoká škola zdravotníctva
a sociálnej práce sv. Alžbety, n.o., Bratislava
a VŠZ a SP Dr. Pavla Blahu, Skalica.

30. marec – 3. apríl - Jasná**Demänovská dolina, Hotel SNP Sorea****XV. kongres cievnej chirurgie s medziná-
rodnou účasťou**

Témy: Ochorenia supraportových vetiev.
Cievny traumatizmus. Aneurizmy. Kompliká-
cie. Venózna chirurgia. Cievne prístupy.

Fórum mladých lekárov a sesterská sekcia.

Kontakt:

Prof. MUDr. Vladimír Šefránek, PhD.
tel.: 02/59 32 06 50
e-mail: sefranek@nusch.sk
Soňa Kozáková
Kongresové oddelenie
Cukrová 3
813 22 Bratislava
tel.: 02/52 92 20 19, fax: 02/52 92 20 22
e-mail: kozakova@sls.sk
www.sccch.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť cievnej
chirurgie.

31. marec - Bardejov**NsP sv. Jakuba****Vedecká pracovná schôdza Spolku leká-
rov v Bardejove**

Téma: Problematika neurologická.

Kontakt:

MUDr. Marcel Litavec
Spolok lekárov v Bardejove
NsP sv. Jakuba
Sv. Jakuba 21
085 01 Bardejov

Organizuje Spolok lekárov v Bardejove.

31. marec - Rožňava**Zasadacia sála NsP sv. Barbory****Vedecká pracovná schôdza Spolku gemit-
ských lekárov v Rožňave**

Téma: Nové poznatky v chirurgii a traumato-
ológii.

Kontakt:

Predseda SGL v Rožňave
tel.: 058/777 11 84
e-mail: rvno@centrum.sk

Organizuje Spolok gemerských lekárov
v Rožňave v spolupráci s Regionálnou lekárs-
kou komorou v Rožňave, NsP sv. Barbory v
Rožňave.

31. marec - Trebišov**Vedecká pracovná schôdza Spolku leká-
rov v Trebišove**

Téma: Novinky v laboratórnej medicíne.

Kontakt:

Ing. Michal Farkaš
BIOIM, s.r.o. – OKB
075 08 Trebišov
tel.: 056/66 07 75

Organizuje Spolok lekárov v Trebišove v spo-
lupráci s Regionálnou lekárskou komorou Ko-
šice.

31. marec – 1. apríl - Vyhne**Hotel Sitno****Akadémia revízneho lekárstva**

Téma: Hypertenzia.

Kontakt:

MUDr. Dušan Michalička, PhD., MPH
e-mail: d.michalicka@chello.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť revízneho
lekárstva v spolupráci s firmou GlaxoSmithK-
line Slovakia, s.r.o.

APRÍL 2011

každý pondelok o 17,00 h

Bratislava, Malá poslucháreň - NTÚ LFUK
Odborný večer Spolku slovenských lekárov v Bratislave

Kontakt:

Prof. MUDr. Igor Riečanský, CSc.
 predseda spolku
 Kardiologická klinika NÚSCH
 Pod Krásnou hôrkou 1
 833 48 Bratislava
 tel.: 02/59 32 06 32, fax: 02/54 78 87 45
 e-mail: kk_sekr@nusch.sk www.sslba.sk

Organizuje Spolok slovenských lekárov v Bratislave.

posledný štvrtok - Bratislava

B.O.S. Bratislavský otorinolaryngologický seminár

Téma: ORL problematika pre ambulantných ORL lekárov a lekárov (sestry) príbuzných odborov.

Kontakt:

Prof. MUDr. Juraj Klačanský, CSc.
 II. otorinolaryngologická klinika LFUK a UNB
 Ružinovská 6
 826 06 Bratislava
 tel.: 0907 252 373
 e-mail: klacansky@seznam.cz

Organizuje Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku a II. ORL klinika UNB a LFUK Bratislava.

1. apríl - Martin

UNM Veľká poslucháreň

XVI. Šubjakov deň

Téma: Zubné lekárstvo a orálna a maxilofaciálna chirurgia.

Kontakt:

Doc. MUDr. Dagmar Stateľová, PhD.
 Klinika stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie JLF UK a UNM
 Kollárova 2
 036 59 Martin
 tel.: 043/413 18 95, 4203 350, -517
 fax: 043/422 41 42
 e-mail: stomatologia@mfn.sk
stateljova@jfm.uniba.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť oro-maxilofaciálnej chirurgie v spolupráci so Slovenskou stomatologickou spoločnosťou, Slovenskou komorou zubných lekárov, JLF UK Martin, Klinikou stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie, Spolkom lekárov v Martine.

1. – 2. apríl - Piešťany SLK

VII. jarný reumatologický seminár spojený so seminárom z príležitosti 100. výročia narodenia prof. MUDr. Štefana Sitája, DrSc.

Kontakt:

Gabriela Hajdušíková
 Národný ústav reumatických chorôb
 Nábrežie I. Krasku 4

921 01 Piešťany

tel.: 033/796 91 11

Organizuje Slovenská reumatologická spoločnosť.

2. apríl - Žilina

Bayer academy – edukačný grant spoločnosti Bayer Schering

Téma: Riziková gravidita III. Odporúčané postupy.

Kontakt:

Doc. MUDr. Miroslav Korbel, CSc.
 tel.: 02/68 67 27 25
 e-mail: miroslav.korbel@pobox.sk

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť v spolupráci s firmou Bayer, a.s.

5. apríl - Bratislava, SZU

Medzinárodná konferencia Slovenskej spoločnosti zdravotníckeho práva SLS a Spoločnosti medicínskeho práva ČLS JEP

Témy: Právna zodpovednosť v zdravotníctve v SR a ČR.

Kontakt:

Prof. JUDr. Karol Tóth, PhD., MPH
 tel.: 02/59 37 01 73
 e-mail: karol.toth@szu.sk
 JUDr. Jozef Tóth
 tel.: 02/59 37 01 68
 e-mail: jozef.toth@szu.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť zdravotníckeho práva, Katedra medicínskeho práva SZU v spolupráci so Spoločnosťou medicínskeho práva ČLS JEP.

6. apríl - Bratislava

Kongresové centrum MZ SR

Workshop – Aktuálny správny klinickej praxe

Téma: Novinky v oblasti klinického skúšania produktov a liekov v SR a EÚ

Kontakt:

Prof. MUDr. Jozef Holomáň, CSc.
 Ing. Mgr. Eva Čikelová
 Ústav farmakológie
 a klinickej farmakológie SZU
 Limbová 12 – 14
 833 03 Bratislava
 tel.: 02/59 37 07 69, fax: 02/59 37 07 70
 e-mail: katedra.kf@szu.sk
jozef.glasa@szu.sk
www.klinikafarmakologia.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť klinickej farmakológie v spolupráci s Ústavom farmakológie a klinickej farmakológie LF SZU v Bratislave.

6. – 8. apríl - Martin

Kino Strojár

IX. martinské dni imunológie

Téma: Imunodeficiencie. Alergia. Autoimu-

nitné choroby. Imunológia v dermatológii. Aktuálne problémy v odbore.

Kontakt:

Ing. Jela Petrisková, PhD.
 Martinské centrum imunológie
 Mudroňova 12
 036 01 Martin
 tel.: 043/422 24 37, 0905 747 778
 e-mail: jelapetriskova@gmail.com
www.mdi-martin.com

Organizuje Slovenská spoločnosť alergológie a klinickej imunológie, Slovenská imunologická spoločnosť, Jesseniova LF UK Martin, Univerzita Komenského, Martinská fakultná nemocnica, Spolok lekárov Martin, Martinské centrum imunológie, s.r.o.

7. – 8. apríl - Košice – Šaca

Kongres Sekcie gynekologickej endoskopie SGPS

Téma: Benígne ochorenia maternice.

Kontakt:

MUDr. Ján Richnavský, CSc.
Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť v spolupráci so Sekciou gynekologickej endoskopie SGPS.

7. – 9. apríl - Lázne Klimkovice (ČR)

Konferencia Sekcie gynekologie dětí a dospívajících ČGPS a

Konferencia Sekcie gynekologie dětí a dospívajících SGPS

Téma: Problémy detskej gynekológie.

Kontakt:

MUDr. Zuzana Nižňanská, PhD.
 tel.: 02/68 67 23 30

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť v spolupráci so Sekciou gynekologie dětí a dospívajících ČGPS ČLS JEP.

8. apríl - Bratislava

Déřerova nemocnica

51. Déřerov memoriál a Déřerov deň

Kontakt:

Prof. MUDr. M. Pavlovič, CSc.
 Prof. MUDr. Š. Hrušovský, CSc.
 Interná klinika SZU, FNŠP
 Limbová 5
 833 05 Bratislava
 tel.: 02/59 54 32 56, 59 54 26 86
 e-mail: kv@szu.sk

Organizuje Slovenská internistická spoločnosť.

8. apríl - Banská Bystrica

Hotel Dixon

IV. Deň subkatedry algeziológie

Téma: Komplikácie v algeziológii, zaujímavé kazuistiky.

Kontakt:

Doc. MUDr. Igor Martuliak, PhD.
 Algeziologická klinika SZU, FNŠP F.D. Roosevelta
 Námestie gen. Svobodu 1
 975 17 Banská Bystrica
 tel.: 0905 52122
 e-mail: imartuliak@nspbb.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť pre štúdium a liečbu bolesti v spolupráci s Algeziologickou klinikou SZU, FNŠP F.D. Roosevelta Banská Bystrica.

8. apríl - Bojnice
Hotel pod Zámkom
Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Prievidza

Téma: 50 rokov Nemocnice v Bojniciach.

Kontakt:

MUDr. Ladislav Frankovič
 Psychiatrické oddelenie
 NsP Prievidza
 Nemocnica so sídlom v Bojniciach
 tel.: 046/511 25 48, 511 21 11
 0918 717 729
 e-mail: ladislav@frankovic.sk

Organizuje Spolok lekárov Prievidza.

8. – 10. apríl - Tále
X. škola myelómu

Téma: Aktuálne novinky a problémy z praxe z problematiky mnohopočetného myelómu.

Kontakt:

Doc. MUDr. Tomáš Lipšic, CSc.
 MUDr. Igor Vico
 Rowex, s.r.o.
 Hlavačikova 39
 841 05 Bratislava
 tel.: 02/64 46 14 70, 0903 762 668
 fax: 02/64 46 24 00
 e-mail: vico@rowex.sk

Organizuje Slovenská myelómová spoločnosť, Slovenská hematologická a transfúziologická spoločnosť v spolupráci s firmou Rowex, s.r.o.

8. – 10. apríl - Sliač
Konferencia sestier v kardiológii

Téma: Starostlivosť o kardiologického pacienta.

Kontakt:

Mgr. Margita Mikátová
 VERIA, s.r.o.
 Švabinského 17
 851 01 Bratislava
 tel.: 0903 205 888
 e-mail: m.mikat@inethome.sk

Organizuje Slovenská kardiologická spoločnosť, Pracovná skupina sestry v kardiológii.

12. apríl - Bratislava, Heydukova 10
Perspektíva – Seminár pre poslucháčov zubného lekárstva

Téma: Materiály a prípravky v prevencii a liečbe ochorení chrupu a ústnej dutiny.

Kontakt:

Doc. MUDr. Stanislava Veselá, CSc.
 Heydukova 10
 812 50 Bratislava
 tel.: 02/59 24 97 67

Organizuje Pedostomatologická sekcia Slovenskej stomatologickej spoločnosti v spolupráci s Klinikou stomatológie maxilofaciálnej chirurgie LF UK a OÚSA Bratislava.

12. – 14. apríl - Karlove Vary (ČR)
Hotel Thermal
7. kongres českých a slovenských dermatovenerológov

www.derm.cz

Organizuje Česká dermatovenerologická spoločnosť, Slovenská dermatovenerologická spoločnosť.

13. apríl - Karlove Vary (ČR)
Laserový kongres – v rámci Svetového kongresu EADV

Témy: Lasery v dermatológii.

Kontakt:

Prof. MUDr. Petr Arenberger, DrSc., MBA
www.eadvcarlsbad2011.org
 MUDr. Alexandra Novotná, PhD.
 tel.: 0905 244 577

Organizuje Česká dermatovenerologická spoločnosť v spolupráci so Slovenskou laseroterapeutickou spoločnosťou.

13. apríl - Prešov
Reštaurácia Mladost'
12. prešovský ORL deň a regionálny ORL seminár

Téma: Chirurgia prítŕpných teliesok. Chirurgia príušných žliaz. Menej časté infekcie v ORL oblasti. Varia.

Kontakt:

MUDr. Slavomír Straka
 ORL oddelenie
 FNŠP J.A. Reimana
 Hollého 14
 081 81 Prešov
 tel.: 051/701 12 33, 0905 264 089
 e-mail: slavo.s.straka@gmail.com

Organizuje ORL oddelenie FNŠP J.A. Reimana v Prešove spolupráci so Spolkom lekárov Prešov, Slovenskou spoločnosťou pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku.

13. apríl - Martin
UN Martin
Schôdza Spolku lekárov v Martine

Téma: Mechanizmy, hodnotenie a klinické využitie variabilít kardiovaskulárnych parametrov.

Kontakt:

Doc. MUDr. Michal Javorka, PhD.
 tel.: 043/413 14 26
 e-mail: mjavorka@jfm.uniba.sk

Organizuje Spolok lekárov v Martine v spolupráci so Slovenskou fyziologickou spoločnosťou.

13. – 14. apríl - Trenčín
EXPO CENTER, a. s.
Surveillance chronických chorôb III. odborná konferencia

Témy: Úloha verejného zdravotníctva v podpore zdravia.

Kontakt:

MUDr. Věra Dobiášová, PhD., MPH
 Regionálny úrad verejného zdravotníctva Trenčín

Nemocničná 9
 911 01 Trenčín
 tel.: 032/509 551
 fax: 032/652 19 97

e-mail: tn.dobiasova@uvzs.sk

Organizuje Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť v spolupráci s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva Trenčín.

13. – 15. apríl - Ružomberok
XIII. kurz chirurgie stredného ucha a di-sekcie spánkovej kosti

Téma: Chirurgia stredného ucha.

Kontakt:

MUDr. Marián Sičák, PhD.
 Klinika ORL
 ÚVN Ružomberok – FN
 gen. Vesela 21
 034 26 Ružomberok
 tel.: 044/438 26 34
 e-mail: sicakm@uvn.sk

Organizuje Klinika otorinolaryngológie a chirurgie hlavy a krku ÚVN Ružomberok – FN v spolupráci s II. ORL klinikou LFUK Bratislava, Slovenskou spoločnosťou pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku.

14. apríl - Bratislava
NÚSCH
Prednáška Pracovnej skupiny Transplan-tácia srdca a pľúc

Téma: Srdcové zlyhávanie.

Kontakt:

MUDr. Milan Luknár
 NÚSCH, a.s., OAKS, a.s.
 Pod krásnou hôrkou 1
 833 48 Bratislava
 tel.: 02/59 32 02 68
 e-mail: luknar@nusch.sk

Organizuje Slovenská kardiologická spoločnosť, Pracovná skupina Transplantácia srdca a pľúc.

14. apríl - Bratislava
FF UK
Jubilejný 10. Dobrotkov deň

Kontakt:

Prof. PhDr. Anton Heretik, PhD.
 e-mail: anton.heretik@gmail.com

Organizuje Katedra psychológie FF UK v spolupráci so Slovenskou psychiatrickou spoločnosťou, Slovenskou psychologickou spoločnosťou.

14. apríl - Bratislava
Knižnica MÚ LFUK
Seminár sekcie mikrobiologických labo-rantov SSLAZ

Téma: Atypické pneumónie a možnosti ich diagnostiky.

Kontakt:

Viera Augustovičová
 LFUK a UN Bratislava
 Sasinkova 4
 832 32 Bratislava

tel.: 0903 409 603, 02/59 35 75 81

e-mail: viera.augustovicova@fmed.uniba.sk

Organizuje Mikrobiologický ústav LFUK a Univerzitná nemocnica Bratislava v spolupráci so Slovenskou spoločnosťou laborantov a asistentov v zdravotníctve, Sekciou mikrobiologických laborantov.

14. apríl - Michalovce

Veľká zasadačka NsP

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Michalovciach

Téma: Psychiatrická nemocnica.

Kontakt:

MUDr. Dana Jurečková
Spolok lekárov v Michalovciach
Špitálska 1
071 01 Michalovce
tel.: 056/641 63 70
e-mail: jureckovad@gmail.com
jureckovad@nskmi.sk

Organizuje Spolok lekárov v Michalovciach v spolupráci s Regionálnou lekárskou komorou Košice, Domom techniky Košice.

14. apríl - Rimavská Sobota

Junior-komplex

Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov v Rimavskej Sobote

Téma: Aktuality v medicíne II (chirurgia, gynekológia a pôrodnictvo).

Kontakt:

MUDr. Hana Sedláčková
Všeobecná nemocnica
Oddelenie patologických
novorodencov
Šrobárova 1
979 12 Rimavská Sobota
tel.: 0904 439 621
e-mail: hana.sedlackova@nemocnica.com

Organizuje Spolok lekárov v Rimavskej Sobote.

14. – 15. apríl - Bratislava

Hotel Holiday Inn

16. celoštátna pracovná konferencia SEKCAMA

Témy: Patológia. Lobulárne neoplázie. Chemoterapia. Case report. Varia.

Kontakt:

Doc. MUDr. Vladimír Bella, PhD.
Mamologické oddelenie OÚSA
Heydukova 10
812 50 Bratislava
tel.: 0911 742 893
e-mail: vbella@ousa.sk

Organizuje SEKCAMA Slovenskej onkologickej spoločnosti.

14. – 15. apríl - Bratislava

51. pediatrické dni – Pediatria pre prax 2. detskej kliniky LFUK

Kontakt:

Prof. MUDr. L. Kovács, DrSc., MPH

Organizuje Slovenská pediatrická spoločnosť.

14. – 16. apríl - Senec

Hotel Senec

Stredoeurópsky kongres urgentnej medicíny a medicíny katastrof

XV. kongres „Záchrana 2010“

Téma: Urgentná zdravotná starostlivosť (prednemocničná, nemocničná, v pediatrii); Hyperbarická medicína; Domáce násilie; Vzdelávanie, zvyšovanie kvalifikácie; Manažment kvality; Pripravenosť na katastrofy; Súčinnosť ZZS, KOS, HaZZ, Plície, C; Náhle stavy v rôznych medicínskych špecializáciách; Nové trendy a odporúčania; postgraduálne prednášky.

Kontakt:

MUDr. Táňa Bulíková, PhD.
tel.: 0908 498 266
e-mail: bulikova@stonline.sk
Doc. MUDr. Viliam Dobiáš, PhD.
tel.: 0905 448 713
e-mail: viliam.dobias@dobiasovci.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť urgentnej medicíny a medicíny katastrof v spolupráci s Občianskym združením HVIEZDA ŽIVOTA Bratislava.

15. apríl - Bratislava, COOP JEDNOTA

III. celoslovenská konferencia sekcie zdravotníckych pracovníkov pracujúcich v mamológii

Téma: Nové diagnostické a terapeutické postupy v karcinóme prsníka z pohľadu sestry, význam edukácie v prevencii, diagnostike a liečbe karcinómu prsníka, ošetrovateľská starostlivosť o pacientku s karcinómom prsníka počas chirurgie, rádioterapie a chemoterapie, kazuistika v mamológii.

Kontakt:

Mgr. Erika Zámečníková
Mamologické oddelenie, OÚSA
Heydukova 10
812 50 Bratislava
Tel.: 02/59 24 96 08, 0911 770 676
e-mail: ezamecni@ousa.sk

Organizuje sekcia zdravotníckych pracovníkov pracujúcich v mamológii Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek, SEKCAMA SOS pri SLS, Slovenská onkologická spoločnosť.

15. apríl - Košice

Hotel Yasmin

Plenárna schôdza Slovenskej ortodontickej spoločnosti s odborným programom

Téma: Polytematika.

Kontakt:

MUDr. Gabriela Alexandrová
Líšcie údolie 57
841 32 Bratislava
tel.: 02/65 42 58 07
e-mail: alex1@netax.sk
MUDr. Jana Surovková
Trieda SNP 1
040 66 Košice

Organizuje Slovenská ortodontická spoločnosť.

15. – 16. apríl - Topoľčianky

XII. slovensko-poľská internistická konferencia

Kontakt:

Prof. MUDr. Andrej Dukát, CSc.
II. interná klinika LF UK
Mickiewiczova 13
813 69 Bratislava
tel.: 2/57290329
e-mail: andrej.dukat@faneba.sk

Organizuje Slovenská internistická spoločnosť.

20. apríl - Martin, UN Martin

Seminár z odboru všeobecné lekárstvo

Téma: Diagnostika a liečba v ambulancii všeobecného lekárstva.

Kontakt:

Doc. MUDr. Ľubomír Vladár, CSc.
Ambulancia všeobecného lekára
Mládeže 358
038 21 Mošovce
tel.: 0915 800 691
e-mail: doktor.vladar@gmail.com

Organizuje Spolok lekárov v Martine.

20. apríl - Dolný Kubín

Odborné vzdelávacie podujatie Spolku lekárov Orava

Téma: OAIM.

Kontakt:

MUDr. Agneša Bjelová
DONsP, Dolný Kubín
tel.: 043/580 13 10

Organizuje Spolok lekárov Orava.

20. apríl - Ružomberok

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Ružomberok

Téma: Algeziologická problematika.

Kontakt:

MUDr. Dalibor Kolieska
KAIM UVN SNP Ružomberok FN
tel.: 044/438 26 22
e-mail: kolieska@gmail.com

Organizuje Spolok lekárov Ružomberok.

21. apríl - Banská Bystrica

Novinka v prevencii ochorení vyvolaných HPV a ochrane zdravia ženy

Téma: Primárna prevencia HPV-infekcie vakcináciou.

Kontakt:

Doc. MUDr. Martin Redecha, PhD.
tel.: 02/68 67 27 25
e-mail: mredecha@zmail.sk

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť v spolupráci s firmou Merck Sharp & Dohne Inc.

22. apríl - Košice

Novinka v prevencii ochorení vyvolaných HPV a ochrane zdravia ženy

Téma: Primárna prevencia HPV-infekcie vakcináciou.

Kontakt:

Doc. MUDr. Martin Redecha, PhD.

tel.: 02/68 67 27 25

e-mail: mredecha@zmail.sk

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť v spolupráci s firmou Merck Sharp & Dohne Inc.

22. apríl - Bratislava**XXII. Štefánikov deň**

Téma: Analýza perinatálnych výsledkov v Bratislavskom kraji.

Kontakt:

Doc. MUDr. Miroslav Korbel, CSc.

tel.: 02/68 67 27 25

e-mail: miroslav.korbel@pobox.sk

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť.

22. apríl - Banská Bystrica, FNŠP F.D.R.**VIII. pracovný deň sekcie biochemických laborantov**

Témy: Vyšetrenie močového sedimentu, morfológia a súčasné možnosti analýzy. POCT (point-of-care testing) analýzy. Varia.

Kontakt:

Katarína Novická

FNŠP F.D. Roosevelta

Oddelenie klinickej biochémie

975 17 Banská Bystrica

tel.: 048/441 kl. 2567, 0903 587 787

Organizuje Sekcia biochemických laborantov pri Slovenskej spoločnosti laborantov a asistentov v zdravotníctve v spolupráci s FNŠP F.D. Roosevelta Banská Bystrica, oddelením klinickej biochémie.

24. apríl - Bratislava**Novinka v prevencii ochorení vyvolaných HPV a ochrane zdravia ženy**

Téma: Primárna prevencia HPV-infekcie vakcináciou.

Kontakt:

Doc. MUDr. Martin Redecha, PhD.

tel.: 02/68 67 27 25

e-mail: mredecha@zmail.sk

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť v spolupráci s firmou Merck Sharp & Dohne Inc.

24. apríl - Bratislava**XII. Vráblikov deň gastroenterologickej onkológie**

Téma: Nádory pažeráka.

Kontakt:

Emília Kurucová

Kongresové oddelenie

Cukrová 3

813 22 Bratislava

tel.: 02/52 63 56 03, fax: 02/52 63 56 11

e-mail: kurucova@sls.skwww.sgssls.sk

Organizuje Onkologická sekcia Slovenskej gastroenterologickej spoločnosti.

27. apríl - Bratislava**Psychiatrická klinika LFUK UNB Žuchov deň**

Téma: Filozofické problémy v psychiatrii.

Kontakt:

MUDr. Dana Krajčovičová, PhD.

Psychiatrická klinika LFUK a UNB

Mickiewiczova 13

813 69 Bratislava

e-mail: krajcovicovamudr@centrum.sk

Organizuje Sociálna sekcia Slovenskej psychiatickej spoločnosti.

27. apríl - Martin**Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov v Martine**

Téma: Zobrazovacie metódy u onkologických pacientov.

Kontakt:

MUDr. Hubert Poláček, CSc.

RDG klinika UNM

Kollárova 2

036 01 Martin

tel.: 043/413 36 24

e-mail: polacek@jfmmed.uniba.sk

Organizuje Rádiologická klinika JLF UK a UNM v spolupráci so Slovenskou rádiologickou spoločnosťou, Spolkom lekárov v Martine.

27. – 30. apríl - Smolenický zámok**Konferenčné centrum SAV****Measurement 2011, 8th International Conference on Measurement**

Téma: Theoretical Problems of Measurement. Measurement of Physical Quantities. Measurement in Biomedicine.

Kontakt:

Doc. MUDr. Milan Tyšler, CSc.

Ústav merania SAV Bratislava

Dúbravská cesta 9

841 04 Bratislava

tel.: 02/59 10 45 50

fax: 02/54 77 59 43

e-mail: umertysl@savba.sk

Organizuje Ústav merania, Slovenská akadémia vied Bratislava v spolupráci so Spoločnosťou biomedicínskeho inžinierstva a medicínskej informatiky, Faculty of Mechatronics and Machine Building, Kielce University of Technology, Poland, Faculty of Electrical Engineering, Czech TU in Prague, Czech Republic, Faculty of Biomedical Engineering, Czech TU in Prague, Kladno, Czech Republic, Faculty of Electrical Engineering and Information Technology, STU Bratislava, Slovakia, Institut für Fertigungstechnik und Hochleistungslasertechnik, TU Wien, Austria, Faculty of Mechanical Engineering, TU Košice, Slovakia.

28. apríl - Nitra**Nitriansky otorinolaryngologický seminár**

Téma: Dnešný pohľad na liečbu ORL orgánov.

Kontakt:

MUDr. Michal Molčan, CSc.

ORL klinika FN

Špitálska 6

950 01 Nitra

e-mail: michalmimo@yahoo.com

Organizuje ORL klinika FN Nitra v spolupráci

so Slovenskou spoločnosťou pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku.

28. apríl - Rožňava**Zasadacia sála NsP sv. Barbory****Vedecká pracovná schôdza Spolku gemerských lekárov v Rožňave**

Téma: Práca lekárov I. kontaktu.

Kontakt:

Predseda SGL v Rožňave

tel.: 058/777 11 84

e-mail: rvno@centrum.sk

Organizuje Spolok gemerských lekárov v Rožňave v spolupráci s Regionálnou lekárskou komorou v Rožňave, NsP sv. Barbory v Rožňave.

28. apríl - Trebišov**Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Trebišove**

Téma: Aktuality v internej medicíne.

Kontakt:

MUDr. Michal Daniš

Interné oddelenie

075 08 Trebišov

tel.: 056/666 04 11

Organizuje Spolok lekárov v Trebišove v spolupráci s Regionálnou lekárskou komorou Košice.

28. apríl - Bardejov**NsP sv. Jakuba****Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Bardejove**

Téma: Problematika gynekologická.

Kontakt:

MUDr. Marcel Litavec

Spolok lekárov v Bardejove

NsP sv. Jakuba

Sv. Jakuba 21

085 01 Bardejov

Organizuje Spolok lekárov v Bardejove.

28. – 29. apríl - Žilina**Hotel Holiday Inn****XV. kongres Slovenskej lekárskej spoločnosti**

Téma: Onkologický pacient v ambulancii všeobecného praktického lekára (prevencia, záchyt, paliatívna liečba a kompletná starostlivosť).

Kontakt:

Kristína Lukáčová

SOLEN, s.r.o.

Lovinského 16

811 04 Bratislava

tel.: 02/54 65 13 85, 0911 345 599

e-mail: lukacova@solen.skwww.solen.sk, www.sls.sk

Organizuje Slovenská lekárska spoločnosť, Slovenská spoločnosť všeobecného praktického lekárstva, Slovenská onkologická spoločnosť, Liga proti rakovine v spolupráci so Slovenskou dermatovenerologickou spoločnosťou, Slovenská gastroenterologická spoločnosť, Slovenská gynekologicko-pôrodnou spoločnosťou, Slovenskou hematologickou

a transfúziologickou spoločnosťou, Slovenskou pneumologickou a ftizeologickou spoločnosťou, Slovenskou urologickou spoločnosťou, Slovenskou spoločnosťou pre štúdium a liečbu bolesti, Slovenskou spoločnosťou pre otolaryngológiu a choroby hlavy a krku a Spoločnosťou Solen.

28. – 29. apríl - Nitra

XX. sympóziu klinickej farmácie Lívia Magulovej

Témy: Zvláštnosti farmakoterapie v pediatrii.

Kontakt:

PharmDr. Vlasta Kákošová
Detská fakultná nemocnica s poliklinikou
Limbová 1
833 40 Bratislava
tel.: 02/59 37 16 19
e-mail: kakosova@dfnsp.sk
PharmDr. Mária Göbšová
Oddelenie klinickej farmakológie FN Nitra

Špitálska 6
950 01 Nitra
tel.: 037/654 53 70, fax: 037/545 927
e-mail: goboova@fnnitra.sk

Organizuje Sekcia klinickej farmácie Slovenskej farmaceutickej spoločnosti v spolupráci s Katedrou farmakológie a toxikológie FaFUK, Lekárnickou komorou.

28. – 29. apríl - Stará Ľubovňa

Ľubovnianske kúpele

4. slovenský deň chirurgických sestier

Téma: Súčinnosť podporných profesií pri starostlivosti o pacienta/klienta

Kontakt:

Mgr. Judičáková Mária
OÚCH, FN J.A. Reimana
Hollého 14
080 01 Prešov
tel.: 0905 873 444, 0904 043 471
e-mail: judicakova@fnspresov.sk

judicakova@atlas.sk

Organizuje Sekcia sestier pracujúcich v chirurgii Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek, Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek, regionálna komora Prešov, Ľubovnianska nemocnica, n.o., Stará Ľubovňa, Fakulta zdravotníctva PU Prešov.

29. – 30. apríl - Vysoké Tatry

10. osteoforum

Kontakt:

MUDr. Soňa Tomková
Osteocentrum
Nemocnica Košice – Šaca, a.s.
Lúčna 57
040 15 Košice – Šaca
tel./fax: 055/723 41 20
e-mail: tomkovas@yahoo.com

Organizuje Spoločnosť pre osteoporózu a metabolické ochorenia kostí.

MÁJ 2011

každý pondelok o 17,00 h

Bratislava, Malá poslucháreň - NTÚ LFUK Odborný večer Spolku slovenských lekárov v Bratislave

Kontakt:

Prof. MUDr. Igor Riečanský, CSc.
predseda spolku
Kardiologická klinika NÚSCH
Pod Krásnou hôrkou 1
833 48 Bratislava
tel.: 02/59 32 06 32, fax: 02/54 78 87 45
e-mail: kk_sekr@nusch.sk www.sslba.sk

Organizuje Spolok slovenských lekárov v Bratislave.

posledný štvrtok - Bratislava

B.O.S. Bratislavský otorinolaryngologický seminár

Téma: ORL problematika pre ambulantných ORL lekárov a lekárov (sestry) príbuzných odborov.

Kontakt:

Prof. MUDr. Juraj Klačanský, CSc.
II. otorinolaryngologická klinika LFUK a UNB
Ružinovská 6
826 06 Bratislava
tel.: 0907 252 373
e-mail: klacansky@seznam.cz

Organizuje Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku a II. ORL klinika UNB a LFUK Bratislava.

máj

XI. dni hygieny detí a mládeže

Téma: Trendy v ochrane a podpore zdravia detí a mládeže, zdravie detí a mládeže a životné prostredie, výživa detí a mládeže, hy-

giena pedagogického procesu, varia.

Kontakt:

MUDr. Jana Nováková, PhD.
Úrad verejného zdravotníctva SR
Trnavská 52
826 45 Bratislava
tel.: 02/ 49 28 4 381 (380)
e-mail: jana.novakova@uvzs.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť hygienikov v spolupráci s: Úrad verejného zdravotníctva SR, Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede.

máj - Trenčín

Krajský otorinolaryngologický seminár

Téma: Varia.

Kontakt:

MUDr. Miroslav Pavlík, PhD.
MUDr. Rastislav Zigo
ORL klinika
Legionárska 28
911 71 Trenčín
tel.: 032/656 68 94
e-mail: zigo@fntn.sk

Organizuje ORL klinika FN Trenčín, Medifórum – nekomerčné vzdelávacie centrum spoločnosti GlaxoSmithKline v spolupráci s: Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku.

máj

Celoslovenský seminár pre sestry pracujúce v diabetológii

Kontakt:

Mgr. Rozália Šeilingerová
Slovenská spoločnosť sestier a pôrodných asistentiek

org. zložka SLS
Cukrová 3
813 22 Bratislava
tel.: 0905 244 935

Organizuje Sekcia sestier pracujúcich v diabetológii Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek.

máj - Bratislava

12. vedecká pracovná schôdza Sekcie sestier pracujúcich v zariadeniach sociálnej starostlivosti

Kontakt:

PhDr. Dušan Sysel, PhD.
Klinika urgentnej medicíny
a medicíny katastrof
FNsP Milosrdní bratia
nám. SNP 10
814 65 Bratislava
e-mail: dsysel@chello.sk

Organizuje sekcia sestier pracujúcich v zariadeniach sociálnej starostlivosti Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek.

máj - Bratislava

18. celoslovenská konferencia Sekcie sestier pracujúcich v zariadeniach sociálnej starostlivosti s medzinárodnou účasťou

Kontakt:

PhDr. Dušan Sysel, PhD.
Klinika urgentnej medicíny
a medicíny katastrof
FNsP Milosrdní bratia
nám. SNP 10
814 65 Bratislava
e-mail: dsysel@chello.sk

Organizuje sekcia sestier pracujúcich v zariadeniach sociálnej starostlivosti Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek.

máj - Bratislava**ÚSLE LFUK****Vedecko-pracovná schôdza**

Téma: Referovanie zo zahraničných služobných ciest.

Kontakt:

Prof. MUDr. Ladislav Badalík, DrSc.
Ústav sociálneho lekárstva
a lekárskej etiky LF UK
Sasinkova 2
813 72 Bratislava
tel.: 02/59 35 76 14

e-mail: socialne.sekretariat@fmed.uniba.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť pre vzdelávanie pracovníkov v zdravotníctve.

máj**Odborný seminár SSEDK****Kontakt:**

MUDr. Hana Zelenková, PhD.
DOST
ul.dr. Pribulu 2
089 01 Svidník
tel.: 054/788 25 11
e-mail: zelenkova@vl.sk
www.ssedk.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť estetickej dermatológie a kozmetiky.

3.-4. máj**Bratislava, OÚSA****Bratislavský deň**

Téma: Nové trendy v radiačnej onkológii a klinickej fyzike.

Kontakt:

MUDr. Elena Bolješíková, CSc.
Klinika radiačnej onkológie OÚSA
Heydukova 10
812 50 Bratislava
tel.: 02/59 24 91 55
e-mail: eboljesi@ousa.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť radiačnej onkológie, rádiobiológie a rádiofyziky a Katedra rádioterapie SZU v spolupráci s: OÚSA.

4. máj - Bratislava**Hotel Danube Park Inn****9. bratislavsko – brnenský geriatrický deň a 37. celoslovenská geriatrická konferencia**

Téma: Geriatrická nefrológia a urológia.

Kontakt:

Doc. MUDr. Silvester Krčmery, CSc.
Doc. MUDr. Pavel Weber, CSc.
e-mail: klinika.geriatrie@centrum.sk
skrcmery@milosrdni.sk

Organizuje Slovenská gerontologická a geriatrická spoločnosť v spolupráci s: Česká geriatrická a gerontologická spoločnosť.

5.-6. máj - Levoča**Stretnutie detských nefrológov**

Téma: Nefrológia.

Kontakt:

MUDr. Ján Gajdoš
Detské odd. Všeobecná NsP, a.s.
Probstnerova cesta 2/3082

054 01 Levoča

Prof. MUDr. L.Podracká, CSc.

I.Klinika detí a dorastu UPJŠ LF a DFN Košice

Prof. MUDr. L. Kovács, DrSc., MPH

II.Detská klinika LF UK a DFNsP Bratislava

Organizuje Sekcia detskej nefrológie Slovenskej nefrologickej spoločnosti.

5.- 7. máj - Bardejovské Kúpele**XVII. bardejovské dni pneumológov a fti-zeológov**

Témy: Asthma bronchiale. Chronická obštrukčná choroba pľúc. Tuberkulóza. Infekcie dýchacích ciest. Kazuistiky. Varia.

Kontakt:

MUDr. Helena Leščišinová
Ambulancia pneumológie a fti-zeológie
NsP Sv.Jakuba, n.o.
Sv.Jakuba 21
085 01 Bardejov
tel.: 054/478 83 85
e-mail: lescisinova.h@gmail.com

Organizuje Slovenská pneumologická a fti-zeologická spoločnosť v spolupráci s: Spolok lekárov v Bardejove, Poliklinické oddelenie TaRCH NsP Sv.Jakuba, n.o. Bardejov.

6. – 8. máj - Starý Smokovec**Konferencia všeobecných lekárov pre deti a dorast****Kontakt:**

MUDr. Kvetoslava Prcúchová
Ambulancia pre deti a dorast
Hany Meličkovej 11/C
841 05 Bratislava
e-mail: sekretariat@avidd.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť všeobecnej starostlivosti o deti.

11. máj - Bratislava**Jarná vedecko-pracovná schôdza Gerontopsychiatrickej sekcie SPsS**

Téma: Psychózy v starobe.

Kontakt:

MUDr. Mária Kráľová, CSc.
Psychiatrická klinika LFUK a UNB
Mickiewiczova 13
813 69 Bratislava
tel.: 02/57 29 01 64
e-mail: maria.kralova@faneba.sk

Organizuje Gerontopsychiatrická sekcia Slovenskej psychiatrickej spoločnosti.

12. máj - Bratislava**Knižnica MÚ LFUK****Seminár sekcie mikrobiologických laborantov SSLAZ**

Téma: Význam lokálnej a celkovej imunity v patogenéze infekčných chorôb.

Kontakt:

Viera Augustovičová
LFUK a UN Bratislava
Sasinkova 4
832 32 Bratislava
tel.: 0903 409 603, 02/59 35 75 81
e-mail: viera.augustovicova@fmed.uniba.sk

Organizuje Mikrobiologický ústav LFUK a Univerzitná nemocnica Bratislava v spolupráci s: Slovenská spoločnosť laborantov a asistentov v zdravotníctve, Sekcia mikrobiologických laborantov.

12. máj - Bratislava**Celoslovenská konferencia Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek - Medzinárodný deň sestier****Kontakt:**

PhDr. Ivana Vojteková, PhD.
Slovenská spoločnosť sestier
a pôrodných asistentiek
org. zložka SLS
Cukrová 3
813 22 Bratislava
tel.: 0902 404 934

e-mail: ivana.vojtekova@fmed.uniba.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť sestier a pôrodných asistentiek, org. zložka Slovenskej lekárskej spoločnosti.

12.-14. máj - Nitra**XVIII. kongres SGPS SLS**

Téma: Perinatálna diagnostika. Onkogynológia. Asistovaná reprodukcia. Varia.

Kontakt:

Prof. MUDr. Miloš Mlynček, CSc.
tel.: 037/545 203 (204)

e-mail: mlyncekmilos@hotmail.com

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť.

16. – 20. máj - Bratislava**Týždeň chirurgie stredného ucha****Vzdelávanie pre rezidentov ORL a špecialistov v otológii****Kontakt:**

Prof. MUDr. Milan Profant, CSc.
I. Otorinolaryngologická klinika
Antolská 11
851 07 Bratislava
tel.: 02/63 53 15 42
e-mail: profant@fnorl.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku v spolupráci s: Nadácia sluch ako dar.

18.máj - Martin**Interdisciplinárny prístup k neurochirurgickému pacientovi**

Téma: Koordinácia diagnosticko terapeutických postupov na dialku.

Kontakt:

MUDr. Július De Riggo, PhD.
tel.: 043/422 02 01
e-mail: deriggo@unm.sk

Organizuje Spolok lekárov v Martine, Neurochirurgické oddelenie UNM.

18. máj - Dolný Kubín**Odborné vzdelávacie podujatie Spolku lekárov Orava**

Téma: Ortopedicko-traumatologické oddelenie.

Kontakt:

MUDr. Ján Sedliak
DONsP
Dolný Kubín
tel.: 043/580 12 72

Organizuje Spolok lekárov Orava.

18. máj - Ružomberok**Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Ružomberok**

Téma: Rádiodiagnostická problematika.

Kontakt:

MUDr. Dalibor Kolieska
KAIM UVN SNP Ružomberok FN
tel.: 044/438 26 22
e-mail: kolieska@gmail.com

Organizuje Spolok lekárov Ružomberok.

18. – 20. máj - Piešťany**XVIII. kongres slovenských anesteziológov****Kontakt:**

Doc. MUDr. Milan Onderčanin, PhD.
KAIM SZU FNsP
Limbová 5
833 00 Bratislava
tel.: 0915 730 279
e-mail: kaim.ssaim@stonline.sk
Doc. MUDr. Roman Záhorec, CSc.
tel.: 0905 624 901
e-mail: rzahorec@ousa.sk
www.ssaim.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť anesteziológie a intenzívnej medicíny.

19. máj - Bardejov**NsP sv. Jakuba****Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Bardejove**

Téma: Problematika kožné.

Kontakt:

MUDr. Marcel Litavec
Spolok lekárov v Bardejove
NsP sv. Jakuba
Sv. Jakuba 21
085 01 Bardejov

Organizuje Spolok lekárov v Bardejove.

19. máj - Malacky**124. regionálna vedecká schôdza Spolku lekárov Záhoria**

Téma: Viac odborová tematika.

Kontakt:

MUDr. Anna Koleníková
ORL ambulancia
Malacky
tel.: 034/772 29 65

Organizuje Spolok lekárov Záhoria.

19. máj - Michalovce**Veľká zasadačka NsP****Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Michalovciach**

Téma: Chirurgia.

Kontakt:

MUDr. Dana Jurečková
Spolok lekárov v Michalovciach

Špitálska 1

071 01 Michalovce

tel.: 056/641 63 70

e-mail: jureckovad@gmail.com

jureckovad@nskmi.sk

Organizuje Spolok lekárov v Michalovciach v spolupráci s: Regionálna lekárska komora Košice, Dom techniky Košice.

19.- 20. máj - Nový Smokovec**Hotel Palace****Jubilejné 50. Východoslovenské lekárske dni**

Téma: Novinky vo vnútornom lekárstve. Oso-
bitosti zdravotníckej starostlivosti na východ-
nom Slovensku.

Kontakt:

Ústav patologickej fyziológie UPJŠ LF
Trieda SNP 1
Košice

e-mail: pafykosice@lf.upjs.sk

Organizuje Spolok lekárov Košice.

20. máj - Bratislava, DFNSP**2. workshop miniinvazívnej detskej chirurgie na Slovensku****Kontakt:**

MUDr. František Horn, PhD.
Klinika detskej chirurgie
Bratislava
tel.: 0905 269 179
e-mail: horn@dfnsp.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť detskej chirurgie KDCH, LFUK a DFNSP.

25. máj - Trenčín**Celoslovenská konferencia asistentov hygienickej služby pracujúcich v odbore epidemiológie a pracovníkov centrálnych sterilizácií**

Téma: Prevencia nozokomiálnych nákaz, dezinfekcia a sterilizácia. Nákazy preventabilné očkovaním (výskyt, epidémie, kontrola zaočkovanosti)

Kontakt:

Ivana Pásztorová
RÚVZ Banská Bystrica
tel.: 048/436 74 66
e-mail: Jana.kubovciakova@centrum.sk
RÚVZ Trenčín
tel.: 032/650 95 17
e-mail: jana.kubovciakova@centrum.sk

Organizuje sekcia hygieny Slovenskej spoločnosti laborantov a asistentov v zdravotníctve, RÚVZ Trenčín.

25. máj - Martin, VP UNM**Odborná schôdza Spolku lekárov Martin**

Téma: Chirurgická liečba benigných a malíg-
nych nádorov pečene. Chirurgická liečba
Crohnovej choroby. Možnosti chirurgickej
liečby AS postihnutia arteriálneho rievčiska DK
periférneho typu.

Kontakt:

Prof. MUDr. Ľudovít Laca, PhD.
MUDr. Ján Janík, PhD.
MUDr. I.Šinák, PhD.

tel.: 043/422 14 07

e-mail: laca@jmed.uniba.sk

Organizuje Klinika transplantácie a cievnej
chirurgie, Spolok lekárov v Martine.

25. máj - Partizánske**Regionálny seminár SL Topoľčany, Partizánske a Bánovce: Karcinóm hrubého čreva**

Téma: Diagnostické a terapeutické postupy
pri nádorových ochoreniach hrubého čreva.

Kontakt:

MUDr. Mária Sramková, PhD.
OAIM NsP Partizánske
tel.: 0905 820 348
e-mail: mariasramkova@zoznam.sk

Organizuje Spolok lekárov Topoľčany, Partizánske, Bánovce nad Bebravou.

25.-27. máj - Žilina**27. kurz endoskopickéj chirurgie nosa a PND****Kontakt:**

MUDr. Pavol Lukášek, PhD.
ORL oddelenie NsP Žilina
012 07 Žilina
e-mail: lukasek@nspza.sk

Organizuje ORL oddelenie NsP Žilina v spo-
lupráci s: Slovenská spoločnosť pre otorino-
laryngológiu a chirurgiu hlavy a krku,
Regionálna komora sestier Žilina.

26. máj - Bojnice**Hotel pod Zámkom****Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Prievidza**

Téma: NsP Handlová, s.r.o.

Kontakt:

MUDr. Ladislav Frankovič
Psychiatrické oddelenie
NsP Prievidza, Nemocnica so sídlom v Bojniciach
tel.: 046/511 25 48, 511 21 11, 0918 717 729
e-mail: ladislav@frankovic.sk

Organizuje Spolok lekárov Prievidza.

26. máj - Trebišov**Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Trebišove**

Téma: OAIM – multidisciplinárny odbor.

Kontakt:

MUDr. Mária Cifraničová
OAIM, 075 08 Trebišov
tel.: 056/666 01 33

Organizuje Spolok lekárov v Trebišove v spo-
lupráci s: Regionálna lekárska komora Košice.

26.- 27. máj - Košice**6. stredoeurópsky popáleninový kongres**

Téma: Rozsiahle termické úrazy, sepsa a kom-
plikácie.

Kontakt:

MUDr. Ján Babík, CSc.
Klinika popálenín a rekonštrukčnej chirurgie
Nemocnica Košice-Šaca a.s.
1.súkr.nemocnica
Lúčna 57

040 15 Košice-Šaca
tel.: 055/723 46 02, fax: 055/723 46 17
e-mail: jbabik@nemocnicasaca.sk

Organizuje Sekcia popálenín pri Slovenskej spoločnosti plastickej a estetickéj chirurgie v spolupráci s: Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek.

26.-27. máj - Košice

XIX. Jesseniove dni

Téma: Vnútrobbrušná infekcia –diagnostika a liečba.

Kontakt:

Prof. MUDr. Jozef Radoňák, CSc.
I. Chirurgická klinika LF UPJŠ, UN Košice
tel.: 055/403 808, 0905 286 392

Organizuje Slovenská chirurgická spoločnosť v spolupráci s: I.Chirurgická klinika LF UPJŠ, UN Košice.

26. – 28. máj - Podbanské

Hotel Permon

39. májové hepatologické dni – Hepatológia 2011

Téma: Antibiotiká v hepatológii, inovatívne terapeutické postupy, nealkoholová tuková choroba pečene, vírusové hepatitídy, hepatocelulárny karcinóm, ABC hepatológie pre internistov, sekcia sestier.

Kontakt:

Doc. MUDr. Peter Jarčuška, PhD.
e-mail: petjarc@yahoo.com
doc. MUDr. Jozef Glasa, CSc., PhD.
e-mail: jozef.glasa@szu.sk
MUDr. Marián Oltman
e-mail: oltman.marian@pobox.sk

oltman@thalion.sk

Organizuje Slovenská hepatologická spoločnosť.

27. máj - Bratislava

4. angiologický deň NÚSCH

Kontakt:

Prof. MUDr. Viera Štvrtinová, CSc.
MUDr. Augustín Mistrík
MUDr. Juraj Maďarič, PhD.
II. interná klinika LFUK a UNB
Mickiewiczova 13
813 69 Bratislava
tel.: 02/57 29 03 11, fax: 02/57 29 07 85
e-mail: vierastvrtinova@centrum.cz
Kardiologická ambulancia NUSCH
Pod Krásnou hôrkou 1
833 48 Bratislava
tel.: 02/59 32 021
e-mail: jurmad@hotmail.com

Organizuje národný ústav srdcových a cievnych chorôb, Slovenská angiologická spoločnosť.

27. máj - Rimavská Sobota

Kultúrny dom

XLV. gemersko - novohradský lekársky a zdravotnícky deň

Téma: Diagnostické a terapeutické možnosti súčasnej medicíny.

Kontakt:

MUDr. Hana Sedláčková
Všeobecná nemocnica
Odd. patologických novorodencov
Šrobárova 1
979 12 Rimavská Sobota

tel.: 0904 439 621

e-mail: hana.sedlackova@nemocnica.com

Organizuje Spolok lekárov v Rimavskej Sobote v spolupráci s: Spolok lekárov v Lučenci, Veľkom Krtíši a Rožňave.

27. – 28. máj - Bratislava

V-klub

ALERGIA 2011

Kontakt:

Prof. MUDr. Peter Pružinec, CSc.
Katedra klinickej a imunologickej a alergologickej
Americké námestie 3
811 07 Bratislava
tel./fax: 02/52 96 60 93, 0905 658 777
e-mail: peter@bonusccs.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť alergológie a klinickej imunológie.

27.-29. máj - Bobrovec

(Liptovský Mikuláš)

Implementácia normatívu EUCAST pri testovaní antibiotickej citlivosti

Témy: Laboratórne testovanie citlivosti na antibiotiká a antimykotiká.

Kontakt:

Doc. MUDr. Milan Nikš, CSc.
UVZ SR
Trnavská cesta 52
P.O.Box 45
826 45 Bratislava
e-mail: milan.niks@uvzs.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť klinickej mikrobiológie v spolupráci s: Sekcia klinickej mikrobiológie SLK.

JÚN 2011

každý pondelok o 17,00 h

Bratislava, Malá poslucháreň - NTÚ LFUK Odborný večer Spolku slovenských lekárov v Bratislave

Kontakt:

Prof. MUDr. Igor Riečanský, CSc.
predseda spolku
Kardiologická klinika NÚSCH
Pod Krásnou hôrkou 1
833 48 Bratislava
tel.: 02/59 32 06 32, fax: 02/54 78 87 45
e-mail: kk_sekr@nusch.sk www.sslba.sk

Organizuje Spolok slovenských lekárov v Bratislave.

posledný štvrtok - Bratislava

B.O.S. Bratislavský otorinolaryngologický seminár

Téma: ORL problematika pre ambulantných ORL lekárov a lekárov (sestry) príbuzných odborov.

Kontakt:

Prof. MUDr. Juraj Klačanský, CSc.

II. otorinolaryngologická klinika LFUK a UNB
Ružinovská 6
826 06 Bratislava
tel.: 0907 252 373
e-mail: klacansky@seznam.cz

Organizuje Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku a II. ORL klinika UNB a LFUK Bratislava.

jún - SLK Bojnice, a.s.

XXI. rehabilitačný zjazd

Téma: Možnosti spolupráce FBLR s inými medicínskymi odborníkmi.

Kontakt:

MUDr. Emanuel Lorenz
Oddelenie FBLR FNŠP
Slovenská 11/A
940 34 Nové Zámky
e-mail: lorenz@nspnz.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť pre fyziatriu, balneológiu a liečebnú rehabilitáciu v spolupráci s: Kúpele Bojnice, a.s.

jún - Piešťany

Slovenské a České endoskopické dni

Téma: Novinky v endoskopii. Endoskopia - metóda diagnostická a terapeutická.

Kontakt:

Doc. MUDr. Huorka Martin, PhD.
predseda endoskopickej sekcie SGS

Organizuje Slovenská gastroenterologická spoločnosť, Česká gastroenterologická spoločnosť, GE sekcie ČAS, Sekcia endoskopických sestier Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek.

1.-3. jún - Martin, Hotel Turiec

XV. slovensko - český kongres o infekčných chorobách

Téma: Nozokomiálne nákazy. Infekcie tráviaceho systému. Neuroinfekcia. Varia.

Kontakt:

MUDr. Dušan Krkoška, CSc.
KiaCM UNM
Kollárova 2
036 59 Martin
tel.: 043/420 37 20
e-mail: krkoska@mf.sk

Organizuje Klinika infektológie a cestovnej medicíny JLFUK UNM v spolupráci s: Slovenská spoločnosť infektológov, česká spoločnosť infekčného lékařství ČLS JEP, Spolek lékařů v Martine.

2.-3. jún - Košice

Hotel Yasmin

28. pediatrická pracovná konferencia s medzinárodnou účasťou

Téma: Nefrológia, pneumológia, reumatológia, varia.

Kontakt:

Prof. MUDr. Ľudmila Podracká, CSc.
I.klinika detí a dorastu UPJŠ LF a DFN
Tr. SNP 1
040 66 Košice

tel.: 055/404 132, fax: 055/428 935

e-mail: podracka@lf.upjs.sk

Organizuje I. klinika detí a dorastu UPJŠ LF a DFN Košice, Slovenská pediatrická spoločnosť.

2.-4. jún - Bojnice

IX. neurofarmakologické sympóziu

Téma: Racionálna liečba degeneratívnych ochorení CNS. Farmakoterapia epilepsie. Imunoterapia v neurológii. Varia.

Kontakt:

MUDr. Andrej Mihal
Neurologické oddelenie
NsP Bojnice
972 01 Bojnice
tel.: 046/511 23 42

e-mail: andrej.mihal@hospital-bojnice.sk

Organizuje Slovenská neurologická spoločnosť v spolupráci s: Neurofarmakologická sekcia SNeS, Spolek lékařů v Prievidzi, NsP Prievidza so sídlom v Bojniciach, Neurologické oddelenie, NsP Bojnice.

2.-4. jún - Banská Bystrica

Kongres Hotel Dixon

6. klinicko - logopedické dni

Téma: Praktická v klinickej logopédii.

Kontakt:

Mgr. Ivan Čabiňák
Ambulancia klinickej logopédie
Ul. Sovietskych hrdinov 78/456
P.O.Box 43
089 01 Svidník
tel.: 054/788 18 46

e-mail: cabinaki@mail.t-com.sk

Organizuje Sekcia klinickej logopédie pri Slovenskej spoločnosti pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku v spolupráci s: Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov, Asociácia súkromných lekárov SR.

2.-6. jún

Postgraduálny kurz regionálnej anestézie a kurz TIVA

Symposium SSAIM s medzinárodnou účasťou

Téma: Nové postupy v regionálnej anestézii, nové postupy TIVA!

Kontakt:

Doc. MUDr. Milan Onderčanin, PhD.
KAIM SZU
Limbová 5

833 00 Bratislava

e-mail: kaim.ssaime@stonline.sk

Doc. MUDr. Roman Záhorec, CSc.
2.KAIM LF UK a Onkologického ústavu sv. Alžbety

Heydukova 10

Bratislava

e-mail: rzahorec@ousa.sk

www.ssaime.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť anesteziológie a intenzívnej medicíny.

3. jún - Trenčín

39. celoslovenská konferencia sociálnych sestier a sociálnych pracovníkov

Téma: Človek ako pacient - klient v sociálnej práci

Kontakt:

Mgr. Marta Majeriková
Fakultná nemocnica Trenčín
Legionárska 28
911 71 Trenčín

tel.: 032/656 66 33, 0908 535 661

e-mail: MMajerikova@zoznam.sk

Organizuje sekcia sociálnych sestier a sociálnych pracovníkov Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek, Fakultná nemocnica Trenčín, Veliteľstvo síl výcviku a podpory OS SR - Zdravotnícka služba, Fakulta zdravotníctva TNUAD v Trenčíne.

3.-5. jún - Poprad

Hotel Poprad

XXVI. Congressus Acupuncturae Slovaciae et Bohemiae cum participatione internationali

Témy: Akupunktúra v každodennej praxi. Teoretické a legislatívne podklady pre vykonávanie akupunktúry.

Kontakt:

Doc. MUDr. Jozef Šmirala, PhD.

MUDr. Valéria Králiková

Hraničná 5

058 01 Poprad

tel.: 0905 765 409, fax: 052/468 58 39

e-mail: kralikova.valeria@centrum.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť akupunktúry v spolupráci s: Česká lékařská společnost akupunktury ČLS JEP.

8. - 10. jún - Skalica

17. výročná konferencia Slovenskej urologickej spoločnosti SLS a Konferencia sekcie sestier pracujúcich v urológii pri SSS a PA

Kontakt:

Doc. MUDr. Jozef Marenčák, PhD.
Urologické oddelenie
NsP Skalica

Františka Ružicková

Urologické oddelenie

NsP Skalica

e-mail: frantiska.ruzickova@gmail.com

Organizuje Slovenská urologická spoločnosť

SLS, Sekcia sestier pracujúcich v urológii Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek.

8. - 10. jún - Skalica

Dom kultúry

18. výročná konferencia Slovenskej urologickej spoločnosti a konferencia sekcie sestier pracujúcich v urológii pri SSSaPA

Téma: Funkčné poruchy dolných močových ciest. Nádory obličiek. Nádory močového mechúra. Karcinóm prostaty. Urolitiáza. Rôzne.

Kontakt:

Doc. MUDr. Jozef Marenčák, PhD.

Urologické oddelenie

NsP Skalica

Organizuje Slovenská urologická spoločnosť, Sekcia sestier pracujúcich v urológii Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek.

8. - 10. jún - Hotel Stupka Tále

okr. Brezno

X. Červenkové dni preventívnej medicíny

Témy: Monitoring nákaz preventabilných ochorení. Surveillance zoonóz. Monitoring a prevencia STD vrátane HIV/AIDS. Epidémie. Kazuistiky. Intervenčné programy v epidemiológii chronických chorôb. Varia.

Kontakt:

MUDr. Mária Avdičová, PhD.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva

Banská Bystrica

Cesta k nemocnici 1

Banská Bystrica

tel.: 048/436 74 41, fax: 048/412 36 37

e-mail: maria.avdicova@vzbb.sk

Organizuje Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť v spolupráci s: Regionálny úrad verejného zdravotníctva Banská Bystrica.

9.-10. jún - Bratislava

Hotel Gate One

XI. dni mladých chirurgov prof. MUDr. Stanislava Čárskeho, DrSc.

Téma: Onkologická chirurgia. Ambulantná a jednodňová chirurgia. Varia. Posterová sekcia.

Kontakt:

Doc. MUDr. Daniel Pindák, PhD.

MUDr. Robert Duchoň

Klinika chirurgickej onkológie SZU a NOÚ

Klenova 1

833 10 Bratislava

tel.: 02/59 37 81 21

e-mail: robert.duchon@nou.sk

Organizuje Slovenská chirurgická spoločnosť.

9.-11. jún - Piešťany

1. slovenské a české endoskopické dni

Kontakt:

www.sgssls.sk

Organizuje Slovenská gastroenterologická spoločnosť.

9.-11. jún - Nitra

XIV. stretnutie pracovnej skupiny intervenčnej a invazívnej kardiológie

Téma: Nové poznatky v diagnostike intervenčnej a invazívnej kardiológie.

Kontakt:

MUDr. Marián Hranai
III. interná klinika FN
Špitálska 6
949 01 Nitra
tel.: 037/693 32 19
e-mail: marianhr@hotmail.com

Organizuje Slovenská kardiologická spoločnosť, Pracovná skupina intervenčnej a invazívnej kardiológie.

9.-11. jún - Vysoké Tatry Grand hotel Permon Neurovaskulárny kongres 2011

Téma: Primárna a sekundárna prevencia cerebrovaskulárnych ochorení; Manažment akútnej fázy; Akútna diagnostika a liečba; Srdce a mozog.

Kontakt:

Doc. MUDr. Miroslav Brozman, CSc.
Neurologická klinika
FN Nitra
tel.: 037/654 54 39, fax: 037/654 58 56
e-mail: neurologia@fnnitra.sk

Organizuje Sekcia pre cerebrovaskulárne ochorenia pri Slovenskej neurologickej spoločnosti v spolupráci s: Cerebrovaskulárni sekcie ČLS JEP, FN Nitra, Vyd. SAMEDI.

10.-11. jún - Smokovec Gynekologická starostlivosť o ženu a matku Téma: Preventívna starostlivosť.

Kontakt:

Prof. MUDr. Ján Danko, CSc.
tel.: 043/413 41 85
e-mail: danko@jfm.uniba.sk

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť v spolupráci s: Gedeon Richter, a.s.

15. jún - Martin UNM Veľká poslucháreň Vedecká odborná schôdza Spolku lekárov Martin

Téma: Echokardiografia a interdisciplinárne odbory.

Kontakt:

MUDr. Ján Červeň, PhD.
Kardiologická ambulancia
Banská 19
039 01 Turčianske Teplice
e-mail: jan.cerven@hotmail.com

Organizuje Spolok lekárov v Martine v spolupráci s: I. interná klinika JLFUK a UNM Martin.

15. jún - Dolný Kubín Odborné vzdelávacie podujatie Spolku lekárov Orava

Téma: Neurologické oddelenie.

Kontakt:

MUDr. Mária Šingliarová
DONsP, Dolný Kubín
tel.: 043/580 12 82

Organizuje Spolok lekárov Orava.

15. jún - Ružomberok Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Ružomberok

Téma: Gynekologická problematika.

Kontakt:

MUDr. Dalibor Kolieska
KAIM UVN SNP Ružomberok FN
tel.: 044/438 26 22
e-mail: kolieska@gmail.com

Organizuje Spolok lekárov Ružomberok.

15.-17. jún - Prešov Divadlo Jonáša Záborského XXI. diabetologické dni s medzinárodnou účasťou XXXIX. Reimanove dni

Téma: Diabetes a srdce. Liečba diabetes mellitus. Varia

Kontakt:

MUDr. Marek Macko
www.e-diabetes.sk www.diaslovakia.sk
www.fnsppresov.sk www.proegress.eu.sk
Organizuje Slovenská diabetologická spoločnosť v spolupráci s: FN J.A.Reimana v Prešove - I. interná klinika, Spolok lekárov v Prešove, Fakulta zdravotníctva Prešovskej univerzity.

16. jún - Bojnice Hotel pod Zámkom Vedecko pracovná schôdza Spolku lekárov Prievidza

Téma: Psychiatria.

Kontakt:

MUDr. Ladislav Frankovič
Psychiatrické oddelenie
NsP Prievidza, Nemocnica so sídlom v Bojniciach
tel.: 046/511 25 48, 511 21 11, 0918 717 729
e-mail: ladislav@frankovic.sk
Organizuje Spolok lekárov Prievidza.

16.-18. jún - Piešťany - Kúpele 3. konferencia biologickej psychiatrie Téma: Biologické základy psychických porúch. Psychoekonomika. Agresia, agresivita a psychiatria.

Kontakt:

MUDr. Lívia Vavrušová, PhD.
UNB Ružinov
Ružinovská 6
826 06 Bratislava
e-mail: vavrusova@nspr.sk
Organizuje Sekcia biologickej psychiatrie pri Slovenskej psychiatrickej spoločnosti.

17. jún - Banská Štiavnica Starý Zámok Sympózium o portálnej hypertenzii

Téma: Diagnostika, liečba, prevencia portálnej hypertenzie a jej komplikácií – aktuálne state-off-the-art.

Kontakt:

Doc. MUDr. Ľubomír Skladaný, PhD.
e-mail: lskladany@nspbb.sk
lubomir.skladany@gmail.com
Organizuje Slovenská hepatologická spoločnosť.

23. jún - Bardejov NsP sv. Jakuba Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Bardejove

Téma: Problematika novorodenecká.

Kontakt:

MUDr. Marcel Litavec
Spolok lekárov v Bardejove
NsP sv. Jakuba
Sv. Jakuba 21
085 01 Bardejov

Organizuje Spolok lekárov v Bardejove.

23. jún - Michalovce Veľká zasadačka NsP Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Michalovciach

Téma: I. interné oddelenie.

Kontakt:

MUDr. Dana Jurečková
Spolok lekárov v Michalovciach
Špitálska 1
071 01 Michalovce
tel.: 056/641 63 70
e-mail: jureckovad@gmail.com
jureckovad@nskmi.sk

Organizuje Spolok lekárov v Michalovciach v spolupráci s: Regionálna lekárska komora Košice, Dom techniky Košice.

23. – 25. jún - Donovaly Hotel Residence XXXVII. lekárnické dni

Téma: Bolest'. Liečivá používané v terapii bolesti. Lekárska starostlivosť pri liečbe bolesti.

Kontakt:

Doc. RNDr. Magdaléna Fulmeková, CSc.
tel.: 02/48 21 10 11, 0905 455 829
e-mail: [prednosta@ulfafuk.sk](mailto:přednosta@ulfafuk.sk)
PharmDr. Lucia Čermušková, CSc.
tel.: 0903 242 440

Organizuje Lekárnická sekcia Slovenskej farmaceutickej spoločnosti v spolupráci s: SLeK, FaFUK.

23.-25. jún - Plzeň, ČR XVII. kongres ČPFS a SPFS

Kontakt:

www.hillaryconsulting.com/CPFS2011
Organizuje Česká pneumologická ftizeologická spoločnosť ČLS JEP a Slovenská pneumologická a ftizeologická spoločnosť.

24. jún - Nové Zámky Konferencia Sekcie gynekologickej urológie Téma: Novinky v liečbe močovej inkontinencie.

Kontakt:

MUDr. Tibor Matuška, CSc.
Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť v spolupráci s: Sekcia gynekologickej urológie SGPS.

24. jún - Martin JLF UK 6. martinské morfologické poludnie

Kontakt:

Doc. MUDr. Yveta Mellová, CSc.

tel.: 043/413 14 27

e-mail: mellova@lefa.sk

Organizuje Ústav anatómie JLF UK Martin,
Spolok lekárov v Martine.

30. jún - Rožňava

Zasadacia sála NsP sv. Barbory
Vedecká pracovná schôdza Spolku gemerských lekárov v Rožňave

Téma: Nové liečebné postupy v oblasti OAIM.

Kontakt:

Predseda SGL v Rožňave

tel.: 058/777 11 84

e-mail: rvno@centrum.sk

Organizuje Spolok gemerských lekárov v Rožňave v spolupráci s: Regionálna lekárska komora v Rožňave, NsP sv. Barbory v Rožňave.

30. jún - Trebišov

Vedecká pracovná schôdza Spolku leká-

rov v Trebišove**Téma:** Príprava transfúzných prípravkov.**Kontakt:**

MUDr. Marta Kvočáková

HTO, 075 08 Trebišov

tel.: 056/666 05 48

Organizuje Spolok lekárov v Trebišove v spolupráci s: Regionálna lekárska komora Košice.

Pozvánka

Spolok slovenských lekárov

a Slovenská lekárska spoločnosť Vás pozýva na odborné večery, ktoré sa konajú v Malej posluchárni NTÚ LFUK, Bratislava, Sasinkova 4, vždy v pondelok o 17,00 hodine.

PROGRAM:

4.4.2011

Večer Kliniky detskej chirurgie DFNSP a LFUK na tému: „Miniinvasívna chirurgia v detstvom veku“

Predseda doc. MUDr. J. Trnka, PhD.

1. Cingel V., Babala J., Duchaj B., Bibza J., Králik R., Horn F., Smrek M., Dúbravová D., Šándorová D., Bittalová M., Trnka J.: História a súčasnosť miniinvasívnej chirurgie na Klinike detskej chirurgie LFUK a DFNSP v Bratislave
2. Horn F., Dúbravová D., Smrek M., Babala J., Cingel V., Trnka J., Vloeberghs M.: Endoskopické riešenie obštrukčného hydrocefalu u detí
3. Cingel V., Babala J., Králik R., Duchaj B., Jáger R., Trnka J., Sýkora L.: Naše prvé skúsenosti s operáciami SILS (Single Incision Laparoscopy)
4. Béder I., Cingel V., Babala J., Bibza J., Králik R., Duchaj B., Jáger R., Trnka J.: Laparoskopické appendektómie u detí – vyhodnotenie za 10ročné obdobie
5. Babala J., Cingel V., Bibza J., Králik R., Duchaj B., Horn F.: Zriedkavé riešenia pacientov miniinvasívnou chirurgiou na Klinike detskej chirurgie LFUK a DFNSP

11.4.2011

Slávnostný večer Kliniky telovýchovného lekárstva, fyziatrie a rehabilitácie LFUK a UNB

Predseda prof. MUDr. I. Riečanský, CSc.

1. Hostýn V.: Nové možnosti zlepšenia diagnostiky a liečby v telovýchovnom lekárstve
2. Malovič P.: Profesor Tibor Marček – osobnosť telovýchovného lekárstva medzinárodného významu
3. Prihovory hostí

18.4.2011**Večer pediatrických kazuistík**

Predseda doc. MUDr. V. Bzdúch, CSc.

1. Venczelová Z., Mašura J.: Rádiofrekvenčná perforácia pľúcnej chlopne pri pľúcnej atrezii
2. Köppl J., Moravský N.: Týrané dieťa – pohľad intenzivistu a forenzného lekára.
3. Duchaj B., Cingel V., Trnka J.: Chirurgicky riešený zápalový pseudotumor pankreasu u 4-ročného dieťaťa.
4. Dická E., Tichá L., Bzdúch V.: Nezvyčajná príčina kolapsového stavu

Program pripravili pracoviská Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou v spolupráci s Detským kardiocentrom NUSCH

2.5.2011**Večer Neurologickej kliniky SZU a UNB**

Predseda doc. MUDr. J. Benetín, PhD.

1. Lisý L.: ASL – patomechanizmy a genetika ochorenia
2. Kračunová K., Benetín J.: Genetika Parkinsonovej choroby
3. Martinka I., Špalek P.: Pompeho choroba – fenotypová diverzita, diagnostika a liečba

9.5.2011**Večer Imunologického ústavu LFUK**

Predseda prof. MUDr. M. Buc, DrSc.

1. Buc M.: Súčasný pohľad na imunopatogénu a imunoterapiu idiopatických chorôb čreva
2. Suchánková M., Bucová M., Tibenská E., Demian J., Majer I., Novosadová H., Ďurmanová V., Paulovičová E.: Nový zápalový marker TREM-1 v diferenciálnej diagnostike vybraných pľúcnych chorôb.
3. Javor J., Bucová M., Liptáková A., Kralinský K., Červeňová O., Šádová E.: Genetické pozadie a imunopatogéna infekcií močového traktu
4. Sapák M., Chreňová S., Žilinská Z., Ďurmanová V., Kuba D.: Význam a vyšetrenie protilátkovej imunitnej odpovede proti transplantátu u pacientov po transplantácii obličiek.

16.5.2011**Večer Ústavu súdneho lekárstva LFUK**

Predseda prof. MUDr. Š. Galbavý, DrSc.

1. Galbavý Š., Šidlo J.: Neočakávané úmrtia v zdravotníckych zariadeniach – úvod do problematiky.
2. Kuruc R., Šidlo J., Bokor T., Šikuta J., Valent D.: Exstirpácia nádoru v oblasti krku s iatrogénym poškodením pacienta.
3. Šidlo J., Kuruc R., Očko P., Mikuláš L., Šikuta J.: Nedostatočná diagnostika bodného poranenia hrudníka
4. Moravský N., Kováč P.: Úmrtie dieťaťa po ambulatnom ošetrení u pediatra.

Výbor Spolku slovenských lekárov v Bratislave si Vás dovoľuje požiadať, aby ste svoje odborné príspevky do programu pravidelných odborných večerov (október – december 2011) nahlásili na adresu vedeckého sekretára Spolku slovenských lekárov (doc. MUDr. V. Bzdúch, CSc., I. detská klinika LFUK a DFNSP, Limbová 1, 833 40 Bratislava 37).

V návrhu uveďte autorov, názov prednášky (blok prednášok), panelovej diskusie, pracovisko (odbornú spoločnosť) garantujúce program a Vám vyhovujúci predbežný termín zaradenia prednášky do programu Spolku SL, ako aj spätnú adresu, e-mail, telefón, príp. fax.

www.slsba.sk

Slovenská akreditačná rada pre kontinuálne medicínske vzdelávanie pridela 2 kredity za účasť na odbornom večeri Spolku slovenských lekárov.

23.5.2011

Večer Detskej otorinolaryngologickej kliniky DFNSP

Predseda prof. MUDr. J. Jakubíková, CSc.

1. Pavlovčinová G., Jakubíková J., Barkociová J., Jovankovičová A.: BOR syndróm
2. Jovankovičová A., Jakubíková J., Bibza J.: Krikofaryngeálna achalázia ako príčina chronického dráždivého kašľa u dočiatka.
3. Barkociová J., Jakubíková J., Murgašová L., Polák Š., Gajdoš M.: Anomálie týmusu
4. Mačaj M., Murgašová L., Jakubíková J.: Interpretácia výsledkov vplyvu vakcinácie na výskyt AOM u detí
5. Klochanová I., Jakubíková J., Barkociová J.: Ankyloglosia – jedna z príčin poruchy reči.

30.5.2011**Večer I. chirurgickej kliniky LFUK a UNB****6.6. 2011**

Večer Ústavu telesnej výchovy a športu LFUK

Predseda PaedDr. Róbert Važan

1. Adamská V.: Využitie gymnastiky na hodinách telesnej výchovy
2. Lamačková G.: Plávanie v rámci výučby telesnej výchovy na LF
3. Važan R.: Ústav telesnej výchovy a športu – perspektíva pracoviska

13.6.2011**Večer I. onkologickej kliniky LFUK**

Predseda prof. MUDr. D. Ondruš, DrSc.

1. Belohorská B.: Klinické využitie génových signatúr pri diagnostike karcinómu prsníka
2. Bencová V.: Špecifické komunikácie s onkologickým pacientom
3. Krajčovičová I.: Neoadjuvantná rádioterapia karcinómu rekta
4. Mikovská V.: Germinatívne nádory testis, diagnostika a liečba

Slovenská lekárska spoločnosť,

Slovenská spoločnosť všeobecného praktického lekárstva SLS, Slovenská onkologická spoločnosť, Liga proti rakovine,
Slovenská dermatovenerologická spoločnosť, Slovenská gastroenterologická spoločnosť,
Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť, Slovenská hematologická a transfuziologická spoločnosť,
Slovenská pneumologická a ftizeologická spoločnosť, Slovenská urologická spoločnosť,
Slovenská spoločnosť pre štúdium a liečbu bolesti, Slovenská spoločnosť pre otolaryngológiu a choroby hlavy a krku
a spoločnosť Solen
Vás pozývajú na

XV. kongres

Slovenskej lekárskej spoločnosti

28. – 29. 4. 2011, Žilina, hotel Holiday Inn

Hlavná téma:

Onkologický pacient v ambulancii všeobecného praktického lekára

28. 4. 2011 – štvrtok

- 9:00 – 9:15 Slávnostné otvorenie – príhovory predsedníctva**
prof. MUDr. P. Krištúfek, CSc., MUDr. I. Vaverková, MPH,
doc. MUDr. J. Mardiak CSc., MUDr. E. Siracká, DrSc.
- 9:15 – 10:45 Všeobecná onkológia a lekári 1. kontaktu**
Kordinátori: doc. MUDr. J. Mardiak, CSc.,
MUDr. P. Lipták
- 9:15 – 9:30 Trendy súčasnej onkológie**
J. Mardiak
- 9:30 – 9:45 Metastáza ako prvá diagnóza**
J. Šufliarsky
- 9:45 – 10:00 Možnosti všeobecného lekára v prevencii onkologických ochorení**
P. Lipták
- 10:00 – 10:15 Úloha psychologickej podpory zo strany praktického lekára**
P. Pekarovič
- 11:00 – 12:30 Onkologické ochorenia v pneumológii a možnosti preventívneho očkovania**
Kordinátori: prof. MUDr. P. Krištúfek, CSc.,
doc. MUDr. Z. Krištúfková, PhD., MUDr. J. Bendová
- 11:00 – 11:15 Riziká CHOCHP a ďalších pneumologických ochorení vo vzťahu k vzniku a rozvoju onkologických chorôb**
P. Krištúfek
- 11:15 – 11:30 Úloha praktického lekára v diagnostike karcinómu pľúc**
J. Bendová
- 11:30 – 11:45 Stop fajčeniu našich pacientov**
I. Vaverková
- 11:45 – 12:00 Možnosti prevencie onkologických ochorení očkovaním**
Z. Krištúfková

- 13:30 – 14:30 Onkologické ochorenia v dermatológii**
Kordinátori: MUDr. J. Polakovičová, MUDr. D. Bezákova
- 13:30 – 13:45 Prejavy chorôb na koži – hodnotenie v ambulancii VL**
D. Bezákova
- 13:45 – 14:00 Prevencia rakoviny kože**
J. Chudíková
- 14:00 – 14:15 Nádory kože a ich včasná diagnostika ako výsledok spolupráce VL a dermatoonkológa**
J. Polakovičová
- 14:30 – 14:40 Edukačná prednáška firmy Spirig**
- 15:00 – 16:30 Onkologické ochorenia v gastroenterológii a hepatológii**
Kordinátori: prof. MUDr. Š. Hrušovský, PhD.,
MUDr. I. Vaverková, MPH
- 15:00 – 15:15 Stav skríningu kolorektálneho karcinómu na Slovensku**
R. Hrčka
- 15:15 – 15:30 Nádorové ochorenia hornej časti GIT a pankreasu – klinický obraz, diagnostické možnosti v ambulancii VL**
D. Malík
- 15:30 – 15:45 Výživa onkologického pacienta v ambulancii VL**
I. Vaverková
- 15:45 – 16:00 Onkologické ochorenia pečene a žilových ciest**
Š. Hrušovský
- 16:30 – 17:00 Udeľovanie pôct SLS**
- 17:00 – 17:15 Prečo treba zmeniť postavenie VL v onkologickej starostlivosti?**
E. Siracká

29. 4. 2011 – piatok

9:00 – 10:30 **Starostlivosť o onkologického pacienta**

Koordinátori: MUDr. D. Broďáni, PhD.,
MUDr. P. Pekarovič

9:00 – 9:15 Kostné markery ICTP v diagnostike a monitorovaní
kostných metastáz
M. Nekuľová

9:15 – 9:30 Liečba bolesti u onkologického pacienta –
neoddeliteľná súčasť komplexnej starostlivosti
D. Broďáni

9:30 – 9:45 Omyly včasnej diagnostiky mezoteliómu pohrudnice –
kazuistika
D. Bezákova

9:45 – 10:00 Význam nešpecifickej imunomodulácie
u onkologického pacienta
L. Sanisló (fy Pleuran)

10:45 – 11:30 **Sympóziu podoporené edukačným grantom fy. Pfizer:
Venóznym tromboembolizmus a onkologický pacient**
Koordinátor: MUDr. V. Bugáň

10:45 – 11:00 Onkologický pacient a riziko vzniku venózneho
tromboembolizmu
V. Bugáň

11:00 – 11:15 Odporúčania odborných spoločností
Z. Pribulová

11:15 – 11:30 Manažment onkologického pacienta s akútnym
venóznym tromboembolizmom
I. Vacula

11:30 – 13:00 **Onkologické ochorenia v urológii a gynekológii**
Koordinátori: prof. MUDr. J. Kliment, CSc.,
prof. MUDr. J. Danko, PhD., MUDr. M. Jandžíková

11:30 – 11:45 Ochorenia prostaty z pohľadu praktického lekára
M. Jandžíková

11:45 – 12:00 Význam včasného zachytu a diagnostiky karcinómu prostaty
J. Kliment

12:00 – 12:15 Aké sú kompetencie praktického lekára pri skríningu
karcinómu prsníka?
S. Ostrovská

12:15 – 12:30 Súčasný stav diagnostiky a liečby ochorení prsníkov
na Slovensku
J. Danko

14:00 – 15:30 **Onkologické ochorenia v ORL a stomatológii**
Koordinátori: MUDr. I. Šebová, CSc., MPH,
MUDr. L. Czaková, PhD., MUDr. E. Bérešová

14:00 – 14:15 Nádory hlavy a krku v praxi praktického lekára
E. Bérešová

14:15 – 14:30 Včasné a neskoré príznaky rakoviny hltanu a hrtanu
I. Šebová

14:30 – 14:45 Nádory v ústnej dutine
L. Czaková

14:45 – 15:00 Kazuistika – karcinóm štítnej žľazy.
H. Rolková

15:30 – 17:00 **Onkologické ochorenia v hematológii**
Koordinátori: doc. MUDr. T. Lipšic, CSc.,
prof. MUDr. A. Sakalová, DrSc., MUDr. Z. Nedelková

15:30 – 15:45 Chronická myelocytová leukémia
E. Mikušková (fy Novartis)

15:45 – 16:00 Význam sérových nádorových onkomarkerov
v primárnej starostlivosti onkologických ochorení
L. Sanisló

16:00 – 16:15 Anémia pri onkologických ochoreniach –
patofyziológia, diagnostika a terapia, „State of the art“
T. Lipšic

16:15 – 16:30 Komplexná diagnostika a liečba mnohobodového
myelómu a iných malígnych gamapatií
A. Sakalová

16:30 – 16:45 Chronická lymfatická leukémia
Z. Nedelková

17:00 **Záver podujatia**

Priezvisko, meno, titul (čitateľne): _____

Adresa pracoviska: _____

Adresa pre fakturáciu: _____

Tel., fax: _____

E-mail: _____

IČO: _____

Dič: _____

Reg. č. Slovenskej lekárskej komory: _____

Účastnícky poplatok: - členovia SLS: 20 € (platba vopred)
- nečlenovia SLS: 30 € (platba vopred)

25 € (platba v hotovosti pri registrácii)
35 € (platba v hotovosti pri registrácii)

SOLEN
MEDICAL EDUCATION

Týmto dávam súhlas spoločnosti SOLEN, s.r.o. na spracovanie mojich osobných údajov, uvedených v tomto dokumente na účel spracovania prihlášok a rozosielanie informačných e-mailov v zmysle Zák. č. 428/2002 Zb. o ochrane osobných údajov. Tento súhlas je možné kedykoľvek odvolať písomnou formou.

Vyplnenú prihlášku pošlite na adresu organizačného sekretariátu. Na základe prihlášky Vám zašleme zálohovú faktúru.

Telefonické prihlásenie na podujatie nie je možné.

Organizačné zabezpečenie:

Kristína Lukáčová, SOLEN, s. r. o., Lovinského 16, 811 04, tel.: 02/5465 1385, mob.: 0911 345 599, e-mail: lukacova@solen.sk, www.solen.sk
Prihlášky zasielajte najneskôr do 20. 4. 2011.

ZOVUDE[®]

brivudín

**VO VČASNEJ LIEČBE HERPES ZOSTER
U IMUNOKOMPETENTNÝCH DOSPELÝCH PACIENTOV**

SILA

TABLETY PROTI HERPES ZOSTER

**BERLIN-CHEMIE
MENARINI**

- ✓ Rýchla a účinná inhibícia replikácie vírusu^{1,2,3}
- ✓ Účinná úľava od akútnej herpetickej bolesti^{1,2}
- ✓ Signifikantná redukcia incidencie PHN brivudín vs. acyklovir⁴
- ✓ Vysoká compliance pacienta vďaka dávkovaniu 1x denne počas 7 dní⁵

Literatúra:

1. Zovudex – Súhrn charakteristických vlastností lieku (SPC). 2. Wassilew S.W., Wutzler P.: Brivudin Herpes Zoster Study Group. Oral brivudin in comparison with acyclovir for improved therapy of herpes zoster in immunocompetent patients: results of a randomized, double-blind, multicentered study. Antiviral Res. 2003 Jun;59(1):49-56. 3. Volpi A., Gross G., Herczegova J., Johnson R.W.: Current management of herpes zoster: the European view. Am J Clin Dermatol. 2005;6(5):317-21. 4. Wassilew S.W., Wutzler P.: Brivudin Herpes Zoster Study Group. Oral brivudin in comparison with acyclovir for herpes zoster: a survey study on postherpetic neuralgia. Antiviral Res. 2003 Jun;59(1):57-60. 5. Claxton A.J., et al: A systematic review of the associations between dose regimens and medication compliance. Clin Ther. 2001 Aug;23(8):1296-310.

Skrátaná odborná informácia o lieku Zovudex[®]

Zloženie: 1 tableta obsahuje brivudínium (brivudín) 125 mg. **Indikácie:** Terapia počiatočného štádia akútnej infekcie herpes zoster u dospelých imunokompetentných pacientov. **Kontraindikácie:** Zovudex[®] sa nesmie podávať pacientom so známou precitlivosťou na brivudín alebo na ktorúkoľvek zložku lieku.

⚠ Zovudex[®] a 5-fluorouracil aj vrátane jeho lokálnych prípravkov, alebo prodrug (napr.: kapecitabín, floxuridín, tegafur), alebo kombinácia týchto liečiv a iných 5-fluoropyrimidínov (napr.: flucytosín) sa nesmú aplikovať súbežne, a pred terapiou s liečivami na báze 5-fluoropyrimidínov musia uplynúť najmenej 4 týždne od poslednej dávky brivudínu.

Ďalším opatrením pre bezpečnú terapiu akýmkoľvek derivátmi 5-fluoropyrimidínu nasledujúcu po aplikácii lieku Zovudex[®] je monitorovanie aktivity DPD enzýmu pred začiatkom terapie.

Liečba liekom Zovudex[®] nie je vhodná u imunokomprimovaných pacientov (napr. pacienti ktorým sa aplikuje chemoterapia, pacienti liečení imunosupresívnymi liekmi). Zovudex[®] nie je vhodné aplikovať, keď sú kožné prejavy lieku vyvinuté. Opatrnosť je potrebná u pacientov s proliferatívnymi ochoreniami pečene, napr. hepatitídou. Zovudex[®] by sa nemal podávať deťom, pretože bezpečnosť jeho aplikácie tejto vekovej skupine nie je dostatočne známa. Zovudex[®] by sa nemal aplikovať počas gravidity a dojčiacim matkám. **Nežiaduce účinky:** Jediným nežiaducim účinkom, ktorý sa vyskytoval veľmi často u pacientov v klinických štúdiách (2,1 %), bola nevoľnosť. Časť výskytu a charakter nežiaducich účinkov boli porovnateľné s inými antivírusovými liekmi nukleozidového typu. Nežiaduce účinky boli dočasné a mali slabú až strednú intenzitu. **Interakcie:** Brivudín prostredníctvom svojho hlavného metabolitu bromovinyluracilu (BVU) ireverzibilne inhibuje dihydroypyrimidín dehydrogenázu (DPD). DPD reguluje metabolizmus prirodzených nukleotidov (napr. tymidínu) aj iných liečiv na báze pyrimidínu, napríklad 5-fluorouracilu (5-FU). Dôsledkom inhibície DPD je zvýšená expozícia a zvýšená toxicita 5-FU. Pri brivudíne sa nedokázal potenciál pre indukciu inhibície enzýmového systému P 450 v pečeni. Súčasny príjem potravy významne neovplyvňuje absorpciu brivudínu. **Dávkovanie:** Zovudex[®] je určený len dospelým pacientom, aplikuje sa 1-krát denne po dobu 7 dní. Terapia by sa mala začať tak skoro, ako je možné, najvhodnejšie do 72 hodín od objavenia sa prvých kožných manifestácií, alebo 48 hodín od vzniku pluzgiera. Tablety sa majú užívať približne v rovnakom dennom čase. Pacientom s poškodenou funkciou pečene a obličiek a pacientom starším ako 65 rokov nie je potrebné upravovať dávku. **Balenie:** 7 tabliet v balení. Pred predpísaním lieku sa oboznáňte, prosím, s úplnou informáciou o lieku v Súhrne charakteristických informácií o lieku. **Posledná revízia textu:** november 2008. **Spôsob výdaja lieku:** na lekársky predpis.

Držiteľ rozhodnutia o registrácii: Berlin-Chemie AG, Glienicke Weg 125, 12489 Berlin, SRN. **Dátum výroby materiálu:** marec 2011.

Držiteľ rozhodnutia o registrácii: Berlin-Chemie AG, Glienicke Weg 125, 12489 Berlin, Nemecko. Zastúpenie v SR: Berlin-Chemie AG-obchodné zastúpenie v SR, Palisády 29, 811 06 Bratislava, tel.: 02/5443 0730, fax: 02/5443 0724.

MIG-400[®]

rýchly proti bolesti IBUPROFÉN

Účinne potlačí mierne a stredne silné bolesti a horúčku

INFORMÁCIA O LIEKU: MIG-400[®], filmom obalené tablety. Liečivo je **ibuprofén**. Každá filmom obalená tableta obsahuje 400 mg ibuprofénu. MIG-400[®] je protizápalový a bolesť utišujúci liek (nesteroidové protizápalové liečivo, NSAID) s antipyretickými (horúčku znižujúcimi) vlastnosťami. Používa sa na liečbu miernej až stredne silnej bolesti a horúčky u detí starších ako 6 rokov (s hmotnosťou vyššou ako 20 kg) a u dospelých. Neprekračujte odporúčanú dobu liečby. Ak ťažkosť pretrvávajú dlhšie ako 4 dni, je potrebné navštíviť lekára. Vždy užívajte MIG-400[®] presne podľa pokynov uvedených v písomnej informácii pre používateľov. Ak si nie ste niečím istý, overte si to u svojho lekára alebo lekárnika. Drážiteľ rozhodnutia o registrácii: Berlin-Chemie AG, Berlin, Nemecká spolková republika. Zastúpenie v SR: Berlin-Chemie AG, Palisády 29, 811 06 Bratislava. Spôsob vydania lieku: bez lekárskeho predpisu. Pred použitím si pozorne prečítajte písomnú informáciu pre používateľov. **Dátum výroby materiálu:** február 2011